

Quos homines qui credula corda habent. & supernam remunerationem expectant. sermones istos suscipite & eos in interiora corda vestra ponite. nec admonitionem istam in visitatione vestra recusate. Nam ego testificator veritatis. verus & verus loquens & non tacens deus. dico atque iterum dico. Quis in periale re possit. Qui hoc temptaverit. deiciatur eum. Unde homo montem non apprehendat. quem movere non possit. sed in valle humilitatis subsistat. Sed quis transiit inas sine aqua. Videt ille qui se in turbinem ventilat. & qui fructus sine refectione dividit. Et quoniam tabernaculum meum ibi erit. Sed tabernaculum meum ibi est. ubi spiritus sanctus irrigationem suam fundit. Quid est hoc. Ego in medio sum. Quoniam. Quicumque digne me apprehendit. hic nec in altitudine. nec in profunditate. nec in latitudine cadet. Quid est hoc. Quia ego sum caritas illa. quam nec flagrans superbia deicit. nec profundus casus dilaniat. nec latitudo malorum conturbat. Numquid non possum edificare. in altitudine scabelli solis. Fortes qui in vallibus fortitudinem suam ostendunt. me contempnunt. habentes in sonitu turbine me abiciunt. sapientes cibum meum renuntiant. & quis quis turri secundum voluntatem suam sibi parat. Sed ego istos in parvo & pusillo confundam. sicut goliath in puero deieci. & sicut holofernem in iudith superavi. Unde & quisquis mystica verba huius libri recusaverit. arcum meum super eum extendam. & sagittis pharetre mee eum transfigam. & coronam eius de capite ipsius abiciam. atque eum illis simlabo qui in ore ceciderunt cum contra me murmuraverunt. Sed & quicumque maledicta sua contra prophetiam istam protulerit. maledictio illa quam ysaac protulit super eum veniat. & benedictio ne celestis rosis repleatur qui eam amplexus fuerit. & qui eam in corde suo

tenuerit. ac qui eam in vias planas perduxerit. Et qui eam gustaverit. & in memoriam suam posuerit. fiat mons myrrae & thuris & omnium aromatatum. & dilatio multarum benedictionum. de benedictione in benedictionem ascendens sicut abraham. atque nova nupta sponsa agni. sibi illi columnam in conspectu dei copulet. Et umbra manus domini illum preget. Sed si quis hec verba digiti dei temere absconderit. & ea per iram suam minuerit. aut in alienum locum alicuius humani sensus causa abduxerit. & ita deriserit. ille reprobatus sit. Et digitus dei conteret illum. Laudate laudate ergo deum beata viscera in omnibus his miraculis. quae deus constituit in molli forma speciei excelsi. quam ipse praevidit in prima apparitione costae viri illius. quae deus creavit. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet. hic in ardente amore speculi mei ad verba hec anhelet. & ea in conscientia animi sui conscribat.

A O E H.

Explicit Liber Scivias Simplicis

hominis.

Incipiunt Capitula prime partis de viro ad orientem & ad austrum aspiciente.

usque huc visiones cum suis figuris in libro Separato leguntur et inveniuntur.

Verba amoris seculi.
Responsum amoris celestis.
Verba petulantie.
Responsum discipline.
Verba ioculatricis.
Responsum uereturndie.
Verba obdurationis.
Responsum misericordie.
Verba ignauie.
Responsum diuine uictorie.
Verba ire.
Responsum patientie.
Verba iēptie leticie.
Responsum gemitus ad dīm.
Verba gladii. *multa manent.*
Qd infideles ignorantur. & qd opa dī
Verba ezechielis. *numerabiles sunt.*
Qd qui celestia possiderunt sūt. & qui seclue
 ti cū diabolo habitabunt hominū in
Qd dī numerū hominū scit. & qd plu
 rima secreta in dō sūt que nulli reue
 lat ut sunt.
Cur dī uir nominetur.
Verba ysaię pphę. *destruet.*
Qd dī cū hoste antiquo iterū p̄lia
 bit. sic p̄r in celo. ac eū omnino
Qd hō ex quo factus ē usq; ad de
 fectū suū loqui potit. quid aut
 ante eū uel quid post eū futurū
 sit ignoret. *dī solus nouit.*
Quid ante principiū mundi fuerit.
Qd cōitas ignis ē. & hic dī ē. & ig
 nis operans ē. *quēda obnubilata.*
Verba ysaię pphę. *erat.*
Qd ab ortu creaturaz usq; ad xpm
 miracula quēda manifestata sūt
Qd uetus lex sonus uerbi & n̄ uerbu
Vt corpus a genib; sustentatur sic
 etiā a dō cuncta creata portant.
Qd sic uetus lex obumbrata fuit no
 ua aut apte uidet sic anime scōy
 plenū gaudiū n̄dū habent. qd ha
 bitaculis suis receptis ad p̄fectum
 ispicient. *non corruet.*
Qd uocatio noui ppli quāuis sudorē
 in multis t̄bulacionib; sentiat tam

Vt in supiorib; multa sūt que ab
 homine nesciunt. sic etiā & in iē
 rioribus abyssi. *dedicauit.*
Qd post finē filii p̄ditionis futurū
 sit. nullus horū scire poterit.
Verba sapientie de eodē.
Qd dī in homine qui in malū cor
 ruerat maiores uirtutes scitatis.
Qd dō in opib; suis nemo assimilāt.
Qd dispositioni dī omīa strenue
 obediunt. nebrę fugiunt.
Qd dī omīa disponens. sp̄s supnoy
 ciuū in rectitudine cōtinuit. ho
 minē ne omnino p̄ter sustinuit.
 & qd p̄ incarnationē suā opa re
Qd angli faciē dī ispicientes. ad
 uoluntatē ipsi p̄m̄ti sunt.
Qd dī opa scōy nouit. nec ea obliuio
 ni tradet. nimitatis sunt.
Qd beati sp̄s in una cōiunctione una
Qd dī p̄ iudicia supnoy ciuū ful
 gura & conitua in t̄rā mittit. ac
 fame. & pestilentia. & iēursib; bel
 loy legis sue p̄uicatores exeret.
Qd angli i omib; iudiciis dī laudes
 dō dicunt. laudari uult.
Iohannes in apocalypsi de eodem.
Qd angli bona opa horū laudant.
 & qd dī ab anglis & ab hominib;
Qd nullus hō omīa archana dī sci
 re potest. cū quidā supnoy spiritu
 um dō assistentiū p̄phetas nomi
 nati sūt. quidā aut n̄ sūt.
Paulus de eodem. *desiderant.*
Qd cū homines in bono p̄seuerāt. &
 in scītate uiuunt. diffusio bonoy
 opum eoy cor humanū excedit.
Qd in beatis mansionib; q̄s scā opa
 s̄ parauerūt. anime scōy sunt.
Qd anime scōy corpora sua recipere
Qd anime scōy habitacula sua n̄ re
 cipient. ante cōiunctionē elem̄toy.
Qd iusticia cū uirginitate in xpo
 contra diabolu pugnat.
Qd diabolice iniquitates xpo & ecclie
 se opponūt. quib; tam n̄ p̄ualebit.

in uas planas
 uertit. & in mem
 noni inire & tim
 e dilatio multa
 nediotione in uer
 sic abrahā. atq; u
 m. sibi illi colūm
 aler. Et umbra m
 S. si quis hec uer
 sconderit. & ca p
 t. aut in alium
 in sensu causa ab
 ferit. ille rep̄u
 nteret illi. Lauda
 ita misera in om
 s̄ constituit in m
 li. quā ipse p̄u
 e cōte uiri uir
 acutaf aures m
 t. hic in ardem
 uerba hec antio
 mimi sui cōfite
 uas Simplic
 la prime p̄u
 & ad. m̄st̄m
 uas. legu

- lvi.** **Q**uoniam in uirginitate incarnatio xpi sic sol mundum illuminat. docuit.
- lvii.** **Q**uoniam in ecclesia contra antiquum serpentem signum uictorie est. utens baptismum.
- lviii.** **Q**uoniam incarnatus di uerbum unum cum patre ex.
- lix.** **Q**uoniam filius dei celestia docentem fideles subsequuntur. opera tenebrarum ceterit.
- lxi.** **Q**uoniam quisque fidelis christum subsequens.
- lxii.** **Q**uoniam anime antiquum serpentem imitatur & cum ipso in infelicitate mortis permanens. culpam suam ad se imponunt. diu est.
- lxiii.** **Q**uoniam in infernalibus tormentis nulla spes gaudii.
- lxiiii.** **Q**uoniam diaboli spiritus dominum erubescere fugiunt.
- lxv.** **Q**uoniam antiquus hostis diuina uicia producit. cum quibus electi dei decipiuntur. per idola.
- lxvi.** **Q**uoniam diabolus hominibus insinuat quod nullum dominum colant.
- lxvii.** **Q**uoniam qui beati esse uolunt dominum qui celsus est adorent.
- lxviii.** **P**salmistam de eodem.
- lxix.** **Q**uoniam in infidelitate omne genus uiciorum est.
- lxx.** **S**pecialiter de amore seculi & habitu eius & quid significet. quid significet.
- lxxi.** **S**pecialiter de petulantia & habitu eius & quid significet. & quid significet.
- lxxii.** **S**pecialiter de ioculatrice & habitu eius & quid significet. & quid significet.
- lxxiii.** **S**pecialiter de obduratione & habitu eius & quid significet. nificet. quid significet.
- lxxiiii.** **S**pecialiter de ignauia & habitu eius & quid significet. nificet. quid significet.
- lxxv.** **S**pecialiter de ira & habitu eius & quid significet. nificet. quid significet.
- lxxvi.** **S**pecialiter de uerbis iacob. & quid significet.
- lxxvii.** **S**pecialiter de septem leticiis & habitu eius & quid significet.
- lxxviii.** **S**pecialiter de forma zeli dei & habitu eius & quid significet.
- lxxix.** **D**e quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum. qui in amore seculi peccauerant. & cur easdem ita patientur.
- lxxx.** **Q**uoniam pene uix purgationem in animabus istis faciunt. qui in seculo per penitentiam purgationem meruerunt. dicit.
- lxxxi.** **Q**uoniam anime que in recordatione beatitudinis se purgant. cum ille que in obliuione se in obliuione permanent.
- lxxxii.** **Q**uoniam homines penitendo peccatum amoris seculi in semetipsis puniunt. secundum iudicium iudicis. & secundum modum peccati.
- lxxxiii.** **Q**uoniam penitentia probat. que a sacerdote peccata.
- lxxxiiii.** **Q**uoniam amor seculi dominum nec timet nec diligit.
- lxxxv.** **V**erba salomonis.
- lxxxvi.** **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum. qui in petulantia peccauerant. & cur easdem ita sustineant.
- lxxxvii.** **Q**ualiter homines penitendo peccata petulantie in corporibus suis deleant.
- lxxxviii.** **Q**uoniam petulantia stabilitatem non habens. uanitas uanitatum dicitur. sic patientur.
- lxxxix.** **Q**uoniam homines qui celestes nominabantur preterierunt. fortitudo autem scitatis non deficit.
- lxxxx.** **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum. qui in ioculatoria uanitate deliquerant. & quare easdem.
- lxxxxi.** **Q**uoniam homines penitendo peccatum ioculatorie uanitatis in semetipsis puniunt.
- lxxxxii.** **Q**uoniam ioculator in squalidus moribus animi in uanitate & in mendaciis cunctatur.
- lxxxxiii.** **Q**uoniam quicquid sine deo querit in itinere ibit.
- lxxxxiiii.** **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum. qui in obduratione peccauerant. & quare in his ita puniuntur.
- lxxxxv.** **Q**ualiter in obduratione peccantes ipsi peccatum in semetipsis examinent.
- lxxxxvi.** **Q**uoniam obduratio nec misericordiam nec caritatem nec bona opera habens. per uisionem rationalitatis emolliui. uult. neant.
- lxxxxvii.** **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum. qui in ignauia peccauerant. & cur easdem hoc in sustinent.
- lxxxxviii.** **Q**ualiter homines peccatum ignauie penitendo in semetipsis puniunt.
- lxxxxix.** **Q**uoniam ignauia in timore dei non lucet.
- lxxxxx.** **I**tem de aliis quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum qui in ira cum odio peccauerant. & cur easdem sic patientur.
- lxxxxxi.** **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis in quibus anime quorundam hominum puniuntur. qui sine odio in ira peccauerant & cur easdem sic habeant.
- lxxxxxii.** **I**tem de quibusdam aliis penis in quibus anime illorum purgantur. qui in seculo per furorem homicidium peccauerant. & quare in eis hoc in torquentur.
- lxxxxxiii.** **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis animarum quorundam hominum illorum qui in seculo uiuentes. propter auariciam homicidium fecerant. & cur easdem ita patientur.

- cxviii.** Item de quibusda aliis penis in quib' anime illoz horu mundant. qui se inadentes occiderat. ne ab eis occiderent. & quare eade pene huius sint. **cxviii.** Item de quibusda aliis purgatoris penis animar. hominu illoz qui p ignorantia homicidii fecerat. & quare eade pene in quib' anime illoz examinant. qui in seculo uiuentes alios homines ueneficio aut alio aliquo in fine effusione sanguinis occiderat & cur eade sic paciant. **cxviii.** Item de quibusda aliis purgatoris penis animar. hominu illoz qui in materia figure hominis in semet ipsis extinxerant. ac infantem de se natum mortificauerat. & quare eadem hoc in sustineant. **cxviii.** Qd anime illoz qui se ipsos in morte precipitauerat. cruciat. latronu habentes. in gehenna sunt. **cxviii.** Vt homines se ipsos p excessibus suis dum uiuunt puniunt. & qualiter uia in odio p se commissam in semet ipsis penitendo cilicio & uerberibus ac ieiuniis delectant. **cxviii.** Qd homines ira absq. odio p peccatis semetipsos puniant. ne debitas penas subiacent. **cxviii.** Qd ira quasi cor diaboli existens. celestia comouere desiderat. **cxviii.** Qd qui p furore ire homicidii commiserit. constitutus ieiuniis & flagellis penitendo se castiget. etiam cum absentia luminis p aliquod tempus. **cxviii.** Qd qui ppter auaricia hominem occiderit. ieiuniis & flagellis corpus suum puniat. consortia hominu p aliquod tempus deuitans. **cxviii.** Quod qui hominem se occidere uolentem pueniendo occiderit. ieiuniis condignus cum penitentia se castiget. prioribus tam plus alleuatis. **cxviii.** Quod qui hominem ignoranter.

- in morte miserit. ieiuniis se penitendo expurget. quamuis leuioribus. **cxviii.** Qui hominem ueneficio seu alio aliquo in fine emissionis sanguinis mortificauerit. constitutus ieiuniis & uerberibus & cilicio p penitentia se affligat. consortia quoque horu p aliquod tempus fugiens. **cxviii.** Qd femine que conceptus suos dissipauerint. ieiunia & uerbera penitentes recipiant. **cxviii.** Qd qui infantem de se natum mortificauerint. acerrimis ieiuniis & uerberibus & asperitate uestiu in solitudine angustia penitendo se. **cxviii.** Qd qui se ipsum in morte precipitat. se totum sine consolatione extingit. **cxviii.** Qd in iudiciali penitentia naturalis possibilitas consideranda est. **cxviii.** Qd deus qui omnia creauit. gloriam suam solus habere nolit. cuius consilio nullus repugnare potest. **cxviii.** Qd contra hoc qd homo peccare potuit. filius dei in corpore suo multas passiones sustinens. peccata etiam penitentiu ad se traxit. **cxviii.** Qd quamuis homicidii pessimum malum malorum sit. homicida tam p transfixa uulnera xpi in penitentia requiritur. **cxviii.** Qd cum anime illoz qui in seculo penitentiam faciunt pleniter non purgantur. corporibus exute penas plenius examinantur. **cxviii.** Finiunt cap. prime partis.

Incipit Liber uite meritorum
p simplicem hominem uiuentem luce reuelatorum.

Et factum ē in
nono anno post
quā uera uisio
ueras uisiones
in quib⁹ p decen
niū ifudauerā.

in simplici homini manifestauiat.
qui primus annus fuit postquā eadē
uisio subtilitates diuersas naturas
creaturas. responsa & admonitiones
tā minorū quā maiorū plurimarū
psonarū & symphonā armonie celestī
tū reuelationū. ignorāq; linguā
& literas cū quib⁹dā aliis expositio
nib⁹ in quib⁹ post pdictas uisiones.
multa ifirmitate multoq; labore
corporis gūata p octo annos dura
uerā. in ad explanandū ostenderat.
cū sexaginta annorū eē. fortē & mi
rabile uisionē uidi. in qua etiā p
quinquenniū laboraui. Igit̃ i sexa
gesimo pmo etatis mee anno. qui
ē millesim⁹ centesim⁹ quinquagesim⁹
octauus dñice incarnationis annus
sub p̃sura aplice sedis regnante fri
derico romanorū iperatore. audiui
uocē de celo in dicentē. Tu que ab
ifantia tua p sp̃m dñi n corporali
s; sp̃itali uera uisione docta es. dic
ea que nē uidēs & audis. Nam a
pncipio uisionū tuarū. quedā uisio
nes uelut liquidū lac t̃ ostense sūt.
quedā aut uelut suauis & lenis ci
bus t̃ denudate sūt. quedā aut ue
lut solidus & pfectus cib⁹ t̃ manifes
tate sūt. Sic ergo etiam & nē scdm
me. & nē scdm te. & scribe scdm me.
& nē scdm te. Et ego testimonio ho
minis illius quē ut in prioribus
uisionibus p̃fata sūt. occulte ques
eram & iueneram. & testimonio
cuiusdam puellē in assistentis
manus ad scribendum posui. Et
iterum audiui uocem de celo ad me
dicentem & me docentem sic.

Et uidi uirū tante
pccitatis qd̃ a sū
mitate nubī celī
usq; in abyssū pen
gebat. ita qd̃ ab
humeris suis sur
sum sup nubes in serenissimo ethere
erat. & ab humeris deorsū ad femora
sua sub eisdē nybīb⁹ in alia quadā can
dida nube. & a femorib⁹ ad genua sua
in t̃reno aere. & a genib⁹ ad suras suas
in t̃ra. & a suris deorsū ad plantas suas
in aquis abyssi. ita qd̃ etiā sup abyssū
stabat. Et se ad orientē uertēbat. ita
qd̃ & orientē & austrū ispiciebat. Vul
tus aut̃ ei tanta claritate fulgebat.
qd̃ cū ad pfectū itueri n poteram. Ad
os q; ei candida nubes erat. que simili
tudine tube habebat. & que omniū
sonorū uelocit̃ sonantiū plena fuit.
In quā dū idē uir flatū daret. tres
uentos emisit. quorū unus nubē igneā.
unus turbidā. unus lucidā. sup se habe
bat. ita qd̃ idē uenti easdē nubes susti
nebant. S; uentus igneā nubē sup se
habens. ante faciē ei⁹ uiri pmanfit.
alii aut̃ duo cū nubib⁹ suis ad pectus ei⁹
descendebāt. & ibi flatūs suos expande
bant. S; uentus qui ante faciē ei⁹ pman
serat. cū nube sua se ab orientē ad aus
trū expandit. Et in hac ignea nube in
uens ignea multitudo erat. qui omēs
in una uoluntate & in una cūunctione
uita una fuerunt. Et corā ipsis tabula
pennus undiq; plena fuit expansa. que
in pceptis dī uolauit. cū ipsa pcepta dī
eleuabāt. in qua scientia dī quedā ar
chana scripserat. que multitudo hec
studio uno ispiciebat. Cumq; eadē sc̃p
ta ispicerēt. uirtus dī ipsis dabat. qd̃ ue
lut fortissima tuba in omī genere mu
sicoꝝ uno sono resonabāt. Ventus aut̃
qui pdictā turbidā nubē sup se habe
bat. eā secū ab austro ad occidentē ex
tendebat. ita qd̃ longitudo ac latitudo

do eisdē nubis uelut platea erat: quę p̄
amplitudine sua humano intellectu
capi n̄ potest. In eadē autē nube maxi
ma multitudo beatorū fuit: qui omēs
sp̄m uitę habebāt: & quos nemo diu
merare poterat. Et uoces eorū erāt ut
sonus aquarū multarū: & dixerunt.
Habitacula scđm placitū p̄ductoris
uenti hui⁹ habem⁹. Et quando illa re
cipiem⁹. Nam si ea nobiscū habere
m⁹ plusquā nē gauderem⁹. S; p̄dicta
multitudo quę in p̄dicta ignea nube
erat: istis in uoce psallentū responde
runt: dicentes. Cū diuinitas tubā suā
tulerit: fulgura & tonitrua ac arden
tē ignē in terram emittet: ac etiā ignē
illū qui intrinsecus in sole ē tangeret: ita
qđ omīs t̄ra mouebit⁹: qđ erit cū dē
signa sua magna ostendere uoluerit.
Et tē in tuba illa omīb⁹ tribub⁹ terre
ex omīb⁹ generib⁹ linguarū clamabit.
& omīb⁹ qui in eadē tuba sc̄pta sunt:
& sic habitacula ur̄a recipietis. Et uen
tus sup̄ quē p̄fata lucida nubes erat:
cū eadē lucida nube ab oriente ad
septentrionē se dilatauit. S; maxime
tenebrę multa densitate & horrore
ab occidentē uenientes: se ad eandē
lucida nubē expandebāt: & tam plu
cida nube illa uis p̄cedere n̄ potuerit.
In illa autē lucida nube: sol & luna
apparuerūt. Et in sole leo erat: & in
luna capricornus. Et idē sol sup̄ cesū
& in celo ac in t̄ra & subter t̄ram luce
bat: & sic p̄cessit oriēdo & redibat
declinando. S; cū idē sol p̄cederet leo
cū illo & in illo p̄cessit: ac multa spo
lia diripuit: & cū rediret: leo cū illo &
in illo redibat: ac p̄ gaudio multos ru
gitus emisit. Luna quoq; in qua capri
cornus erat: solē in p̄cedendo & in rede
undo cū eodē capricorno paulatī seque
batur. Et idē uentus flatū dedit & dix
it. Mulier feta pariet: & capricornus
cont̄ septentrionē pugnabit. In p̄fatis
autē tenebris innumerabilis turba p̄di

tarū animarū fuit: quę a sono illoꝝ
in austro canticū declinauerāt.
quō consortiū eorū nolebāt: quorū
dux seductor appellatus ē: quia opa
ei secute sūt: quia a xpo p̄cussus uis
qđquā n̄ ualuit. Et he omēs lamēta
bili uoce clamabāt dicentes. Ne ue
noxiali & horrendo opi qđ uitam
fugit: & qđ in nobis ad mortē re
tendit. **O**eide uidi nubē ab a
quilone uenientē quę se ad easdē
tenebras dilatauit: & quę ab omī
gaudio: & ab omī felicitate arida
fuit: quia etiā nec sol illa tetigit:
nec se illi ostendit. Ipsa autē malig
norū sp̄ritū plena fuit: qui in ea hac
& illac uagabant⁹: & horū insidias
machinabant⁹: ac qui p̄dictū ur̄ū
erubescēbāt. Et audiui antiquū
serpentē int̄ se dicentē. Vires for
titudinis mee ad p̄pugnacula p̄
parabo: & cont̄ inimicos meos q̄ntū
possi pugnabo. Et sic spumas mul
tarū imunditiarū cū omīb⁹ uicis ab
ore suo int̄ homines emisit: ac plu
rimā irrationē eis inflauit & dixit.
Vach illos qui p̄ lucida opa se so
les nomināt: ego noxiales & noctur
nos ac horribiles in tenebris faciā.
Et teterrimā nebula efflauit: quę
totā t̄ra uelut nigerrim⁹ fumus
tetigit: ex qua etiā maxim⁹ rugit⁹
iconuit dicens. Nullus ho alium
d̄m adoret: n̄ quē uidet: & cognos
cit. Quid ē hoc qđ ho colit quod
nescit. In eadē autē nebula: diuer
sa genera uiciorū imaginib⁹ suis
uidi. Ex quib⁹ septē in huc modū
cōsiderabā. **P**rima imago formā
hominis & nigredinē ethiopis ha
bebat: & nuda stans: brachis ac
crurib⁹ suis arborē sub ramis ei⁹ cir
cūdederat: in qua omīa genera
omīū florū excrueuerant: Et mani
bus suis flores illos ad se collegit:
& dixit. **O**mīa regna mundi

tui secundum creaturas sancte non inuenies; me
tamen quoniam de quodam concupiscentis hoc tenes. &
in itineribus uicissitudinum uanitatis re
dis. Ego autem de omnibus his erubescio. & alius
cherubin me tegit. ac misit deum in uolu
minibus & in decretis dei discio. ac in om
nibus celestibus uitalis sum. Nam per oculo
innocentie uideo. & undique honestis
moribus in uoluntate dei aspicio quod tu
in ignorantia cecitatis fugis.

Quarta autem imago quasi densus fumus
ad staturam hominis erat. nec ulla inbra hu
mane forme habebat. excepto quod gen
des & nigri oculi in eo apparuerunt. &
nec ascendendo nec descendendo nec hac
& illac diuturno mouebat. sed tantum
ifixus in prefatis tenebris manebat. Et
dicebat. **E**go nullum creauit. nec est
tui. **Quarta** & causa ulli laborare. &
me dilacerare. Sed hoc non faciam. Ego enim
per nullo plus sollicitabor. nisi quantum
ipse per me laborat. Illi qui cuncta crea
uit. ea diiudicat & peccat. Nam si so
lum dare blande seiscitando de rebus aliorum.
quid hoc in perdesse. Sed nec malum nec
bonum ulli inferam. Si enim tantam compassi
onem in me haberem. quod nulla quietem in
adtribuere. quid tamen eam. Aut quale
uitam haberem. si omnibus gaudentibus ac
fletibus uocibus responderem. Ego me
scio. & unusquisque se sciat. **E**t iterum
de prefata turbida nube audiui uocem
huic imagini responsu dante. O lapi
dea quid dicis. Herbe cum floribus suis
aliis herbis odore prebet. ac lapides lapidum
dore inuitat. & omnis creatura notu suo apostrophis
ostendit. Oculi quoque creature homini ministrant.
ac in illa ministracione homini bonum li
berum inferunt. Tu autem digna non es. ut ul
la forma hominis habeas. sed tantum tenuissi
mus uisus absque misericordia in te
apparet. & amarissimus fumus in
nigredine malignitatis es. Sed ego in
aere & rore ac in omni uiriditate sua
uissimum gramen sum. ac uiscera mea ple
na sunt unicuique adiutorium exhibendo.

Nam illo fiat affluens. quo omnes cre
ature precesserunt. que homini seruiunt.
sed tu ibi exclusa es. Oculis enim meis
omnia necessaria inspicio. & me illis
circumigo. ac omnes fractos ad sanita
tem colligo. quoniam ungentium dolorum sum
& quoniam loquere mee recte sunt. ubi tu
amarissimum fumus es. **Quinta** uero
imago uelut humanum caput ha
bebat. excepto quod sinistra auricu
la ei ut auricula leporis erat. sed ta
men tante quantitatis quod ipsa
idem caput totum operiebat. Reliquum
autem corpus ei corpori uermis assi
milabatur. qui ossibus caret. & qui in
cauernula sua itextus iacet. uelut
infans qui panniculis inuoluit. Et
tremitendo dixit. **A**d nullum iniuriam
uadam. ne exul absque consolatione ad
iutorum suum. Nam si ad iniuriam aliorum
precedere substantiam meam perdere. ac
amicis meis carere. Hobiles quoque
& diuites honorabo. de sanctis autem &
de pauperibus nichil curabo. quoniam nul
la beneficia in impendere possunt.
Unicuique placida esse uolo. ne peccet.
Nam si cum aliquo pugnare. ille for
tasse me reppererit. & si ulli iniuriam
inferre maiorem in redderet. Quam
diu cum hominibus fuero quiesca cum
illis manebam. & siue bonum siue ma
lum faciant silebo. Meli enim in me iter
dum mentiri & fallere quam uera di
cere. meli etiam in me aliqua acquirere
quam perdere. & fortis fugere. quam
contra illos pugnare. Nam quid
ualeret quod hoc inciperet. quod perficeret
non posse. Victores autem & sapientes
me derident. Sed ipsi habeant quod ha
bent. ego autem domum meam quam elegi
habebo. Sepe enim bona sua amittunt.
qui ueritatem loquuntur. & qui pug
nant iterdum occidunt. **E**t iterum
de prefata turbida nube audiui
uocem huic imagini respondentem.
Tu in primo errore contra deum loquen

aquilone. & cont' omis qui in eo habitant habeo. Quis potit peccando me supare? Nemo. Nam ego matia in comunione n' habeo. Sic eni cu muliere n' uocant me. **xviii.** s; omia opa in omi genere diuidico. Is eni de limo tre homine formauit. in quo omia opa sua ppetrauit. & in illu sic in speculu aspicio. Vide audiu uoce hute de celo dicente. **Q**uis e in omi creatura qui opa di dinumerare possit. Et q' fut qui in regno di habitat. Et qui se. & quales se. & q' se hi qui in tra se loquuntur & affirmant ingredine scilicet. ita qd dm suu in aquilone querit. & qd **xviii.** cu ibi colat. & qd unaqueq; uista a do ista scdm uoluntates suas puse discunt. & excribant. & ea in cordib' suis discerpunt. dicentes. ista uita bona e. illa uero mala e. & sic scientia sua p do habet. nec sciunt quid faciunt. Opa eni di que in homine opant. in infinita uita manent. uelut etia uerba crechilis ostendit. ubi de quatuor animalib' dicit.

Facies hominis & facies leonis a dextris ip **xx.** son quatuor. facies aut' bouis a sinistris ipson quatuor. & facies aquile desup ipson quatuor. Cui sensus talis e. Ha opus **xxi.** opus di homo e. & hoc opus a do e. facies eni hominis pietate designat. p qua homo sensibilitate habet. & facies leonis irure di in qua ds rationalitate homini dedit. & hoc a dextris. qm pietas & uirtus di p comprehensione magnitudinis bonoz opu uelut alas diuina ispiracione extendit. S; facies bouis sacrificiu qd ds e denunciat. in quo demonstraunt homini do sacrificare. & hoc etia a sinistris e. qm in sacrificio quida defectus e ubi unu dat & aliud relinquit. sic etia qui uoluntate sua do offerunt iterdu celestia iterdu terrestria merant. Nam in sacrificio ds homine ad se trahit. & etia homini ispirat. ut se ipsum do sacrificiu faciat. facies aut' aquile scientia di pfigurat. que homini scientiam dat. & possibilitate scientie. scdm qd ipsi placet. Que sup alias uirtutes e. qm in

homine tribilis e. & homini uita e. & uita illa n' deficit. s; undiq; spirat & undiq; uidet. ac in homine ut stelle i firmamento apparet. **S**ed quauis multa scientia in homine sit. nullus tam hominu opa di dinumerare poterit. nec eos qui celestia possessori se. quia que admodu mirabilia ei innumerabilia se. ita etia & illi se innumerabiles qui p eade mirabilia supnas mansiones adipiscunt. S; & nec illi dinumerare possunt qui in suggestione diaboli se ducti cu diabolo habitabunt. Is aut' numeru omiu scit. **N**am plurima & plurima secreta in do se. que nulli reuelat ut sunt. s; ex parte & scdm qd placuerit. & scdm qd uoluerit. Ipse eni solus omia nouit. qui etia ea etinet & conseruat que fecit qm in omib' se cunctu dispositione gre sue e. Qd & in suo p'sentia qua uidet testat. Sic enim iste tante p'ecritatis qd a sumitate nubiu celi usq; in abyssu ptingit. dm designat. **Q**ui iuste uir nominat. qm omis uis & omia que uiuit. ab ipso pcedit. Ipse etia uir ule e. de quo ipse dicit. **D**ns hic fortis egredietur. sic uir phator suscitabit zelu. Vociferabit & clamabit. sup inimicos suos confortabit. Cui sensus talis e. Ante antiquitate dieru dms. in fortissima uir egrediens erat. ita qd uis ipse uita uiuendi in omi genere creaturaz fuit. & qd uita qua ipse fecit. p'sentem egrediendi in multiplicatione creaturaz habuit. Et idē uir in antiquo cōsilio omia bona plenit' cōstituit. & omē edificiu uirtutu sic ordinauit. qd uacuitas in ea nulla inuenit. unde i magna plenitudine cont' inimicos suos pugnavit. quoz uiscera supbia e. que pri ascendere tēptat. quā scala uideat. & que pri sedet quā sedes ponat. & cur opus opinio e. Que cū defecerit. illa i in terrā uadit. Nam idē uir in plenitudine uirtutis opus sui suscitauit zelu

scilicet ardente igne in anglico ordine
qui totū hostē deiecit. cū ille tenebris
malicie sue celū obnubilare uoluit.
Et sic in fortissima ui uoluntatis dī
ac in gaudio uictorie uociferatio ex
orta ē. cū anglica turba uociferabat̃
dicent. Quis ē similis dō. In qua etiā
uociferatione uelut ualidus uentus
uentorū omīs celestis malicia clamauit
illū cecidisse. & gaudebat qd̃ amodo
nulla rumā in celo uisura ē. Sic hos
tis antiquus in tenebras cecidit. ī anis
luce & gaudio uite. ac pharetrā & la
cula sua contra uoluntatē huius phato
ris collegit. S. idē uir p aliud opus qd̃
opatus ē uidet p hominē quē fecit
sup̃ inimicos suos confortatus ē. in qua for
titudine cont̃ iacula & maliciā dolo
si hostis denuo pugnare cepit.

XXII. Cū plū uerbū qd̃ caro factū ē uexillum
deide portauit. & hec pugna sic du
rabit. donec numerus fīm scilicet bea
torū impleat̃. Nam fortissima pugna
idē uir cū hoste isto iterū phabitur
sic pī in celo cū eo pugnauit. ac cū
omīno destruet. qm̃ in ocio peccatorū
stetit. & qm̃ in potestate totū doli &
malicie sedit. S. qui hoc facere nolu
it beatus ē. ita qd̃ beatitudo ei nō defi
ciat. **XXIII.** Et eide uiri pccitās tanta ē.
qd̃ a pncipio creaturæ usq; in finem
seli extendit̃. qm̃ hō ex quo factus ē
usq; ad defectū suū loqui potit̃. quid
aut̃ ante eū uel quid post eū futurū
sit ignorat. Nam d̃s nec incū nec finē
habet.

XXIII. Vnde idē uir ab humeris suis
fursū sup̃ nubes in serenissimo ethere
ē. qm̃ quid ante pncipiū mundi fue
rit ipse solus in secreto diuine clarita
tis nouit. Nam d̃s sup̃ omīa & ī omib;
excellētissimū ē. ita qd̃ nec angli nec
anime iustorū eū ad finē pducere pos
sunt. Ex ipso enī omīa uiuentia pce
dunt. nec ipse īceptionē pncipiū ha
bet. s. solus in se pmanet. Nam in se
uiuit. in se potest. in se & scit. Qui ui

uit. & qui potest & qui scit d̃s ē. ac in huius
tribus uerbis omīa opa dī distincta & pfecta
sūt. & in ipso opa ei possibilitatē opandi
habent. **XXV.** Et d̃s etimū ē. & etimū ignis
ē. & hic d̃s ē. Et d̃s nō ē ignis absconditus.
nec ignis tacens. s. ignis opans ē. quia po
testas dī sup̃ omne intellectū & cogitatio
nē creaturæ. in claritate missionis & secre
torū suorū omīa disponens & omīa regens
ē. ut caput totū corpus regit. qm̃ rationa
bile uitā fecit. scilicet cū oculi uidet. aures
audiūt. nares odorāt. & cū olūba in rati
onalitate pferit. Usq; caput omīū fide
liū ē. s. tam omīa nō ostendit que in secre
to diuinitatis sūt. qm̃ in eo archana uitā
abscondit uite ē. sic etiā ministri suos
flamā ignis cū iudicio facit. Nam iudi
ciū pī audit̃ quā fiat. Sic in dō ē. ipse
etiā ante legē uelut ante humeros suos
homines qui ante legē erāt. aqua & ig
ne examinauit. qm̃ alia lege examina
ti nō sūt. Vnde aut̃ in lege uariis & duris
castigationib; eos purgauit. qd̃ p̃t modū
etiā totū cōpleuit cū ipse hō factus dia
bolū in fortitudine sua destruxit. & ho
minē a sordib; peccatorū suorū deuiter p
uicā iusticiā emundauit. ut p̃pha dicit.
XXVI. Cū potestas sup̃ humerū ei. Cū sensus talis
ē. iusticia in potestate dī p hominē appa
ruit. q̃ndo d̃s hō pccit. ubi uelut in hu
mero fortitudinis sue opa diaboli de
struxit. ac īfernū despoliauit. & ubi p
ap̃los suos baptizando in omne terram
sonuit. Usq; enī iusticiā p̃t hominē in se
metipso p̃ferit. qui de limo formatus
in mortalitē cecidit. Ipse namq; homo
īp̃mo flore germinis p diabolu seduct⁹
ē. qui uulua suā aperiens omīs spurcia
as in materia sua eructauit. unde etiā
omēs filios hominū denotat. qm̃ luxuri
so igne uenenofo seminant̃. Usq; aut̃ in
tegra uirginali carne p calore spe scī
absq; uenenofo semine uiri carnē colle
git. & sic hō factus omēs uenenofo spur
cias diaboli ab hominib; tergebatur. quia
ipse absq; peccato mundus. peccatoris

apocryphi emunda
tū aut abominat
liberale mōdo in
uolūte. hoc ē qd̃ ab
re orit̃ cū ueritas
re diuinitatis sue
aduersus honorifice
la manifestat̃. c
et. quia etiā uolu
it & cōseruation
& cōdola in occu
p̃t tam īp̃ossibili
manifestari. **Se**
moneri suis in ho
mō. cū cū uerita
tē uerbi & nō
u uerbi p̃mū and
op̃olatur. Sic na
a uolūtas uerbi
de uerbi scilicet
ad gen
cū ut omīa cari
sit. & ut a genib; si
cor hē etiā a dō eu
ter. & igneo calore
quo aqua uita corp
p̃d̃modū & nou
cū ingentē & ad ue
rū nō p̃t p̃t p̃t
mū apparat. mul
tū uerū suauitā
tū. nūc uirgini
tū ē. s. hō uerbi
cognoscebat̃. qd̃
olūdit̃. Et ubi son
nerit. ubi uerū
runt. **S** cū ē sic
fuit. noua aut̃ ap
lū hō ueracit̃ si
ū uerū in uerū le
p̃t ad p̃fectū nō
p̃t ē. qd̃ p̃t dī
grā ē ad plenū ui
uā sua recepit.
qd̃ regit̃ ē ad p̃t
mōdū. uel

a peccatis emundatos saluos fecit.

xxvii. **Q**uod autem ab humeris deorsum ad femora sua sub eisdem nubibus in alia quadam candida nube est. hoc est quod ab ortu creaturarum ad uerum ortum cum ueritas de terra orta est. in secreto diuinitatis sue multa miracula in amore honorifice habuit ex quibus quedam manifestauit quedam autem obnubilauit. quia etiam uoluntas dei in ordinati one et conseruatione sanctarum animarum clara et candida in occulta et spiritali uita est. que tam impossibilia sunt humane scientie manifestari. **S**ed tam ipse uelut sub humeris suis in homine quandam miliciam instituit. cum ei uetera legalia iunxit. que ut sonus uerbi et non uerbum erant. Sonus enim uerbi primum auditur. et postea uerbum cognoscitur. Sic namque uetus lex sonus et umbraculum uerbi fuit. post quem deinde uerbum scilicet christus apparuit.

xxviii. **E**t a femoribus ad genua sua in terreno aere est. quoniam ut omnia carnalia de femore peccatorum sunt. et ut a genibus sustentantur et uehuntur. sic etiam a deo cuncta creata portantur. ac igneo calore et humore aeris in quo apta uita corporaliu est nutrium. quemadmodum et nouus populus de uera castitate surgens et ad uectibilem confortationem ubi omnibus patet pueniens. quamuis in terrenis appareat. multa tamen miraculorum et uirtutum suauitate reparatur. Cum enim diuinitas uirgini se adiunxit. per inspirationem spiritus sancti uerbum in humanitate sua cognoscebatur. quod noua lege per semetipsum ostendit. Et ubi sonus et uerbum in unum conuenerunt. ubi uetus et noua lex et senserunt. **S**ed et sic uetus lex obumbrata fuit. noua autem aperte uidetur. sic etiam anime sanctorum habitaculis suis ex uite plenum gaudium uelut in ueteri lege non habet. quoniam faciem patris ad perfectum non dum uidet. quia impossibile esset. quod pars dimidiata illud quod integrum est ad plenum uideret. cum autem habitacula sua receperint. et integre fuerint. id quod integrum est ad perfectum inspiciet. et arbor non mutabuntur. uelut noua lex ea perfecte

uidet. que uetus obumbrata dimoscere non potuit nec unquam in aliud mutabitur. genibus quoque ad furas suas in terra est. quoniam ut genua hominem portant et ut fure pedibus fortitudine prebent. ita etiam deus omnia uehit et omnia confortat. ac terre fortitudinem dat. quoniam ceteras creaturas sustinere possit. quia ipsa fortitudo aliarum constitutionum est. haec terra uelut genua et uelut fure aliarum creaturarum est. et ut rotes et axes currus reliquas creaturas fert. et aqua hac et illac ducit ut fluat. quoniam si terra aeris et aque iter posita esset. aer aquam emanare non posset. sicut ut genu iterum flectit et tam a furis retinet. sic etiam et terra aliquando in alium modum a creaturis ducitur. cum officium suum non recte subministrat. sed tamen non labitur. quia fortitudo dei eam ad rectum modum suum restaurat. Sic et uocatio nominis ipsius per totum orbem terre in euectione euangelii manifestata et in eadem manifestatione roborata. sudore in multis tribulationibus sentiet. cum genua eius in antichristo commouebuntur. sed tamen in furis fortitudinem habens non corruet. quoniam in capite suo fiducia eius est. Nam etiam ut caput ipsius in terrenis elementis absque peccato conuersatur. et in passionem suam in aliud mutatur. quam prius ab hominibus uideret. ab hominibus declinauit. sic et genua inclinantur et ut deinde in fortitudine sua idem efficiens permanet. ita et ecclesia in noua lege conuersata in pessimo perditore aliquantulum inclinabitur. sed uires suas recipiet. et sic immobilis permanebit. **Q**uod autem inde uerum a furis deorsum ad plantas suas in aquis abyssi est. ita quod etiam super abyssum stat. hoc est quod fortitudo dei et mirabilis uita in absconditis quasi in plantis discernendis. scilicet in secretis illis que hominibus scienda non sunt uelut in aquis abyssi est. quoniam ut in superioribus multa sunt que nescimus sic etiam et in inferioribus abyssi plurima sunt a quibus aque confortantur. que ab homine sciri non possunt.

Nam omnia que sub terra sunt in potestate
 sua habet & ea regit & dirigit. ac
 infernale iudicium discernit. nec de qua
 est quod in potentia eius non sit. Unde etiam in
 eisdem secretis suis fortiter stat. quoniam deus
 secreta sua nulli ad perfectum reuelat.
 sed in eis requiescit ut homo in plantis suis.
 quemadmodum septimo die ab omni ope
 suo requiescit. Sic & uocatio noui ipsi
 in antichristo fortitudine sua non amittit.
 sed ea usque ad bonum finem mirabiliter
 dei que ab homine sciri non poterunt.
 conseruant. & in eisdem mirabiliter usque
 ad nouissimum diem sic ad plantas suas
 stans requiescit nec ulterius uacillabit.
 quoniam omnis tenebrositas eius ibi finem accipiet.
 am ut nullus abyssi perscrutari potest.
 sic nec quod post finem predicti hominis fu-
 turum sit nullus hominum sciri poterit.
 quemadmodum etiam de omnibus his per sapi-
 entiam dictum est. **A**ltitudine celi & la-
 titudine terre & profundum abyssi quis
 mensurus est. Cui sensus talis est. Globus
 mundi igne & uento ac aere agita-
 tur. & omnis creatura in eo latet. Celi
 enim cum omnibus ornamentis suis. in superiori
 parte huius globi constitutus est. Et quis
 est homo qui ullo uisu hoc transcendere
 possit. Latitudo quoque terre cum circum-
 fluentibus aquis. & cum illis que supra a-
 byssum fluunt. quasi in medio globi istius
 est. Sed nec ullus homo eam comprehendere potest.
 Abyssi autem cum omnibus mirabilibus suis.
 uelut in fine huius globi est. Et quis est homo
 qui ad finem eius perueniat. Hemo propter
 deum qui eum constituit. Sed homo ista
 globum istum uiuit. ac eius ambitu circunda-
 tur. Unde homo in comprehensione sua
 pergere ultra non potest. Hanc creaturam in
 uirtute dei sic cor in homine sunt. quod
 parua pars ad separationem reliqui cor-
 poris est. Ita & creaturam parue sunt. sed uir-
 tus dei magna & incomprehensibilis est.
 Omnis enim creatura que in celo & in terra
 & in abyssis sunt. deum nec comprehendere
 nec discernere nec finire possunt.

Sed & omnis sapientia a dominante deo est. quia
 deus cum sapientia omnia predestinavit. & in
 globum ea deposuit. que iterum cum eadem sapi-
 entia discernerebat. Ipsa enim celestia sciendo
 sapuit. ac in regali ministerio spirituum celi
 circueunt. & terra cum seruitio & edificatione
 necessitatis omnis creature transiit. ac
 abyssi penetrauit. quemadmodum pecca-
 tor facit. qui de his nichil pure permittit.
 que sunt assidue. Sed & sapientia oculus dei est. cum
 quo omnia prouidet & itinet. & ante eum
 amantissima amica in amabili amplexu
 one ipsius est. cum qua deus omnia tractando
 putauit. In hac etiam sapientia homo quasi
 altitudo celi nominatur. quoniam ipse super omnes
 creaturas per scientiam dominando habun-
 dat. que oculus sapientie est. Sed & uelut la-
 titudo terre est. quia possibilitatem desideran-
 di & optandi habet. Quomodo. Quod homo
 desiderat hoc ipsum delectatur. & sic deside-
 rando exoptat. & tunc secundum uoluntatem
 suam in illis auxilium aderit. Si enim deum in-
 uocauerit. ab ipso adiuuabitur. Quod si ad
 diabolum se retenderit. ille cum suggestione
 mali ipsi occurrat. Homo etiam de ratione
 uoluntate desiderium & de gustu optionem
 habet. Sed tam quodcumque desiderat uel exoptat.
 non potestate sua sed per permissionem dei perficitur.
 quoniam ipse hominem creauit. Et sic homo
 multa facere potest. sic etiam desiderium
 & optionem habet. per que plurima postulat.
 Et quia diabolus primum hominem decepit.
 ideo etiam suggestionem suam ipsum multoties
 seducit. Homo etiam quasi profundum abyssi
 est. cum ab omni desiderio declinauerit. & dia-
 bolus inuocauerit. quia tunc etiam diabolus de-
 sideria illius suscipit secundum quod homo tunc uolue-
 rit. & hoc deus sic fieri permittit. Cum autem homo
 bonis desideriis se implicauerit ita quod bona
 operatur. que tam aliquando transcendit.
 non autem sic quod omnino bona dimittat. sed quod
 per quandam neglectum transcat. tunc deus sic pure
 non finit. quoniam bonum desiderium in se habuit.
 Sed hunc hominem diabolus non effudit ut desi-
 deria carnis sue perficiat. quia in ipso cog-
 noscit. quod deum relinquere non uult. Iste autem

homo profundum aby-
 ssando in sole ful-
 ge in magna nube
 sed est illa ignis
 qui super omnia op-
 atur & diabo-
 lus perdit. cum super
 e perit. Quis etiam
 est qui non deum de-
 premitur sed diabo-
 lus perdit & iudicat.
 nam uirtute ita
 ipse qui in ip-
 so quasi fulgent
 est sed perditur. si
 e non multiplicat
 non principium accepit
 creaturam in tantum
 nam est etiam in ma-
 in delectatur. Se-
 derat fulget. qu-
 ipse hoc est quod se
 de clarum in omni b
 quod est nullus seruit
 fin de non est in op-
 tat quoniam in omni b
 ipse etiam sic ipse i
 etiam ignis iste est
 e non est clarum
 etiam perditur. q
 alio habent que
 de super omni nune
 etiam ac in abyssis e
 de super et candida
 dunt tunc habet. q
 etiam de finis di
 ne dunt ac emissa
 de finis perditur. et
 est bonum plen-
 de omnia sunt ratio
 ita finis obedi-
 subiectum. de hoc
 ipse qui de ea crea-
 de omnia que ab-
 nam in eandem trib-
 etiam emittit

homo profundū abyssi n̄ ē. s. tēpestas quę ali-
quando in sole fulminat. & quę aliquan-
do in nigra nubē se inuoluit. Et quis men-
sus ē ulla inquisitione oīrptū hē qđ homo
qui sup omia opa dī cōstitutus ē. dīm de-
relinquit & diabolu imitat. qui glām
suā pchidit. cū supbiendo se dō opposuit.
& pnt. Quis etiā pdictionē hac metri po-
terit. qđ hō dīm derelinquit. & pessimū
cōmū scilicet diabolu p dō elegit. hec dō
pūdet & iudicat. **E**t idē uir se ad o-
rientē uertit. ita qđ & orientē & austrū
aspicit. qm̄ dō in pncipio mundi creatu-
ras quasi fulgentē sole pcedere iussit. &
eas n̄ solu pduxit. s. etiā in pfectione qm̄
in austrū multiplicauit. cū & hominē qui
bonū pncipiū accepit. & qui ab illo ī malū
corruebat n̄ tantū ad pncipiū suū refor-
mauit. s. etiā maiores uirtutes scitatis in
eo dedicauit. **S**ed qđ uultus ei tanta
claritate fulget. qđ cū ad pfectū ituri
n̄ potest. hoc ē qđ scā diuinitas tā ardens
& tā clara in omī bonitate & iusticia ē
qđ eā nullus scrutari ualeat. Nam p-
dīm dō n̄ ē. cū in opib⁹ suis nemo assimi-
lat. qm̄ in omib⁹ mirabilib⁹ suis solus dō
ē. quę etiā sic ipse inēphensibilia sunt.
Ipse etiā ignis iste ē de quo angli ardet.
& uiuit. & claritas illa de qua plurima
archana pcedūt. quā ista se uita mira-
culorū habent quę in dō ē. Miracula enī
ista sup omne numerum qui in celo & in
terra ac in abyssō ē dicta sunt.

Ad os qđq; ei candida nubēs ē quę similitu-
dinē tube habet. qm̄ diuine uoluntati
diuina & suaui dispositio. in ēphensio-
ne diuinæ emissionū adiuncta ut atu-
ba sonus pcedit. etiā omīū sonorū uelo-
citē sonantiū plena ē. quia dispositioni
dī omia siue rationalia siue irrationalia
strenue obediunt in plenitudine
subiectionis. & hoc ad honorē & laudem
ipsi⁹ qm̄ dō ea creauit. Vt namq; bonus
ē & omia quę ab ipso pcedūt bona sunt.
nde in eandē tubā dū idē uir flatū dat.
tres uentos emittit. qm̄ profunda dispositio

nē uoluntatis sue dō secreta inquisitio-
ne ptransiens tres uas iusticię in trib⁹
ordinib⁹ beatorū pcedere fecit. quorū
unus nubē igneā. unus turbida. un⁹
lucida sup se habet. ita qđ idē uenti
easde nubes sustinet. quia una una
iusticię glām angloz in amore dī
ardentiū. & nichil aliud quā qđ dō
uult uolentiū uelut igneā nubem
portat. ac una opa hominū quę tur-
bida & uaria in multis angustis &
tribulationib⁹ quasi turbida nubēs
sūt. ac una īcarnatione dīm candi-
da & illibata uirginitatē uelut lucida
nubē sup se cōmet. qm̄ iusticia fun-
damentū istorū ē. & eos in beatitu dine
sustinet. Nam dō in secreto uolun-
tatis sue omia disponens. omiaq; pce-
dere faciens. sp̄s supnoz cuius in rec-
titudine cōmunit. hominē etiā in tur-
bida opa candentē ne omīno preter-
sustinet. atq; p illibata īcarnationē
& uirginitatis lucē opa tenebrarum
fugauit. & ea quę recta sūt demonstra-
uit. Angli enī in amore dī pmanse-
rūt. & homo a dō recedens p scā opa
in priore glām restitutus ē. qđ opa ī
scitatie pfecta hominē scīm fecerūt.
S. scī modo in labore carnis opant.
post nouissimū autē diē in simphonia
& in omib⁹ laudibus letabunt. Nam
caro sp̄m nē in carne cōstingit. sp̄s autē
carne ptea s̄ subiciet. & sic hō totus
scīs erit. **S**ed uentus nubē igneam
sup se habens. ante faciē ei⁹de uiri p-
manet. qm̄ iusticia glām angloz in
amore dī ardentiū in supnis tenens.
in uoluntate & in glā dī pdurat. quia
angli faciē ei⁹spiciunt. ad uolunta-
tem ipsi⁹ semp pmpri sūt. nec a dō recedūt.
Alii autē duo cū nubib⁹ suis ad pectus
ei⁹ descendūt & ibi flatūs suos expan-
dūt. qm̄ iusticia dualib⁹ uis cū hoīe
īcedens scilicet una in ueteri lege. una in
īcarnatione fili⁹ dī cū bonis opib⁹
hominū ad pfundā scienciā dī descen-

dit: ubi in multis mirabilibus dilatatur: quia deus opera secretorum nouit: nec ea oblivioni tradit: sed eis in secreto consilii sui etiam remunerationem eponit: ac ea in infinitis laudibus ad gloriam suam expandit. Quod autem uentus qui ante faciem ipsius est: cum nube sua se ab oriente ad austrum expandit: hoc est quod iusticia coram deo fulgens: cum gloria supernorum spirituum ab ortu illo quo in ueritate preterierit: ad recta opera hominum tendit: quoniam homo per eadem opera ad gaudia ipsorum uelut ad bonum ortum perueniat: quoniam deus angelum et hominem in una rationalitate coniungit: et quia angelica preidia homini adesse destinavit: et hoc tam in ueteri quam in nouo testamento fecit: sed tam maiore dilectione in nouo quam in ueteri testamento eos cōciuit. Nam angelus in ueteri testamento uelut uox ad hominem erat: in nouo autem homini ita coniunctus est ut uox uerbo coniungitur. Quod autem in hac ignea nube uiuens ignea multitudo est: qui omnes in una uoluntate et in una coniunctione uita una sunt: hoc est quod in ardente gloria et honore uiuens et ardens exercitus beatorum spirituum est quorum gloria ineffabilis est: quorum etiam numerus innumerabilis est: ita quod numerum eorum nemo scit nisi quod scientia dei eos nouit. Et omnia que deus uult et ipsi uolunt: et sic in unum est coniuncti sunt: uelut corpus quod non diuiditur. Hanc quamuis singulas facies habeat: tam in una coniunctione unitatis sunt: ut corpus quod singula membra habet unum tamen corpus est: et sic uita una in unitate sunt. Et coram ipsis tabula pennis undique plena est expansa que in preceptis dei uolat cum ipsa precepta dei eleuat: quoniam ante eos secretum diuinis iudiciis plenum est quod et secundum uoluntatem dei manifestat: cum uoluntas dei illud manifestare uoluerit: in qua scientia dei quedam archana scribit: que multitudo hec studio uno inspicit: quia deus in secreto consilio suo alia secre-

tiora consilia habet: que beati spiritus studiosissime adtendunt. Nam etiam cum deus homines idola colentes et alios leges suas peruerit: pignora iudicia supernorum eorum in amore et ardenti pennas uentorum sepius excitat: ac fulgura et tonitrua in terram mittit: ac fame et pestilentia et icuribus bellos ipsos terret: et sic terram etiam in terrore commotionis ducit. Sed cum angeli eadem scripta inspicunt: uirtus dei ipsis dat: quod uelut fortissima tuba in omni genere musicorum uno sono resonat: quoniam cum ipsi uoluntatem dei considerant: a uirtute etiam dei accipiunt: quod in fortitudine et in plenitudine omnium gaudiorum unanimiter laudes deo referunt. Nam in omnibus iudiciis dei nichil aliud quam laudes deo dicunt: quia omnia iudicia eius uera et iusta sunt: uelut etiam iohannes in apocalypsi sua audiuit ut scriptum est. Omne deus omnipotens: uera et iusta iudicia tua sunt: cuius sensus talis est. O domine: tu per timorem dominus: per amorem deus: per comprehensionem omnium omnipotens diceris. Unde uera et iusta iudicia tua sunt: quoniam uerus timor tuus omnes timores destruit: et uerus amor tuus omnes amores alligat: ac uera omni potentia tua omnes potestates deprimis. Nam cum homo in oppositione sua sibi met legem ita ponit: uelut ipse sibi met deus sit: tunc ei te per iusta iudicia tua ostendis: ut sciat quia contra te nichil possit. Cum etiam amor carnalis suus iusto amoris tuo preponitur: tunc amor illi in ipso cum amaritudine doloris sic excutitur quod nunquam nisi per consilium labitur: sed et cum homo in peruerbatione preceptorum tuorum peruenit: ita quod simulacra per nomen tuo colit: tunc iusto iudicio contra inimicum tuum peruenit qui a prima conceptione sua hominem peruersit: quod te per nichil contemnit. Et tunc in terra fulgura et tonitrua mittis: et ex aquis diluuii fundis: ac in terra sterilitatem et iubeas: et etiam morbos ac plura hominibus inducis: ut sciant quia illa per nullum nisi per te fieri possunt: ut et iudicia tua uera et iusta esse cognoscant. Multitudo quique angelorum bona opera hominum

laudat: et per eadem
et alia deus cellat: et
in uoluntate facit
laudari uult: quoniam
et hoc placet: et ne
et angelus in laudibus
inter: quia homo
interdum deus est: et
et opera hominum cor
et quia homo per ad
et etiam deus ab homi
dum uult: ut et co
et de omnia recta
et de archangelis de que
deus dicitur: et que se
et etiam in angelis
etiam uoluerit: et
et deus per faciem
et quales sunt: et quoniam
et uelut in omni in li
et hominem in exercit
et hominem tam mu
et deus in omni que
et uult nec illuc
et deus perit: nec et
et hominem alius: et
et deus semper sit: per
et qui in ipso se
et qui autem nomine
et angelus loquens
et angelus: quod ad
et angelus est. Audiu
et angelus non loqui: et
et angelus et magni
et angelus et ut angelus
et angelus largitur: per
et angelus habent
et angelus que uel aqua
et angelus fuerit: u
et angelus: et cum diuini
et angelus: nec ista ue
et angelus: quoniam in si
et angelus: et hec
et angelus: et angelus
et angelus: et angelus

laudat. & ppter eade opa nec horis nec momē-
tis alaudib' cessat. s; in eis frequentē sonat.
nec in his finē facit. Vt namq; ab anglis
laudari uult. qm' eoz glā multiplicet.
& hoc s; placet. Vnde etiā uult ut opa scōz
ab anglis in laudib' s; deferant' & mani-
festent' quia homo opus ad imaginē & si-
militudinē dī ē. & ob hoc etiā uult ut bo-
na opa hominis corā eo ab anglis laudet.
S; & quia hō p adiutoriu dī sustentatur
idō etiā d's ab hominib' sic ab anglis lau-
dari uult. ut & eoz glā magnificetur.
Sic d's omnia recta cōstituit. **I**stud autē
de archanis dī que in cōspectu ei' resplen-
dent dictū ē. que scientie hoīs innumera-
bilia sūt. scilicet in anglis. in spītib'. & in minis-
tris. in uociferantib' & in gaudio gauden-
tib'. & que scientie ei' incognita sūt. qui &
quales sint. & quomō sint. Nam quāuis
hō uelut mons in scientia sua sit. qm' in
scientia sua in excellentiā post dīm ascen-
dit. supnū tam montē nec supiōrē par-
tē eisdē montis que scientia dī ē nullus
hō uidit nec illuc ascendit. nec archana
ei' scire potit. nec etiā illoz qui in cōspectu
ei' semp assistūt. S; quidā illoz qui in con-
spectu dī semp sūt. pphetas ac p alios q'sdā
scōs qui in spū scō uiderūt nominati sūt.
quidā autē nominati nō sūt. qui etiā modi-
cū de ipsis loquebant'. dū diuina īspiratio
eos tetigit. que admodū p paulū apīm
scriptū ē. **A**udiuit archana uerba que
nō licet hōi loqui. Cui sensus talis ē. Vt cor
ei' multis & magnis miraculis īfusus cōfor-
taretur & ut aliis ex hoc edificationem
uirtutū largiret'. pcepit archana uerba
& pscientiā habentia. que hoīb' abscondi-
ta sūt. p que uel a quo uel quare pcellerūt
ue qualia fuerūt. uel quē admodū habue-
rūt. Sic enī diuinitas ab hoīb' ītueri nō po-
test. sic nec ista uerba qm' iuociferatioē
uocis. & quomō insonis laudū multioz dī
plata sint. nō licet hōi pferre. quia omnino
ī secretis secretōz spīritū sūt. & qm' hō in car-
ne alienus ab illis ē. **Q**d autē uidet qd
uentus qui p dictā turbida nubē sup se

habet. cū secū ab austro ad occidentem
extendit. hoc ē qd iusticia multis tribu-
lationib' turbida opa hominū sufferens
illa secū ab aust' cūbi in pfectione fidi
arscet. ad finē psecutionis ducit. ut
homines diabolo repugnantes. in bono
pseueret & in scitātē dō uiuāt. Et lon-
gitudo ac latitudo eisdē nubis uelut
plata ē. que p amplitudine sua huma-
no ītellectu capi nō potest. qm' extensio
& diffusio bonoz opū in amplexione
& dilectione uirtutū tanta ē. qd p paga-
tio eaz cor humanū excedit.

In eadē autē nube maxima multitu-
do beatorū ē. qui omēs spm uite habēt
& q's nemo dinumerare potest. quia
in beatis mansionib' animaz. quas
bona & scā opa sibi parauerūt ipse
anime scōz sūt. qui in beata uita uiuūt.
& qui innumerabiles in numero hoīū
sūt. qm' numerū eoz nemo nisi d's nouit.
Et uocē eoz sūt ut sonus aquaz multaz.
qm' in laudib' suis in unanimitate uni-
soni & uni uoluntatis spīritali spīritami-
ne ut aqua salutis sonāt. & dicunt
qd corpora scdm uoluntatē dī audū
habuissēt. que quāuis in cinerē uisa sūt
ea tam recipere desiderāt. ut tanto
plus cū illis gaudeat. **S**ed ab illis qui
in cōspectu dī in amore ei' ardēt. respon-
sū accipiūt. qd eadē habitacula nō recipiāt
ante diuinā uisionē & ante cōuersionē
elementōz cū fortissim' ignis elementa
purgabit. ubi d's magnā potentiam
suā manifestabit. Nam uox dī omēs
mortuos tā reprobos quā electos suscita-
bit. tē cū corporib' suis ad etēnitatē sur-
gent. quia ad icōmutabilem uitam
corpora eoz mutabunt' cū resurgūt.
quāuis mors istos & quāuis beata uita
illos recipiat. **Q**d autē uentus sup
que pfata lucida nubē ē. cū eadē luci-
da nube ab oriente ad septentrionem
se dilatat. hoc ē qd iusticia ferens can-
dida opa uiginitatis in xpō. cū eisdē
opib' in ortu ueritatis surgentib' oīa

nequitias diaboli pugnat: qd ante
xpm plenē facere n̄ potuit. Nam ut
homo p̄mū carnalis factus. ad spirale
uita deīde se transtulit: sic etiā uet^o
lex in scitac carnalitē ostensa. p̄mo
dū in xpo & in ecclesia uita facta ē: ac
scitac in uita surrexit: ac antiquū hos
tem penitē contēuit. cui uetus lex re
bellare n̄ potuit. **lmi.** **S**ed maxime te
nebre multa densitate & horrore ab
occidente ueniūt: & se magna dilata
tione ad eandē lucida nubē expandit:
quia omēs diabolice iniquitates & ma
licie in unū conglobatē & ab iferna
lib potestatis mīse magna & lata ifi
delitate opib xpi & ecclesie se opponūt.
S; tam p̄lucida nube illa uis p̄cedere
n̄ possit. qm̄ quāuis fideles multis ad
ūsitatis ipugnet. tam opa eorū ī xpo
lucencia obfuscare nec euertere p̄uale
t in eadē lucida nube sol & luna v̄būt
apparēt qd designat in candore uir
ginitatis occultū misterii castissime
ī carnationis qd sic sol mundū illumi
nat: & qd etiā ecclesiam designat. que
in regeneratione baptismi xpm imita
tur: quē admodū luna solē subsequit.
Vnde etiā in sole leo ē. scil in occulto
misterio qd in dō latuit: s; qd tam p̄ omia
resplendunt: uidel miraculū hoc qd dē
homo fieri uoluit: qm̄ fili dī de uirgi
nali materia carnē assūmens. ac sic in
fortissima ui diuinitatis homo uelut
leo apparens. in aliena uia p̄grediebāt.
in qua nullus ho n̄ ipse solus iuentus ē.
lv. **E**t in luna capricornus ē: id ē in ecclesia ex
omī parte euocata contē antiquū serpen
tē signū uictorie ubi diabolus p̄ omia
supatus ē. Qua p̄p̄ etiā idē sol sup̄ celū
& in celo. ac in terra. & sub̄ terrā lucet.
quia occultū misterii qd fili dī ī carnat^o
ē sup̄ omia celestia secreta ē: ita qd etiā
in celestib misteris que solū celestibus
cognita sūt appareat: & qd in creaturis
tē multa miracula opat: & qd etiā
abyssū splendore potentie sue penetrat.

Et sic p̄cedit oriendo qm̄ idē misterii appa
ruit in ortu uirtutū cū uirtutes p̄i n̄ uisat
p̄tulit: & redit declinando cū iudiciali sen
tentia prauitates uiciorū ad meliū īcuriat.
lvi. **Q**d autē cū idē sol p̄cedit leo cū illo & in il
lo p̄cedit ac multa spolia diripit: hoc est
qd cū dē occultū misterii suū manifesta
uit: ī carnatus dī fili cū eodē in carne &
in eodē in ditate mirabilī apparuit: qm̄
unū sūt ac plurima diabolica facta cō
uit cū ipsū a fidelib suis fugauit. Et cū
redit leo cū illo & in illo redit: quia cū
idē occultū dī misterii iudiciale misterii
p̄meret: ī carnatus dī uerbū cū illo exiens
& in illo manens. & unū cū illo existens
mala opa hominū diiudicabat: cū uete
rē legē in nouā transtulit: ac p̄ gaudio
multos rugit ēmittit: ubi triūphato hoste
p̄rugitū ueritatis baptismū regeneratione
ne sp̄e & aque docuit. **lvii.** **Q**d autē luna
in qua capricornus ē solē in p̄cedendo &
in redeundo cū eodē cap̄corno paulatim
sequit. hoc ē qd ecclesia morte deuicta. mis
terii dī p̄cedens. ad sp̄italia. & rediens ad
seclaria. cū magna uictoria subsequitur:
qm̄ filiū dī celestia docentē: & cū hominib
conūsamē. fideles omib modis subsecut
sūt. cū etiā corpus p̄ xpo ad multa supplicia
tradiderūt. **lviii.** **V**nde idē uentus flatus dat.
& dicit: mulier feta pariet & cap̄cornus
contra septentrionē pugnat: quia uicti
cia p̄ diuinā īspirationē ostendit qd ecclesia
bona & scā opa p̄fert: cū quib magna uic
toria diabolo repugnat: qm̄ quisq; fidelis
se ipsū contēpnens & uestigia xpi subse
quens. opa tenebrarū conterit: & se dō cūngit.
n̄ p̄fatis aut tenebris innumerabilis turba
p̄ditas animas ē: que a sono illoz ī austru
canentū declinauerāt: qm̄ cōfortia corū
nolebāt: quoz dux seductor appellatus est.
quia opa ei secute sūt: qui a xpo p̄cussus uis
dequā n̄ ualet. qm̄ in ifidelitate ifernaliū
penas plurime anime sūt: que uerba sup̄noy
cūm dū in carne eēt contēpnēbāt: nec
societate illoz in bonis & iustis opib desi
derabāt: s; semp & semp ad malū anhelat

bāt: unde antiquū serpentē imitare. qui a
filio dī contrit' teritur: cū ipso in infelicitate
mortis pmanēt: quia uitā n̄ desiderabant.
Et he omēs lamētabili uoce pmanēt: dicen-
tes ue ue nexiali & horrendo opi qđ uitam
fugit & in nobis ad mortē terrendit: quia i
pens multis stridorib' uociferant' & culpā
suā & horrentes tenebras suas ade iponunt:
quia pcepta dī transgressus in mortē corru-
it: cū ipsi luce fidei & opa iusticie uidentes
& audientes ac etiā scientes p nichilo habe-
bant & subsannabāt: & diabolu magis
quā dīm diligebant. **Q**uā autē deide u-
des nubē ab aquilone uenientē: quē se ad
casū tenebras dilatat: & quē ab omī gau-
dio & ab omī felicitate arida ē quia etiam
nec sol illa tangit: nec illa illustrat: hoc
aliud genus infidelitatis & infernaliū tormentū
ē. qđ a diabolo peccatens pfatis tenebris cum
penalib' tormentis se cūngit: in quo genere
crudelitatis nulla spes gaudiū nec ulla spes
salutis ē: qm nec uerus sol illa ulla leticia
exultat: nec ullo splendore claritatis sue
ifundit: nec etiā tēnus sol ad eā ullo fulgo-
re ptingit. **I**psa autē malignorū spītuū
plena ē: qui in ea hac & illac uagantur.
& hominib' insidias machinant: ac qui p
dictū urū erubescūt: qm in eadē infideli-
tate innumētabiliū malorū diabolici spē
sūt: & discurrūt & plurimas nequicias
pducūt: & dīm erubescētes fugiūt: quia
nulla beatitudine habēt: nec habere de-
siderāt: s; in damnatione ppetue perdi-
tionis sunt. **S**ed qđ audis antiquū ser-
pentē int' se dicentē qđ iures fortitudinis
sue ad ppugnacula pparet: ut cont' inimi-
cos suos qntū possit pugnet: hoc ē qđ idē
antiquus hostis in exaltatione supbie sue
diuisa uicia insidias suas pducit cū quib'
electos dī fatigando decipiat: nec eos ulla
quietē habere pmittat. Unde etiā spūmā
multā imundiciā: cū omib' uiciis ab ore
suo int' homines emittit: ac plurimā ir-
risionē eis iflat: qm sordes plurimorū uici-
orū ab inatu pūritatis sue euoment multas
seductiones ac multas hereses hoib' iducit cū
istos idolis

illos plurimes pūritatib' seruire docet:
Et dicit qđ illos qui plucida opa se solē
nominant: nocturnos & nocturnos ac hor-
ribiles in tenebris faciat: quia electos
dī qui in scīs opib' fulgēt: nociuos ac in
obscuris actib' sordentes ēē tēndit: &
noticiā eorū corā hominib' fecit.
Quā pp̄ etiā tēterimā nebula efflat:
quē totā terrā uelut nigerrimū fumus
tangit: qm plurimā infidelitātē emittit:
quē totū mundū tenebrositate p-
uersitatis sue obnubilat: ex qua etiam
maximus rugitus itonat dicens: qđ
nullus homo aliū dīm adoret nisi quē
uidet & cognoscit: & quid sit hoc qđ
homo colit: qđ nescit: quia p eandē infi-
delitātē iūque p̄suationes hoib' iculcāt:
qđ nullū dīm colat p̄t idola quē ui-
dent: & sciunt: & sic auero dō qui in
claritate diuinitatis humane ifirmi-
tati iusibilis ē: rationalitatē hominū
auertunt. **S**ed qui infūma beatitudine
ē uolūt: uirū dīm qui omī creature
uitā dispensat: & qui in celis ē adoret:
nec aliū quā ipsū qui insupna glā ma-
nent omia recta disponit: ut psalmista
dauid dicit: **U**s autē n̄r in celo: omia
quēcūq; uoluit fecit. **S**imulacra
gentiū argenti & aurū: opa manūū
hominū. Cui sensus talis ē: **U**s uita illa
ē quē nulla iceptione obscuratur &
quē etiā defectu terminatur: Et
ipse d̄s n̄r ē: qui uita exultens i deficien-
tē uita suā tribuit: ipse etiā in celo ē:
scilicet in claritate illa quā mortalis ho-
cōprehendere n̄ potest: s; quē ē uita il-
la: quē uite habitaculū facit: **U**s enī
uiuit & suis uitā dat: ac eis mansionē
in uita cecidit: Et quis hoc facere po-
test nisi d̄s? Quēcūq; enī d̄s in ordina-
tione sua disposuit: ea etiā p̄fecit: q̄
uana n̄ sūt sic cogitationes hoīū uane
sūt: qm homines in cogitationib' suis
multa icipiūt quē p̄ficere n̄ possunt:
Ipse quēq; d̄s omīs creaturas rationa-
litate hominis ad p̄fectū sub posuit:

constanti animo de spualib' iam' iteru
loquit: s; illa n' seruat. qm' in mente sua nul
la stabilitate s; queq; uana ep'urat. & scdm
aere ad que se erigit. in pulcra in turbida
sibi metip' p'ponit. Vnde etia' cauda sua
ea comouendo ludit. quia mobile finem
seruationu suar ad uoluntate' hominu
hac & illac tendit. cu' omia opa sua petulan
ter exp'mit. ut etia' in p'dictis uerbis suis
ostendit. Qua p'p' & uere discipline uoce
corripitur. ut ibide etia' sup' demonstrat.
Sed tertia imago ioculatrix in significatio
ne sua e' que homines a celestib' ad diuersa
spectacula iconuenientiu motu' trahens
petulantia hic subsequit'. qm' uelut fistula
& uelut musica illi e'. quia cu' huiusmodi ho
mines fatigatio & rediu' petulantis animi
sui tetigerit. alios iocos uelut ad respirandu
aggregantur. Et hominu' assimilatur ex
cepto qd' tortuosu' nasu' habet. quia idē in
eiu' in scientia boni & mali scdm desideria
oculor' & carnis homines ad se colligit. & i
stulta insipientia ac insulto intellectu uelut
iniformi naso dñi n' ēe dicit. S; qd' manus
ei ut pedes urti sūt. & qd' pedes ipsi ut pedes
grifonis apparēt. hoc ē qd' sordidos mores
& imunda opa homines habere facit. & qd'
etia' in uestigiis rapine nulli parit. ubi
qequa p' dolositate' artis sue diripe poterit.
Nam p' hoc uicū homines magis spoliant'.
qua' aliquid utilitatis cōsequant'. Huius
aut' capillos habet & pallida ueste idunt.
qm' in nigredine uamitatu' omia p'ncipia
opū suor' obfuscat lenē leticia' s; etia' circū
ponens quia morib' cuiq; hominis se coap
tat ut p' hoc eas sibi adthrahens eos secum
ludere faciat. quēadmodū etia' in locutio
ne sua sup' declarat. S; uox sibi repugnan
tis uerecundie e contra clamat. & ut hoies
honestate' mox habeant p'suadet.

Quarta aut' imago obduratione' ostendit.
que hic ioculatrice' unitat'. qm' cu' homo
in huiusmodi ioculationib' fatigat' tedium
accepit obduratā mentē habere icipit
quia celesti rore tact' n' ē ita qd' etia' men
te suā nec lege p'ceptor' nec aratro scripturaz.

scripturaz. fulcunt. unde etia' qd' sit bonū
refrenationis n' sentit. Et quasi densus fu
mus ad statuā hominis ē. qm' nulla tenu
itas s; quedā firmitas maliciose maligni
tatis in obduratione ē. & hoc scdm mensu
rā hominis. quia nullu' malū sub homine
nec sup' hominē ē. qd' ipse in opib' suis n' ē
p'hendit. qm' nec paruum nec magnum
malū ē. in quo maliciosus ho n' delectetur.
Qd' aut' nulla mens' humane forme ha
bet. excepto qd' grandes & nigri oculi i eo
apparēt. hoc ē qd' idē uiciū homines ita idu
rat. qd' imaginē dī nec scire nec cognosce
re in aliis hominib' uoluit. quia ipsi nullam
benignitatem habentes. absq; omī mīa & be
nivolentia sūt. s; in magnitudine maledic
tionis & in nigredine obliuionis dī circūspi
ciunt querentes quē cū ueneno iudic' ue
lut ueneno aspidū ledāt. Et nec ascendo.
nec descendendo. nec hac & illac diuerren
do mouet'. quia obduratio ad supiora ren
dit ut p'p' dñi amalia sua liqueat. nec
ad inferiora declinat. ut p'p' hominē a du
ricia sua mollescat. nec ad alias creaturas
diuertit. ut p'p' illas a nequicia sua cesset.
s; tantū fixa in p'fatīs tenebris manet. qm'
in uno statu absq; omī motione in maledic
tionib' maledictionū p'seuerat. quia nichil
aliud quā afflictiones hoīū desiderat. Ipsa
enī sic p'subi qd' in uehementē aquas nutrit.
in p'funditate iacet. nec se ad ulli' cōmodū
mouet. s; dextrā dñi fugit. que omia in
creaturis ad utilitatē hominis cōprehendit.
& que hominē exaltauit. ac eū in pace con
stituit. Nam dñs hominē ut elegantissimū
lapide in tēā posuit. in cui' fulgore omīs
creatura se ipsā considerat. quia ipsa sup'
omēs creaturas ē & ideo illucitū ē qd' obdura
tio eū p' nichilo cōputat. & qd' se aduersus
illū idurat. Hec enī pessimū malū malor'
ē. nulli parens nulli mīam exhibens. sed
hominē despiciat. & a cōmodo illi se subtra
hit. nec ei cōgaudet. nec ei bona p'saudet. s;
in omib' dura existens omia cōtēpnit. uelut
etia' in uerbis suis ut p'dictū ē ostendit. Cui
uera mīa respondet. & ut bona omib' be

lxxi.

nigne impendantur admonet. **S**ed quia
imago ignavia declarat. que obduratio
ne hic uelut sordidus luor sequitur. sic
etiam pueri uermes exteriora pullulat. quia
postquam homo iduratus nichil boni quesie
rit in ignavia uertit. ita quod nichil am
plius honoris. nichil amplius scitatis desi
derat. sed tediosus ac obliuiosus omnis pbita
tis manet. nec uicis se opponere uult.
sed ea pignauia sibi adtrahit. Que hu
manum caput habet. excepto quod sinist
auricula eius ut auricula leporis est. tam
tante quantitatis quod ipse idem caput totum
opit. quoniam stulti homines in insipientia sua
se probos esse putant. in qua etiam ociositatem
amant. nec ulla bona se prouidet. sed ad ma
lum auditum se conuertentes susurrationi
bus et detractionibus ignauis insunt.
quasi ita dilatant. quod etiam omnem intentionem
cordis sui in punitate obnubilant.
Quod autem reliquum corpus eius corpori uer
mis assimilatur qui ossibus caret. et qui in
cauernula sua itectus iacet. uelut ifans
qui panniculis inuoluitur. hoc est quod per idem
uicium tediosi et ignaui homines fiducia
quam in auxilio dei et in subleuatione
hominum habere deberent ad sordes uo
luptatis sue uelut uermis inmundus con
uertitur. et quod molliciei carnis sue magis
quam diuine fortitudinis confidunt. occulta
cogitationum suarum itantes. ac illis pstel
ticia se inuoluentes. ita quod se ad nullam
pbitatem uirtutum erigere possunt. sed quod
itopore negligentie et insipientie uani
tatem ignauis pmanet. uelut etiam idem
uicium in locutione sua super demonstrat.
Sed responsio diuine uictorie corripitur.
et ut homines diabolo repugnet. per idem
responsum admonent. **S**exta uero ima
go nostra pnuinciat. que hic ignauie affi
nis est. quia ignauia meretur opprobrium
per quod ignis ure accendit. ut obprobria illa
succendat et consumat. Que faciem homi
nis habet. quoniam ita ex hoc in homine sur
git quod homo malum facit. excepto quod os
eius ut os scorpionis est quia frendens homi

cidiū ut pennis uenien mortis ē. & qd al
 buginē oculorū magis quā pupillas extor
 quet. qm̄ ita pestilentia furoris in intentio
 ne sua magis quā rectitudine tranquil
 litatis p̄fert. ubi homo nec se ipsū nec alios
 confidit. s; iusticiā euertens quasi cecū
 sit peccat furia. emittit. Brachia quoq;
 ei brachijs hominū assimilant. quia dommano
 re abiq; timore dī potestati hominū in sci
 entia mali associatur: qm̄ diabolus in mali
 cia sua opmionē habuit cū hoc facere uo
 luit qd p̄ficere n̄ potuit. homo autē nequi
 cia suā cogitando. cōsiderando. & opando.
 p̄fecit. ita qd manifeste apparet. S; & ir
 rationabilia animalia alijs iterdū lesione
 iferūt. quia noticiā corū n̄ habēt. iterdū
 autē alia in lesione p̄ueniūt. qm̄ ab eis le
 di timent. iterdū uero alia p̄t esurient
 suū inadiūt & ea collidūt. homo autē tam
 se diligentē quā se odio habentē ī malicia
 re sue dilatat. ac sibi bonū facienti multo
 cius malū p̄bono reddit. S; manus ei cūcū
 ue sunt longis unguib; quia om̄ia opa
 ei p̄na & extensa ad capacitātē sūt. p̄ que
 etiā opa aliorū in magna īfama dilatat.
 Pectus autē & uentri & dorsū ut cancer
 habet. qm̄ hō p̄uacundia in habitaculo
 scientie sue nec temp⁹ pacis nec legis. nec
 recte cōstitutā. īstitutionū computat. s;
 om̄ia hec ei stabilitatē dissipāt. nec etiā
 p̄t rabiē. nec p̄t impetū irritationū quā
 in se habet sp̄itali cibo se pascit. nec etiā
 p̄ceptis dī se onerat. s; om̄ia iusta & recta
 & moderationē ac lenitatē ouementium
 causā. ase p̄icit. & hoc p̄ rugas malarū
 in cōsuetudinū & ad diabolu retro īceden
 tiū facit. uelut cancer retorsū uadit. S;
 & crura ut locusta & pedes ut uipa habet.
 quia in crurib; suis uanā glām ac ī me
 su suo īuidiā ostendit. qm̄ in uana glā
 supbie om̄nē iusticiā transiit. ac in uā
 dia dilatat. quicūq; diripere potuit.
 Qd autē stanti rotē molendini īplicata
 ē. hoc ē qd in recto itinere n̄ īcedit. s; qd
 īppria uoluntate sua quiescit. quia n̄
 aliū quā cor suū sequitur. ita qd mani

laxen.

in superioribus radios esse rotas tenet. & qd
pedes sunt sup inferiores radios stat. qm
opa sua in exaltatione libertatis pprie uo
luntatis sue audacter pficit. ubi etia
uestigia sua in id qd detest in eadem
libertate e ponit. quia n ad iusticiam
ad iniquitate semp tendit. Crines aut in
capite n habet. qm omi honore bone fa
me & salutis mentis hominis ira deuidat.
ita qd etia ho quid bonu & quid iustu sit
in ira sua n cōsiderat. Vnde & toto corpo
re nuda ē. quia s uelle correctionis n cōtū
ponit. i qd etia in furore suo qd etume
nosu ē de semetipso iteru manifestat.
Qua ppter multu igne uelut faculas ex
ore suo emittit. qm ho ardentia & semel
lantia uerba in uoce sua p uindictā malig
nitatis pferit. cū in ira accendit. ita qd etia
di obliuiscit. uelut idē uerū in sup dicti
uerbis suis declarat. Humana aut pacien
tia ipsi pfurore etimatis sue rearguit.
quādamodū etia iacob duob filiis suis qui
furore suo sige hoī fecerāt. locut ē dicens.
Simeon & leui uasa iniquitatis bellantia. In cōsilio
eoy ne ueniat aīa. i ceteru illoy n sit glā mea.
qd i furore suo occiderūt. uerū & i uoluntate sua
suffoderūt murū. Maledicti fure eoy qd pmax.
i dignatio eoy qd dura. Vnde etia iacob. dis
pga illos i iustis. i iustis iustis ē. ita uerū qd maliguita
te eumgunt uasa nequicie sē. & dō semp
repugnat. ac p magniloquia omia que
iusta sūt conburūt. & cont illa maledic
tiones suas pducūt. S; in pfundis cogita
tionib eoy n sit mens iustoy. quia legē
dñi cōsurgunt. & quia sup petiā supra
quā pedes beatorū stāt. ut enarrent uni
uersa mirabilia di n edificat. Nam omia
itineria & edificia beatorū desideroy & be
atorū opū. in pceptis dñi. In studiis quoq;
illoy in quib omne uoluntate suā se pf
cere putāt. & in quib dolosa iusticiā cōple
re querunt. n appareat honor iustoy ne
in illis obfuscet. nec in medio eoy sit ne
cōmuniatur. i; glā iustoy in angustis cū
angustis di sit. & cū his qui faciē diuinitatē
in speculo cōsiderat. & n cū illis eant. qui

in sanguine dolo ceterūt iusticiā in beatis
hominib. & qui in dolosa arte sua pforāt
munitiones quas beati doctores ad mu
nimen electoy posuerūt. Nam cū diabolo
maledicti mīlāma sua sē. qm pmaxi pho
cont dñm pugnat. cū se dō opponūt. ac etia
indignatione nequicie inflexibiles sē quia
nequaquā a malo declinare nosūt. i; in
dāpnatione pditionis p mala opa pseue
rare cupiūt. Vnde etia diuidēt in iur
suppli illi qui eos ita oppmet. qd uelut ser
pens in caverna querat se abscondere qm
p uisu ualde fatigati uix suspirare possūt.
ac dispgent in illos qui dñm cōtinent nūc se
licitati eoy cōscent. i; ut palca ab eis p
iecta separent. Nam quia dñm n secuntur
ideuto & ipse eos in obliuione tradit. ita
qd nec pspitāt sē nec felicitatē anime
habebūt. i; qd uelut auento in multas pas
siones pūoy desideroy dispfi. nulla que
tē nec cū his qui dō seruiūt. nec cū his qui
sēlo iudat habebūt. **S**eptima uero ima
go iēptā leticiā significat. que uā hic sub
sequit. qm ipsa quasi ultio & refrigerium
ire ē. quia cū ho pacta ira leticiā ostendit
iunicos suos ihonestat ubi cū illi letari ui
dentes. de etumelia ē illata gūi dolent.
Que afursū usq; ad subol formā hoī habet
excepto qd man ei sit manus finie sē.
quia hoīes scienciā boni quā ad supna
suspuria cūertere debēt. ad carnalia desideria
in multiplicatione diuisa. uanitatū de
ducūt. & sic modū sē cūersationis & con
sationis & cōstetionis excedit. unde etia
omia opa sua p iisipientiā depuāt. qm q
homini n cūenūt. in turpitudine sepi besti
alit pficiūt. Alubis aut & deorsū caprer
assimilatur. quia huiusmodi hoīes. qd hoīes
sē oblii itellectū rationalitatis ad bestiales
mores depmūt. & ea que rationabilia sūt
in iustabilitate transiliūt. nec discretum
itellectū nec pudicā disciplinā in rationa
litate habere querūt. Vnde & pedes ei p
dictis tenebris ita ifixi sē. qd ad pfectum
eos uidere n potes. qm omia itinera ei di
uerse uanitati implicati ad iusticiam n

spetant: quia dū prius opib' obtenebiant: honestati fidelium n' patent: s; omīno abolita in nulla memoria scitatis iuement. Qd aut ipsa nulla idūmīta habet: s; qd tota nuda apparet: hoc ē qd nullo spīali gaudio circūdata corā dō nuda ē. qm ad illa bilitatē tendit: nec ulla suspīcia in celestibus querit: s; tota tēnū & caducis ibi anī. de etnū nichil curat: sic etiā superius in uerbis suis demonstrat. S; genuit ad dīm ut p'dictū ē ipsi responderet: & ut homines de tēporalib' ad etnā tendat admonet.

LXXX

Qd aut uidet qd p'fatul uir euaginatū gladiū tres acies habentē collo ipsi capulo impositū habet: hoc ē qd d's manifeste zelū suū trib' uis' icidentē ac in fortitudi ne sua radice fidi ponentē ostendit: qm ap'is p'cussionib' diuina ultio ante legē & sub lege peccata hoīū cōpressit: qd etiā & nō post legem in nouitate baptisimi facere nō omittit: cū salutaris uirtutib' fidem imponens: peccata hominū in eodē zelo suo abluit. Qui hac & illac ad feriendū mouet: quia zelus dīm tā electos quā reprobos iusta purgatione ubiq; examinat. Hāc ut idē zelus dīm dicit: ipse contra diabolu & cōt' omīs subditos ei pugnāt: nec ei p'ualebit aliquis. qm ex cūmctione masculi & femine n' ē: s; in dō existens. omīa in dō iuste diiudicat. Ipse enī hoīem in omīb' iudiciis suis cōsiderat: & diligētissime eū examinat. Sodomā nāq; & gomorrā in sufflatu uenti sulphurei ignis suffocauit: qui in ignotis peccatis peccauerūt que de gutture diaboli & de impeno morē didicerūt: unde etiā tē natura hominis deridebatur. S; & in flatū muliebrē sensū p'p' iobediētā suā in aliud genus conuertit: quatin' i hoc facto omnes peccatorū casus acrit' falsi sūt. Israheliticū quoq; p'p'm p'cussit cū dīm dereliquerunt: & baal adorauerūt: ubi in dispōsiōe dati in seruicio gentilis p'p'i exules facti sūt: qm rectā hereditatē suā cōtēpserūt. Hāc ipse discernit quicquid discernendū ē: & diuidit quicquid diuidendū ē. Supbiam

quoq; in duas partes diuidit: & eā interdu ascendere p'mittit. Que cū a dō nichil querit: s; cū omīa que uult: ad se colligit: zelus dīm in eū illi p'sternit & finē ei recusat. S; & luxuriā cū gehennali igne cōbu rit: ac impietate cū pena ei congruente icarcerat. In anē quoq; glām que cor supbie ē: & icendū peccati qd cor luxurie ē: ac infidelitātē que cor impietatis ē diuit' p'sternit: qm a dō longe remore sunt. Qui enī dīm scire nōlūt: illos etiā ipse i p'miss' bonorū ignorat: quia eū nō querunt. S; quida homines quedā uicia cōspiciendo osculant: que tam in stratiū suū nō collocāt: quedā etiā amplectunt: cū quib' tam in peccatis g'morib' nō ioculant: quata autē cogitationib' & uerbis capiūt: que tam in opib' nō secuntur. Hos omēs zelus dīm omīno nō p'dit: s; p' uarias penas cuprū ab eis elinat. Qui autē int' desiderū habet: in illo uerba hec p'cipiat: ac ea in tēris cubiculum cordis sui recondat.

Et uidi quanda multitudinē malignorū spīrituū ex his quos zelus dīm recto iudicio de celo p'cecerat: & quos lucifer secū ad penalia loca traxerat: p' totū orbē t'ra: inter homines diffusā: & in eis nequiciā suā exaggerantē. Et multitudo istorū innumerabilis erat: & innumerabilis ē: nec ulli nisi soli dō cognita. S; & isti ad plurimas aduersitates hoīū dispersi erāt: ita qd unusquisq; eorū scdm modū nequicie sue hominib' infidias ponit & infidiat: Et quosdā istorū uidi: qui omēs qd lucifer nulli subiectus ēē debeant dīs uociferabant. Isti enī hoīb' amorē scī ostendūt: & eos ad amorē ei' anhelare p'suadet. **E**t ecce duos ignes uidi: quorū al' flāmā pallidā. al' flāmā rubicundā habebat: Et ille qui flāmā pallidā habuit: uermib' curbar: ille uero qui flāmā rubicundā habebat: plenis uermib' erat: quorū alij ut minuti serpentes fuerūt: alij autē faciē acutā: &

et uidi quanda multitudinē malignorū spīrituū ex his quos zelus dīm recto iudicio de celo p'cecerat: & quos lucifer secū ad penalia loca traxerat: p' totū orbē t'ra: inter homines diffusā: & in eis nequiciā suā exaggerantē. Et multitudo istorū innumerabilis erat: & innumerabilis ē: nec ulli nisi soli dō cognita. S; & isti ad plurimas aduersitates hoīū dispersi erāt: ita qd unusquisq; eorū scdm modū nequicie sue hominib' infidias ponit & infidiat: Et quosdā istorū uidi: qui omēs qd lucifer nulli subiectus ēē debeant dīs uociferabant. Isti enī hoīb' amorē scī ostendūt: & eos ad amorē ei' anhelare p'suadet. Et ecce duos ignes uidi: quorū al' flāmā pallidā. al' flāmā rubicundā habebat: Et ille qui flāmā pallidā habuit: uermib' curbar: ille uero qui flāmā rubicundā habebat: plenis uermib' erat: quorū alij ut minuti serpentes fuerūt: alij autē faciē acutā: &

caudas acutas habebant: omnes pedibus caren-
tes. S. anime que in amore sibi peccauerant
dum in corporibus suis fuissent. inter hos duos
ignis penalis erat. & ab utroque igne affli-
gebantur. s. tam de ardore rubicundi ig-
nis. & de moribus uermium ei precipue torque-
bantur. Nam anime que incessabile studium
ad amore sibi habuerant. ab hoc pallido ig-
ne affligebantur. & que toto desiderio ei ihe-
serant. ab hoc rubro igne puniebantur.
Et que in eodem desiderio duas simulationes
in ipsa consuetudine sua habuerant. ita
quod laudauerant quod eis displicuerat. & quod
intemperebant. quod ipsis placuerat. quasi i
molesta sunt ferret quod tam libenter faciebant
cruciatum uermium formam serpentium haben-
tium patiebantur. que autem in delectatione
amoris sibi delectare erant. a uermibus qui
faciem acutam habent cruciabantur. anime
enim que in amore sibi leui deliquerunt.
he pallidum ignem habebant. que uero grauiter
in eo peccauerunt. he rubrum ignem cum uermibus
suis sustinebant. **E**t punientem spiritum uidit
& intellexi hec. Et audiui uocem de uulua lu-
ce in dicente. Hec que uidet uera sunt. & ut
ea uidet ita sunt. & plura sunt. Nam tormenta
penarum istarum purgationem in animabus istis
faciunt. quoniam in iudicio seculo uiuentis ideo per peniten-
tiam purgationem peccatorum suorum in iudicio merue-
rit. a quo morte plenam carnem se non purgauerunt. a quo
per diuinam flagellam in iudicio dei seculo exanimati non
sunt. & his penis purgabuntur. nisi & labo-
ribus uiuorum & uirtutibus seculorum quas de in illis opor-
tuit esse. per uocem pietatis diuine gratie ab eis eri-
pantur. **Q**ue enim in numero & in recor-
datione beatitudinis sunt. purgationibus istis
maculas peccatorum suorum amittunt. & ad re-
frigerium transeunt. cum ille que in obliuione
sunt in obliuione aliorum suppliciorum permaneat.
Homines autem qui amori sibi insudant si hos
malignos spiritus amore sibi eis proponentes
superare uoluerint. & si penas eis quas uidet ef-
fugere studuerint. cilicio & flagellis se casti-
gent. ac simplici pane & simplici aqua se
macerent. secundum quod de delectatione. uoluntate.
& tempore. & conuersatione peccauerunt. &

secundum quod uerus preceptor in humanitate sua
penitentibus penitentiam cum ostensione sacer-
dotum indicat. quoniam qui iuste penitere uult. in
diei suo presentari debet. per quem iuxta modum
peccati penitentia ei imponatur. Iudex autem
iste sacerdos in uice eiusdem filii mei est. cum
enim mens hominis ipsam accusat. sacerdoti pos-
tensione peccatorum se presentet. quemadmodum
in lege de leprosis per famulum meum moysen
demonstratum est. Idcirco autem peccata sacer-
doti manifestanda sunt. quia uerecundus
timor confessionis sudori filii mei ad est. &
penitentia guttas sanguinis ipsius.

Penitentia enim probat quod a sacerdote peccat.
quoniam & a tormentis pena animalibus non inferret. nisi
secundum quod illa a precepto iudicis extenditur.

Amor autem sibi deum non timet. nec diligit. s.
omnia que sibi tribuet placet ad se colligit. & in
quaque re quam in creaturis affectat audaciter
coram deo exultat. dicens ea ad usum suum esse crea-
ta. Unde & deum quem timere debuit non timet.
s. propria uoluntate suam per deum habuit. nec etiam
deum diligit. quia carnalia desideria non relin-
quit. nec propter caritatem dei se incarceat. s. toto
desiderio seculum amplectitur. Contra hec autem amo-
re salemmon spiritu sapientie imbutus loquitur.

Incui sapientie timor domini. & cum fide
liber in uulua erit. & cum electis seminis cre-
ditur. & cum iustis & fidelibus agnoscitur. Quod etiam
sic intelligendum est. Primi aspectus sapientie ti-
mor domini est. quemadmodum aurora sole peccat.
Cum enim homo a deo se creatum esse intelligit. deum time-
re incipit. Quod uero timet honorat. & quod ho-
norat amat. & si iuste amat. etiam iuste ho-
norat. Unde homo qui se a deo esse scit. in opibus
suis fidelis sit. quoniam uelut uulua fidelis seculorum est.
& fide in deum habeat. quoniam cum saluet. & etiam
studeat permereri ut saluet. & hoc in fide fa-
ciat in qua sapientia complet. Homo enim in
peccatis tortuosus est. & ideo cum sapientia trac-
tet. quoniam peccata. de se piciat. & quoniam tortuo-
sitate uiciorum quam in uisu. auditu. gustu. o-
doratu. & tactu. habet de se auferat. uelut
faber formas suas limat ut eas in recta sta-
tura pulchras faciat. Quam magna sapien-
tia est quod homo per timorem sapientie incipit contra

carnis una facere: ita qd ea peccata dimit-
tit: que facere posset. Et sic cū opib' istis p'la-
pientia timor dñi in fide scōz concretus ē.
sic etiā in ortu creaturaz sapientia omia opa
sua bene cōpleuit. S. & ipse cū electis in scī-
tate feminis habitat: qm dñs femina con-
stituit ut timorē ad ipsū. timorē etiā ad ui-
rū suū habeat. Vnde iustū ē. qd mulier semp
timida sit: ipsa enī quasi don' sapientie ē.
qm terrestria & celestia in ipsa p'ficiuntur.
Nam in altera parte ho p'cā peccat: in alia
aut' bona opa cū uerrecundia castitatis in
ipsa apparent. Qd si timorē n̄ habuerit: ue-
recundia castitatis colere n̄ poterit: quia sic
impeū gen' omia que potest transgreditur.
Timorata aut' mulier omis diuicias bonoz
opū scāz q: uirtutū in finē suū colligit: nec
iniquā cessat donec plurima bona cōpleat.
Sic timor dñi cū electis feminis que in scīta-
te & iusticia electe sūt ē credit: ubi uirtutes
in ipsis opant: & cū iustis qui legē & p'cepta
dñi in omib' cōplent: & cū fidelib' qui corp'
suū & se sem ipse dñm relinquūt. in magnis
miraculis agnoscit: cū bona & scā opa eoz
in toto mundo uelut sol fulminat: hec
aut' bona sine timore dñi fieri n̄ possūt.
S. p' eū fidelit' cōplent. His uero opib' timo-
ris dñi amor scī carer. hec aut' de peni-
tentū animal' purgandis & saluandis
dicta sūt & fidelia sūt: & fidelis his attendat.
& ea in memoriā bone scientie cōponat.

Deinde alios p'fat' multitudinis
spē uidi: qui magno clamore
saltantis animi clamabāt: qd
lucifer dignus honore illo ēēt quē s' usur-
passet. Hii aut' ad petulantia mris hoies
specialit' ducūt: & ut petulantia apphen-
dat: exhortant. **E**t magnū ac rubicun-
dū ignē uidi: qd tanta densitate circūda-
batur: qd flame ei p'densitate ei dñs aeris
erūpere n̄ ualebāt: Et in igne isto pluri-
mi & ignei uermiculi erāt: qui in eo max-
imū strepitū & sono & motu suo faciebāt.
Anime aut' que in corporib' suis in petu-
lantia peccauerāt: in hoc acerrimo igne
torquebant: ita qd etiā in eo spiraculum

uix habere poterūt: qm idē ignis tanta den-
sitate aeris celudebat qd nullū aditum
spiraculi habebat: & etiā ab eis dñs uermi-
culis latera & pedes eoz plurimū fatiga-
bant. Nam quia dū in se lo uixerāt mag-
no studio petulantie isudauerāt in rubicun-
do igne ardebāt: & quia p' idē uicū uolan-
tes mores diuisaz regionū imitare erāt i eo
suffocationē passē sūt: & qm latera & pedes
corporū suoz hac & illac multociens pe-
tulant' itorserāt: a p'fatis uermiculis acē i eis
isellabant. Et uidi: & intellexi hec. **A**udi
uiq: de p'fata uia luce uocē dicentē ad
me: hec uera sūt. Qui enī in se lo p' petulan-
tia peccauerāt: his penus purgandi exami-
bantur. S. homines qui hoc uicio deducti sūt
si malignos spē eoz ad illud exhortantes
deuotare studuerūt: & si cruciat' ei effugere
desiderauerūt: abstinentia ciboz & potū
arripiāt: & castigationē flagellorū in se
diligāt: & hoc iuxta qualitatē eozdem
peccatorū & iuxta uisionē p'fidentis sibi
iudicis faciāt. **N**am petulantia stabili-
tatē n̄ habet: s. qd cūq: uult in hoc mte
suū figit nec dñm in honore gaudiorū
tenet: s. qd quid ē eligit in hoc delectat.
Vnde ipsa uanitas uanitatū dicit: nec
aliud de uniuerso labore suo habebit: qm
cū uanitas alia ei p'terit: alia ei succedit.
Illa uero que scā sūt in eū stabit: cum
enī ho carnale desiderū p'ficiat: hoc qd in
hoc libent' opat' uanitas dicit: qm in p'ma
puerili etate sua ludos amat: & postea in
iuuentute sua lasciuia amplectit: deinde
aut' p'fect' scit & cognoscit: que bona &
que mala sint: & opum puericie ac iuuen-
tutis cū tedeat: quasi nūquā in eis uixisset.
Cūq: ad senectutē puenerit: in illa arefuit:
& tē suspirando & plangendo prioz etatū
suaz recordabit: quas tam habere n̄ potit.
Omnia enī hec cū homine & in homine ua-
nitas sūt. Nam silue uirent: & arefunt:
flores florēt & cadūt: grām crescit & abscit-
ditur. Quid igit' ampli' ē? Qd ho nē uidet
statū n̄ uidebit: & qd nē habet statū n̄ ha-
bebit: cū nē uidet: statū flebit: & ob hoc

omnia uana sūt. qm̄ caduca sūt moriendo in
del & deficiendo. Morunt̄ enī. ut in hoc
seculo n̄ uiuāt. Deficiūt q̄q; de nobilitate in
ignobilitatē. & de diuitiis in paupertatem.
Nam reges & principes qui in tali honore
erāt qd̄ celū nominabant̄ p̄terierūt. & q̄
minimi ordinis in genere suo fuerūt. & q̄
diuitiis caruerūt. de p̄uitate & de egestate
illa uelut in olīpū ascendit. & iterū defi
ciūt fortitudo aut̄ sc̄itatis de qua omnia
bona pcedūt. & que omnia bona portat. n̄
deficiet. s; in eternitate uite p̄manebit. hec
aut̄ de penitentiā animab; purgandis &
saluandis dicta sūt & fidelia sūt. & fidelis h̄
adrendat. & ea in memoriā bonę sciētię

Et uidi p̄dictę multi componat.
tudinib; alios sp̄s. q̄s etiā lucifer
salute & honore uitę digni erāt
uociferantes audiui. Et hi inenarrabile can
ticū beatorū sp̄uū qd̄ ē ante thronū dī se sci
re simulabāt. & hōib; ut dictis & factis io
culatorie uanitati iustitiant p̄suadent.

Et uidi nebula nigā in qua maximi ignis
erāt. qui fumū emisit. uelut funis ille ē u
era examinant. In igne isto & in fumo ac
in nebula hac anime ille puniebant. que
dū in seculo fuisset uicio ioculatorie uanitati
insudauerāt. h̄ā ignē p̄p̄ delectationē eisdē
uicij paciebant. fumū aut̄ p̄p̄ studiū qd̄
ad illud habebāt. nebula ū p̄p̄ uarietate
mōz quos in eodē uicio sepi uariabāt. Et p
uocē sp̄m uidi & intellexi hec. **E**t uocē
de p̄fata uiuente luce iterū in dicentē au
diui. Hec que uidet uera sūt. & ut ea uidet ita
sūt. s; qui in seculo hunc uicio iustitiant. si suasionē
hui; diabolice artis neglexerūt. & si penas
eisdē uicij abhoruerūt. carnē suā scdm̄ qua
litatē & tenorē eorūde peccatorū suoz ieu
mis affligāt. in quib; etiā p̄ciosi porū deu
rent. scdm̄ rectū iudiciū iudiciū suoz.
Ioculatrię enī in uicissitudine squalidoz
mōz quosdā homines ludere facit uelut
cupiūt. & uelut sibi eligūt. h̄am maligni
sp̄s isti celestē symphonā deludere uolūt
& n̄ p̄ualebūt. & ideo p̄ ioculatrię q̄sdam
hōies iuadit & eos diuisis lusi in iudicio

deludūt. qm̄ eos in ueritate ludere facere fa
cere n̄ possūt. Symphonialis namq; laus que
dū decet finiri n̄ potest quia indeficiens
ē. qm̄ ipsa plenitudo ueritatis ē. ioculator
enī animū suū iterrogat quo uolare &
quid facere possit. & cū hoc in speculo sci
entię cognouerit. in uanitatē & in men
daciū illud conuertit. atq; cū eleuitis sonum
dat. quocūq; uadit sic s; placuerit. **F**ili
& enī hōiū p̄p̄ multas seiscitationes magna
tū rerū quas iquirendo & faciendo scdm̄
possibilitatē suā icipiūt uani sūt. & uerita
tē quā d̄s ipsis ostendit & dat relinquūt.
ac in falsis diis falsā p̄phetiā sic montes edi
ficāt. & ubiq; gesta illa iquirūt que crea
tura p̄signa ostendit. Cūq; hoc fecerint.
falsā sciētiā ueritatē cōputāt. ac se ipsos
& alios decipiūt. quia q̄cqd̄ sine dō querūt
& sine dō iueniūt in iteritū ibit. s; & cum
illi locū & saltationē inueniūt & in medul
lis suis quesierūt & iuenerūt. in uisionem
ducent. quasi nichilū sit. in qua etiā sic fa
uilla cineris deficiet. Hec aut̄ de peniten
tiā animab; purgandis & saluandis dicta
sūt & fidelia sūt. & fidelis h̄ adrendat. & ea
in memoriā bonę sciētię cōponat.

Post hec alios p̄fate multitudinis
malignos sp̄s uidi. qui magnis uo
cib; clamabāt. Numquid n̄ licet.
qd̄ nullus p̄mo dō assimilet. Et isti obdura
tionē secū habentes. hominib; p̄suadet ut
eā sibi dñam p̄ferāt. & ut nulli mīam ipen
dat. quia qd̄ ipsi in celo facere n̄ potuerūt.
hoc in hominib; p̄ficere contendit. **E**t ecce
uidi puteū sicci. altū & amplū. qui fundū
pice feruentē habebat. in quo amplū fora
men apparuit. p̄ qd̄ a subterriori ei parte
igneus fumus & ignei uermes in ipsū puteū
ascendebāt. s; & plurimi acuti & ignei
clau in eodē puteo quasi a uento hac &
illac piciebant. anime aut̄ que in seculo ob
durationē absq; mīa ad hōies habuerant.
sup̄ eundē fundū sedebāt & p̄foram ei in
p̄fatu subterriorē ignē cadere metuebāt. atq;
multas afflictiones a p̄dicto fumo & a p̄dic
tis uermib; & clauis sustinebāt. **I**am quia

impii ad homines fuerat. super eundem fundum
piceum & feruentem sedebat. per quam etiam ipse
tate subteriore ignem timebant & quia
in malignitate sua tamen fugerant. fumus
iste igneus eas fatigabat. & quoniam inhumano
dolore hominibus itulerat. predicti uermes
eas affligebat. ac propter obduratam mentem in
qua misericordiam non habuerat. lesiones & fixuras
eiusdem ignem clauorum sustinebat. Et ui
di. & intellexi hec. **E**t de predicta uiuente

xxii.

lucem iterum audiui uocem in dicentem. Hec
que uidelicet uera sunt. Unde homines qui in
seculo ita obdurati sunt quod aliis indigentibus
nulla misericordiam impendit. si predictis malignis
spiritibus eandem obdurationem eis ostendenti
uoluerit resistere. & penas istas quas uidelicet
effugerit. amaris ieiuniis & duris flagellis
se castiget. & hoc iuxta modum eorumde per
cutorum & iuxta modum platearum uisionis faciat.

xxiii.

Obduratio enim pessima est. quia misericordiam non
habet. nec caritatem requirit. neque bona
opera operatur. Magna enim obduratio in quibusda
tyrannis fuit. quia quamuis mirabilia di
uiderent proprietatem tam uoluntatis sue
non dimiserunt. sed corda sua & mentes suas
uoluntati dei proposuerunt. & hoc in contra
dictum pugnaverunt. Sic deus in malo primi
angli & stulticia primi hominis proprietatem uolun
tatis eorum destruxit. & sic pharaone exten
ruit. cum primogenita egypti percussit. sic & ne
obdurationem confundit. que se in tanta
duricia saxorum & arietis quod non precepta legis
nec prouisionem rationalitatis hominis enolliri
uult. Quia propter deum ab ea salute adiutorij
abstrahit. & eam in confusionem uelut pharaone
dimittit. Hec autem de penitentium anima
bus purgandis & saluandis dicta sunt & fide
lia sunt. & fidelibus attendat. & ea in me
moria bone scientie componat.

xxiiii.

Et ecce predicta multitudinis ali
os spiritus uidi. qui quod lucifer dominus
eorum esset. uociferabantur. Et isti
hominibus ad ignauiam perducunt. &
ut nec timore dei nec cura hominibus exhi
beantur exhortantur. **E**t nebula nigra &
maximos uentos & tumultus sonantium

tempestatum ac pluuiales tempestates uidi.
in quas etiam predicti maligni spiritus ignem uelut
pluuiales guttas piecerunt. anime autem que
in seculo ignauiam dilexerant. ita quod strenue
non seruierant. ab his tempestatibus quaciebantur.
& ab igne illo quem iste maligni spiritus in easdem
tempestates piecerunt urebantur. Quia enim
timore domini in seculo exterrite non fuerant. tempe
states istas sustinebant. & quoniam admonitionem
iusticie ignauiter neglexerant. eosdem ignes sen
tiebant. Et uidi. & intellexi hec. **E**t uocem
de preterita uiuente lucem iterum in dicentem au
diui. Hec que uidelicet uera sunt. & ut ea uides
ita sunt. homines autem qui ignauiam diligunt.
nec deo strenue nec fideliter seruiunt. si ab
his spiritibus derideri noluerint & si his passi
onibus absolui uoluerint. secundum qualitatem ne
glectus sui cunctis se castiget. & flagellis se
puniat. ieiuniis etiam se affligat. & paupe
res pascat. & hoc precepto ductoris sui com
pleat.

Ignauia enim in timore dei non lucet.
nec in igne sollicitudinis honoris ipsi ar
det. Nam uisus uiuentis scientie. qui spiri
tuali uite in anima est. in remuneratione
grate obscuratur. cum ipsa in bonis operibus quere
re non uult. & cum fide quam sic dorsum forte habe
re deberet in qua spiritus eterne uite est. in magna
infelicitate negligit. quoniam conantem tubam bonorum
operum non implet. cum erecta deuotione ad deum
non anhelat. hec autem de penitentium animabus
purgandis & saluandis dicta sunt & fidelibus
& fidelibus attendat. & ea in memoriam
bone scientie componat.

Ceide uidi alios preterite multitudi
nis spiritus. qui contra exercitum dei sic
clamabant. Quam potestate habet
is aduersum nos. Nulla. Et multo
furore feminas inspiciebant dicentes. Iste ad
propagationem seculi uelut terra ad germina
apta sunt. unde festinemus eas seducere. ne per
ducant plantantes contra nos. Nam iste maligni
in spiritum nostrum & furore ac alia huiusmodi mala
hominibus proponunt. & eos ad homicidia ex
hortantur. **E**t uidi turbidum aerem sic
ignem feruentem & sub eo lacum amplum & ni
grum & sordida putredine & plenum in quo

uermes erant oculis unum in facie habentes. ac tota putredine illa caudis suis componentes. **S**ed anime que in seculo ita cum odio habuerant nec ab illa cessauerant. in eade putrida sorte & uermibus ei affligebant. ac ab igne eade aeris urebant. Nam quia ita cum tenaci odio **cu.** cessant in se habuerant. sordide & uermibus eade lacus torquebant. sordide scilicet propter iram. uermibus propter odium. & quoniam eande ira in furore conpleuerat. igne praefati aeris paciebant. **A**nime autem que sine odio & sine consuetudine ut dum in corporibus suis fuisset. in iram aliquando morte scilicet exire corporibus circa **cu.** eunde lacu ibant & magnas penas istas in eo uidebant. ac eas timebant. Sed quoniam ira ipsi iueterata non fuerat. eisdem penis tacte non sunt. eas quidem preperentia ira uiderunt. & sic eas cito euaserunt. **S**ed & magni igne iudi. qui diuisas & acerrimas penas ardoris & frigoris ac diuisorum uermium in se habebant. Et anime illorum qui in seculo pro furore ut homicidii perpetrauerant. in penis istis puniebantur. Nam propter iram homicidii igne. & propter execrationem suam qua non confide **cu.** rauerunt quid faceret frigus. ac propter temeritatem suam qua imaginem dei non extimuerant. uermes passe sunt. **E**t etiam alii igne iudi. in quo duo maximi & horribiles forme uermes erant. qui eunde igne & animas que in eo cruciabant. flatibus suis afflabant. Anime enim que in corporibus suis propter auariciam homicidii fecerant in igno isto ardebant. & ab eisdem uermibus affligebant. Propter homicidii quippe igne. & propter auariciam uermes illos sustinebant. **V**idi quoque foueam latam & profundam que feruente pice & sulphure plena erat. & circa quam rane & scorpiones iacebant. qui animabus que in eade fouea torquebant. terrore iucebant. nec tamen eos ledebant. Nam anime illorum qui se sua dentes conatu magno occiderant ne occiderent. in hac fouea fuerunt. & ob homicidii quod hoc in perpetrauerant feruore ei sustinebant. & ob impetum in quo in illo commente erat. pice inficiebant. & ob indignationem quam illis in occisione intulerunt. sulphure tor

quebant. Sed & quia se iurantem puenire in istud festinauerunt in cordibus suis dicentes. ego te occidam antequam a te occidi paciar. timore a scorpionibus habebant. & quia hoc in amaritudine cordium suorum fecerant. horrore aranis sustinebant. **S**ed & uidi quem da ignem aerem. qui a quodam uento hac & illac comouebat. Et in isto anime illorum erant. qui per ignorantiam homicidii fecerant & illud quasi per nichilo habuerant. Quia enim homicidio aerem contaminauerant in igneo aere fuerunt. & quia hoc paruipenderant. commotione eade uenti paciebant. **D**e eide magni & rutilante igne iudi. in quo qui da horrendi uermes ora ut porci habentes fuerunt. qui eunde igne totum comouebant. Et in igne isto anime illorum erant. qui dum in corporibus suis fuisset. alios homines ueneficio aut alio aliquo in fine effusione sanguinis occiderant. Nam propter latentem mortem quam aliis intulerant in eode rutilante igne ardebant. ac propter ueneficium quo eos mortificauerant. eisdem uermibus ora ut porci habentibus affligebant. **E**t uidi ignem fortissimum iuxta puteum plucide aque ardentem. in quo quicquid anime urebantur. quarum alie quibuscumque uermibus uelut emgulis circa umbilicum suum cingebant. alie autem de eode igne in se traherant & iterum idem emittebant. uelut homo halitum suum in se inducit & iterum educit. super quas etiam maligni spiritus ignitos lapides praefecerant. Et he omnes in aqua praefati putei penas suas quasi in speculo considerabant. & ex hoc magis & magis affligebant. Hic autem anime illorum hominum erant. qui dum in corporibus suis in seculo uiuerent. materiam figure hominis in semetipsis extinxerant. ac infantem de se nato necauerant. Nam anime illorum qui conceptus suos in semetipsis contruerant. ob transgressionem suam in igne isto ardebant. & ob hanc inhumanitatem uermium cinctura sustinebant. Anime autem eorum qui infantem suum morti tradiderant. ob maliciam suam in eode igne puniebant. & ob inhumanum homicidii ignem istum in se tollebant. & cum ita

cxv.

cxvi.

cxvii.

cxviii.

euomebāt. & obduriciā quā in hoc facto ha-
buerāt. ietus lapidū a malignis spītib' pa-
ciebantur. S. & qm̄ quid facerēt confide-
rare neglexerāt. easdē penas q̄s tollerabāt.
in p̄fata aqua n̄ p̄t consolationē s; ut ma-
gis inde dolerent īspiciebāt. **A**nimas
aut̄ illoz qui se ipsos in mortē p̄cipitauer-
rāt & penas earū n̄ uidebāt. s; eas in putro
gehenne eē sciebāt. Quia nāq; se ipsos occi-
derant. cruciat' latronū habebāt. & qm̄
de hoc facto penitentiā n̄ habuerāt. ī pu-
tro gehenne submerse fuerūt. Et p̄uuen-
tē spū uidi. & intellexi hec. **E**t de p̄dicta
uiuente luce. iterū audiui uocē dicentē ad
me. hec que uidet uera sūt. & ut ea uides
ita sūt. Quia p̄t homines qui uicis p̄dictaz
penaz se obligauerūt. si cruciat' eaz abhor-
ruerint. studeāt ut se ipsos p̄ easdē excessi-
bus suis dū adhuc in seculo uiuūt puniāt.
ne defiores penas in futuro sustineāt. Qui
enī irā in odio & consuetudine s; p̄ferūt.
si p̄fatos malignos sp̄s irā s; suggerentes
de se repellere & penas el' euadere studue-
runt. cilicio & uerberib' se affligāt. ac ple-
na ieiunia arripiāt. **S**uero irā absq; ma-
lo odio in se accenderūt. & hoc corrigere
uolūt. ciliciū & flagella sine ieiunio scdm̄
modū ponderis corū dē peccator s; impo-
nāt. & scdm̄ modū quē ab animaz suaz
rectore p̄ceperūt. **I**ra enī pessimū uiciū
ē. & quasi cor diaboli ē. & aliquando in ea
uernā colubri se abscondit. & in cōsuetudi-
ne minarū suaz hominē inuadit ubi sen-
sū suū p̄dit. & benedictionē abrahe fugit
qui in benignitā omib' p̄ceptis dī obe-
dunt. quā p̄t plurima gens in benedic-
tione ab eo p̄cessit. Iracundus enī homo
om̄e uirtuosū graniū corrodit & om̄ia ger-
minantia mortdet. ac cūm acī furi simi-
lis ē. & p̄t om̄ia dona digiti dī in hoīem
frenderet. Iste enī iras & uires ubiq; potit
imitat'. & n̄ solum in uestu s; in om̄i p̄uarica-
tione legis dī portionē suā ponit. Nā ira
diaco ille ē qui om̄ia cōburit quocūq;
uadit. & fur ille ē qui om̄ia furat' & ra-
pit quocūq; furari & rapere poterit. In ira

enī sapiens in insipientia īsanit. & patiens in
īpatientia contendit. ac moderatus in īmo-
derationē uadit. Ira quoq; amaritudo illa
ē quē bonitātē & suauitatē in lege & in p̄-
ceptis dī euomit. & homicida illa ille ē qui
corpus & animā diuidit. nec eos simul ē pa-
titur. Ipsa etiā illud durū & īportabile facit
ē. qd' om̄e bonū & om̄e iusticiā conterere
contendit. unde & in inferno portio el' ē.
qm̄ celestia cōmouere desiderat. unde cū
hominē supauerit. cū extra se ducat ac in
tantā amentia cūct. qd' nec de terrenis
nec de celestib' cogitat. cū illū qui ad ima-
ginē dī factus ē omnino conterit & dissipa-
t. qd' nefas maximos cruciat' & accumu-
lat. Quia p̄t homines in qualicūq; homici-
dio p̄uaricatores iusticie existentes. corpora
sua quib' hec acerrima piacula cōmiserūt.
duri cruciatib' puniāt. qm̄ animas suas
p̄dictis penis eripiāt. **Q**ui enī p̄ furore
irē animā hominis de corpore suo eicit.
si hoc in se punire uoluerit. ne p̄fatos cru-
ciat' sentiat p̄ longa cōstrictis ieiuniis se
macerent. & flagellis se castiget. atq;
claritate luminis p̄ aliqd' temp' deuitet.
qm̄ aerē effuso sanguine sedauit. & hoc cū
iudicio s; p̄sidentis doctoris compleant.
Sed qui igne auaricie accensus. animā &
corpus hominis separauit. si sup̄dicta ueni-
ta el' declinare desiderat. etiā & ipse cōstric-
ta ieiunia cū acerrimis flagellis p̄ p̄dicta
tempora aggrediat'. ac consortia hominū
deuitans solitariā uā in silua p̄ aliquod
temp' arripiat. & hoc cū equitate iusticie
faciat. **Q**ui uero hominē p̄cipitant' occi-
dit uoluntatē illi p̄ueniendo quia putat
se ab illo in mortē depomi. si penas el' dē deli-
cti de se studuerit excutere etiā ieiuniis se cal-
tiget scdm̄ qd' rectū iudiciū & qualitas el' dē
excessus s; p̄posuerit. p̄priorib' aliquantū
his plus alleuatis. **Q**d' si & ille qui hoīem
ignorant' in mortē misit. p̄fatos cruciat'
abhorruerit. & eis ab eē obtrauerit. ieiunia
s; tam breuata & alleuata scdm̄ iusticiā
s; cōponat. qm̄ uoluntas el' eidē peccato n̄
astitit. **I**lle aut' qui hominē ueneficio huc

alio aliquo in sine emissione sanguinis i
 morte misit. si coram eis de commissi se eripe
 re uoluerit. constricta ieiunia cum diris uer
 beribus plonga tempora habeat. & etiam iteri
 cilicio se affligens ac stratu suu cinere com
 miscens consortia hominu fugiat. ac solitaria
 uita in silua iteri pficiat. **F**emine aut
 que conceptus suos in del materia figure ho
 minis in semetipsis oppresserit & dissipauit
 rit. aspa ieiunia & aspa uerba p uera pe
 nitentia recipiat. quatinus se ipsas p dictis
 penis eripiat. **I**lle quoque que infantem de se
 natos morti subiecit & ita plus quam besti
 ali peccauerit. ut damnatione mortis
 euadat. acerrimis ieiuniis & diris uerbis
 ac aspate uestiu in solitudinis angustia se
 puniat. qm in futura uita remedium saluati
 omni inueniat. **S**ed qui se ipsu in morte p
 pitauit memoria bonoru s abstraxit. qm
 consolatio penitentie exitu anime ipsi n p
 cessit. cu eni hoc occidit cu quo se ipsu p pe
 nitentia purgare debuit se totu sine conso
 latione extinguit. **I**n omi aut iudiciali
 penitencia possibilitas & ibecillitas natura
 lis conditionis hominis consideranda e. bea
 tus g ille e qui penitentia peccatoru suoru
 secum portat. & ea iudici utriq uite representat.
 Nam penitencia que in caduca uita p con
 tritione ichoat. ad etna uita cu gla refer
 uatur. **D**s eni omia creauit. & creata
 unificauit. & sic ante secula disposuerat oia
 opa sua ad pfectu pduxit. Etiam eni sua solu
 habere noluit. s; ea in creaturas suas distri
 buit ut cu eo gauderet. quomodum galli
 na pullos suos sub alas suas colligit. s; pms
 angls cecidit & se ipsu occidit. ac primu
 homine cadere fecit. In casu aut homine
 elemia in conturbatione usa st. & in occi
 sione abel sanguine ei susceperunt. ubi & tra
 sanguine ei bibit. Et diabolus in semetipso
 dixit. Omne uoluntate mea in ope di cople
 bo. & plus in illo facia quam p me fecerim. s;
 ds in magno esilio suo in se ipsu aspexit.
 discernens quom homine iustificaret qui
 pierat. Magnu quippe esiliu di tale e. qd
 nulla creatura ipsu penetrat. In eodem

esilio ds filiu suu de uirgine nasci constituit.
 ut homine redimeret. cui esilio nullus
 repugnare potuit. **N**am cont hoc qd
 homo peccare potuit. id e fili di mollicie i
 puericia habuit. & cont gustu carnis host
 fatigatione in iuuentute sustinuit ac con
 tra igluine auaricie in homine eluriam
 accepit. & cont ppetrata peccata iustoru
 tristitia circudat e. & cont tyrannide
 iporu plurimis obpbris ielamatus e. ac
 cont mala homicidioru in cruce passus e.
 & contra graua peccata mortis in quib
 homines sepulti erat. ut eos de morte eriper
 i cruce exspirauit. In omib eni his dolorib.
 omia peccata penitentiu & cor qui ipsu
 n negat ad se traxit. Qua ppter & ipse an
 gelus magni esiliu uocat. qm in omib
 his iustus & clementis e. **S**ed cu omia pec
 cata periculosa & mala sit. homicidium
 tam pessimu malu maloru e. ubi ho ad cor
 suu n reducit qd ds timendus sit. cu op
 illud qd ad imaginem ei factu e extinguit.
 Unde ille qui ita excecatur qd dm in hoc
 piculoso facto post ponit. p transfixa & pfo
 rata uulnera xpi in penitencia requirit.
 qui solus torcular beate passionis sustinuit.
 ut p diti & cadente homine redimeret.
 ubi auxilii alii hominis n idiguit. hec
 aut de penitentiis animalu purgandis &
 saluandis dicta st & fidelia st. & fidelis his
 attendat. & ea in memoria bone scientie
 adtendat. **A**nos quoque eide multitu componat.
 dms magnos spe uidet. qui dolo
 sis nutib s uince applaudebat uociferante
 Lucifer dms nr e. Et quid nobis ob erit. si
 alio forcior e. Istu dnm habebim? & p
 eu qd uolum faciem? Et isti homines ad
 iepta leticia hortant. & eis ut esturati
 iusticia contempnat psuadet. **E**t uidet
 palude magne latitudinis. de qua teter
 rimus fumus egrediebatur. qui se deinde
 sup eande palude uelut nebula expande
 bat. In eade qq palude multitudo minux
 amiu seaturiebat. Anime aut corporibus
 suis exute illoz scil qui in seculo adieptam
 leticia se dilatauerat in hac palude erat.

na qd etia a fumo et affligebant. et qd ane-
bula et opprimebant. et qd a ueribus illis tor-
quebant. Quia enim in epta leticia in cor-
porib' suis du in seculo fuisset habuerat. in
palude ista mergebant. et quia lege di-
pp' illa neglexerat fumum illis paciebant.
et qm impietate in ea dilexerat anebula
ip' obtenebrabant. et qm in eade leticia
iutilia uba ptulerat a ueribus eius i.
cedebant. Et uidi. et intellexi hec. Et de n.
pfata uiuente luce uoce iterum in dicente m.
audiu. hec que uides uera st. et ut eam m.
des ita st. et plura st. s. homines qui in m.
epta leticia delinquit. si malignos spe co' vi.
ad eandem leticia exhortantes supare et vii.
supplicia et et effugere contendit. flagel viii.
us ac ieiunius carne sua constringat. sedm viii.
qd modum peccati et modum e' p'identis in x.
dies in se senserit. In epta enim leticia ue xi.
ritate n' amat. et omne qd ea delectat p' xi.
cit. Nam p'aua uoluntate sua nocua n' xiii.
et dicit. et in opib' suis dm nescit. ac lingua viii.
sua cont' dm acuit. sic scriptu e. filii homi-
dentes eoz arma et sagitte. et lingua eoz xvi.
gladius acutus. Qd etia sic intelligendu e. xvii.
filii carnis qui sedm carne in peccatis ex xviii.
orti st. qd da firmamenti in carne sua uelut
dentes habet. qd duricia cont' desideriu a
nime e. Na sic quida hoies cont' alios arma-
t' ne uulnerent. ita caro cu squalida leticia
tenacit et iuste armata. uoluntati ac leticie
anime resistit. et maledicta uba cont' dm
ac cont' salute anime sue uelut uenenosaf
sagittas emittit. que cu ifixis iaculis pecca-
toz animas uulnerat. cu quib' etia uulnerib'
eas multociens acrit' p'fiscit. Na et rationa-
litate que i' ip'is e ad mala currit ac ea sic gla-
diu cu ifidelib' ubi acuit et ludendo ac i. xxiii.
cando qnda elegantia eleuat i qua elegan-
tes se ostendit. et sic plurimos ad se thentes am-
mas illos uulnerat. cu eos hoc in seducit. xxvi.
et qd aias suas ad dm erigere uoluit ab his uam-
tatis se c'ineat. nec eis his uulnerib' p'nciose
uulnerari p'mittat. et de peccatis suis du pos-
sunt penitentia agat. qm aie illos q in seculo
penitentia facientes plenit' tam n' purgant.

quia corporali morte p'occupant. corpo-
rib' suis exute in penit' quas meruerit exa-
minabunt' ut p'dictu e. hec aut' de pe-
nitentia animab' purgandis et saluandis
dicta st. et fidelis st. et fidelis his attendat.
et ea in memoria bone scientie coponat.

**Capla Sade Partis de uero ad oeci-
dentem et ad septentrione aspiciente.**

Verba uentris i'gluui.

Responsu abstinentie.

Verba acerbitatis.

Responsu uere largitatis.

Verba impietatis.

Responsu pietatis.

Verba fallacie.

Responsu ueritatis.

Verba contentionis.

Responsu pacis.

Verba ifelicitatis.

Responsu beatitudinis.

Verba imoderationis.

Responsu discretionis.

Verba p'ditionis anime.

Responsu saluationis anime.

Verba in rugitu leonis.

Qd de tenebris diabolicar' ifidias. se oppo-
nent. omia istruimta ueteris et noui tes-
tamenti p'duxit. s'ndu ulli manifestu.

Qd in fortitudine filii di e. p'ectio illa qua

Qd multia que in ueti p'phetia uelata erant.
ne doctores apure c'tendunt. nec de hoc
cellabunt. Ant' fidelib' p'ponant.

Vt secreta ueteris et noui testamenti exat-
Qd p'ectio p'phetie ueteri testamento iu-
dabat. s' deseruiunt.

Qd in ueti lege tra carnalit' scificabat. in
noua aut' p'filii di celu clarificabatur.

Qd antiqui in circucisione carnalit' adhe-
rebant. fideles uero in baptismo spiritu

Paulus ad eandem rem. s' data sunt.

Qd rationalitas discernit omia que a do-
cto. in xpo futura declarauit. s' p'p'ant.

Qd rationalitas dm et hoie in filio di mani-
festat q' icarnat' nullu detinuit diuinita-
tis sententia illis remanuit q' cu puro corde

xxviii. Q d pphete incarnatione xpi uelut iumb lxx.
pudentes nichil loquebantur quia qd in
debat & sciebant. § dei protulerunt.
xxix. Q d sps scs rationalitate hominis ita pfudit lxxi.
qd pphete & p uisione & p sapientia ac p
scientia quasi in aliena uita miracula
xxx. Q d rationalitas in sapientia di iteg con
sistit. quauis ad carne sepi inclinetur. lxxii.
xxxi. Q d mistia ueteris testamenti prudentes ho
mines cont diabolū parāt. nec ab hoc
desistit. donec corda sua replcant.
xxxii. David ad eandē rem.
xxxiii. Q d plurimi ante legē plurimiq; in lege lxxiii.
plurimiq; in baptismo psterit. qui p
fidelia opa in habitaculo beatitudinis
s requie parauerūt.
xxxiv. Q d in secretiorib; gaudiis anime pfectior lxxiv.
scōz sūt. qui ita ab aliis hominib; separa
ti erāt sic angli ab hominib;. § petit.
xxxv. Q d anime scōz desiderāt corpora sua s
restitui uelut elurient puer apat panē lxxv.
xxxvi. Q d ante quā mortui corpora sua recipi
ant. mundus omouebit. lxxvi.
xxxvii. Quauis opa scōz diuisa fuerūt. tam ex tac
tu sps scs uelut sodales se cognoscūt.
xxxviii. Q d in tenebrosa ifidelitate illi qui dō i lxxvii.
quiere seruire deberēt. diabolus i con
gruentel res pponit. § uult.
xxxix. Q d antiquus serpens cont celestia se mo lxxviii.
uens. in lacu pditionis omis adfhere
xl. Specialit de uentris igituine & habitu lxxix.
el & quid significet. § significet.
xli. Specialit de acerbitate & habitu el & qd lxxx.
§ laias ppheta ad eandē rē. § significet.
xlii. Specialit de impietate & habitu el & qd lxxxi.
§ specialit de fallacia & habitu el & qd
significet. & quid significet.
xliiii. David ad eandē rē. qd significet. lxxxii.
xliiii. Specialit de contentione & habitu el
xliiii. Specialit de ifelicitate & habitu el &
xliiii. Specialit de imoderatione & habitu
el & quid significet.
xliiii. Specialit de pditione animae & habi
tu el & quid significet.
l. Jeremias ppha ad eandē rē. nificet.
li. Specialit de forma zeli di. & quid sig

Q d multociens homines. & elus dñi pluri
mis calamitatib; corporalib; affligit.
qui uoluntate di negligūt.
li. Jeremias ppha ad eandē rē. § nouit.
lii. Q d homines qui pximos suos in angustia
ponūt. sepe uindicta di ab omi felici
tate scli deponit. quia omia absconla
liii. Q d ds nullū hominē creauit in qscien
tia boni & mali ifuerit.
liiii. De quibda purgatoris penis animar.
quorūda hoū qui ifelo p uentris igitu
ine peccauerāt. & cur easde ita paciant.
liiii. Quomodo hoies penitendo idē peccatū i
semetipfis deleāt.
liiii. Q d de his qui uentris igituine diligūt.
dicendū ē qd uent eoz ds eoz est.
liiii. Verba moysi.
liiii. Tē de quibda purgatoris penis animar.
quorūda hoū qui in acerbitate pecca
uerāt & quare easde ita habeāt.
liiii. Qualit homines penitendo idē peccatū
in corporib; suis puniāt. § promittit.
liiii. Q d acerbitas dñi renuens in acerbo hoie
ueritate ad mendaciū ponit. & hoie
iteritū occidit. cui & defensore se ēē re
liiii. Tē de quibda purgatoris penis animar.
quorūda hoū qui in ifelo in impietate
peccauerāt. & cur easde ita sustineāt.
liiii. Quom homines p penitentiā ipsū pecca
tū in semetipfis deleāt.
liiii. Q d impietas timorē di nolens. maledic
tiones in malignitate pferit.
liiii. David ad eandē rem.
liiii. Tē de quibda purgatoris penis animar.
quorūda hominū. qui in fallacia sine
iuramēto & cū iuramēto peccauerāt. &
quare easde ita paciant.
liiii. Qualit homines idē peccatū tā sine iura
mēto quā cū iuramēto ppetratū in cor
porib; suis penitendo deleāt.
liiii. Fallacia ueritati n congaudens menda
ciosa mendaciis iuoluit qd ad nichilū
deputabuntur.
liiii. Tē de quibda purgatoris penis animar.
hominū illoz qui i contentione & cū o
perib; & ably opib; mūbis deliquerāt &

- cur easde sic sic sustineat. Iuant.
- lxxv.** Quoniam homines penitendo idē peccatū tā opib' quā uerbis pactū in semetip' ab
- lxxvi.** Qd' contentio iquerū malū existens hoies
- lxxvii.** Hec diligentes diabolū imitari facit.
- lxxviii.** Dauid ad eandē rem.
- lxxv.** rem in genesi ad eandē rem.
- lxxvi.** Item de quib' da purgatoris penit' animar' hominū illoz qui se in infelicitate natos ēē existimauerāt & in hoc peccauerāt. & quare eas sic paciant.
- lxxvii.** Qualit' homines idē peccatū penitendo i corporib' suis deleat.
- lxxviii.** Qd' illi qui se in malo creatos ēē estimāt.
- lxxviii.** peccat. qm' natura hominis bona ē.
- lxxviii.** Item de quib' da purgatoris penit' animar' hominū illoz qui in immoderatione peccauerāt. & quare eas hoc in sustineat.
- lxxviii.** Quoniam idē peccatū in corporib' suis hoies penitendo puniāt. puluis dissipabitur.
- lxxxi.** Qd' immoderatio in nimietate ēē uolens sic
- lxxxii.** Item de pdicione animar' hoū illoz qui dñm quasi d's n' ēēt p' contēptu habuerāt. & ita in pdicionē se miserāt. & cur hoc sit.
- lxxxiii.** Quoniam homines diabolo & pdicioni se eripiūt.
- lxxxiii.** d' cū famuli omīa occulta dominor' sci re p'mittunt. supari dñari uolunt.
- lxxxiii.** Qd' homo in puritate fidi dñm intelligat. & diabolicas illusiones de se picat.

De viro ad occidentē & ad septentrionē aspiciente.

Et uidi qd' pdictus uir ad occidentē se conuertit. ita qd' & ad occidentē & ad septentrionē aspicebat. Et ecce in utroq; humero suo habebat. ala una quē & brachia ei' tēgebāt. & etiā in dorso suo ala una. ac in pectore suo ala una. q' omis quasi ad uolandū erecte erāt. Ala aut' quē in dorso ipsi' fuit. in similitudine extremitatis sue ex integro ad ala sinistram & n' ad ala dexterā se declinabat. S; ala quē ad pectus ipsi' erat. in similitudine extremitatis sue in duas partes aliquā tū diuisa fuit. ita qd' pars altera ad ala sinistram & pars altera ad ala dexte

tam se recurrabat. Et in medio uniusq; ale liber unus apparuit. Et liber qui in sinistra ala erat duas paginas habebat. quarū alia nuda altera argentei coloris fuit. Et in nuda pagina scriptū erat. Hoc archa' itaui. sic dñs ipsi' pcepit. Quis ē qui sic dñm ad finē pducere possit. In aqua cepit hominē edificare s; p'tea fecit eū in aqua renasci. In argentea uero pagina scriptū fuit. V's in lapidea tabula legē scripsit. qm' ad diuinā rationē in homine mollicies n' erat. Postea i mollicie quasi in carneo corde scripsit. In libro quoq; dextre ale etiā due pagine fuerūt. ita qd' una saphirina. & una aurei coloris fuit. Et in pagina saphirina coloris scriptū erat. Uerbu' misit dñs in iacob. & cecidit in isrl'. In pagina aut' aurei coloris scriptū fuit. In p'ncipio erat uerbu'. & uerbu' erat ap' dñm. In p'ncipio ūbum dñi omīa creauit. & postea in facturā suā se reclinauit. S; liber qui in ala dorsi ei' uiri fuit marmoreo & integro lapidi candidi coloris assimilabat. & dignus dñi in illo ita scripserat. Prophecia p' uisionē ac sapientiā ac scientiā hominū p'phetabat. Nā dicit qd' illa qua & luno d's hominē surgere fecit. sp's ei' dñi uiuificando ispirauit. Hec sūt miracula diuinitatis quē p'uidendo scribendo. cythara penitendo. & cū aliis p'phetis cherubizando d's in hominib' facit. Liber aut' pectoralis ale integer & totus niger ac plenus stellar' existens. candidis litteris de p'funditate pdictor' libror' contractis plurimas scripturas compulatas in se habebat. philosophi & sapientes ex eisde libris abstrahentes cōportauerāt. & cū eis plattas uultuq; cōt' occidentē & aquilonē dō paraauerāt. uelut aliquis hō facit qui de puteo aquas haurit. nec ab hoc cessat. donec uas suū impleat. quē admodū d's in p'ncipio omis creaturas fecit. nec desistit donec omīa opa sua compleuit. Predicta aut' candida nubes in qua idē uir ab humeris usq; ad femora sua erat. plena animar' iustor' fuit. Et in ipsa nube audiui quasi uocē tonitruū lenit' sonantē. Dicit l' d's regi omīa regenti. & gl'am dō uiuenti. Et omēs anime alte eleuabāt se. in p'cellu' uir

perantes & non reuerentes. quicquid modum ror
 ut in cunctis spiritu ibant & non reuertebant.
 S; in eade nube in secretiori loco alie aie
 occultas scōz quasi in speculo ualde pspi
 cio occultate fuerūt. omī genere pēiosissi
 moy lapidū a comī genere decoris decorare.
 Qui etiā tubis canebāt. & cytharas in omī
 genere musicōz pēueiebāt. & scdm sonum
 maris & aquarū multarū resonabāt. Et etiā
 ipse dixerūt. Quādiu sustinebim? & quando
 ueniet temp? qd opa nra que in platea que
 ante faciē dī ē apparēt. nobis tabernacula
 nra corā dō reddāt. ut absq; uelamine mo
 ysi faciē ei uideam. Et diuini responsū
 illis datū ē. Hoc nō erit antequā quatuor
 uenti se iuncē implicauerūt. & iuncē conflu
 uerūt. & antequā capud antiqui serpentis
 totū conterat. ut nichil plus possit. & ante
 quā sol cū leone omīa uolatilia sua colle
 gerit. Et pstate anime iustoz istos occultos
 dī sanctos sciebāt & audiebāt. & uelut p
 iudiciū spūsū eos uidebāt & ad responsa ei
 data anhelabāt. cū eis expectantes dū leo
 omēm rugitū suū emittat. & donec omē
 scissina in mundo finiat. Et ecce in p̄dicta
 nebula in qua diuīsa genera uiciorū ut p̄sa
 tū ē p̄ri uideā. etiā nō octo uicia īmagi
 nū suū hīc modū uidebā. Quādiu enī ima
 gīe uidi ut serpentē in p̄fatis tenebris su
 pinā iacentē. cui oculi ut ignis ardebāt.
 & cui lingua ex ore ipsi extensa fuit. & cui
 cauda in fine abscisa erat. Corp? aut ipsi
 nigri coloris erat. & linee pallidi & uene
 noli coloris a capite ei decorū in longitudi
 ne descendebāt. S; uenit ipsi apertus fuit. in
 quo imago hominis uelut in cunis supina
 iacens apparuit. que sup caput suū habe
 bat pillem ut galeā aliquantū alci erectā.
 & albos capillos sub eodē pilleo ad humeros
 descendentes. Uestē etiā ex tenui & albo se
 rico iduta erat. amicta quoq; pallio qd co
 lori eisdē serpentis assimilabatur. Et eadem
 imago dicebat. O omīa creauit. Et qua
 re in his tabescere. Si dō ea necessaria nes
 ciret. ipsa nō fecisset. Unde ista cēm sup
 priā uoluntatē in his nō haberē. cū dō uelut

qd caro hominis nō deficiat. Et iterū de
 p̄dicta turbida nube que se ab austro ad
 occidentē extendē. audiui uocē his uer
 bis respondentē. Nemo cytharā sic pēueiat.
 ut chorale ei ledant. Qd si chorale illi lese fu
 erit. quis ē sonus ei? Nullus. Tu gula uenit
 tuū ita implet. qd omīs uene tue isane sūt.
 & qd in furore uertunt. Et ubi tē ē dulcis
 sonus sapientie. quā dō hominū dedit.
 Nam muta & ceca es. & nescis quid loqua
 ris. S; & sicut p̄ceptū pluuiā tuā subitit. ita
 nimietas carniū & uini hominē in blasphe
 miā irrationis iducit. Ego aut pulchri for
 mā in limo uidi. quā dō hominē edidit.
 Unde & eueniens pluuiā suā ita qd caro in
 uicis nō pullulet. Et moderationē in hosti
 haurio ne caro eoz deficiat. & ne crescat
 uitalis cibus īguirgata plusquā necesse sit.
 Nam cythara sū in sonis omīū laudū sonā.
 ac duriciā cordis bona uoluntate p̄forans
 lū enī homo corpus suū moderate pascit
 in orationib. illi in celsū cythara resono. &
 cū corpus ei moderatis cibus castū ē in orga
 nis canto. qd tu gula nescis. nec itelligis nec
 scire nec itelligere queris. Nam tu in nimi
 etate ieiunij aliqñdo te subuertis. ita qd
 uix uiuere potes. & aliqñdo uentrem tuū in
 uoracitate implet ita qd in ea estuas &
 spumas euomis. S; ego in cibus meis modū
 pono ne succus hominis in eo exsicce. & ne
 succus in eo modū suū excedat. & tē ibi in cy
 tharis laudo & in organis canto. Quicquid
 fideles a gula abstrahite uos. quia uenter
 antiqui serpentis eā deglutit. & quia p̄ eā
 multas sordeles euomit. Seda aut imago
 ut leopardus erat & dixit. Omne audaciā
 atq; uictoriā p nichilo cōputo. & nolo ut
 ullus m resistat. His etiā que in scripturis
 & in fide m molesta & nociua sūt nichil
 respondebo s; ea transinordebo. Et itū
 de p̄dicta turbida nube audiui uocē hūc
 imāginē responsū dante. Tu piculosa &
 dāpnosa ac nimis acra exacerbatio es. que
 nec dō nec p̄ceptis ei respondere uis. S; que
 in acerbitate tua p̄manes. S; ego ī pluuiā
 & rorē in ungento ac in medicina largā

responsū abstinentie

Vita acerbata

Responsū uē largitatis

sum. ita qd p grām in pluuia p gaudiū in
 rore. p miam in ungento. p cōlationem
 omīū dolor in medicina operor. & qd
 hoc m in his pmanebo. & qd sic in etūum
 regnabo. Materia aut tua gehenna ē.
 de qua etiā exorta es. **S**ed tertia imago
 formā hominis habebat. excepto qd caput
 ipsi in scapulas suas a pectore pmmens.
 tā sermo quā humano capiti assimilabat.
 Nam grandes & igneos oculos & os ut leo
 pardus habebat. & ab utraq; maxilla li
 nea pice coloris ad mentū ei descendebat.
 S; & ab utq; sine oris ei caput serpentis de
 pendebat. & multas flamas ex ore suo emit
 tebat. Sup genua aut sua stabat. reliquo
 corpore erecto. Et caput suū nig ac piceo
 uelamine muliebri more circūdederat. ac
 reliquo corpore nigerrimo idumito idue
 batur. cui manice uacue dependebat. quia
 brachia sua iude idumitū iterū colligerat.
 Et dicebat. **N**ec dō nec homini obedire
 uolo. Si enī alii obedire. qd ad utilitatē suā
 respiceret me facere iuberet. nec utilitatē
 meā spiceret. s; m diceret. Cede. Hoc autē
 n erit. Nam si quis iuriā m iulerit. illa
 ei centuplū reddat. & causas meas sic dispo
 nā qd nullus m resistere audeat. Sub nulli
 enī pedib; iacere uolo. Nam unāquamq;
 causā que ad utilitatē meā pmutat faciā.
 sic unusquisq; facit. qui fatuus n ē. Si d; nult
 ut faciā qd s placeat. n nisi bonū mihi
 iferat. **E**t iterū de pfata turbida nube
 audiui uocē huic imagini respondentem.
 Tu diabolica & crudelis es. & magnā ma
 lignitatē in te habes. Si enī d; pmitteret
 te facere omīa que uelles. quis tē ipse cēt.
 Et si d; bona tibi daret. p malis que ope
 raris. ubi cēt sceptri potentie sue. Cū ma
 tu icepisti d; ut plūbū in infernū puerit te.
 unde etiā omīs creaturę in psecutionem
 ducit te. Vbi g nē ē potentia tua. Tene
 brę & blasphemie atq; cēulcatio inter sūt.
 Ubi cubas. In maledictionib; Vbi pascere.
 In confusioib; Vbi ē habitatio tua. Illic
 ubi unusquisq; cont alii ē. & ubi unusquisq;
 ifelicitatē semp ruminat. & u homicidiū

in malicia effusionis sanguinis ē. **Q**uarta
 aut imago tanta densitate tenebrę cir
 cū dabatur. qd nullā distinctionē men
 bror in ea considerare ualebā. excepto qd
 eā uelut deformē & monstruosā formā ho
 minis in eisdē tenebris uix dinoscere por
 tā. Et hec sup quandā spumā sicā & du
 tā ac nigā & multas flamas ignis emit
 tentē stabat. Et dixit. **Q**uis ē qui omīa
 ueracit dicere possit. Si enī alius pspicit
 con ueracit dicere. me ipsā ledere. Nam
 alteri subleuatio casus nīs ē. Vnde uentu
 osa uerba que m honorē dabūt. in os mei
 ponā. & sic que in altera parte habere n
 possū. in altera requirā. Si enī uerax eē.
 circulū requirendi omīa n habere. Cum
 aut negotiū meū colo. que m aliena se
 reperio. & sic dicere poterō. que uoluerō.
 Multi enī ueraces tā imobiles in ueritate
 sūt qd se mouere n possūt. quasi ad lignum
 ligati sūt. s; hoc tantū pferūt qd uident.
 & audiūt. unde etiā multi ex eis pauper
 & egem ac exules sūt. Ego aut qd falla
 cū requiro. hoc inuenio. Cū enī nobilior
 & ditor aliis eē uolo. tē me illis nobilio
 rē & ditorē uerbis ostendo. & hoc m me
 lus ē quā ad arborē ligata sum. S; & sepe
 dico que nec uideo nec audio & sic amul
 tis malis declino. ac etiā plurima mala
 ptransco. Si enī loquela mea in uno m ē
 ab omib; dapnaret. & idō sermones me
 os multiplico ne ab ullo superer. & hoc
 m utilē ē quā fustib; & gladiis pcutar.
 Nam nobiles & diuites sine meo negotio
 numquā iueni. **E**t iterū de pfata tur
 bida nube audiui uocē huic imagini re
 spondentē. O serpentina & gehennalis im
 gua. absq; omī uiriditate grē di es. que
 flamas iurie & deceptionis semp educis.
 Hā nulla mala tibi sufficiūt. qm de ill
 orta es. & etiā filia diaboli es. unde etiam
 omīa itinera tua iusta sūt. & nescis quo
 uadis. Murmuratio quoq; & deceptio
 diabolica suggestionū uerba uiscerum
 tuor sūt. quia uerba seorti fugis. unde &
 mercede ei recipies. in quib; omib; omne

Vbi impietas

v.

Et. Hanc pietatis vi.

honorem & beatitudinem ac honestatem are
expellis. Ego aut in omib' uis dñi. columna
sum. ac bene sonas cuba iusticie di sui. ac oia
opa ei que sunt & quanta sit. dinumero &
ea in ueritate ostendo. quapp' in palatio
regis ac in omi honore ipsi aduocata sum.
In aures quoq; & armillas porto. & chorus
cattio omis ornatus di sui. quia p iusticia di
ueritate loquar. S. & celi & tra ac relique
creature que uiscera eor' s' ueraces s' & aque
que celo & ter' subdunt' qm humor eor' s' in
ueritate p seuerat. Tu aut opas tuas pessimi
uermis ei. unde tectus luti conculcaberis.

Sed & quinta imago in forma hominis appa
ruit & crispus ac nigros capillos habebat. &
facie ignea. Cappa aut uarij coloris iduta. vi.
erat que ad humeros foramina habebat. p
que brachia sua extenderat. ita qd etiam
sinist' brachio securi tenebat. qua ad se con
stringeret. in cui' acie man' suas sepi' hoc m. xii.
uulnerauerat eum casilli p'furore uicit. ita qd
etia sanguine eor' ipsa ueste p'fudit. Et dicebat.
immetate illa nec sustinere nec sufferre pos
su. qd uniusq; palliu suu excuciat. & cu illo
me oneret sic asella cu sacco onerat. quam
pullus suus subsequit. Quadiu spirabo & qua
diu uiuam. n' p'mittu ut ullus p'fama uolun
tatis sue me pecciat. Omib' eni p'hibebo. ne
sic tra conculcet me. H' multo maiore iui
ria eis facia qua m' iferat. quia me n' redet
tantas molestias tantasq; contumelias illis ifer
re. qd etia in cordib' suis phas dilacerentur.

Et iteru de pfata turbida nube audiui uoce
eide imaginu respondentem. O stridens & igne
us calor contumelie tu sanguineu crimen
& stridor dentiu ei. & inuicetate iuriar.
estuas. ut sanguine effundas. & sic sedm xiii.
uoluntate tua icedere uis quocunq; t' pla
cuerit. S. & more tuo magna seuitia por
tas p qua plurimos commis. ac eos i honest
tas qui mansuetudine sectant. H' bona
cilia & queras m'et destruis. ac deceptio
ne tua eis fine iponis. In nulla eni re habi
taculu pacis uides nec desideras nec uis. s.
in cauerna sic serpens te uioluit. & p'acina
umicunq; uulnera facis qui saltim mordentiu

uermiu assimularis. qui p'cipue hominibus
morte iferit. & ideo uerb' mortis ac pessimi
uenenu & uelox p'dicio hominu ei. Ego aut
omib' medicina existens quos tu psequeris
unguo quos uulneras sano. ac omia ique
tabella & garrulitates uociferantiu p' mchi
lo coputo. quia mons mirre & thuris ac om
niu aruinatu su. atq; in supno monte co
supna nubis su qm omia bona ad me tra
ho. & sup omis celos p'go. Unde etia sup te
cada ac in lesione tua icessant durabo. nec
ulla quere tibi dabo.

Sexta uero imago vbi infelicitatio
leproso homini similis erat & nigros capillos
habebat. ac ichuuntis carebat. s. latis folijs
quarunda herba se tegebat. ac manib' suis
pectus suu pecciebat. Et dixit. **Q**ua salu
tem habeo. nisi lacrimas. Et qua uitam habeo.
nisi dolorem. Et qd auxiliu m' a derit. nisi
mortem. Et qd responsu m' dabit. nisi p'dicio.

Nam meliora n' habeo. vbi responsu leprosinis
Et de p'dicta tur
bida nube audiui uoce huius imaginu re
sponsu dante. Tu penar. i glumes ei. & aliud
n' desideras. Vs iuocandus ei. & bonitas ei
querenda e. Te ipsa icidis qm i dñm n' efidis.
Ado nichil queris. unde etia nichil iuenis.
Ego aut ad dñm clamo. & responsu ei acci
pio. & ab eo peto & in bonitate sua dat m
qd uolo. & ab eo quero & iuenio. Nam ue
nerabile gaudiu su. ac cythara cora do pei
tio cu omia opa mea in ipsu pono. unde
etia p'p' fidele spem qua ad dñm habeo in si
nu suo sedeo. Tu aut in dñm n' efidis nec gram
ei desideras. unde omia mala tibi occurrer.
S. septima imago uelut lupus erat. que flex
is eruribus sup pedes suos iacebat & ubiq;
circuspiciebat. ut omia que rapere posset
deglutiret. Et dicebat. **Q**uidquid deside
rare & querere potuero illud frequentabo.
& a nullo me abstinebo. Et quare ab ullo
me abstinere. cu nulla retributione inde
habere. Quom' dimittere qd su. cu unuq; q;
genus sedm genus suu icedat. Si sic uiuere
qd uix suspuare posse. que te uita mea eet
Quicquid ludi & quicquid risus. ad erit.
hoc facia. Cu cor meū letat. cur illud liget.
Et cu uene mee iocunditate plene s' cur

cas icida. Et cū loqui scia. cur tacea. Hā
omīs motus corporis mei salus mea ē. & qm
creata sū sic facio. Et cur in aliud me muta
rē quā in illud quā sū. Vnaqueq; creatu
ra scdm naturā suā crescit & scdm hoc qd
ē congruit sic facit. ita & ego faciam.

xviii. Et iterū de p̄fata turbida nube audiui
uocē huius imaginis responsū dantē. O spe
cularē insidias. p̄ insidias tuas omnia que
rationalitate honesta sūt mordes. quia ca
tulis bestiarū qui nulla moderationē habēt
assimilari. & ut imundū animal facis. Om
nia enī que in iustitutione dī sūt. sibi iuicē re
sponsū dāt. Stelle enī de luce lune chorus
cāt. & luna de igne solis lucet & omnia ma
iorib; suis subdita sūt. nec modis suis t̄nsire
diuntur. tu autē nec dīm nec creaturā ei
īspicias. s; sic uacua uagina que a uento mo
uet sic īcedis. Ego autē ītinere lune ac
ītinere solis ambulo a comnē iustitutionē. **xviii.**

di ſpicio. & cū hiſ inhoneſtiſ moribꝫ creſco.
& ea in caritate plenē diminuo. Nam in
palatio regis princepſ ſū. & omia ſecreta eiꝫ
ſcrutor. nec ulla in hiſ uacua dimittoſ. ſ; ea ^{iii.} **E**
comphendo & ea diligo. ac cū eiſ ut radius
ſoli� luco. Tu autē laceratuſ morbuſ & cada
uer uermiuꝫ eſ. Detraha autē imago turri
aſſimilabatur. quē in ſupremitate ſua tes
tudinē habebat. in qua tres fenetre erāt.
ſub quibꝫ duo brachia hominiſ apparuerūt.
quorꝫ manuſ ſup eandē teſtudinē exten
debant. Et eadē brachia tenebriſ quaſi
manicuſ uelabant. & manꝫ eorꝫ nudeſ. ſ; tam

quod tu repudias. ubi eos te perdere uis. si non potes. Jam beati in uexillo fidei cum angelica multitudinem surgunt & contra te festinant currunt. ac uelut in magna sinu te desiderant opprimere sic ceruus aquas fontis bibere desiderat. Ipsi enim in baptismo ac in seipso domus spiritus sancti que inhumanitate saluatoris apparuerunt. quasi in diluuium aquarum te absorbebunt. Hec enim est abolitio tua. quia aduersus deum es. Ego autem edificium omnium bonorum & turris iherusalem in operibus sanctorum suorum. & per arceum in spiritibus pendente qui christum ostendebat penitentes suscipio. ac simplices per fidem baptismi. & innocentes per unctionem spiritus sancti firmi tenedo. quia per candida uirginitatem que in carne christi sic lilium floruit in uia salutis preparata sunt. unde & cohors dei sunt. Et ecce contra predicto uiro leo stabat qui se contra uicia ista uertebat. & qui magnam rugitum cum uento emittens clamabat. **O** diaboli uicia in estu ante incendio uos exspoliabo ac in eodem spolio uos ad finem perducam. quia iusticie dei & michi repugnare semper intenditis.

Et iterum audiui uocē de celo dicentem. *Ps*
multis signis & diuisis castigationib⁹ teneb⁹
diabolicarū illudicā se opponens iſamaſ iſurgen
tū uiciorū ita obnubilauit qđ beatitudinē
ſupponē cū uū reſiſtere n̄ poterūt. ū ipſe de
celo pſpiciens fideles ſuos omī ſcītate mu
niuit. *Unde* uidet qđ p̄dict⁹ uir ad occi
dentē ſe conūtit ita qđ & ad occidentem
& ad ſeptentrionē aſpicit. qm̄ ipſe fortis
p̄liator cont̄ diabolu fortit⁹ ſtanſ. hoc in
antiquo cōſilio ſuo ſemp habuit qđ aduer
ſus tenebras cadentis ruinę ac cont̄ ſtultū
frigus ignorantię omīa iſtrūta ueteris
& noui teſtāmēti ac cunctas facultates bo
norum opū p̄ducit. *Quod* autē in utroq;
humero ſuo habet ala unā que & brachia
ei⁹ tegit. hoc ē qđ in fortitudine diuinita
tis ac humanitatis filij di ē. p̄ceptio illa
que nūquā deficiet nec terminū habe
bit. qm̄ d̄s nulla & p̄ſta omīa ſeruat
ac p̄ eā op̄a etiā illa occultat que in an
tiquo ſecreto cōſilio ſuo occultata n̄dū
illi manifeſtare diſpoſuit. *Hā* quamuis

ds cotidie noua miracula operet. multa
tam in secreto consilij sui sc. que nō in ap-
tione manifestationis pduxit sic nec cogi-
tationes hominis sciunt. ante quā in mani-
festa opa pcedit. **E**t etiā in dorso suo ala
unā ac in pectore suo ala unā habet que
sc. misteria illa que ante natiuitatē filij
di. quasi in dorso ei p manū pfectionis sue
in ueteri pphetia multis obscuritatib. uelata
erat. que nō ueri doctores scdm qd ea ds de-
nudare uoluerit. apertē tendit. sic etiam &
nō in profunditate sapientie ad defensionem
spītalū misteria noui testamti uelut de pu-
tro hauriūt nec ab hoc cessabūt. quēadmo-
dū nec ds cessauit. antequā in sex dieb. omē
opus suū pferet. quāquā ipsi eundē puteū
exhaurire nūquā ualeret. **V**nde & he omis
quasi ad uolandum erecte sūt. qm omia secre-
ta tā ueteris quā noui testamti. ut in bo-
nis opib. manifestent. & exerceant fidelib.
pposponunt. **A**la autē que in dorso ipsi
ē in summitate extremitatis sue ex integro
ad ala sinistram & nō ad ala dextrā se decli-
nat. quia pfectio pphetice admonitionis
magnā fortitudinē habens in pteclatione
secretorū suorū & in integritate uerborū suorū
tota defensione ueteris testamti insudabat.
qm pphetia & lex unū sūt. & carnalit. uiuen-
tib. carnalia pūdebāt nec dextrā spītalū
itendebāt. quia ille fidu uenerat qui p
uia celestū pmittebat. **S**ed ala que
ad pectus ipsi ē. in summitate extremitatis
sue in duas partes aliquantū diuisa ē. qm
pfectio secreta pfunditatis in ortu pncipij
sui ad uetus & ad nouū testamti iclinat.
cū ueri doctores in pphetis ac in euanglio
in multis uerbis mystica misteria multi-
plicat ita qd etiā in ueteri lege diuersis
purificationib. tra exteri carnalit. scifica-
batur. in noua autē p filiū di celu multis
& uariis pdigijs recte & spītalū iustifica-
tionū clarificat. **E**t pars altera ad ala
sinistram. & pars altera ad ala dextrā se re-
curuat. quia uetus testamti ad defensio-
nē terrenorū declinabat. nouū autē ad p-
fectionē celestū anhelat. cū antiqui in

circūcisione carnalib. adhererāt. fide-
les uero p filiū di in baptismo spiritui
deferunt. S. illi pp. obseruationē illoꝝ
iustificati nō sūt. isti uero in emundationē
illoꝝ p fide xpi supnā remunerationē
adepti sūt. quēadmodū etiā paulus apłs dic-
tentes aut qd nō iustificat homo ex opib.
legis. nisi p fide ihu xpi. Et nos in xpo ihu
credim. ut iustificem. ex fide xpi. & nō ex
opib. legis. Cui sensus talis ē. Grā di subiec-
tionē ppli p spm scm uenit. quia lapsus
ade animas uisitoꝝ mortificauit. & ideo
etiā digitus di legē p moysen scripsit.
Hanc caro uiolata carnē uiolatā liberare
nō potuit. qm uiolata fuit. Vnde dñs mo-
ysi plegē pcepit ut homines hircos & tau-
ros in subiectione obediētie ipsi sacrificā-
rēt. quēadmodū ministerio isto discerēt
qd se ipsos p mortificationē sanguine
nature dō postea sacrificarēt quēadmodū
& ipsi pecora sacrificabāt. Cū autē imacu-
latus & mundus homo p sanguinē & mor-
tē suā se ipsos dō sacrificiū optulit. omēs
ppli in ipso mundati sūt. Vnde in scientia
sua homines icelligāt. qd nō iustificat homo
p opa carnalis legis. cū illa carnalit. obser-
uant. Sanguis enī & cinis pecorū eos nec
iustificare nec liberare potuit. s. in filio
di iusticia ueritatis que eis uiā salutis of-
tendit. Nam p fide filij di idē qui fide-
lit. in eū credit. salui erūt. Quia pp. fide-
les in ipsū fidelit. credāt. qui uia & ueri-
tas ē. uidet in fide uia in credulitate ue-
ritas. ut sic iustificent. p fidelia opa que
pp. amorē eidē filij di opant. & nō ppter
opa que eis in amaritudine nolentibus
pponunt. Nam bona opa in declinatio-
ne mortuorū opū celestē patriā ostendit.
cū etiā xpc p penitentia ppos uingit.
& cū eos p semetipsū saluat. Ipse enī mun-
dū & sanguinātū sacrificiū ē qd p omib.
in se credentib. dabat quia uet. lex hoīē
nec ad integrū iustificauit nec liberauit.
s. uiā ostendit qm ipsa quasi uox ante
uerbū fuit. s. uerbū fili di ē. qui nouā
legē in ueritate dedit. **Q**uā autē in me

xx.

xxv.

xxvii.

xxviii.

xxviii.

xxvi.

xxvii.

dio unicuique alie liber unus apparet. hoc ē
qd intra potestate diuine pfectionis racio
nalitas ē. que scdm dñm pducit disponit.
& discernit omia qui a dō data sūt. quia
nichil ē qd ipsa subtilit n̄ penetrat & dis
cutiat. **E**t liber qui in sinist' ala ē duas
paginas habet. qm eadē rationalitas in
ueteri lege p diuinā defensionē uigens.
duas ostensiones rectitudinis p̄tulit. quā
altera uiridis. altera argenti coloris ē.
quia uiridis uiriditas iusticie in materia
opis dī ē. quā ipse d's pduxit. qm ut tñ
omne uiriditate p̄fert. sic uet' testamētū
omne germē & omne florē future equitatis
demonstrauit. & hoc etiā in argenteo fun
damēto pure scientie qd pura scitātē i xpo
futurā declarauit manifestat. Unde hoc
idē in hac uiridi pagina sc̄ptū uidet. quia
florens ostensio diuine eruditionis. demon
strat. qd nos p archā illi obedimus. qui nec
iūciū nec finē habens etiā in aqua peccatē
hominē restaurauit. quēadmodū quoq; ē
statur p baptismū ad uitā reformari. S; &
hoc idē in argentea pagina scriptū ē. qm
in puritate scientie uere demonstrationis
manifestat. qd d's in ueteri lege duriciam
hominib' pposuit quia ad eū duriciā & n̄
mollicie habebāt. cū postea in noua lege e
molliora corda eorū diuina ūba p̄cipere.
xxviii. **I**n libro quoq; dextre alie etiā due pagine sūt.
qm rationalitas in nouo testamēto p̄fectio
nē supne beatitudinis habens in dual de
monstrationes se conūtit. ubi unū dñm
dñm & homines in filio dī manifestat. Et
una saphirina. & una aurei coloris ē. quia
uirginitas ut saphirus in xpo resplenduit.
cū ipse ex uirginali natura nat' castitatē
docuit. ita qd om̄s qui eū imitari uoluit
castitatē diligat. Unde etiā aureus fulgor
in eo sic effulget. cū fideles ipsū uerū dñm
ex dō patre genitū credunt. quia omia cū
patre condidit. In principio enī creaturas
filii dī in plenitudine sua erat ut ante eū
fuit. nec ullū defectū sustinuit. cū creatu
ras p̄dare fecit. qm qui facit n̄ ē omia fecit.
nec icarnat' ullū detrimētū diuinitatis sen

sit. Qd etiā in pagina saphirini coloris sc̄ptū
uidet. quia certa manifestatione uirgo pu
rū hominē in pura uirginitate genuit. cū
uerbū suū suauī missione dominator cunctoꝝ
credentib' destinauit. qd tam pmanit' illi
qui dñm puro corde inspicere contendit. Et
hoc quoq; in pagina aurei coloris scriptū
ē. qm apta ostensione ac plurimoꝝ miracu
loꝝ p̄dignū fili' dī in mundo apparet se p̄n
cipiū ē filiū dī uenisse declarauit. sc̄t
p̄ncipiū illud qd om̄s creaturas pduxit &
qd deinde ex eisdē creaturis ūginē in matrē
Sed qd liber qui in ala dorsi eisdē s; elegit.
ueri ē marmoreo & iteg' lapidi candidi co
loris assimilāt. hoc ē qd rationalitas in p̄ec
tione fortitudinis p̄phetie que xpm futurum
p̄phetabāt manens. icarnationē ipsi' uelut i
unib' p̄ndit. qm qui dorsi alicui uidet fa
ciē ei n̄ dū nouit. s; que facies illi sic mirat'.
Sic & p̄phete filiū dī p̄phetabāt. s; eū i carne
n̄ dū sciebāt. Unde etiā quedā duricia uelut
marmorea soliditas in eis fuit. quia spū scō
p̄fusi nulli adulabant. s; in integritate ueri
tatis p̄stiterūt nec se hac nec illac i uerbis suis
scindebāt. qm de nullo alio acceperūt. qd
dixerūt quā de illo qui tot' iteger d's est.
Et hoc in lapidei erat. qui in rigore suo p̄sti
terūt nec ulli cedebāt. qd tam in candore
simplicitatis faciebāt. qm nichil aliud loque
bant quā qd uidebāt & sciebāt. sic nec itans
in simplicitate sua aliquid loquit' quā qd
uidet & scit. **S**ed & digitus dī in illo sc̄p
setat secreta sua que reuelare uolebat. quia
sp̄s sanct' rationalitatē hominis ita p̄fudit
qd p̄phetabat. & etiā hoc p uisionē faciebat
cū p̄phe p sp̄m sc̄m illuminati. in spū scō a
longe futura p̄uidebat. Et etiā p sapientiā
quidā multa dicebāt. qm omnipotentia
dī mentes illoꝝ tangebāt qd plurima &
plurima in significatione p̄ferebāt ut etiā
sapientia omia edificauit. quidā uero p
scientiā cū uerbū dī scientiā eorū ita inspicie
bāt ac insusillabat. qd occulta & absconsa
dicebāt. Nam radice illa qua & limo d's
hominē surgere fecit. sp̄s eisdē diuifican
do inspirauit. id ē uitā n̄ finitendā sc̄l animā

xxx.

ma que fin finiet. spe scs in fusione sua in p
phetis ita illuminauit. qd ipsi quasi aliena
uita alienali miracula di pulerunt. ut
etiā lumen in alienā uitā carnis & sangui
nis mutatus ē. Hec autē sē miracula diuini
tatis que ds in mirabilib' suis p pphas pferit.
scil' cū illi loquunt' puidendo que ipsi in
spu puidet. & scribendo cū illi p uisionem ⁱⁱⁱ
di bone memorie tradit. ac cytharā pcuti
endo quia rationalitas p spm scm īspuata
modulos in uoce & in uerbis dñi laudantiū
iuenit. qm ipsa sonū emittit. & idō etiā in
his dñi laudat. Et hec etiā cū aliis pphie che
rubizando ds in hominib' facit. qm in his
omib' ut pdictū ē pphē in spū pphie subleua
ri. plurima miracula ad similitudinē che
rubim ostendūt qui occulta di cognoscūt
& pferūt. qd ds occulto iudicio suo n̄ uult
& quom̄ uult. & in quib' uult operatur.

Quod autē liber pectoralis ale itiger & tor
niger ac plen' stellar. ē. hoc ē qd rationalitas
in p̄funda sapientia p̄tectionis di itegria ē
sistit. nec se nullā diuinitatē contrarietatis
diuidit. quāuis homines multas diuinitates
in morib' suis habeāt. & qd etiā om̄s sapien
tes tā ueteris quā noui testam̄ti unū de
xpo dixerūt. unū in ipso facientes. Et in
nigredine ē. quia rationalitas in humano
sensu ad carnē sepi īclinat. & quia sepius
etiā mutat que & qualia hec sūt de quib'
loquit'. s; tam in luce stellar. lucet. qm si
dei & itelligentia in hominib' sūt quia p
fide in dñm credit quē uidere n̄ possunt.
& quia etiā in miraculis di itelligūt que
itelligentie eorū sepi laboriosa ad itelligen
di sūt. cū se a dō creatos ēē cognoscunt.

Sed candidis litteris de p̄funditate p̄dictorū
librorū contractis plurimas scripturas cō
pilatas in se habet. qm rationalitas in splen
dore bonitatis di misteria ueteris & noui
testam̄ti congregata in exarationē & cō
firmationē pponit. cū fideles & prudentes
homines ex catholicis doctrinis illa conge
rentes. cū eis uas rectitudinis cōt' teneb'is
infidelitatis & cōt' ipsū diabolu parāt. & hoc
in sita scripturā faciūt ubi eas magno de

siderio exhauriūt nec ab hoc desistūt donec
omne ēficiētiā cordis sui pillas replcant.
sic nec ds ab ope suo cessauit. donec illud
ad p̄fectū pduxit. Nam cū scripturas sub
tilit' īspiciūt. subtilit'q; exēribāt. dñm uene
rant ac nom̄ ei magnificāt. qm in quo ho
mines edificāt. honorē di etiā exquirūt. ut
psalmista dauid dicit. **O**m̄es gentes que
cūq; fecisti ueniūt & adorabūt corā te dñe.
& glorificabūt nom̄ tuū qm magnus es tu
& faciens mirabilia. tu es ds solus. Cui sensus
talis ē. Om̄es creaturas ds fecit. & ut etiā ho
opa operaretur p̄misit. Homines enī opant'.
formāt & iubēt. Nam in creaturis opant'.
& scdm ipsas alia queq; formāt que uolūt.
quib' tam spm dare n̄ possūt. ac quib' p̄fē
p̄cepta imponūt. Et quia ds hominē crea
uit & cū sp̄amine sp̄e sui ad uitā suscita
uit. om̄es gentes que ex ada nate sūt factu
ra di existentes. in uoluntate sua ueniunt
ac dñm querēt. adorantes corā eodē dño
ubi nom̄ ipsi īuocāt. cū eū sentiūt. qm ab eo
discedere n̄ possūt. quēadmodū fili ignoran
re n̄ poterit. quin patrē habeat. & sic glo
rificāt nom̄ di cū ad dñm clamāt & cū dñm
īuocāt. S; quidā homines opus manuum
suarū p dō habēt & idē opus dñm nomināt.
& hoc ē filiū diaboli ē. cū quo etiā eodē ho
mines īflatos reddit. Ibi autē nom̄ di se glo
rificare putant. s; dñm nesciūt. & dñm habe
re uolūt. cū dñm n̄ habeāt. Et idō uetus &
noua lex hominib' date sūt. quatin' ho creden
do & uidendo ac colendo dñm cognoscāt.
In his enī duab' partib' prudentes philophi sa
pientiā hauserūt. nec uasa sua cū illa imple
re cessabāt qd dō ualde placuit. sic etiā om̄
ia que fecerat s; placuerūt. Vnde etiam
magis ē dñs in miraculis suis magnus quoq;
in signis ututib' & faciens mirabilia. ubi
magnalia opis sui in magna pulcritudine
fulgent. Nam ds noe archā ītinare fecit.
abrahe plurima bona ostendit. moysi qd;
legē dedit. in filio etiā suo credentes ad ui
tā reduxit. que om̄ia magna mirabilia sūt.
ita qd fideles ea cū deuotione semp rumi
nāt. & qd magnas p̄funditates in eis que

terere non cessat: quoniam a deo processerunt: Et qui hoc fecit: est deus solus quia omnia bona ab ipso oriuntur: & ad ipsum reuertuntur: quoniam cum deus hominem creauit: ut rota in se ipso uiret cum circuire fecit: unde etiam ad eum sepiissime recurrit.

xxxiii. Quod autem uidetur quod per dicta candida nubes in qua idem uir ab humeris usque ad femora sua est plena animarum: uisum est: hoc designat quod candor miraculorum dei qui a fortitudine principis exurgenti creaturam ad incarnationem saluatoris hominum extenditur: qui etiam non in eadem incarnationis gloria apparet: multitudinem animarum deo seruientium in se habet: quia plurimi ante legem plurimique in lege fuerunt plurimique in baptismo persistunt: qui per redemptionem eiusdem filii dei supernam beatitudinem adepti sunt: ita quod non in mansionem illam gaudet: quam deus ab initio sibi ipsis prouiderat. Nam fideles homines per fidelia opera in habitaculo beatitudinis animarum suarum requiem parant: in qua post consummatam uitam carnis feliciter requiescunt: Unde etiam in eadem beatitudinis audis uocem ab angelica celsitudine procedentem: ut laudet cuncta regnentem: & ut glorificet in secula seculorum uiuentem. Et sic anime eorundem uisum in gaudio eleuantur: ac in uita ad uitam processerunt: nec ab illa recesserunt: quoniam in ea eterna luce permanebunt: sic & roge uite diuinitatem significantes: in eunte spiritu qui sine mora baptismum sanctificat ad eruditionem & ad emundationem hominum uadit: nec ab illa cessabit: quia alia doctrina que homines ad uitam perducit non perducet: Iste enim animus dum in corporibus suis esset idola fugerat & regionem suam cum abraham exierat ac officia illa que in terrenis curis habebat: reliquerat: & sic in ignoratis terris uelut exules per suspensa erant: in preceptis dei cunctis merita sua dilatabat: per que plurima premia nunc recipiunt.

xxxv. Sed candore eiusdem beatitudinis in secretioribus gaudiis alie anime perfectiorum seculorum sunt: quod diuine contemplationi dum corporibus suis fuerunt inheserant: he omni genere celestium uirtutum ac omni genere uocum sanctitatis ornate sunt: Unde etiam excelsis uocibus tubarum deum laudant: quod exspiratio que ex ore prophetarum sapientium ac ceterorum dei electorum sonat quoniam opera sancti spiritus innumera in

hominibus sunt: ac in cytharis totius gaudii exultant: ita quod etiam in sono tam mirabili ac in sono tam inenarrabili resonant: quod cum humanum cor nec capere nec intelligere poterit: Nam quia cum igne & aqua in sanctitate baptismatis bona opera operati sunt: & quoniam sic in eiusdem operibus cetera eleuata mouebantur: ideo ut sonus maris & ut sonus aquarum sonant: que per multitudinem sonituum mirabile sonos emittunt: Hi autem illi sunt: qui dum in terra uiuerent: a carnalibus desideriis cum intentione cordium suorum se eleuabant: ac terrenas cupiditates abiecerunt uelut homines non essent: & ita ab aliis ipsis separati sunt: sic angeli ab hominibus. Ipsi enim per speculata opera in celestia uolabant: ac per fenestras fidei uelut in bonitate simplicitatis infantis deum inspiciebant: & in his stabili persueuerant. **xxxv.** Quia ipse etiam in uoce desideriorum suorum dicitur: quamdiu expectare debeant tempus illud quod opera ipsorum que in apta manifestatione coram uiuente deo fulgent: eis corpora sua in quibus laborauerant restituantur: ita ut ablata omni difficultate qua moyses faciem suam obtegit deum uideat: Nam opera seculorum que ipsi per dispersionem spiritus sancti operantur: coram deo ut celum fulget: quia cum deo & in deo facta sunt: & sic deus eiusdem animarum propter eadem opera refrigerium requietionis dat: sed non dum plenius gaudium usque dum plenitudo ipsi in nouissimo die ita ueretur: Et tunc deus cum sanctis operibus seculorum corpora & animas eorum coniunget & sic celum operum eorum ipsos ad faciem dei perducet: ubi cum tunc plenius in debunt. Sed quia corpus cum anima bona opera fecit: cum anima corpore caret plenitudinem illam habere non potest ut absque corpore faciem dei plenius uideant: ideo cum corpus & anima coniunguntur: faciem suam deus denudat: ut eam beati hoc non uideant: quoniam illa cuncta sunt: que simul operabantur: Iste clamor fortis & magnus clamor seculorum est quoniam uix expectant dum corpora sua recipiant: ac tanto desiderio sigilla corporum suorum requirunt quanto etiam esuriens puer a patre panem petit: cui tam benigne respondet cito panem se illi daturum. **V**nde & responsum accipiunt quod ante quam corpora sua recipiant: mundus commouebitur: & in aliud mutabitur: antiquus hostis in omnibus uiribus suis comminetur:

& d's uer' d's & h'o existens oia m'ib' sua i electis
 suis congregabit. & sic integritate corporis sui recipi
 ent. **E**t p'fate a'ie beator' h'oe electo d'scunt q'a
 q'muis diuisa bona op'ap'piratione spe s'ci op'antur
 q'muis op'a con' diuisa fuerit tam ex tactu ser
 uentis spe s'ci uelut sodales se cognoscunt.
 & uoces canticor' & gaudior' con' audiunt. **xl.**
 ac eos in purissima puritate c'scientie & con
 templatione sue uidet. atq; diuinu respon
 su eis desup datu cu ip'si p'cipiunt. quoadmo
 du & illi sustinentes s'c. d'u fortissimus d's
 fortissima uisione sua educat. ac omis di
 abolicas temeritates in fine mundi copel
 cat. ut sic corpora sua ad et'na beatitudi
 ne & glam recipiant. **Q**uod aut' in p'dic
 ta nebula in qua diuisa genera uicior' ut
 p'fatu e' p'ri uidisti. etia ne octo uicia in
 magnib' suis consideras. hoc e' q'd in tenebro
 sa infidelitate in qua uarietates diabolicas
 i'fidiat. p'ri uideras. & in quat' uinas in puer
 sis significationib' aspiciat. que p' quatuor
 partes mundi & p' quatuor elementa b'achan
 tes. orbe terrar' conturbare solet. quia illos
 qui d'o in quiete seruire deberet in festatio
 nib' suis assidue fatigat. Nam diabolus cu
 uirib' & uicib' suis quasi d's sit se ostendens.
 incongruentes res hominib' innumerabilib' p
 ponit. & hoc ta'diu faciet quousq; nichil am
 pli p'ualebit. **S**ed q'd quanda imagine
 uidet ut serpentem in p'fatis tenebris supina
 iacentem. hoc e' q'd diabolus ille antiquus ser
 pens in tenebrositate nequicie sue appetitu
 cupiditatis sue cont' celestia mouet. cu ho
 mine a sup'is desiderijs ad t'rena descende
 re p'suadet. s'u' oculi ut ignis ardet. q'm in
 tentio diaboli in igne odiu flamas deceptio
 nis emittit. & cui lingua ex ore ip'si extensa
 e' quia mendaciu a mordacitate ei' feroci. **xl.**
 ter p'cedit. ac cui cauda in fine absissa e'.
 q'm opus suu scdm uoluntate sua ad fine
 p'ducere n' potest. Nam ipse in lacu p'ditio
 nis omis adtrahere uelket. si cu diuina ma
 iestas n' pueniret. Corpus aut' ip'si n'geri
 coloris e'. quia toto annisu obliuione dei
 hominib' suadet. ita q'd etia lineas pallidi
 & uenenosi coloris a capite ei' deorsu i lon

gitudine descendit. q'm uie sathane pallo
 re mortis tenentes. & uenenosa comotione
 humanitatis pigritie excrucientes. ut in ip
 so in p'ditione i'ceperunt. sic etia in p'stitate
 ei'de p'ditionis in ipso plouare ad pessimu
 fine pueniunt. quia ut uic'u diaboli malu
 e' ita & finis ei' e'. **Q**uod aut' uent' ip'si ap'e
 e'. hoc e' q'd hiatus diaboli ad deuoratione
 animar' patet. in quo imago hominis ue
 lut in cunis supina iacentis apparet. que uen
 tris igitur designat. q'm diabolus uora
 citate hominib' primu p'suadens. ceteris in
 eis eos facit & pleni irretitat. quia hec q'si
 in ignorantia p'appetit'u uoracitatis supi
 na quiescent. ut homine a desiderijs paradi
 si abstrahat decubuit. quia ho serpentinis
 morib' cu cibo primu seduct' e'. Que sup ca
 put suu habet pulcru ut galea aliquantulu
 alti erecta. quia igitur in mentib' homi
 n' p'pria uoluntate cu uana potestate sursum
 iam' erigit. q'm cu illi uentre suu impleue
 rint. quasi omib' bonis habundet. supbire
 icipit. Et albos capillos sub eode pulleo ad
 humeros descendentes habet. quia cando
 re supfluitatis in potestate fortitudinis os
 tentans. omis sine uerecundia despiciat. nec
 ulli sub ee uult. Qua p'p' uentre etia extenu
 & albo serico iduta e'. q'm uoluptate p'cio
 son ac delicioz' cumuoz' implicat. amice
 ta quoq; pallio q'd colori ei'de serpentis as
 simulat. quia sibi circump'ponit. latitudinem
 cupidinis in diuinitate uicior' que diaboli
 ca iniquitas p'ducit. ut homines salte p' sup
 fluitate cibor' & potuu seducat. sic etiam
 ide uicu ut supradictu e' in dietis suis de
 clarat. & examinatione abstinentie illi re
 sistit. & ne ho se ip'su in huiusmodi irratione
 iducat comonet. **S**eda aut' imago a
 cerbitate demonstrat que hic uentris igitu
 rie subsequit'. quia postqua ho nimia
 uoracitate se onerauerit. acerbitate ac a
 maritudine isupfluitate cibor' icurrit.
 uelut hiemps post estate accedit. Et ut leo
 pardus e'. q'm omia op'a ei' in amaritudine
 s'c. fera in duab' naturis existente imitans.
 sic & ipsa ta uoce qua op'e acerrima e'. que

admodu etiā in locutione sua sup^{er} ostendit.
Unde uerbis uere largitatis iclamat. & ut
homines benigni in largitate sint admo-
nent. quia ibi magna amaritudo ē ubi
homo a dō declinat. & ubi se cont^{ra} dñm idu-
rat quasi adiutor ei^{us} d^{ominu}s n^{ost}er. & ubi dō meli^{us}
de his reddit que d^{ominu}s iphi concessit. Unde o-
mnib^{us} & sapienter animas u^{er}as dō p^{re}para-
te. sic p^{ro}pterea p^{ro} me iⁿspirat ostendit cū dicit.

Cum effunderis esuriens animā tuā & a
animā afflictā replueris. oriet̃ in teneb̃
lux tua. & tenebre tue erūt sic meridies.
Et requiē tibi dabit dñs dñs tuus semp &
implebit splendorib̃ animā tuā. & ossa tua
liberabit. Cui sensus talis ē. Anima suspiriū
& desideriū ac uoluntatē habet. & carni
adiacet quē de terra orta ē. Et cū anima
carnē mouerit sc̃il postquā cā uiuificauit
rit. caro peccata sentit. de quibus orta ē.
Quē cū caro p̃fecerit. anima ad officiū
suū uidet ut bonū faciat esurit. S; homo
ad suspiriū anime quo ad dñm tendat ue
locit̃ surgat. & ad desideriū quo dñm amplec
tat̃ ciuius ascendat. ac uoluntatē qua dñm
amet strenue habeat. Anima enī multa
bona & multa mala cōprehendit sic ho
in actib̃ suis sepi ostendit. Ipsa etiā sic uen
tus ē qui sup gramina flat. & uelut ros ē
qui sup gramina cadit. & quasi psuualis
aer ē qui ea crescere facit. Qua pp̃t homo
effundat desiderantiū bonā uoluntatem
suā. Quom̃. Ventus sit in adiutorio mise
rorū & ros sit in consolatione desolatorū.
ac psuualis aer sit deficientis reficiendo.
ac eos doctrina uelut esurientes replendo.
ubi eis animā suā tribuit cū ipsis totis uiri
bus eidē anime sue p̃spiciat̃ īspicit. Cum
ista o homo feceris. & cū animā ademonib̃
& ab hominib̃ afflictā. & peccatis catena
tā & icarceratā bonis psuasionib̃ redeme
ris ac sc̃il exhortationib̃ impleris. oriet̃
ortu iusticie in tenebris peccatorū lux tua.
cū p bonā & scām uā īcedis. ita qđ cessas
peccare & qđ bona opa īcipis opari. ubi
tenebre peccatorū lucē sc̃itatis n̄ obfuscāt.
s; ubi etiā illi nolentes seruiūt. Tunc etiā

tenebre commisson tuon fiet summes meridi
ei cu ad defectu descendit. quia ut post
meridie dies inclinat. ita etia peccata tua
deficiet & ad nichilu pueniut. Et sic re
quie de iuniciis tuis tibi dabit gra sua do
minator cuncton & ds omiu creaturaz.
& hoc faciet in sempiternu. ita ut ult t
n dominent. s; ut eos ut scabellu pedum
tuon semp eculesces. & sic implebit celesti
iocunditate. & splendorib; supne claritatis
anima tua uelut sereno die benefactor
illustrata. & ossa tua scil ossa membron tuon
que bona & sca opa opata st a corruptione
liberabit. ita qd ult mortalia n crut. s; qd
sca & icorruptibilia deinceps uocabuntur.

Queria uero imago impietate denunciat. que post acerbitate hic iccedit. quia ubi acerbitas in mentibus hominum est ubi impietas se adiungit. que nullum gaudium in bonis domini concussu dimittit. sed que omnia bona quantum preualet dilaniat. Que formam hominis habet. excepto quod caput ipsi inter scapulas suas a pectore suo pinnens tam ferme quam humano capiti assimilatur. quoniam ipsa in hominibus regnans et iucium suum in proprietate scientie sue proferens. bestiales ac mordaces mores in apto habet. et etiam dolosos sub humana specie latentes. Uerum enim doctrinam et bonitatem et obedientiam et subiectionem que in deo sunt remittit. ac pulchritudinem iusticie in omnibus caret. Nam grandes et igneos oculos. et os ut leopardus habet. quia magnam asperitatem cum ardente furore in intentione sua ostendens. omnia quecumque poterit dilaniat et discerpit. nec gratiam nec misericordiam uult. nec sapientiam in discretionem discernit. sed scotos et iustos ubique contumeliose reptat. Quapropter etiam ab utroque maxilla linea picea coloris ad mentum eius descendit quoniam tam infren-dente quam in opante mordacitate tenacitate teterrime et pessime uoluntatis habet. que etiam ad insipientiam tendit. quia in illusionem deceptionis sine honore dei est. Sed et ab utroque sine oris eius caput serpentis dependet quoniam deum et hominem contempnendo sine mordacitati sue non imponit. sed semper ad no-

ua iencia in serpentinis morib' pcedit. & mul-
 tas flamas ex ore suo emittit. quia ardentia
 iacula uerbor' hominib' imponit. dñi om-
 nib' modis eos furibundos facit. Qd aut
 sup genua sua stat reliquo corpore erecto.
 hoc ē qd fortitudine suā ad culturā ido-
 lorū inclinat. cū homines in impietate se-
 uientes idolatris similes efficit. q's etiā
 ita decipit qd se iustos ēē & iusticiā cole-
 re existimāt. Vnde & caput suū nigro
 ac piceo uelamine muliebri more circūdat.
 qm̄ m̄tes hominū tenebroso ac tenaci um-
 braculo leuitatis in duricia alligat. ac re-
 liquo corpore nigerrimo idūmto iduit.
 quia errore nequissime crudelitatis quo
 candore uite caret. sibi iduit. cui mani-
 ce uacue dependet. quia brachia sua in
 idē idūmto itrorū colligit. qd ē qd opa-
 ei nulla pfecta utilitate habet. s; fortitu-
 dine sua subtrahit. nulli hominū in bono
 apparet. hic etiā idē uiciū ut suspiciū ē
 in uerbis suis declarat. Cui uirt' pietatis
 respondet. & cā in pectus maledictionib'
 ēē demonstrat. **S**ed quarta imago fal-
 laciā significat. quē hic impietate comi-
 tat. qm̄ cū hō impi' ē. ad fallaciā accedit.
 & unūqdq; mendaciū studiose edificat
 ueritate abiecta. Quē tanta densitate
 tenebrar' circūdat qd nulla distinctionē
 membror' in ea considerare ualeat. quia ī
 crassata infidelitate ē. nec ulla rectitudi-
 nē bonor' opū in se habet. qm̄ nulla pbi-
 tas in ea inuenit. s; solū tenebre mortis
 in ipsa habundat. Qd aut cā uelut defe-
 mē & monstruosā formā hominis in eisde
 tenebris uix dinoscere potest. hoc ē qd pul-
 critudine ueritatis & decore iusticie in
 omib' uerbis & in omib' actib' suis carens.
 in nulla pbitate s; tantū in tenebris mor-
 tis icedit. ita qd nē certa nē incerta in uis
 suis habet. quia diligentia caritatis in q
 dē aspiciūt in ea nō inuenit. s; infructuosa & fal-
 lax deceptio. quā p homines in hominib'
 assidue pficit. Et hec sup quandā spūmā
 sicā & durā ac nigra. & multas flamas ig-
 nis emittentē stat. qm̄ fallacia sup illusi-

onē uerbor' nulla fortitudine habentū
 posita. sine uiriditate iusticie apparet arida.
 & sine suauitate benignitatis dura ac sine
 candore uirtutū nigra. quia in ea nulla se-
 curitas ē s; flama iracundie quē plurimas
 iniurias pfert. uelut etiā ipsa sup in locutio-
 ne sua ostendit. S; responso uere ueritatis
 cōpescit. & ut homines ueraces sūt admonen-
 tur. Jam qui mendacia diligūt. nō solum
 hoc uicio isistūt. s; etiā alijs isudat. quib'
 cū se implicauerūt ad plurima mēdacia
 prūpūt ut ppha dauid spū meo ueracit'
 imbutus ostendit dicens. **A**lienati sūt
 peccatores a uulua. errauerūt ab utero.
 locuti sūt falsa. Cui sensus talis ē. Originale
 peccatū p cibū surrexit. qui beatā ac feli-
 cē natura hominis in mortalitate conūcit.
 P cibū enī istū bona scientia obdormiuit.
 & mala scientia p alienā uā surrexit. Jā
 alienati sūt transgressores iusticie a uera ue-
 ritate ita qd natura hominis alienata ē
 in uenenoſa uulua p os serpentis. qui in de-
 ceptione sua interrogauit. cur hō pomū nō
 manducaret. S; quando pmi parentes p
 cūctū serpentis pceptū dī transgressi sūt in
 morte mortui sūt. unde etiā alienant' ex
 eis nati filij in pma conceptione sua p mor-
 tē obliuionis dī a ptectione scitatis. & ob
 hoc magnā & congruentē abstinentiā hōi
 cibis suis habeāt. qm̄ antiquus hostis in de-
 glutiente gutture suo hominē cibo pmiū
 decepit. Cū enī gustus hominis cibū postu-
 lauerit ilico auaricia occurrit. p quā ex
 omib' cibis uentrē suū impleat. & omis uas
 bone scientie in errore ducat. Et sic hoies er-
 rauerūt ab utero. scil' cū pmi parentes in
 pmo originali peccato peccatū scipiebāt.
 & cū postea eadē uertigine mobiles ad pec-
 catū fiebāt. Jam post gustū cibi gustus
 peccati affuit. & cū ista pfererūt. locuti sūt
 falsa. quia diabolus magnū mendaciū p
 cibū istruxit. quo dñm & iusticiā ei abne-
 gant. Sic etiā & omēs illi faciūt qui crapu-
 la cibi & ebrietate uini uentrē suū in uori-
 citate ipset. P crapula enī filij hominū men-
 daces sūt. postponentes & abnegantes ueritatē.

Et qm̄ originē hominū suggestio diabo-
li adē. homines mendacia loquunt. sic &
diabolus facit. & ita se ipsos & alios occidit.
Cū enī dō qui celū & terrā creauit se op-
ponit ubi erūt nisi in inferno. S. & in
dū p̄dicationē uitā nominat. ac celū cum
uerbis sibi metipsis se facere simulat. qd̄
nūquā uiderūt & qd̄ nūquā facere po-
terūt. & etiā qd̄ p̄dicio ē magnū hono-
rē dicit. ac mendacijs suis hominē in
omib̄ modis destituit. Hominē quoq;
p̄ illusionē laudat ac eū p̄ deceptionē
occidit. & sic illis assimilāt qui uiculiū
in ore fecerūt. & qui illū dñm istū ēē dix-
erūt. Et sic hoīes isti faciūt qui in mendacio
habitāt. & qui sibi metipsis uana loquun-
tur. & qui in omib̄ creaturis unāquāq;
rē sibi metipsis p̄mittūt scdm̄ qd̄ uolūt.
Et omēs qui hoc agūt mortui sūt ut etiā
idola mortua sūt. ac cū aq̄ulone sūt & a
quilo sūt. & sic cadūt. **Quinta** autē
imago contentionē demonstrat que sal-
laciā hic subsequit. quia cū hō mendax ē
ētentionē incurrit. ita qd̄ unusquisq; p̄
fraudē & iuriā cū fr̄e suo fraudulentē
ētendit. Et hec in forma hominis apparet.
& crispus ac nigros capillos habet. & faciē
ignē. qm̄ hō qui rationalis ē ētentionē
magis amet quā cetera animalia que
irrationabilia sūt. & etiā ceteras creaturas
contendendo seps̄ deridet. & hoc p̄ p̄udi-
ciciā contortā & p̄ molestiā demigratam
in multiplici uia sciētie facit. ac in ēten-
tione ignē uoluntatis sue. cū furibun-
dus in ira furit. Qd̄ autē cappa uarij colo-
ris iduta ē que ad humeros foramina ha-
bet. p̄ que brachia sua extendit. hoc est
qd̄ desideria sua p̄ uarietate aliorū uiciorū
regit. in quib̄ etiā p̄ robur isamē sue mul-
ta itegritatē nec ulla ostrictionē p̄bita-
tis sūt. foramina bachantiū scissurā habet.
plongationes & opa brachiorū suorū scdm̄
uoluntatē suā emittit. Hā qui conten-
tiosus ē. nec uoluntatē nec utilitatem
aliorū itendit. s. scdm̄ ppriā uoluntatē
desideriorū suorū itendit. Unde etiā finis

brachio securi tenet quā ad se cōstringit.
quia in ētario robore īfessionē uerborū
ruminat. quas in pueris morib̄ ad se colli-
git. ac in ei' acie manus suas seps̄ hoc in un-
netat cū eas illi p̄furore iūcit. ita qd̄ etiā
sanguine ex ipsa uestē pfundit. qm̄ in acu-
tione contrariorū uerborū opa sua frequēt
exulcerat cū sibi metipsis obprobria p̄fama
īfert. sic qd̄ & crimine corūde opū cōscientiā
suā alijs denudat. ac se ita exaspāt. qd̄ &
conuictis se ipsā & alios cōfundit. sic etiā i
supradictis uerbis suis manifestat. S. iudi-
cio sūme pacis ei repugnat. & ut homines
idē uiciū deuitēt exhortant. **Sed** sexta
imago īfelicitatē p̄tendit. qm̄ post ētenti-
onē īfelicitas hic uenit. que ab omib̄ bonis
di declinat. quia homines qui se existimāt
salutē habere. cū dñm n̄ colūt. mortē incur-
rēt. Que leproso hominū similis ē. & nigros
capillos habet. qm̄ ut lepra a sanis & mun-
dis separata ē ne ab illa tangant. ita īfeli-
citas ab omib̄ uicib̄ di segregata ē nec in ul-
la claritate lucet. s. tam hōi assimilatur.
quia cū omēs reliquę creature dō obedien-
tes se felices ostendat hō p̄ diabolicā sug-
gestionē sibi met īfelicitatē incurrit. & hoc
etiā in nigredine supflax & multiplici
ūquātū uelut capilloz complet. nec e-
rubescit qd̄ p̄ admonitionē sapientiū cor-
rigi n̄ uult. Et idm̄tis caret s. latit solis
quarūdā herbā se regit. qm̄ omī bono
scitatis denudata sine gaudio saluatio-
nis ē. s. latitudine īstabilitatis diuersariū
uauitātū s̄ circūponit. & p̄ multas uari-
etates morū suorū felicitatē habere tēptat
qd̄ ēē n̄ potest. ac manib̄ suis pect̄ suū p̄-
cutit. quia opib̄ suis cōscientiā suā accusat
ubi p̄ pessimas opationes īteriora cordis
sui manifestat. qm̄ fidē spem ad dñm n̄
habet. s. mala suspiria ad plurimas erup-
nas quēadmodū etiā in locutione sua ut
p̄dictū ē declarat. Unde responsio beatitudi-
nis redarguit. & ne homines in illa p̄ma-
neāt edocent. **Septima** uero imago
imoderationē designat que hic īfelicita-
tē congrue comitat. quia cū hō in bonis

xlvi.

xlvi.

xlvii.

di rebellis ē. statim imoderatio in unaquaq;
re ubi se existimat stare pullulat. s; tam
ibi n̄ pualebit. qm̄ qd̄ cont̄ dñm ē n̄ stabit.
s; in iteritū ibit. hec aut̄ uelut lupus est.
quia in rabie doli & in aspa incussitudine
om̄iū maloy sine discretionē ē. que flexis
eturb sup pedes suos iacet & ubiq; circūspi
cit. ut om̄ia que rapere potest deglutiat.
qm̄ inclinata fortitudine sua ad queq; de
teriora pessimis itinerib; pprie uoluntatis
sue icūbit. & om̄es uanitates considerat.
ut eas ad se colligat. quatin̄ p̄ illas cunctā
honestatē recti moderaminis disturber
& ad nichilū deducat. & ut in uoluptate
libitū sui p̄maneat. quēadmodū etiā su
per̄ in uerbis suis demonstrat. Cui puerū
discretionē respondet. & ut homines i om̄
ib; moderationē euenientē ispicat̄ admo
nent. **S**ed octaua imago p̄dictio animarū
notat. que post imoderationē hic icedit. **h.**
quia cū p̄ imoderationē dō repugnat. apte
p̄ditionē anime icurrit. que cū dō eē recu
sat. & que cont̄ eū frendet ubi montē salu
tis se fore ostendit cū plena ruina sit. i qua
p̄m̄ angls ruinā submerit̄ p̄s & om̄ib; se se
quentib; edificant. Et turri assimilatur
que in sup̄mitate sua testudinē habet
in qua tres fenestre sūt. qm̄ magna & in e
cussa firmitas uelut turris in p̄ditione ē.
in qua sup̄bia quasi in sup̄mitate sua qm̄
dā securitatē uelut testudinē parat. que
n̄ ad dñm. s; in tristitiā mortis tendit. ubi
etiā sensu & intellectu ac scientia quasi in
trib; fenestris p̄spicit. quatin̄ animas ad p̄
ditionē p̄ducit. in quib; etiā uerā fidē scē
tūtatē abnegat. cū unū dñm in trib; p̄sonis.
& tres p̄sonas in uno dō eē n̄ credit. Quod
aut̄ sub eis duo brachia hominis apparēt.
quoy manus sup̄ eandē testitudinē exten
duntur. hoc ē qd̄ sub p̄spectione p̄ditionis
nullus respectus fortitudinis ad dñm s; ad
diabolū ē. ubi homo p̄ infidelitatē se ad ma
lū semp̄ erigit. ita qd̄ maledicta opa sua
sup̄ mortiferā securitatē extendit. cū sp̄s
suū n̄ ad dñm s; ad uacuā uanitatē dirigit.
Et eadē brachia tenebris quasi manicis ue

lantur. & manus eoy nude. s; tam igner
tē. quia fortitudo & p̄sitas p̄ditionis i
obscuritattē ac in absconso latrocinantē
ū morū ē. cū animas sequentiū se laten
tē occidit. ubi etiā opa p̄sōy hominū
nuda absq; om̄i sc̄itattē sūt. s; tam arden
tia in igne amaritudinis sine om̄i sp̄e
salutis. Nam hec p̄dictio nichil aliud
querit. nichil aliud desiderat quā ani
mas illuc ducere ubi & ipsa ē. ut etiam
in loquela sua ostendit ut p̄monstratū
ē. **S**; saluatio animarū ipsā redarguit
& ne homines illa inuicentē monet qm̄
p̄dictio saluationē quasi nichilū sit ha
bet. Ipsa aut̄ p̄dictio in p̄ditione ē nec
ullū remediū saluationis in saluatione
habet. quia cont̄ dñm ē. qm̄ illi adherr
re uoluit. qui nullā lucē habet. s; qui i
tenebris manet. ut ieremias p̄p̄sa sp̄u
sc̄o admonitus dicit. **Q**uid ē isrl̄ qd̄
in trā inimicoy est. In ueterasti in terra
aliena. coiquinatus es cū mortuis depu
tatus es cū his qui in inferno sūt. dereliquisti
fontē sapientie. Hā si in uia dī ambulas
ses. habitasses utiq; in pace sup̄ trā. Cui
sensus talis ē. Unde hoc malū qd̄ tu qui
ostensio om̄iū miraculoy dī es. & qui ce
lū cū om̄ib; luminarib; suis diceris ubi dñm
indere debuisti. qd̄ in parte illa quo mēs
tua trā ē. habitatio om̄iū inimicoy tuoy
eē conspiceris. Nam mala desideria in
carne tua pullulat que anime iūmica
sūt. Terra enī tua in p̄ma uiriditate lude
re icipit. & postea laciuuā mit. ac deide
in p̄fundū maris uadit. que squalida ac
tepida & turpissima opa sūt. cū quib; ue
terata ē mens tua in trā aliena. ita qd̄ in
peccatis es que sc̄itati contraria sūt. Vm̄ q; q;
n̄ cognoscis & ipsū n̄ uis nec in ullo p̄cep
tis ei respondes. s; i lege ip̄s dormis. in qua
dormitione fedatus es cū mortuis opib;
que p̄ incredulitatē dō & om̄ib; sc̄is ei ferēt.
Qua p̄p̄t etiā deputatus es in iteritū cū
illis qui in infernalib; tormentis habitāt. qui
diē fidi n̄ uidebāt nec solē m̄ie ispiciebāt.
& qui lunā sc̄itatis cū om̄ib; fiderib; uir

tutū reliquerūt. qm̄ lucē om̄s gr̄e dī repu-
diabant. Et sic dereliquisti fontē sapien-
tie scil̄ ifinitā uitā que in dō ē. quā nullū
hominū sciendo uel cognoscendo uel ui-
dendo exhaurire poterit. Nam si in uia
p̄ceptō dī ambulasses ita qd̄ uestigia
xp̄i imitatus fuisses beatitudo tibi luceret.
& honor dñi sabaoth ad uitā te duceret. **lun.**
& sic habitares in cōphensione pacifice ca-
ritatis. ita qd̄ d̄s in trā corā hominib⁹ & in
celo corā angelis ei te manifestaret. & te
lucē claritatis in rumore sc̄ssimorū opū
ostenderet. & te uelut dulcē sonū cytha-
re p̄duceret. S; quia hec om̄ia neglexisti.
in casu magnā rumarū es. Tu aut̄ o isrl̄
qui in sc̄is opib⁹ dñm uidere desideras. p̄di-
tos filios iacob qui diabolu negligere de-
buerūt qd̄ n̄ fecerūt ne imiteris. S; opa il-
la p̄fice que d̄s ade in parad̄so p̄posuit.
que etiā postea in abel decorauit. & que in
circūcisione abrahe in ostensione uere tm̄-
tatis manifestauit. & que in moyse in ru-
bicunda flama ostendit & que deinde
in filiis isrl̄ scelerata opa conterens apuit.
& scala uitutū que iacob ostensa ē. ascen-
de xp̄m filiū dī p̄latas uitutis asserentē
imitans qui om̄ib⁹ se querentib⁹ m̄iam im-
pendit. quēadmodū etiā isemetipso de-
clatauit cū in mundo fuit ut s; placuit. **lun.**

lun. Quod aut̄ uidet qd̄ corā p̄dictos minuit.
utro leo stat qui se cont̄ uicia ista uitit.
hoc ē qd̄ in maiestate diuinitatis huma-
nitas saluatoris ē. qui d̄s & homo existens.
fortissima ui zeli sui diabolicis uiciis re-
pugnat. ita qd̄ magnū rugitū cū uento
emittens clamat qd̄ ea in igne sp̄s sc̄i ex-
spoliet. ac sic ad finē p̄ducatur. quia cont̄
cū pugnare contendit. Nam ipse altā
uociferationē cū sufflatu sp̄s sc̄i emisit.
ubi eodē spū sc̄o discipulos suos imbuit.
cū eos p̄dicare & testificari nouā sc̄ificati-
onē uisit. quatin⁹ hoc in antiquo serpen-

ti p̄ditas animas auferret. ac pessimas
suggestiones ei contereret. cū quib⁹ uerita-
ti ac saluti hominū semp rebellare nititur.
Quāuis enī diabolus p̄sist machinationib⁹
suis xp̄o filio dī in electis ei resistere tēptet.
xp̄e tam ut leo fortissim⁹ om̄es artus & cona-
tus ipsi ac uicia ipsi adherentia ad mehilū
ducit & om̄ino cōterit. **E**t sic diabolu
ac uicia que cū illo s̄t diuina potestate do-
mat & p̄sterunt ac p̄strata conterit. ita etiā
multotiens hominē qui se ipsi opponūt. &
qui beatas & iustas admonitiones n̄ suscipi-
unt corporali flagello p̄ zeli sui castigat
& dissipat. ac plurimis calamitatib⁹ corpora-
lit affligit. Quēadmodū enī fortitudo leo-
nis cetera animalia deuorat. sic etiā fortitu-
do & zelus dī viscera diaboli conterit. ac
primū mendaciū cū quo idē diabolus in
semetipso casū submetipso edificauit. idē
zelus om̄ino omnuit. atq; inimicos suos oc-
cidit. qui itra se dicūt qd̄ aliud quā natu-
ra eorū exposculet. facere n̄ possūt. & qui ad
unaqueq; que ipsi placita s̄t assidue aspi-
ciunt. & qui uiciis diaboli se inuolūt uolu-
tatē dī negligentes. & opa dī quasi d̄s n̄ sit
repudiantes. Unde zelo dī dissipant & cō-
teruntur quēadmodū & illi dissipati s̄t de
quib⁹ ieremias p̄pha loquitur dicens.

Manus mulierū misericordiū. coxerunt
filios suos. facti s̄t cibis eaz in contritione
filie ipsi mei. Compleuit dñs furorē suū.
effudit. uā indignationis. sue. Et succendit
ignē in syon. & deuorauit fundamēta ei.
Cui sensus talis ē. fragilia opa mulierū que
forte medulla uiroz n̄ habet. S; que in mi-
seria cordiū suoz ad opa illa declinant que
in igne sp̄s sc̄i cocta n̄ s̄t. coxerūt filios p̄prie
uoluntatis sue ubi ardet in carnali dele-
tatione. unde etiā in animalib⁹ suis p̄mit.
cū peccata estuantis carnis ad unūq; q;
peccatū trahit. Et sic uoluntates eaz sc̄i
corū dē hominū sūt cibis ipsoz cū omnia
que desiderāt p̄ficiūt. & hoc in contritione
& in ieritū animaz illoz faciūt. qui p̄p̄o
dī in sc̄is opib⁹ annumerari debuerāt. Unde
in om̄i p̄fectione bonaz. uitutū. & in omni

scitare honestatis deficientes dicunt. Quid est
hoc quod nunquam videmus. Plurima audimus quod
non intelligimus. & que nec uera esse scimus. Que
cum peritiam dixerint. gaudium uitae cum omni
scitare in eis deficit. ac omnes uirtutes cum quibus
ornati esse debebant in eis extinguuntur. Tunc
completur dominator cunctorum in eis uindicta
sua ubi omne scelus suum super eos exercit.
ita quod in pariendo sicut quasi per inundationem
effundendo flagello suo iniquitates eorum ex
ulcerat. cum eas designando ad melius de
ducit. Et sic etiam accendit scelus suum in as
censu illo in quo dominum aspicere debebant quod
non faciebant. sicut in quo ad superbiam ambulabant.
ubi in huiusmodi monte se ascendisse putant.
in quo nullus eos superare ualeat. Tunc & erunt
fundamenta eiusdem superbie quia illa omnino
destruit. & radices eius eradicat ne denovo ex
urgat. ita quod nec in initio nec in fine illius
ulla salus inuenietur. quoniam ut illorum qui eam se
quuntur. prohibet. quia dominum qui ipsos creauit
& a diabolo liberauit. in fide non habeant.
Sed etiam de quibusdam hominibus occulto iudi
cio suo ultione sua corporaliter imittit. ut
qui corporaliter peccauerunt corporaliter pu
nantur. quod tamen cur fiat ipse solus nouit.
qui secreta sua non omnibus manifestat. Nam
cum quidam homines proximos suos in angus
tia ponunt. & cum substantiam eorum auferunt.
ac cum eos per tyrannidem in seruitute subici
unt. sepe euenit quod uindicta dei illos ita
percutit. quod & ipsi & filii eorum ab omni felicitate
seculi deficiunt. & quod deinde cibum orationis
& non exultationis comedunt. Et quoniam malicia
in omni peruersitate in eis completa est. compler etiam
deus recto iudicio & recta examinatione
iudicia sua in ipsis. ac etiam assumit igne
fiduciam eorum & erunt fortitudine ipsorum ubi
munimenta illa ceciderunt. & destruit. in quibus
magis quam in domino confidunt. Et deus hec omnia
faciens iuste cuncta diiudicat. & unicuique
iudicia sua secundum opera ipsius imponit. Unde enim
omnia scit. & scientia illi nulli perditione fa
cit. alioquin iustus iudex non esset. Sed diabolus
quod uidet & quod scit. quantum in se potest per
dere temptat. Unde autem semper & semper fuit. &

ideo omnia absconsa nouit. diabolus uero
qui uicium habet. omnia que facta erant uidet.
sicut corda iterum aspexit. Et deus omnia comprehen
dit. quoniam omnia operatus est. & quod ei placitum erat
fecit. **N**um ullus homo in mundo fuit. in
quo scientia boni & mali non fuerit. Non.
De scientia enim boni & mali homo amore & ti
more ad dominum habet. quatinus in illis aratri
apprehendat. & agrum suum fructus gignere
faciat. & ut in uiculis herbas detinet. ac ut
eas eradicet. nec in hoc labore tedium habe
at. quod magnus testimonium & magna res est.
quia celum & terra hec euertere non possunt. quoniam
celum & terra ad aliud non tendunt. quam ad id
ad quod posita sunt. Qui autem uitae desiderium ha
bet in illo uerba hec percipiat. ac ea in interius
cubiculum cordis sui recondat.

Ecce praefate multitudinis alio
malignos uidi spiritus. qui multo
clamore uociferabantur dicentes. Quare
lucifer seruus subiectionis esset. cum
eius esset dominum decessit. Isti enim hominibus uo
luntatem proponunt. ac eos ad uentris ignem
suasionibus suis ducunt. **E**t magnus ignis
fortiter ardentem uidi. qui etiam quando in
grediente in se habebat in qua ualde arde
bat. In igne autem isto & in ingrediente eius.
anime que uentris ignem in corporibus
suis dilexerat puniebantur. Sed & quidam de
predictis spiritibus quasdam scintillas ab eodem
igne excusserunt. per quas easdem animas af
fligebant dicentes. Nach iste corpora sua
plusquam animas suas dilexerunt. Nam propter
magnum appetitum ciborum & potuum. cum corpo
ra sua insudauerant dum in eisdem corporibus suis
fuisset. ardorem ignis huius sentiebant. & propter
plurima mala que per eandem uoracitatem perpe
trauerant. ingrediente huius sustinebant. ac quoniam
hec omnia per uanam superfluitatem fecerant. sem
tillas eisdem ignis & risu corum spirituum pas
se sunt. Et punientem spiritum uidi. & intellexi hec.
Et iterum de predicta uiuente luce audiui uocem
in dicentem. Hec que uides uera sunt. Homines
autem uentris ignem amantes. si has infestati
ones demonum. & has miserias penas euadere
uoluerint. abstinencia ciborum & potuum iuxta

si paret quid factura sit. Nam qd uult
facit. qd aut n uult in malicia sua corrodit.
qm acerbus & amarus homo sapientia fugit.
beatitudinem relinquit. caritate affligit
cu opa ei odit. & cu ueritate ad mendaciu *lxvi.*
ponit. Ide etiā ho in amaritudine illa se i
uoluit. qd uita in opib mortis uendit. &
qd poculu mortis bibit. & qd in dolo scisci
tationis iquirat. quom unāquāq; rē appre
hendat. & quom eā scdm uoluntatē suā &
diuidat & repbet. Hē quoq; hominē int
du occidit. cui defensorē se eē re promittit. *lxvii.*
Vnde n seminat qd infide & utilitate
metat. nec in horreu congregat qd dē fi
lus suis dispensat. s; opib in quib nequit
laborat s; dirū gemitū accumulāt. nec
gaudiū uite desiderat. s; in amplexione
sua labore doloris habet in q dñm n inuocat.
hec aut de penitentiū animab purgandis
& saluandis dicta sūt & fidelia sūt. & fidelis
his attendat. & ea in memoriā bonē sci
entiae componat.

Et uidi alios pfate multitudi
nis spc. qui uociferabantur dicen
tes. Lucifer maiora & plura mi
racula in se habet. quā in dō sunt.

Quis lucifer sit scim. aliū aut dñm nolum.
Isti homines ad impietate exhortant. quā
magno sui detrimento qui eā diligūt uni
tant. **E**t magnū ignē uidi. igneo &
feruente plubo sulphure quoq; intmixto
totū iundant. ac omē gen uermiū ignem
in se habent. Amne aut que in corporib
suis impietate imitate sūt. penis istis affli
gebantur. ita qd ob nequiciā eldē impie
tatis ardore ignis hui habebāt. & qd ob in
portabile ponderositatē ipsi feruens plubū
paciebant. & qd ob indignationē qua cete
ros contēpserāt sulphure puniebant. & qd
ob furorē quā in eadē impietate ostende
rant. cū homines cognoscere noluerāt. hor
rore eorūde uermiū torquebant. Et p ui
uentē spm uidi. & itellexi hec. **E**t iterū
de pdicta uiuente luce audiui uocē hui
dicentē. Hec uera sūt. S; homines qui opa
impietatis in se sumūt si suggestiones spi

rituū hōy & pericula penar. iston euadere
studuerint. ieiuniis & afflictionib corporū
suoꝝ iuxta id qd iuste a rectorib suis ipsi
demonstrat. iustat qm plurima opa im
pie gesserūt. **I**mpietas enī timorē dī n
uult. & caritatē dī nescit. nec aliquid in
diuina uirtute opat. s; in omib opib suis ad
aquilonē respicit. ac omia opa sua in ma
la scientiā dissipat. & maledictiones cū
natis oculor in malignitate pfert. Vn
de de imitatorib ei ppheta spiritu meo
ispiratū dicit. **F**iat habitatio eor de
serta. & in tabernaculis eor n sit qui ihabi
tet. Qd etiā sic itelligendū ē. Impior qui
bona n colligūt s; dissipūt fiat uoluntas
quā psecuta habitatione habet. in destruc
tionē. ita qd omīno dissipet. quia magistrū
& s; supiorē nolūt & quia etiā s; cōsimile
n paciunt. s; que cupiūt s; adtrahunt. &
que nolunt cūcāt. ita qd etiā in spīali
gaudio n psallūt & caritatē deridet &
bonitatē abnegat & benedictionē fugiūt. ma
ledictionē se oriungit. Vn in tabernaculis malax
ē suetudinū istar. n sit qui habitet. qm
ab eis declinabit qui supna tabernacula
habere desiderat. Ab impiis enī beatitu
do aliena ē. quia ipsi oculo scientie bona
gerere n querūt. s; p opa sua ad diabo
lū respiciūt. & dñm contēpnūt. Et ideo
opa que opant & fundamēta que ponūt
dē nescit. s; ea ut stercora abicit. Nam
in cogitationib suis illud cōstituit qd
legem dī destituat. & qd ppriā uolunta
tē suā in omib pficiat. Qua pp lux uerita
tis in necessitatib eor ipsi abstrahet qm
ea n quesierūt nec uoluerūt. s; in umb
mortis p opa sua ambulat. ac idcirco re
cipient qd querebāt & habebūt qd de
siderabāt. quia in casū que sequebant
ibūt ubi dñm dereliquerūt. Qui autē
dñm diligūt pietatem sibi adtrahunt. in
qua dō pleniter adhibebunt. Hec autē
de penitentiū animab purgandis &
saluandis dicta sūt. & fidelia sūt. & fidelis
his attendat. & ea in memoriā bonē sci
entiae componat.

lxviii.

Alios quoque eisdem multitudinis specie uidit. qui omnis magno clamore uociferabantur dicentes. Sedem domini nostri qui lucifer est super sidera uidebimus & altiores omnibus quia quicquid uoluerit hoc fiet. Et quis ei similis erit. Isti namque contra thronum dei & contra honorem eius blasphemias emittunt. & oculus superbie fit. & ut homines mendacis & blasphemis insistant exhortantur. **E**t uidi ignem totum in nigredine ardentem. in quo dracones iacebant. qui flatus suos eundem ignem afflabant. Et iuxta ignem istum flumini frigidissime aque fluebat. quem idem dracones iterum trahentes totum commouebant. Sed & idem ignis & idem fluuius super se ignem aerem habebat. qui eundem ignem & fluminis ardore suo tangebant. Anime autem illorum qui in seculo uicium fallacie absque iuramento & purgatione in se collegerant. in igne & in aqua ista torquebantur. ita quod de ardore ignis in frigore eisdem aque & de eadem aqua in eundem ignem transibant. in quibus etiam predicti dracones eas affligebant. sed ignis aer iste eas non ledebat. sed tantum illas cum per fati tormentis que iuramento & purgatione in corporibus suis fallacie insisterant. Nam quoniam multa mendacia in corporibus suis pertraherant ignem istum pertraherant. & quoniam studium ad profunditatem eorum habuerant. frigore aque huius torquebantur. & quia hac & illac ea accumularant a draconibus istis puniebantur. & quia iuramento & purgatione plurima mendacia pertraherant eodem igneo aere super urebantur. Et uidi. & intellexi hec.

lxviii.

Et iterum de predicta uiuente luce. uocem **lxvi.** audiui dicentem ad me. Hec que uidetis uera sunt & ut ea uidetis ita sunt. & plura sunt. Unde homines qui fallacie insudant. si per fatos malignos specie & cruciatum uicium huius abhorruerint. ieiunium & flagellum ac cilicio per longa tempora secundum iudicium iudicis sui se affligant. Qui autem mendacia iuramentorum & purgationum abolere uoluerint. actiores castigationes ieiuniorum & uerberum. & asperitatem ieiuniorum per longa tempora se imponant. **N**am fallacia ueritati

lxix.

non congaudet. sed quod non est nec esse potest exaggetat. & hoc cum exaltatione & cum iniusta leticia facit. Nulli enim ueritatem confitetur sed in mendacio aliena loquitur que nullus uidere potest. & hoc etiam contra deum & contra sanctos eius in quibus deus multa miracula operatur facere studet. Istud namque uicium humanum est. Quod enim homo in carnalibus desideriis peccat humanum est. quod uero mendacium sequitur. extra hominem est. Nam mendaces mendacis se inuoluunt. quemadmodum coluber in caernula sua se abscondit. Quapropter ab eadem uirtute & aleta uita que in portis filie syon est. ieruant. quia etiam opera diaboli sequentes doctrinam sancti spiritus recusant. Mendaces enim per exaltationem mendacis uelut colles mundi se faciunt. & ita cum sapientibus & diuitibus sancti regnant. sed tam ad nichilum deputabuntur. Illi namque in omnibus & super omnia est. & omnia iusta & iniusta equo iudicio ponderat. & unicuique secundum mensuram & qualitatem facti sui meritum suum recompensat. Hec autem de penitentium animabus purgandis & saluandis dicta sunt & fidelia sunt. & fidelibus attendat. & ea in memoria bene scientie

Et uidi per fatum multum componat. multitudinis alios specie. qui magna uoce contra exercitum dei uociferabantur dicentes. Qui estis & unde uenitis. quoniam non uultis quod uultis uobis assimileti. Omni tempore fatigabimus uos. & claritatem uestram uobis abstrahemus. & ita claritas uestra multo maiore claritate uestra erit. Et huius hominibus contentione demonstrat. & ut contentiosi sint exhortantur. **E**t putum magne profunditatis uidi. in quo nigerrima & ignea nebula erat. & circa quem ualidus & igneus uentus flabat. In nebula quoque hac & in uento isto. uermes horribilis forme fuerunt. Sed anime que in corporibus suis contentione operibus preceperant eisdem corporibus exire in ignibus istis cruciabantur. ita quod de uento hoc in putum istum cadebant. & quod de eodem puteo in uentum hunc ascendebant. & quod afflictiones eorum uermium sustinebant. Ille autem que sine operibus contentioni insisterant.

lxx

penas istas absq; penis putei huius habebat.
 qm̄ in eū n̄ cadebat. Nam anime que dū
 in corporib; suis fuisset contentiose uixe-
 rat. & alijs plurimas gūedines p̄ hoc itule-
 rant. in hac nigra & ignea nebula torque-
 bantur. & quia eandē contentionē duris
 opib; cōplerat in puteo isto pessimum
 ignē paciebant. S; & p̄t in impietatem
 suā qua cū alijs contenderat in hoc ig-
 neo uento urebant. & p̄t cōfusionem
 qua alios malis opib; litigando ofuderat.
 in eundē puteū cadebat. & qm̄ cū illos
 contumelijs affecisset. iterū ad impietate
 redierat. idcirco & nō de cruciatib; putei
 ad cruciat' eisdē uenti reuertebantur.
 Et quia etiā audaces in contentione fu-
 erant. uermes p̄dictorū ignū passe sūt. **lxxv.**
 S; qui uerbis & nō opib; contenderat qm̄
 contentionē opib; n̄ p̄fecerat. penas putei
 isti n̄ habebant. quāuis ceteras afflictio-
 nes contentionis sentirent. Et p̄ uiuentē
 sp̄m̄ uidi. & intellexi hec. **E**t iterū de
 pfata uiuente luce audiui uocē in di-
 centē. Hec que uidet uera sūt. Qua p̄t
 homines qui malignos sp̄s c̄tentionē s;
 p̄suadentes de se expellere studuerint.
 & corūta eisdē contentionis quā opibus
 p̄petrauerūt effugere obtauerūt. carnes
 suas ieiunijs macerent. & a pinguib; c̄cis
 se abstinēat. atq; uerbis se castigent.
 Qui autē sine opib; uerbis tantū otende-
 re solebant. abstinentiā ciborū & potū
 solū s; imponāt. **C**ontentio enī ique-
 tū malū ē. nec concordiā amat. s; pacien-
 tiā fugit. & iuriā n̄ suffert. s; litigiosos
 homines querit. & eos ad lites exhortat.
 nec ipsos pacifice loqui p̄mittit. quia ad
 loquendū p̄cax & p̄mpta ē. & unūquēq;
 contentiosus uerbis inuadit. Hā homines
 qui lites diligūt diaboliū imitant' qui
 pulcritudinē bonorū angloz obfuscare
 uoluit. & se illis pulcritore ostendere.
 Unde d̄s illū & sequentes eū in infimā
 confusione p̄ciet. ubi sempiterna obpro-
 bria habebūt. quēadmodū p̄me ispirat'
 dauid ostendit. **I**nduant' confusione

in pudore. & opiant' sic diptolide ofusione
 sua. Qd etiā sic intelligendū ē. Contritione
 p̄petua maligni sp̄s iduantur qui morda-
 ci detractioe celestia dona corrodiunt.
 idūnta pudoris accipientes. qm̄ opinio eorū
 euauit. quia qd facere uolebat p̄ficere
 n̄ potuerūt. Nam claritas eorū in nigredi-
 nē uersa ē. ubi qd posse fieri exultimabat
 adnichilātū ē. Sic etiā opūntū duplicis cō-
 fusionis habeat. qm̄ beatitudinē p̄diderūt
 & ifelicitatē iduerūt. ac de glā expulsi sūt
 & penas acceperūt. Isti etiā sp̄s hominib;
 p̄ponūt ut queq; bene & honeste c̄stituta
 adliment. & ut s; similes ad lites puocent.
 & ut p̄lati suis iurias iferāt. & ut eis cū
 uerbis p̄ continnacē p̄petuā p̄lati dicāt.
 uelut scriptū ē. **Q**uis te c̄stituit prin-
 cipem & iudicē sup̄ nos. Qd etiā sic intelli-
 gendū ē. Quis auctor aut que potestas
 te qui similis nr̄i es. ad hoc constituit qd
 nr̄i domineris uelut homines n̄ sumus.
 & qd diuices opa nr̄a quasi d̄s sis. Aut
 que uirt' tibi hoc dominū dedit. qd nos
 sic totā circūte facis. Vos namq; qui
 nobis p̄ ē uultis. & qui uos magist' nr̄os
 ēē dicitis. nos curuos & tardos nominatis
 & ne contendam' iubetis. ac alia multa
 nobis imponitis que uos portare recusatis.
 ac etiā a plurimis nos declinare p̄cipitis.
 que uos tam latent quā apte facitis. hūmā-
 nū contentio legē & magistr̄os de se ex-
 pellit. ac iudicia legis n̄ recte s; sedm̄ uo-
 luntatē & potestātē ponentiū ēē c̄stituta
 dicit. S; qui animas suas saluare uolūt
 contentionib; istis n̄ ifistāt. s; uerbis & factis
 pacifice icēdat. ac bonā uoluntatē ad opa
 iusticie habeant. Hec autē de penitentiū
 animas purgandis & saluandis dicta sūt.
 & fidelia sūt. & fidelis huius adtendat. & ea
 in memoriā bonē scientie componat.

Sed alios p̄dicte multitudinis sp̄s
 uidi. qui omēs clamabant dicentes.
 Hos aliū d̄m nolum'. p̄t illū qui
 iucifer ē. Ipse enī contra illū qui se d̄m
 ēē dicit. quandoq; pugnabit. Isti hominib;
 plurimas ifelicitates p̄ponūt & qd se unīfelicitate

lxxvi.

natof eē exultinēt. eis pſuadēt. **E**t uidi foſ
ſam multe latitudinis & pſunditatis. ī qua
ſulphureus ignis & diuerſi uermeſ erant.
In hac anime illoꝝ puniebant. qui dū in
ſcō fuiſſent. in dñm plenit̃ n̄ confidebant.
ſ; omnē aduerſitatē que eis occurrerat. ī
felicitati nature ſue imponebāt. Quia enī
in dñm n̄ confidebāt. in eade ſolla erāt. &
quia in diſſidentia iſta nequē peccante
rant. idē ſulphureus ignis eos urebat. &
quia aduerſitates ſ; occurrentes p̃p̃t̃ iſelici
tatē nature ſue ſ; ad eē affirmabāt. afflicti
oneſ uermeſ illorū ſuſcitabant. ſ; ad eē

lxxvii.

Et de p̄dicta ueniente luce uo tellexi hec.
cē hec m̄ dicentē. iterū audim. Hec que
uides uera s̄. & ut ea uides ita s̄. hōies
aut si sp̄c īfelicitatē s̄ p̄ponentes desiderāt
supare. & penas p̄fate dissidentie īfelicitatis
de se abigere. aut solitariā uitā arripiāt.
aut obedientie monasterialis cōsolationis
se subiciāt. **N**am cū quib̄dā hominibus
questā contrarietates adueniūt dō diffidit.
& se male & in malo creatos ēē existimāt.
& dicunt. V̄s nec uult nec potest nobis suc
currere. qm̄ in tā magna īfelicitate nati su
mus. qd̄ adiuuari n̄ possum. S̄. qui hec ita
se dicūt ad se redeant. & in m̄iam dī sp̄c
suā ponāt. ac p̄ alta suspiria clament se
peccasse. quatin̄ grām dī adipisci mereant.
Natura enī hominis bona ē. s̄. homo cā
in contrarietate cūrit. cū carnē suā īfre
nē ire p̄mittit. quocūq; s̄ placuerit. hec
aut de penitentiū animas purgandis
& saluandis dicta s̄ & fidelia s̄. & fide
lis his adtendat. & ea in memoriā bone
scientie componat.

lxxviii.

Et mire longitudinis & latitudinis qd
da mare iudi. qd totū sulphure p̄mixtū
fortissimo igne feruebat. In isto anime

illoz torquebantur. qui dñi in corporib⁹
suis eēt. in uerbis & factis suis ac in omib⁹
motib⁹ corporis sui ac cogitationū suarū in
moderationē habuerāt. & qui ea que icon
uenientē faciebāt moderari noluerant.
Nam pp̃ peccata in quib⁹ sorduerāt. aq̃s
eisdē maris imerse erāt. & pp̃ obliuionē qua
dñm scire noluerāt. sulphure illo afficiebant.
& pp̃ neglectū legis dī eodē igne puniebantur.
Et uidī. & intellexi hec. **E**t iterū de
p̃fata uiuente luce audiui uocē in dicentē.
Hec que uidetis uera sūt. S. homines in omib⁹
que faciūt inmoderationē habentes. si malig
nos sp̃c p̃ idē uiciū eis īsistentes & penas ei⁹
effugere desiderauerūt. ingū obedientie s̃
ipōnāt. & a pinguib⁹ cibis se abstineant.

Inmoderatio enī nec in celo ē. nec in terra
plenā habitatiōē habet. qm̄ quilibet ma
s̄ īcerta ē. 1] Am in numerare ubiq; ē uult.
& dicit. Capta eēm. si unaqueq; n̄ p̄scrutaret.
S; & quietē neque desiderat neq; uult. &
ob hoc etiā ut rota que p̄cutit̄ circūuolūt.
& sic puluis qui p̄ terrorē uenti spargit̄ sic
& ipsa dissipat̄. quia numeratē s̄ accumulāt.
Qua p̄pt̄ & ue ē habitantib; in terra quā d̄s
sup̄ aquas firmauit. & ue ē p̄gentib; ī mari
quo d̄s terrā circūmīxit quia diabolus in
his multas īmoderatiōes hoīb; īmittit. qm̄
eos in confusiōē eīdē casus ducat p̄ quem
ipse cecidit. Ipse nāq; homini īmicat. qm̄
ut ei resistat. & ut celestia possideat. a d̄o
homo factus ē. Hec aut̄ de penitentium
animab; purgandis & saluandis dicta sūt
& fidelia sūt. & fidelis his adtendat. & ea in
memoriā bonē scientie componat.

Nos quoque predice multitudinis spiritus in
di. qui magnus clamoribus clamabant
uociferantes. Quis est deus? Et qui sumus nos?
Isti dominum quasi deus non sit per contemptum habent.
et hominibus ne in dominum confidat sed ut cum omnibus
modis spirant persuaderet. Quoniam eos secum in predi
catione ducant. **H**unc autem predicationi pureum
inferni cum diabolo preparatum uidit. Qui enim
in dominum non confidit. ut penas infernales habe
ant digni sunt. Et per uiuentem spiritum uidit. et in
tellexit hec. **E**t de predica uiuente luce

uocē iterū in dicentē audiri. Hec quē uidē v.
 uera sūt. & ut ea uiderē ita sūt. Quia ipse ho vi.
 mines si malignos spēs qui eos ad opa illa vii.
 exhortant. quē ad pditionē respiciūt. de viii.
 se fugare uoluerint. & si pditioni abē de viii.
 siderauerūt in dñm confidat & pcepta ipsi x.
 uult & scē p ut potuerūt bona uoluntate xi.
 cōpleat. ac uigilijs & ieiunijs atq; elemosi xii.
 nis insistat. qm̄ diabolo qui in pditione ē se xiii.
 eripiant. Quicūq; enī in dñm nō confidit. qd̄ xiiii.
 anima sit nescit. nec dñm p miracula quē xv.
 in creaturis opat. itelligere aut uidere quē xvi.
 rit. Vt enī qui in tā magno culmine ē. qd̄ xvii.
 cū homo carnalit̄ uidere nō potest. in mag xviii.
 na claritate opū suoy hominib; fulget. & om
 ma necessaria eis tribuit. Et quis hoc faceret xix.
 nisi dñs. Quid dño pdesset. qd̄ famulum
 suū om̄ia occulta sua scire pmitterent aut xx.
 quid dñe conferret. si ancilla sua cuncta
 secreta ei sciret. Vbi hoc eēt famuli super
 dños suos dominari uellet. Cū enī homo xxi.
 se ipsū & creaturas quas uidet nesciat. qm̄ xxii.
 dñm quē nō uidet ad finē pducere possit.
 S; in puritate fidi dñm itelligat & uideat.
 & nō despando dicat. quia quis dñs sit qui ei
 succurrere possit nesciat. & qd̄ in tā pfunda xxiii.
 mala submersus sit qd̄ in eis uitā & letū gau
 diū habere nō possit. Nam diabolica turba
 dñm nō sic dñm. s; sic sculpsit eē hoib; inuit. xxiiii.
 & ipse nequiciā suā glām beatitudinis ma
 gis abnegare contendit quā eā habere desi xxv.
 deret. Qd̄ qui saluari uult ho. nō faciat s; in xxvi.
 dñm ofidat. & diabolicas illusiones de se piciat
 & de peccatis suis quantū potuerit p uiciā
 penitentiam se emundet. quatin̄ cū anima xxvii.
 sua corpus suū exuerit. in illa uita mitius
 purgari & cicis debitis penis eripi mereatur. xxviii.
 Hec autem de penitentia animalū purgan
 dis & saluandis dicta sūt & fidelia sūt. & xxviii.
 fidelis his attendat. & ea in memoriā bone
 scientie componat. **Capla scie parat de vi**
radieptiōne & ad orientē aspiciente. xxxi.

Querela elementoy.

Responsū dñi ad elem̄ta.

Verba superbie.

Responsū humilitatis.

Verba iudicij.

Responsū caritatis.

Verba ianis glē.

Responsū timoris dñi.

Verba iobedientie.

Responsū obediētie.

Verba ifidelitatis.

Responsū fidi.

Verba despationis.

Responsū spei.

Verba luxurie.

Responsū castitatis.

Verba reli dñi.

Quāuis diabolus hominē uicis irreti
 re nō cesset. tam glām dñi euacuare nō potit.
Qd dñs hominē demonstrat ne in confusio
 nem peccatorū cadat.

Qd uenti & aer ac uiriditas mundi deo
 plenit̄ obediētes ostendūt ut ho de bo
 nis actib; suis nō s; glām & honore dñi det.

David ad eandē rem. **I**nū reuertunt̄.

Qd sic elem̄ta diuersas creaturas germi
 re faciūt & sic fructificationē eis subtra
 hunt ita etiā de anima p bonā famā
 uitutes exeunt & p cōrēplationē oratio

Qd elem̄ta humano more nō loquentia.
 hominū iniquitatib; subuertunt. ubi se
 ditati eoy cōmunicāt. **I**ta redeant.

Qd dñs homines in peccatis sordentes iter
 dñi cruciat. quo usq; ad ipsū in peniten

Qd dñs uult qd̄ om̄ia in cōspectu ei munda sūt.

Qd uenti & aer multociens emittūt le
 siones fructib; tē. qm̄ homines ad iusti
 ciā corda sua nō apūit. **I**stingere rēptat.

Qd quida pūi homines dicūt quis dñs
 ille eē possit quē nūquā uiderūt.

Qd homines dñm p bonā scientiā & p aliā
 temporales creaturas uidet.

Qd homo creatorē suū sicut creaturā

Qd scripturas nullus hoū inuenire possit.
 si sapientia illas nō dictasset.

Quādiu creatura hoib; ea quē uisui eoy
 apta sūt pducit. pfectionē gaudoy ho
 nō uidebit. quā post finē mundi cum
 sūma beatitudine beat⁹ habebit.

xxxii. Liber sapientie ad eandē rem.

- xxxviii. **Q**uoniam septem donis spiritus sancti resistere tempus tantia. utrusque diuino exuperat. **Significet.**
- xxxviii. **S**pecialiter de superbia et habitu eius et quod significet. **lx.**
- xxxv. **S**pecialiter de inuidia et habitu eius et quod significet. **lxi.**
- xxxvi. **S**pecialiter de in amicitia gratia et habitu eius et quod significet. **lxi.**
- xxxvii. **S**pecialiter de inobedientia et habitu eius et quod significet. **lxi.**
- xxxviii. **S**pecialiter de infidelitate et habitu eius et quod significet. **lxi.**
- xl. **P**aulus ad eandem rem. **Significet.** **lxii.**
- xli. **S**pecialiter de desperatione et habitu eius et quod significet. **lxiii.**
- xlii. **S**pecialiter de luxuria et habitu eius et quod significet. **lxiii.**
- xlii. **P**aulus ad eandem rem. **Significet.** **lxiii.**
- xliii. **I**tem specialiter de forma zeli dei et quod significet. **lxiii.**
- xli. **V**erba iob de eodem. in carne sua puniatur. **lxiii.**
- xlii. **D**e quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum qui in superbia peccauerunt et quare eas hoc modo sustineant. **lxiii.**
- xlii. **Q**uoniam homines penitendo peccatum superbie **lxiii.**
- xliii. **Q**uod cunctis flexio genium uerba suspuria et lacrimae superbia submergunt. **lxiii.**
- xliiii. **Q**uod superbia mater uiciorum existens. in rore benedictionis uirtutum non germinat. **lxiii.**
- l. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum hominum illorum qui in inuidia deliquerunt et cur eas sic paciantur. **lxiii.**
- li. **Q**ualiter homines penitendo delictum inuidie in semetipsis purgant. **Significet.** **lxiii.**
- lii. **Q**uod inuidia bonum in aliis non amantes christum opprimere conantur. propter quod destructi **lxiii.**
- lii. **Q**uod inuidia cum odio omnes uires anime hominis commouens. diabolo assimilatur. qui deo resistere temptat. **lxiii.**
- liii. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum. qui in amicitia gratia in seculo peccauerunt. et quare illas sic habeant. **lxiii.**
- lii. **Q**uoniam homines penitendo peccatum inanis glorie in corporibus suis puniunt. **lxiii.**
- lii. **Q**uod inanis gloria uoluntatem suam habere uolet. omnia que sancta sunt in irrisione ducit. **lxiii.**
- lii. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum qui per inobedientiam deliquerunt et quare eas tali modo paciantur. **lxiii.**
- liii. **Q**ualiter homines penitendo delictum inobedientie in semetipsis examinet. **lxiii.**
- lii. **Q**uod inobedientia pessimum malum existens. nec diuino timere nec hominem honorare uult. **lxiii.**
- lii. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum hominum illorum qui in seculo per infidelitatem peccauerunt. et cur eas sic sustineant. **lxiii.**
- lii. **Q**uoniam homines penitendo peccatum quod per infidelitatem est contrahunt. in semetipsis deleant. **lxiii.**
- lii. **Q**uod infidelitas nec deo nec hominibus confidens. creaturam dei contempnit. **lxiii.**
- lii. **V**erba dauid ad eandem rem. **lxiii.**
- lii. **D**e quibusdam penis animarum hominum qui in seculo inuentus de misericordia dei desperauerunt. et cur eas in purgatione sic sustineant. **lxiii.**
- lii. **Q**uoniam tam in laboribus quam in lenitatibus desperatione de se homines abigant. bono destruant. **lxiii.**
- lii. **Q**uod despectio animam hominis occidens. ab omni **lxiii.**
- lii. **I**tem de aliis quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum qui in luxuria et fornicatione deliquerunt. et cur eas sic paciantur. **lxiii.**
- lii. **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis quibus animarum quorundam hominum purgantur qui castitatem deo uouerunt. et idem uotum uolauerunt. et cur easde penas hoc modo habeant. **lxiii.**
- lii. **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis in quibus anime illorum mundantur. qui humana naturam in contraria fornicatione euerterunt. et quare eas sic paciantur. **lxiii.**
- lii. **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis in quibus anime quorundam hominum examinantur. qui se pecoribus in fornicatione commiscuerant. et cur eas ita habeant. **lxiii.**
- lii. **Q**uoniam homines in luxuria et fornicatione peccantes. idem peccatum in corporibus suis penitendo puniunt. **lxiii.**
- lii. **Q**uod fornicatio aspidibus et bestis similis est que cetera animalia occidunt. **lxiii.**
- lii. **Q**uod masculus et femina qui per magicas artes commiscuntur digni non sunt. ut postea legaliter coniungantur. **lxiii.**
- lii. **Q**ualiter penitendo se puniunt qui in adulterio peccauerunt. **lxiii.**
- lii. **Q**uod adulterium iniquitas magna existens. adulteros in uiribus suis debilitat. **lxiii.**
- lii. **Q**uod uirgines que uotum castitatis non soluerunt. uelamina uirginitatis deponant. et in diuitiis recipiant et quoniam se ipsas penitendo affligant. **lxiii.**

xxxviii. **Q**uoniam septem donis spiritus sancti resistere tempus tantia. utrusque diuino exuperat. **Significet.**

xxxviii. **S**pecialiter de superbia et habitu eius et quod significet. **lx.**

xxxv. **S**pecialiter de inuidia et habitu eius et quod significet. **lxi.**

xxxvi. **S**pecialiter de in amicitia gratia et habitu eius et quod significet. **lxi.**

xxxvii. **S**pecialiter de inobedientia et habitu eius et quod significet. **lxi.**

xxxviii. **S**pecialiter de infidelitate et habitu eius et quod significet. **lxi.**

xl. **P**aulus ad eandem rem. **Significet.** **lxii.**

xli. **S**pecialiter de desperatione et habitu eius et quod significet. **lxiii.**

xlii. **S**pecialiter de luxuria et habitu eius et quod significet. **lxiii.**

xlii. **P**aulus ad eandem rem. **Significet.** **lxiii.**

xliii. **I**tem specialiter de forma zeli dei et quod significet. **lxiii.**

xli. **V**erba iob de eodem. in carne sua puniatur. **lxiii.**

xlii. **D**e quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum qui in superbia peccauerunt et quare eas hoc modo sustineant. **lxiii.**

xlii. **Q**uoniam homines penitendo peccatum superbie **lxiii.**

xliii. **Q**uod cunctis flexio genium uerba suspuria et lacrimae superbia submergunt. **lxiii.**

xliiii. **Q**uod superbia mater uiciorum existens. in rore benedictionis uirtutum non germinat. **lxiii.**

l. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum hominum illorum qui in inuidia deliquerunt et cur eas sic paciantur. **lxiii.**

li. **Q**ualiter homines penitendo delictum inuidie in semetipsis purgant. **Significet.** **lxiii.**

lii. **Q**uod inuidia bonum in aliis non amantes christum opprimere conantur. propter quod destructi **lxiii.**

lii. **Q**uod inuidia cum odio omnes uires anime hominis commouens. diabolo assimilatur. qui deo resistere temptat. **lxiii.**

liii. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum. qui in amicitia gratia in seculo peccauerunt. et quare illas sic habeant. **lxiii.**

lii. **Q**uoniam homines penitendo peccatum inanis glorie in corporibus suis puniunt. **lxiii.**

lii. **Q**uod inanis gloria uoluntatem suam habere uolet. omnia que sancta sunt in irrisione ducit. **lxiii.**

lii. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum qui per inobedientiam deliquerunt et quare eas tali modo paciantur. **lxiii.**

liii. **Q**ualiter homines penitendo delictum inobedientie in semetipsis examinet. **lxiii.**

lii. **Q**uod inobedientia pessimum malum existens. nec diuino timere nec hominem honorare uult. **lxiii.**

lii. **I**tem de quibusdam purgatoris penis animarum hominum illorum qui in seculo per infidelitatem peccauerunt. et cur eas sic sustineant. **lxiii.**

lii. **Q**uoniam homines penitendo peccatum quod per infidelitatem est contrahunt. in semetipsis deleant. **lxiii.**

lii. **Q**uod infidelitas nec deo nec hominibus confidens. creaturam dei contempnit. **lxiii.**

lii. **V**erba dauid ad eandem rem. **lxiii.**

lii. **D**e quibusdam penis animarum hominum qui in seculo inuentus de misericordia dei desperauerunt. et cur eas in purgatione sic sustineant. **lxiii.**

lii. **Q**uoniam tam in laboribus quam in lenitatibus desperatione de se homines abigant. bono destruant. **lxiii.**

lii. **Q**uod despectio animam hominis occidens. ab omni **lxiii.**

lii. **I**tem de aliis quibusdam purgatoris penis animarum quorundam hominum qui in luxuria et fornicatione deliquerunt. et cur eas sic paciantur. **lxiii.**

lii. **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis quibus animarum quorundam hominum purgantur qui castitatem deo uouerunt. et idem uotum uolauerunt. et cur easde penas hoc modo habeant. **lxiii.**

lii. **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis in quibus anime illorum mundantur. qui humana naturam in contraria fornicatione euerterunt. et quare eas sic paciantur. **lxiii.**

lii. **I**tem de quibusdam aliis purgatoris penis in quibus anime quorundam hominum examinantur. qui se pecoribus in fornicatione commiscuerant. et cur eas ita habeant. **lxiii.**

lii. **Q**uoniam homines in luxuria et fornicatione peccantes. idem peccatum in corporibus suis penitendo puniunt. **lxiii.**

lii. **Q**uod fornicatio aspidibus et bestis similis est que cetera animalia occidunt. **lxiii.**

lii. **Q**uod masculus et femina qui per magicas artes commiscuntur digni non sunt. ut postea legaliter coniungantur. **lxiii.**

lii. **Q**ualiter penitendo se puniunt qui in adulterio peccauerunt. **lxiii.**

lii. **Q**uod adulterium iniquitas magna existens. adulteros in uiribus suis debilitat. **lxiii.**

lii. **Q**uod uirgines que uotum castitatis non soluerunt. uelamina uirginitatis deponant. et in diuitiis recipiant et quoniam se ipsas penitendo affligant. **lxiii.**

xxviii

xxviii

xxx

xxxvi

xxxvii

xxxviii

xxxviii

Qd qui dō se optulerit & post tergum
repperit pagano assimilati. diaboli ē.

Quoniam p penitentia se affligat. qui in for
micatione humana natura destituerit.

Qd peccatū contrarie fornicationis huma
ne nature facinorosū existens. uis cordis

Qualitē peniteat qui pecorib' se comiscet.

Qd homo qui cū pecorib' p fornicationē
peccat. in hoc peccato nequior uerimib'
ē qui de natura sua n pcedit.

Qd cū homo in luxuria p uariat. demo
nib' oblationē offert. & submetipso rui
nā edificat. a dō iudicandus.

**David ad eandē rē. Incipit tertia pars de vi
ro ad septentrionē & n ad orientē aspiciente.**

Et uidi qd p dicit' uir ad sep
tentrionē se uertebat. ita
qd & septentrionē & orien
tē ispexit. Et uenti & aer
ac uiriditas mundi que sub firmamento
celi sūt. in quib' & idē uir a femorib' usq;
ad genua sua erat eisdē uirō a femorib'
suis usq; ad genua sua quasi p uestimēto
fuerūt. & ignis & lux aeris eisdē uesti
mēt' p ornatu erāt. S; & medulla coxa
rū ē uires elemētōz exsudabāt. & iterū
in easdē medullas redibāt. uelut hō
halitū suū emittit. & iterū ad se rēhit.

1. **E**t audiui uocē magnā ex clementis mun
di ad ipsū uirū dicentē. Currere & iter
nēm pficere n possum. sic de pceptore
nro posita sum. Jam homines prauis
opib' suis uelut molendinū subuertūt
nos. Unde pestilentia & fame omis ius
ticie fetem.

2. **S**ed idē uir respondit.
Scopis meis uos purgabo & homines in
terdū cruciabo. usq; dū ad me reuertan
tur. In illo etiā tempore multa corda
scdm cor meū pparabo. Et quotiens pol
luemini. totiens scū cruciatu polluentū
uos purgabo. Quis poterit me minore
facere. Venti de fetore ranci sūt. &
aer sordiditate euomit. qm homines
ad rectitudinē os suū n aperit. Iuridi
tas quoq; aruit de iqua supstitione
pueris turbatū que unāquāq; causā

scdm desideria sua instituūt. & dicunt. Qs
ē dñs ille quē nūquā uidim'. Quib' respon
deo. Numquid n uidetis me p diē & p noctē.
Nūquid n uidetis me cū seminat. & cum
semen illud pluma pfundit. ita qd crescit.
Omīs creatura ad creatore suū tendit. &
qd unus eā fecit pspicue itelligit. hō autē
rebellis ē. & creatore suū in plurimas creatu
ras diuidit. S; quis fecit uolumina in sapien
tia. In illis querite quis creauit uos. Quā
diu creatura in necessariis uris officia sua
exerceat. plena gaudia n habetis. Post quā
autē creatura in ariditate defecerit. electi
sūmū gaudiū in uita omiū gaudiorū uide
bunt. S; & in pfata nebula in qua multimo
da genera uiciorū erāt ut p dicit' ē. etiam
septē uicia nē in huius imaginib' uidi. Pri
ma enī imago quasi facie muliebri habebat.
cui oculi ignei & natus luto aspidus. &
os clausū fuit. Brachis autē & manib' care
bat; in utroq; humero ē ala similis ale
uespilionis erat. ita qd & dextera ala cont'
orientē. sinistra uero ad occidentē tendebat.
Et ped' urile habebat. cui crura & pedes.
ut crura & ut pedes locuste ierant. ita qd
uenter & dorso carebat. Caput autē & re
liquū corp' ē nec crinib' nec ullo idimēto
obtectū uidi. nisi qd tota pfatis tenebris
ifixa fuit. excepto qd uelut tenuissimū fi
lū quasi aureus circulus. a uertice sub men
tū in supficie utriq; maxille tendebatur.
Et eadē imago dixit. **S**up montes cla
mo. Et quis ē qui m assimulet. Palliū meū
sup colles & regiones dilato. & nolo ut ullū
expugnet me. Nullū michi similem scio.

3. **E**t audiui uocē de pfata turbida nube que
ab austro ad occidentē extendebat. huic
imagini respondentē. Ego colupna nubis
sū. Et cur n suffera si quis horridas iurias
m iecut. cū creator de celo descendit ut
hominē ad se traheret. In sūmis cū crea
tore habitauit & cū ipso in terrā descendi.
& sic in omib' finib' terre habitō. Unde
transitoria uerba mendacit' dicere n pos
sum. scil' ut dicā hoc & hoc sū cū illud n sū
Qd si hoc dicerē. sol ad tenebras illuminan

Supbia

munda

das. n. cē. Nam cū dō omēs tenebras p̄tran
seo. Unde ulla tempestas me mouere potit.
quia etiā in plena bonitate cū dō sū. Scđam
autē imaginē monstruosā formā habentē
vidi. cui caput & scapule ac brachia hoi
aliquantū assimilabant. exceptis manib.
que ut manū urfi erāt. s; pectus & uenter
ac dorsū ipsi humanū modū in grossitu
dine excedebāt. a subis autē & deorsū hoi
iterū similis erat. p̄ter qđ ligneos pedes ha
bebat. Et caput ei igneū fuit. ac flamas
ex ore suo emisit. alia autē idūmēta n̄ habuit.
s; tota p̄fatis tenebris fixa erat. Et dext̄ scapula
sup̄ easdē tenebras se inclinabat. Et dicebat.
Totū nimietatis pastor & custos sū. ac omne
uirile uiriditate quocūq; uolucro expello.
Lingual quoc; idoneas deprimō. Que si fue
runt in multitudine ut arena maris & pru
dentes sic serpentes. eas commordeba. nec m̄ re
sistere poterūt quia gehenna nominor &
sic plurimos ad me traho. ac omia que d̄s
opatur iquino. Et si ea que lucida sūt n̄ ha
buero. hoc p̄ nichilo cōputo. Qđ si etiā illi
qui me noctē nomināt. aquis suis me asp
serint. cito me exsiccabo. Loquela qđ meā
sic sagittas in obscuro itendo. & eos qui se
rectos cordē nomināt uulnēro. Nā uires
mee ut aquilo sūt. Omia autē que mea sūt
odio dabo quia hoc de me nascit & m̄
me ē. **E**t iterū de p̄dicta turbida nube
ad hanc imaginē hoc responsū audiui.
O sordes acerrima sic utraque. que se ipsam
occidit. Nam ea que in stabilitate & ho
nore sūt. sustinere n̄ potes. Tu etiā simulacrū
illud ei qđ contra d̄m ē. & qđ p̄p̄os p̄fide
ritate occidit. Unde gehennā te recte no
minas. qm̄ ipsa contra omnes iustas mode
rationes nimietatē habet & qm̄ omia que
de sapientia oriunt̄ dilaniare uult. nec
sic in lucidis rebus quicquā ualet. Ego autē
acer ille sū qui omne uiriditatē nutrio.
& qui flores cū maturis pomis educo. Nam
in omī ispuatione sp̄s d̄i docta sū ita qđ
impudissimos riuolos educo. scil̄ de bono
suspirio lacrimas. & qđ de lacrimis bonū
odorem p̄fissima opa p̄fero. S; & pluuia

hec sum que de rore illo flat. p̄ que omnia
gemma in leta uita ad me ridet. Tu autem
maliciosa & pessimū uenenū hec in pens
tus mordet. s; ea concutere n̄ poteris. Nam
q̄nto plus furis. tanto plus crescit. Et ubi
tu mortalis apparet uires iste uiuit. & in po
testate d̄i flores uincarū apparēt. Tu autē
nefandissimū & nocturnū nefas & sibilum
diaboli ei. nec aliud desideras & in elatione
mentis tue dicis. Populos sup̄ numerū hare
ne maris ad me traha. Sed deficiet. Ego enī
p̄ diē & p̄ noctē uirtutē equitatis & boni o
peris facio. Nam palliū meū sup̄ diē & sup̄
noctē dilato. & omia bona opa in diē pficio.
ac omēs nocturnos dolores unguo. & sic in
neutra parte quisquā me accusat. Diligen
tissima enī amica in trono d̄i sū. & d̄s mul
tū consiliū me celat. Et regalē thalamum
habeo. ac omia que d̄i sūt & mea sūt. S; & n̄
fili d̄i peccata hominū in tunica sua tergit.
ibi suauissimo linteō uulnera ligo. Tu autē
erubescet. quia melior pars tibi n̄ ē. S; tertia
imago formā hominis habebat. excepto qđ
manus ei hirsute erāt. & qđ crura & pedes
ipsi crurib. & pedibus gruis assimilabatur.
In capite autē suo pilicū de gramine cespitis
factū gestabat. ac nigro idūmēto iduebat.
In dextera quoq; sua uiride ramuscū. in
mista ū quosdā flores tenebat. quos magna
diligentia ispiciebat. Et dixit. **O**mnes
causas diligētē iquiro. & testis in sū qđ p̄bna
te mea illas bene cōphendere possū. Unde
qđ uideo & qđ scio. quom̄ deceret ut ho
nestatē in illo defererē. Ego etiā osido qđ
mea possibilitate uolare possi p̄ uicos & p̄
plattas. quēadmodū uolucres que in siluis
habitāt. & que canūt qđcūq; uolunt.
Nam cantū illorū discere. & scđm eas so
nare uolo & hoc humano sensu miscebo.
ac mores curialiū bestiarū cū pulcritudine
puellarū exercebo. Omia etiā que mea sūt
sic dispono. ut cuncti qui me uidet in eis
gaudeant & qđ omēs qui me audiunt
in eis honorē in exhibeāt. ita qđ etiā omēs
de p̄bitate mea mirent̄. Ego enī cythara
cū uolucrib. & curialis cū bestiis. ac sapiens

viii

viii

cū hominib' sum. Omnia quoq; leta cū lau-
dabili iocunditate ad me colligo. Et cū
hec fecero. quis m' assimilāt. Si n' quere-
rē nichil inueniūt & si n' peterē nichil m'
daret. quia p'spūal m' n' ē. n' eā p' sapientiā
& p' p'bitatē meā acquirā. Pro nichilo cō-
puto si alicui molestū & g'ue ē qd' sapiens
& p'ba sū. i; gl'am meā habere uolo. Et
cur hec dō molesta eēt. cū sic creata sūm.

Et iterū de p'fata turbida nube uocē au-
diti eide imagini responsū dantē. Quāuis
nichil timeas & quāuis unāquāq; rē rapa-
ciē rapias. pessima euacuatio pessimi ido-
ti ē. Et quid ē qd' hō sine grā dī facere
possit. Nichil. Cū enī homo totā scientie
sue ad uanitatē declinat. d's illū occidit.
cū autē ad bonū se erigit. d's illū adiuua-
bit. Tu autē omnia quēcūq; excogitas face-
re uis. i; cū aliqua facere icēperis caput
tū deorsū defigit. & pedes tui p' iudiciū
dī sursum erigunt. Lauacriū quoq; baptisimū
crubescis. & medicinā dī n' queris. i; in om-
nib' malis uoloci uanitate balnearis. nec
aliquid qd' uite ē habere desideras. Ego
autē honorē dī habeo. cū unūqdq; pecca-
tū sicut ē īspicio. & cū illud mī n' p' pen-
do quā sit. ac cū ab eo fugio. S; & in amo-
re dī suspūo & iudiciū eī timeo. ac ī mer-
cede p' gaudeo. Et quom' merebor parti-
ceps fieri sup'noy gaudioy. Scil' feditatē
peccati fugiendo. & pōpā mundi relinqui-
do. & ne pullulatio carnis in me ardeat.
p'cauendo. ac ne in peccatis libent' sum ob-
seruando. Nam in creaturis unūquāq; cau-
sam scdm gustū peccati n' querā. i; ut in eis
pascar studebo. Quā p'p' d's m' dabit qd'
de ligno uite comeda p' qd' significatur.
qd' d's in homine bono ope nūquā carebit.
quāuis plurimę obiectiones diaboli hoīem
īstent. Ipse enī d's bonū hoīē bonū funda-
mentū constituit. qd' scīssima opa sunt.
& ut etiā hō dom' tabernaculi dī sit. Sic
homo ille loquatur. & ruminet. qui etiā
in domo dī habitare uult. Tu autē o ne
quissima pestis. nullus honor honoris no-
minaberis. Quartā uero imaginē uidi

caput ut caput serpentis habentē & pect'
pennatū ut pect' lani ē. & crura & pedes
quēadmodū crura & pedes uipere sūt. Dor-
sū autē ei & cauda. ac totū reliquū corp'
ipsi cancro assimilabatur. Et se hac & illac
p'cipitantē mouebat. quasi a uento moue-
rēt. & cū mouebat omēs p'dictas teneb's
concussit. S; & ad aquilonē se conuertit.
ac multū ignē ex ore suo emisit. Et dicebat.
Quare p'ceptū alioy recolim'. Cū hoc facim'.
nec in dem' nec cognoscim' qd' sum'. Hos legi-
tini philosophi exultim'. & sapientiores alius
sumus. Ergo n' faciem' qd' scimus. Immo fa-
ciem'. Nam multi magistri scdm propriam
uoluntatē suā & scdm maleficia sua nobis
p'cepta constituunt. & faciem' sic illis placu-
erit. Quid ē hoc. Si enī arbores plenas
folijs uiderē. & si omēs uoces uoluerū ītelli-
gerē. & si hec omnia m' p'cepta daret. tandē
nescirē quid facere possem. Qd' autē in me
ēstusio. quā p'bitatē & quā utilitatē habe-
at. scio. & cui salutis sit ītelligo. Melius
enī m' ē ut hoc faciā qd' scio. quā hoc qd'
n' recognosco. quia qd' nescio iterdū ma-
gis nocuū quā utile ē. Igitur qd' uideo &
qd' tango & qd' in sensu meo ītelligo. hoc
m' faciendū ē. S; & p' creaturas creaturariū
repositas que salus & que adūstas mea sit.
quia d's eas p' subiectionē p'ceptorū meoy
m' obedire fecit. Et cur d's eas m' subiecit.
si nulla ostensione in eis habere deberem.
Itaq; in eis considerabo que m' placuerūt.

Sed de p'dicta turbida nube audiui uocē
huius imagini respondentē. Ego que dō
obedio. quanda ligaturā habeo. S; que
& qualis illa ē. Quando d's in uerbo suo
omnia fecit ita qd' dixit fiat. & facta sūt.
oculus sui & in uisione dī cingilauit. Et
sic omnia creata sūt. Cū autē primus ang's
uiuere incepit. mox se dō opposuit & opa
ill' n' uiuere dixi qm' alio m' ē uoluit. &
etiā sic me opprimere & mordere tēptauit.
i; n' p'ualuit. Nam ego sol & luna & sidus
& fons aquarū existo. ac radix in omib' o-
perib' dī sū. quēadmodū anima in corpe
ē. Et sic etiā uoluntas in homine p'ficat

que desiderat. sic ego uoluntas in dō sū. omnia
 pficiendo que dō pēpīt. In antiquo enim
 consilio cū dō fuit. & dō omnia p me ordi
 nauit que facere uoluit. Nam in iussio
 ne uerbi sui ut cythara sonui quia pēp
 tū ē sū. Nichil enī tango. nichil uolo. ni
 chīl desidero. nisi qd in dō est. qm ex ipso
 exiit & p ipso creauit. nec aliū dīm uolo.
 Tu autē opuaricatio pēpētrō creatoris.
 in p̄sūptione tua dicis. qd dō sis. & ita in
 nullū respicis. s; quecūq; uis facis. Ubi ergo
 ē celū & terra que creasti. Et ubi ē pulcritu
 do montū & agrorū quos constituisti.
 Nichil enī ex his fecisti. s; que dō cōstituit
 repudias. Qm Nam cū de te ipsa loqueris.
 & cū omnia diiudicas sedm qd tibi placue
 rit. dīm n̄ uis qui ante antiquitatē dierū
 fuit. & qui post cōmutationē nouissimi
 diei erit. Unde o pessima aridis folijs ar
 borū & squamis pisciū assimilaris. quia tu
 sic ipsa abieris. qm nom tuū in nulla
 utilitate s; in morte ē. S; quinta imago
 uelut formā hominis excepto capite ha
 bebat. & a genib; usq; ad plantas p̄dictis
 tenebris ifixa erat. Nam in capite ē nul
 la alia forma apparuit. p̄ter qd oculis in
 gredine habentib; undiq; plenum fuit.
 mē quos oculus unus quasi in fronte ipsi
 erat. qui iterū uelut ardens ignis flagra
 bat. Dextra autē manū ad pectus suū epō
 fuerat. in sinistra uero baculū tenebat.
 ac palliū nigri coloris ē circūposuerat.
 Et dixit. **N**ā uitā nescio quā hanc
 quā uideo. & tango. & quā palpare possū.
 Quā mercede dubia uita m̄ dabit. S; de
 hac dico. Ipsa ē. uel n̄ ē. Et sic querendo ac
 requirendo. uidendo ac audiendo & sci
 endo nichil inuenio. Qd si p ostensionē crea
 turē aliquid qd m̄ pdest iterū uidero.
 quid m̄ oberit. Ego autē in nullas uias
 ambulo nec in ulla scientia uolito. nisi i
 his quas bene cognosco. Nam cum super
 pennas uentorū uolare uolo in trā pster
 nor. uel cū sole & lunā iterrogo. quid face
 re debeā. parū m̄ responderet. uel cū aliqū
 sonū audio utrū ille m̄ p̄sit. uel utrū me

ledat nescio. Ego enī nescio quid p̄noticon
 sit. nisi hoc qd uideo hoc scio. Multos q̄q;
 rumores & multos sermones ac multas doc
 trinas audio quas nescio. Unde faciā q̄cqd
 ad utilitatē meā optimum fuerit. Et
 iterū de p̄fata turbida nube audiui uocē
 hanc imaginē responsū dantē. O pars nequissi
 ma. tu fallacia diaboli es. qui in pectore suo
 omnia que iusta sūt negat. Unde & pect
 illi significat. Nam p̄positio cogitationū
 tuarū ad diabolu tendit. qui a dextris
 tuis stat. unde etiā oculi tui ita obscurati
 sūt. qd uidere n̄ potes. uia saluationis hui
 que in celū ascendit. & que te que nox
 es cōprimis sic dextra que sup sinistra ca
 dit. Dextra etiā te opprimit. & p hoc ascen
 sio ei gloriofa ē. quia mala scientia bone sci
 ne ancillat uocat. Ipsa enī cū ancilla minist
 re n̄ uult. quecūmodū domina seruilia o
 pera ancille n̄ opat. & idō glōfū nomen ha
 bet scil qd dīna uocat. Tu nāq; dampnata
 exis. cū sententiā iudiciorū sup te expandis.
 qm omnia que infide lucida sūt. fugis. Ra
 cio cinatio etiā tua hominib; q̄s decipis pec
 catū semp obicit. quia in uia pēpētrō di
 ambulare n̄ uis. Ego autē fidelit cū angis
 dīm laudo cū omnia que dī sūt uolo. & cū
 cherubin omnia iudicia ei scribo que ipse p
 fert. sic in dō uidet. S; & ego p p̄phetas &
 sapientes & scribas. omnia diiudico. Iuncta q̄q;
 regna mundi p iusticiā dī resplendet i me.
 & speculū in dō sū. quia in omib; pēpētris dī
 fulgeo. Sextā uero imaginē in forma mul
 eris uidebā. cui caput muliebri more tene
 broso uelamine rectū erat. ac reliquū cor
 pus tenebroso idumito idutū. Et ante faciē
 ei quasi mons ardentis sulphuris apparuit.
 & ad dextrū & ad sinistrū latus ei similis
 quasi mons eidē sulphuris qui in p̄fatis re
 nebras corruecūt. & multū fragorē in eis
 fecerūt. S; & retro eā. scil iuxta dorsū ei so
 nus maximū tonitruū factus ē. De quib; om
 nib; illa exēta multo gemitu & tremore
 brachia sua & manū ad pect suū op̄mebat.
 & se totā p̄fatis tenebris totam imergebat
 dicens. **V**alde exterrita sū. Et quis pos

Infidelitas

xli

De p̄p̄to

set me consolare. Et quis posset me adiuuare. **xvi.** Ego forma magis di in spurcia implicabo. qd dō ualde molestū ē. Et sic omēs pdam. Ego enī gloriosa & alta sū. ac omīa quē li- cita sūt pīfusa naturā quē in īnata ē ad me traho. Quare abstinere me. & quare absci- dere ante officia lecte uite. ac saltantis mētis. Si particula cause mee pīfecero. nū hoc ē ul- pabile. Si autē qd uoluntas carnis mee. ex- postulat. nō facio. iracunda. dolosa. fraudu- lenta. ac tortuosa. & inquietudini implicatō- ero. Cēlu ergo iusticiā suā habeat. & terrā officia sua faciat. Si natura carnis dō mo- lesta ē. ipse fecisset qd caro eā pīficere nō posset. **xvii.** Et iterū audiui uocē de pfata turbida nube quasi de diademate regis eūde imagini responsū dantē. Ego ociosa nō sū quēadmodū tu spurcia es. quē cū iascina semp ludis. Nam & mlecto illo ī quo tu iacet nō iacet. quē stuprū ad te uocat. Ex ore quoq; meo uenenosa uerba nīpfero quē lubricā turpitudinē docent. s; in putro benedictionis de suauissimo rore potum haurio. qm omīa opa mea in refrigerio cū dō sūt. In sole enī sedeo & regē regū īpicio. cū omīa bona opa libentē operor. S; cau- dā scorpionis quē te pīmundiciā uulne- rat nolo. s; in symphonia lecte uite gaudiū honestatis & pudicitie habeo. Leta enim uita quā habeo p plāphemiā turpitudinis me nō constringit. nec pīmundiciā impu- dicitie me uulnerat. Tu autē o sordidissima īglumes uentris serpentis es. quē p auditū auris in adā & in eua creuisti. quando obe- dientia in ipfis euauit. S; ego in sūmo pa- terno uerbo exorta sū. Cēlu ergo & tēa te confundet. cū te nuda in confusione uide- rint. Ad dextm q; patē pīdicti uiri magi- nē uelut inhumana forma stantē uidi. quē facie ignea habebat. quē calibneo ī dumento iduebat. Et hec aduersū pfata uicia clamabat dicens. **O** uiscera diabo- li & īfusio maliciarū es. quē in mortiferis artib; suis humano generi īfert. in sangui- ne xpi confundemini & in alfa & o pibitis. qm mors pessima estis. Et iterū audiui uocē de celo in dicentē. **C**reator qui

set me consolare. Et quis posset me adiuuare. **xvi.** Ego forma magis di in spurcia implicabo. qd dō ualde molestū ē. Et sic omēs pdam. Ego enī gloriosa & alta sū. ac omīa quē li- cita sūt pīfusa naturā quē in īnata ē ad me traho. Quare abstinere me. & quare absci- dere ante officia lecte uite. ac saltantis mētis. Si particula cause mee pīfecero. nū hoc ē ul- pabile. Si autē qd uoluntas carnis mee. ex- postulat. nō facio. iracunda. dolosa. fraudu- lenta. ac tortuosa. & inquietudini implicatō- ero. Cēlu ergo iusticiā suā habeat. & terrā officia sua faciat. Si natura carnis dō mo- lesta ē. ipse fecisset qd caro eā pīficere nō posset. **xvii.** Et iterū audiui uocē de pfata turbida nube quasi de diademate regis eūde imagini responsū dantē. Ego ociosa nō sū quēadmodū tu spurcia es. quē cū iascina semp ludis. Nam & mlecto illo ī quo tu iacet nō iacet. quē stuprū ad te uocat. Ex ore quoq; meo uenenosa uerba nīpfero quē lubricā turpitudinē docent. s; in putro benedictionis de suauissimo rore potum haurio. qm omīa opa mea in refrigerio cū dō sūt. In sole enī sedeo & regē regū īpicio. cū omīa bona opa libentē operor. S; cau- dā scorpionis quē te pīmundiciā uulne- rat nolo. s; in symphonia lecte uite gaudiū honestatis & pudicitie habeo. Leta enim uita quā habeo p plāphemiā turpitudinis me nō constringit. nec pīmundiciā impu- dicitie me uulnerat. Tu autē o sordidissima īglumes uentris serpentis es. quē p auditū auris in adā & in eua creuisti. quando obe- dientia in ipfis euauit. S; ego in sūmo pa- terno uerbo exorta sū. Cēlu ergo & tēa te confundet. cū te nuda in confusione uide- rint. Ad dextm q; patē pīdicti uiri magi- nē uelut inhumana forma stantē uidi. quē facie ignea habebat. quē calibneo ī dumento iduebat. Et hec aduersū pfata uicia clamabat dicens. **O** uiscera diabo- li & īfusio maliciarū es. quē in mortiferis artib; suis humano generi īfert. in sangui- ne xpi confundemini & in alfa & o pibitis. qm mors pessima estis. Et iterū audiui uocē de celo in dicentē. **C**reator qui

mundū constituit deūm cū solidauit. ac
 magno ornatu cū decorauit. cū ipsū diuer-
 sis creaturis in seruitutē hominis repleuit.
 qd iudens diabolus eundē hominē nequus
 simul uicis irretire n̄ cessat. qm̄ illi datum
 honorē omnino auferat. s; tam glām dī e
 uacuare n̄ potit. quēadmodū etiā in p̄sen-
 ti uisione tibi demonstrat. **N**am qd in
 des qd p̄dictus uir ad septentrionē se uer-
 tit. ita qd & septentrionē & orientē inspicit
 hoc ē qd d̄s hominē demonstrat ne in cō-
 fionē cecitatis & peccatorū cadat. & qd illa
 strenue deuitet. & qd ad honorē uere lucis
 se p̄paret. qm̄ bona & mala scientia in ipso ē.
 Homo cū in tota scientie considerare potit
 ad quā partē declinet. **E**t uenti & aer
 ac uiriditas mundi que sub firmamento
 celi sūt. in quib; & idē uir a femorib; usq;
 ad genua sua ē. eadē uirō a femorib; suis
 usq; ad genua sua. quasi p uestimēto sunt.
 quia uolatus & latitudo uentorū ac sua
 uis humiditas aeris. & acuta uiriditas ar-
 borū ac herbarū que in fortitudine supe-
 riorū continent. in quib; etiā d̄s p̄ducti-
 onē & sustentationē eorūde opat. ipsi in
 eodē p̄cessu & in eadē euectione sua glām
 exhibēt. cū in omib; ei plenē obediunt.
 Nam d̄s p̄ministerium creaturā gloriācat.
 uelut homo cū uestimēto opit honoratur.
 Ignis quoq; & lux aeris eisdē uestimētis pro
 ornatu sūt. qm̄ ignis diuisis creaturas calore
 suo fomentans. & lux suauitatis eas illumi-
 nans. dīm honorant. quasi cū in officio suo
 exornent. cū ipse p illa cognoscit & cū p
 illa om̄pe nominat. quēadmodū p̄fulgore
 uestimēti sui & p̄diadema capitis sui ho-
 dīm & rex appellat. sic etiā p iusta opa ani-
 mē d̄s gloriācat. quia ut uires creaturā
 sūt. ita & uires aīe sūt. hācceptio iustorū desideriorū
 iāia q̄si uenit uolat. gustū bonē uoluntatē ita
 quasi aer sudat. ac p̄fectio p̄fectiorū opū nulla
 quasi uiriditas mundi ac p̄fectū uiret & hoc
 in sapientia sup̄riorū secretorū quasi sub fir-
 mamento celi ē. qm̄ sapientia in anima iusti
 bona opari incipit. & eadē in illa p̄ficit. &
 in his d̄s uelut a femorib; usq; ad genua sua.

ē. quia cū hec om̄ia ab ipso p̄cedūt ab ipso
 etiā ad cōpletionē p̄fectionis sustentantur.
 Vnde & ei a femorib; p̄creationis cū bona
 opa in hominē a dō p̄ceant. usq; ad gemā
 confortationis cū a dō roborant. p̄uestimē-
 to glorificationis sūt. qm̄ iustū ē ut homo
 de bonis actib; suis n̄ sibi s; dō glām det.
 S; & ignis scē accensionis quo fidelis anima
 accendit ne in sc̄is opib; atrescat aut deficiat.
 & lux ueritatis ubi bona fama in hominib;
 uidet & audit. uestimētis sc̄is ḡse dī p or-
 natu sūt. quia hec om̄ia ad glām & ad
 honorē dī sūt. Nam scā anima de iustis
 opib; que in carne opat. glām & honorē
 dō dabit. quia p adiutoriu ei illa p̄ficit.
 quēadmodū ip̄sa testat̄ dicens. **O**s m̄s
 adiutor m̄s. & sp̄abo in eū. Protector m̄s
 & cornū salutis meę. & susceptor m̄s. Cum
 sensus talis ē. V̄s m̄s p quē creatus sū & p
 quē uiro & ad quē tendo cū susp̄ro & a
 quo queq; bona postulo. quia ipsū dīm meū
 ē sc̄io. & quia me illi seruire debere sentio
 qm̄ p eū intellectū habeo. in omib; bonis ad-
 iutor m̄s ē. quia bona opa p ipsū p̄fectio.
 Vnde etiā sp̄em meā in eū ponā. qm̄ ḡta ip-
 si uelut uestimēto iduor. Et sic defensor m̄s
 ē quia a malo p̄tegit me. qm̄ a mala cōscien-
 tia me mordet. ac consiliū m̄i dat. qm̄
 mala opa faciā. S; ipse d̄s cornū saluationis
 anime meę ē. qm̄ p sp̄m sc̄m legē me docet
 in qua uiuas ei ambule. & in qua cibū inter
 capia. qui uere credentib; ad uitā datur. Que
 dū p̄cepto d̄s p om̄ia hec me sc̄ificatū &
 electū factū. in summa beatitudine suscipiet.
 ac in sinū suū collocabit. **S**ed & de me
 nulla coxarū ei sc̄is p̄dicti uiri uires elemen-
 torū excludat. & iterū in easdē medullas re-
 deunt. uelut ho hāitū suū emittit & itū
 ad se trahit. qm̄ ut medulla hominē confor-
 tat & ut coxe ei ipsū ferūt. ita ex fortissima
 ui creatoris uirtutes eleūtorū que mundū
 tenent & portant p̄cedūt. cū calorē humi-
 ditatē. uiriditatē. ac tenacitatē diuerfis
 creaturis iherūt. cū eas germinare & cresce-
 re faciūt. & cū etiā deīde ad eandē fortissi-
 mā uim ei dē creatoris sui se recolligunt.

xxviii.

xx.

xxxi.

xxvii.

xxv.

xxv.

ubi easde creaturas declinare permittunt. **xxxvi.** Nam creature que sub elementis sūt: nē oriuntur nē occidunt. Cum enī elementa ad officia sua pducūt fructificationē faciūt. cū uero p pceptū dī recolligunt. fructificatio nē subtrahit. quā dmodū homo halitum suū ne infructuositate deficiat educit. & ut cū ad requiescentiē uegetationis ad se iterū recolligit. Hec etiā opa ad uitam anime respiciūt. Nam fortitudo spūalis uite in anima uelut medulla coxarū in carne ē. de qua p bonā famā uires uirtutū uelut elementū exiunt. & iterū in eandē fortitudinē p contemplationē orationū reuertunt. sic & compunctio cordis in hōie **xxxvii.** mota ad dīm lacrimas fundit. & sic ab eadē compunctione cessant. lacrimas itē in se continet. **S**ed qd audis uocē magnā ex elementis mundi ad ipsū urū dicens. hoc ē qd querelas uelut maximas uociferationes elementa ad creatore suū pferūt. nē ita qd ipsa humano more loquant. s; qd quāsdā significationes pssurātū suā ostendūt. cū rectū modū quē a creatore suo acceperunt. quibsdā alienis motib; & quibsdam alienis cursib; peccatis hominū irritata excedūt. ubi demonstrāt. qd uias & officia sua pficere n̄ ualeāt. quēadmodū a dō eis iunctū ē. quia hominū iniquitatib; subuertunt. Unde etiā pestilentia prauorū rumorū & fame defectionis iusticie qm homines illa recte n̄ cōsūt ferunt. cū etiā aliquando fumū penaltū fetorū turpitudinū hominū sibi contrahūt ubi feditati eorū cōmunicāt. quia homines in illis & illa cū hominib; sūt. **xxxviii.**

Sed idē ur scilicet dīs respondet. qd scopis id ē iudiciis & castigationib; suis ea sit purgaturus. & qd homines in peccatis sordentes plurimis flagellis & calamitatib; sit iterū cruciaturus. quo usq; ad ipsū in penitentia redeant. qm tē multas uoluntates hominū s; hoc in pparabit. **E**t quociens eadē elementa prauis actib; hominū polluta fuerūt. totū ē p toruēta & eternas hominū dīs illa emundabit. quia uult ut omnia in conspectu ei munda sint. quia etiā a nullo poterit ad

finē pducī nec minorari. **V**enti quoq; de pessimo fetore turpitudinū impediti sunt ita qd recte puro aere n̄ flant. s; qd cū tempestate tonitruū grauit̄ icēdūt. & aer sordiditate ppter plurimas imundicias hominū euomit. ubi iustā ac idignā humiditatem emittit. quē uiriditate & fructus quib; homines nutiri deberēt arefacit. quē etiā iterū nebulosa iterū muca ē. de qua sepissime nocui ac iusticiē uermiculi nascunt. qui fructus terre ledūt & comedūt ne ad utilitatem hominū pueniāt. qm ipsi ad iusticiam & ad ceteras uirtutes corda & ora sua claudunt. nec ea ad ueritatem aperiunt.

Unde etiā in illis in quib; uiriditas ē debet nulla ē. s; arida ariditas ppter nequissimas supstitiones diabolicas artū quē in pūsis hominib; inueniunt. qui omnia quē faciunt ad uoluptates & ad cupidines suas cūerunt. in cordib; & in linguis suis dicentes. quis dñs ille sit. uel quis dñs ille ēē possit. uel quā potestate habeat. quē nūquā uiderint. s; qui semp in abscondito sit. Quibus responsū a dño dat. p qd etiā interrogant. si n̄ uiderint eū p illuminationē bonę sciencie & p illuminationē temporalis solis. cū bona facere deberēt. & si n̄ uiderint eū p opaca cordis & p tenebras noctis cū mala deuitare debuissent. uel si cognouerint eū in seminib; iusticie quē spū scō in plurimū pfectū rigantur. uel si n̄ uiderint eū cū temporalia semina in terrā picunt. & cū illa rore ac ymbre pfundunt & hoc in crescūt. qd p nullū fieri posset n̄ p creatore omniū.

Nam omīs creatura ad illū qui eū formauit in officiis suis tendit. & qd solus dīs eā creauerit cognoscit. quia unus ē qui omnia fecit. Homo autē p multas uanitates cōstrictus & diuisus creatore etiā suū cōstringere teptat. cū eū ultra pcedere posse iterū recusat. ac cū in plurimas creaturas diuidit. qm p gustū proprię uoluntatis sue dīm ad unaquāq; causā ponit. quā subinet ipsi in uoluntate sua cōstitunt ita qd dicit quia dīs eū sic creauerit qd peccatū illud qd facere uult deuitare n̄ possit.

xxx

Sed quis fecerit scripturas in multiplici sapientia scit: quoniam deus eas fecit: quia nullus hominum eas inuenire posset si sapientia dei illas non dicitasset: & in illis subtili ac perspicaci inventione inquirendum est quis creauerit hominem: quoniam deus eum creauit. **Qu**adum enim creatura temporali necessitate hominibus in mundo subueniens: ea que usui hominis apta sunt: producit: magnitudinem & perfectionem eternorum gaudiorum homo non uidebit: quia elementa cum hominibus & homines cum illis in mundo conuersantur. Postquam autem finis mundi aduenerit ita quod creatura in ariditate temporalis defectionis ceciderit: & iam transmutationem suam senserit: electi creatorem suum & remuneratorem bonorum factorum in uita eternitatis & totius gaudii cum summa beatitudine uidebunt: quoniam tunc nulla cura: & nulla necessitate elementorum & temporalium rerum amodo habebunt: quia in eternitate sunt: & in beata uita deo adherent: uelut scriptum est. **F**ulgebunt iusti: & tamquam scintille in arundinetis discurrent: iudicabunt nationes & dominabuntur populis: & regnabit dominus illorum in perpetuum. Cuius sensus talis est: fulgore eternitatis & perpetue felicitatis illi qui per sancta opera iusti sunt: accipient: que per fide sancte trinitatis in rota quam creatus el uidit: operati sunt: in quibus etiam deus ipsos: & ipsi deum uidebunt. Et sic in altitudine & in latitudine fulgurantis beatitudinis cum gaudio & leticia absque omni mole fragilis carnis subleuabuntur: & ibi in sanctis operibus suis scintillant: nec ulla gravedine corporis sentientes: in sanctitate dilatabuntur: nec ultra ullo impedimento irrecient. Unde etiam iudiciali iudicio deum iudicabunt illos quibus peccata adhaeserunt: peccata illorum exculcantur: que in consuetudine non coluerunt: & sic recto ac iusto iudicio damnabuntur populi qui se in terrenis curis & desideriis ipsorum solum sibi fuisse sentiunt. Et tunc regio honore ac immortalis dominationis: regnabit uiuentis dominator illorum qui uitam adepti sunt: in sanctis operibus ac in sanctis meritis ipsorum & hoc faciet in perpetuitate illa que finem non habebit. **Q**uod autem

xxxii

xxxiii

in prefata nebula in qua multimoda genera uiciorum sunt: ut predictum est: etiam septem uicia nunc in huiusmodi imaginibus uides: hoc est quod in densitate nequicie infidelitatis in qua multe forme & diuersum genus pessimorum & imundorum uiciorum est: ut superius prefatum est: etiam tot uicia in nequissimis artibus suis apparet: quot domus sancti spiritus nominantur: que eisdem domibus omnibus modis resistere adtemptat: sed tam non preualebit: quia uirtus dei pueritatem diaboli omnino exsuperat. **P**rima enim imago superbia declarat: que uicium omnium uiciorum & materia & matrix omnium malorum est: quoniam angelum de celo precipit: ac hominem de paradiso expulit: & que etiam animabus ad uitam per bona opera redire cupientibus in fine corruere operum infidias ponit: quatinus eis supernam remunerationem auferat. Hanc homo multociens de bonis actibus suis extollit: & ita beata mercede per superbiam euacuat. Que quasi faciem mulieris habet: quia omnem uoluntatem suam in primo angulo qui de celo corruit ad stulticiam uertit: cum qua etiam primam mulierem de paradiso eiecit: sic & nunc in torta mollicie hominis extra se ducere solet. Sed eius oculi ignei sunt: quoniam intentio ipsius in malicia ardet: & natus luto aspersus: quia sine discretionis in sapientia sordet: & os clausum quoniam nulla rectitudine in uerbis amat: sed quia deum & omne quod bonum est in corde suo negat: brachium autem & manibus caret quia fortitudo ac opera ipsius non uirtus sed morte habent: & in utroque humero eius ala similis alie uespertilionis est: quoniam & in celestibus & in terrenis uelut impietate defensionem & fallaciam parat: ubi non rectum uolatum iusticie sed deceptile ac nocturnam fiduciam & coniungit: ita quod & dextera ala contra orientem sinistra uero ad occidentem tendit: quia in celestibus se deo opponit: in terrenis uero ad diabolum currit: et pectus uirile habet: quoniam tumorem uane magnitudinis in corde suo semper gerit: in quo crura & pedes ut crura & ut pedes locustae sunt: quia in eodem tumore sustentationem itineris suorum cum uana gloria in animis ac instabilis exempli demonstrat: & mouet: ita quod uentre & dorso ca-

xxxiii

ret. qm nullis pascua utilitatis pber. nec ulli
fortitudine ulli sustentaculi tribuit. cu qua
in bono pscuere possit. Qd aut cap & reliqui
corpus ei nec crinib' nec ullo idumto obte
tu uidet. hoc e qd supbia in mente & opib'
fuit absq; crine prudentie & absq; uestimto
salutis stulta & nuda ut tibi ostenditur
iccedit. nisi qd tota pfatis tenebris ifixa est.
quia omib' modis in pueritate ifidelitatis
iacet. excepto qd uelut tenuissimu filum
quasi aureus circulus a uertice submentu
ei in supficie utriq; maxille tendit. qm ip
sa nullu honore nec ulla dilectione s; etp
tu illi exhibet. que dm omia cophenden
te nouit. & hoc abficio extollentie sue usq;
ad stulticia illa exteri quasi supficietenu
pduxit. ubi frendendo & mordendo se do
opposuit. cui pualere n potuit. S; sic tunc
pstrata turpit' cecidit. ita etia & ne qnto
alti in mentib' & in actib' stultoy hominum
surgit. tanto pfundi col in ima seci detra
hit. & tam nullu simile s; et mult. ut etia
supi demonstrat. Cui humilitas resistit. & ut
homines illa abhorreat exhorta tur.

Seda aut imago iudicia significat que sup
bia hic comitat. quia opus illi & incendium
omiu maloy e. qm cu homines supbiut. pfer
tin alioy iudet. p qd etia omie malu excitat.
Et hanc monstruosa forma habente uidet.
quia p iudicia diabolus omia opa sua que
opatur pficit. ubi iudet homini supna bea
titudine ut tibi demonstratur adipisci.
Cui caput & scapule ac brachia homini ali
quantu assimilant. exceptis manib' que ut
manus uesti sunt. qm quauis ho in mente
sua uelut in capite suo dm sciat. multoci
nis tam n scdm pcepta di. s; scdm qd iudicia
sibi idicat homine in iudiciis suis diiudicat.
ubi etia in scapulif fiducie & potestatis sue
iniquitate p iusticia scient' ponit. & ubi etia
se duru in brachiis fortitudinis sue ostenu
dit. s; hoc tam ad hominis similitudine
facit. cu p humana scientia qua in se ha
bet. hominib' mala silent' ifert. pter qd
crudelia opa sua imite direptione & bel
triale rapacitate imitant. cu omia que

potest potentialit & acerbit dilaniat.
conculcat. & destruit. S; pectus & uent
ac dorsu ipsi humanu modu in grossitudi
ne excedit. quia scientia & retinaculum ac
robur moru iudicis. sup homines i tanta
magnitudine & in tanta tortuositate
nequicie s; qd nec recta doctrina nec be
ne ordinata dispositio. nec eueniens subpor
tatio nullis iuenit. s; frendens & acer tumor
in copetentis excessus absq; discretionem. Aliu
bis aut & dorsu homini iteru similis e.
pt qd ligneos pedes habet. qm iudicis ho
p carnalia desideria iclinatus plurima ma
la alius ifert. quauis maiore & pfundiore
scientia aliis creaturis habeat. in quib' tam
opib' arida & mortua uestigia sine omni
uirtute utilitatis demonstrat. cu nec i
uestigiis suis nec in uestigiis alioy recte ice
dit. Et caput ei igneu e. ac flamas ex ore
suo emittit. quia itentio iudicis in uicis
morb' ardet. & quia omie malu icendion
hoiu de quib' homines arefcut in uerbis
suis pfert. Alia aut idumta n habet. qm
nullo bono recta nec iusticia nec positia
lege uolens. sine cstruta lege uiuit. ita
qd etia nec in magnis nec in paruis ulla
rectitudine utilitatis querit. s; tota pfa
tis tenebris ifixa e. quia omes uires suas
in amaritudine ifidelitatis hui' ponit.
qd pfectu alioy detrimtu iferat ubi
iusticia nec querit nec ifpicit. s; u mala
desiderat p que etia diabolus mundu s
subiecit. que admodu scriptu e. **I**n iudicia
aut diaboli mors itrouit in orbē terray.
Imitant aut illu. qui sūt ex parte illius.
Cui sensus talis e. Diabolus do se opposuit.
& honore ei diuidere uoluit. ita tam qd
equale parte eide honoris s; usurparet.
qua pp' ds illu in gehemā strauit nec
cu uoluntate sua pficere pmisit. Qui cu
homine creatu uideret. uim ipsi' cogno
uit. & mox iudicia sua dilatauit. ubi ab
illo quesituit cur ds ipsi pceptu qd ab eo
acceperat dedisset. Et sic p malu iudic
a do opus ipsi. qd ho erat auertit. & sibi
eu adtraxit. qm ille dm suu dereliquerat.

ac diabolo se coniunxerat. Hoc in p flatu
iudic diabolice suggestionis. mors que
omnia iterum apte uenit in mundu ac
cu s subiugauit. & in eo potestate suam
ostendit. cu homine qui in mundo dñs e
debut s seruire coegit. queadmodu ali
quis tabernaculu irat. in quo dominum
sui exercet. Post uestigia aut hui anti
qui seductoris omis gradiunt qui exem
ptu iniquitatis ab eo sumunt. ita qd alios
p iudicia opprimunt. & ita se ex parte illi
qm que bona & iusta sciunt de se abiciunt.
ac dona di que ipse dedit & cōstituit.
mordacit corrodit. unde etiā & societa
te in gehenna cu illo habebūt. S; fideles
qui hoc malū fugiūt & dñm p fide amplec
tunt. filii supne mercedis sūt. quia a dō ex
optabile mercede recipiūt qm ipsi in mi
raculis suis honorē exhibuerāt. quā ppe
etiā & celū in omib ornamtis suis nomi
nabunt. Qd aut iudicia dextera scapula
sup easde tenebras se inclinat. hoc ē qd ho
rectā fiducia & rectā potestate quā in
bonis & scis opib habere deberet. cū pfer
tui alior iudet. sup diabolicas nequici
as se ponit. cū hoc hor auferre uult. qd
a dō habet. Nam iudicia spoliatrix ē. &
similis latroni qui in uia speluncas facit.
ut unūquq; transcurrentē pilla decipiat.
& ei pecuniā quā portat auferat. & simi
lis etiā uipe que & concipiendo ac egre
diendo auctores suos occidit. Inuidia
enī in morib suis foueas facit. cū homini
bona sua abstrahit. ac etiā illos qui ei
bona sua largiti sūt dilaniat. cū eis omib
modis insidias ponit. queadmodu etiā in
supdictis uerbis suis demonstrat. Caritas
aut ipsā redarguit. & ne homines iudici
sint monet. **S**ed tertia imago ianē
glām declarat. que hic iudiciā subse
quit. qm p uicissitudinē iquietudinis
alienarū rerū comitatrix illi ē. quia ho
mines cū pfectui alior iudet. in semet
ipsis glari desiderāt. Et hec formā homi
nis habet. qm in desideris & in concupis
centis carnalib ē. excepto qd manus ei

hirsute sūt. quia opa que scdm rationa
litatē ad intellectū hominis dirigere de
beret. ab bestialia facta conuertit. & qd
crura & pedes ipsi crurib & pedib gruis
assimulant. qm uanā optionē in obiectioni
bus diaboli uelut in crurib suis extendens.
uestigia sua ad inconstantia ponit. ubi
ianē altitudinē sine uirtute bonor itine
rū magis ad stultā irrationalitatē quam
ad rectā & ad uerā prudentiā in hominib
qui eā imitant figit. Unde etiā in capite
suo pilulū de gmine cespitis factū gestat.
quia homines qui ianē glām sequunt. in
mentib suis tēnos & caducos honores a
mant. qui dñm uirēt. citissime in aridita
te queadmodu herba uertunt. Et eadem
etiā nigro idumto idunt. qm idē uicium
in uita nē ē. tenebris ifidelitatis in iternē
cione mortis circūdat. Qd aut in dextera
sua uiride ramusculū. in sinistra uero qsdā
flores tenet. qd magna diligentia ispicit.
hoc ē qd homines ianē glām imitantes. spi
ritalia opa uelut ipsi uiriditatē in celestib
habeant. ianē p iactantiā ostendunt. ali
quando aut scilaria opa quasi in terrenis
ex pbitate sua floreāt. ppe fauorē mundi
demonstrāt. & in hec omnē intentionē suam
ponūt. quia glari in omib p uanitatē iac
tancie desiderant. sic & idē uiciū in locutio
ne sua supi declarat. S; timor di responsū
illi dat. & eā detestabilem eē manifestat.
Quarta uero imago iobedientiā ostendit.
que post ianē glām hic icedit. qm curus
illi atq; alior p fatorū uicior ē. & omia of
ficia sua scdm uoluntatē eisdē ianis glē &
ceteror uicior pparat & instruit. ac ea igne
suo penetrat. Quā uidet caput ut caput
serpentis habentē. quia sic icentio ei in iten
tione antiqui serpentis ab initio erat sic
& adhuc ē. homini p suadens ne dō obedi
at. & etiā pectus pennatū ut pect⁹ alit⁹ ē
habentē. qm inscientia sua homines p ppe
tatē uoluntatis sue in altū se ad tollere fa
cit. & n prudentiā s; stulticiā in eadē altitu
dine imitari. dñm nesciendo. & qd sibi met
ipsis placuerit plenē pficiendo. Et crura &

ac pedes habet quēadmodū crura & pedes
impe sē. quia scdm optionē desiderior eorū
de hominū uestigia ipsorū ponit. abeata
subiectione eos auertens. ac in peccatū &
in temeritatē nequicię dō resistentes ipsos
tingens. Vorfū autē & cauda ac totū reliquū
corpus ipsi cancro assumat. quia fiduciā
qm eadē iobediencia in robore rebellionis
habet. ad finē etiā opis sui pducit cū in ma
lo pseuerat. unde & omēs reliquę copulati
ones pueritatis factorū ei nē in ptnaci au
dacia pcedūt nē i deceptibili astucia retro
cessit. ita qd nec in illo nec in ista stabilita
tē seruat. s; omīa quę in pceptis dī cōstituta
sūt. p pessimas simulationes repudiāt. & ca
pitatitudine irrationū temere disturbat.
Qua pp̄t & se hac & illac p̄cipitantē mouet.
quasi auento moueat. & cū mouet omēs
p̄dictas tenebras concutit. qm homines iō
bedientiā diligentes n̄ in ope uno rebellio
nistant. s; modo ab illo in istud in ab isto
in istud se p̄terue dilatāt. diabolicis artib;
exagitant. ubi in cōmōtionē eisdē exagita
tionis omēs p̄sitate uiciorū mouentur.
quia p malū iobediencie omīa cetera uicia
s; attrahunt. Qd autē ad aquilonē se cūer
tit. ac multū ignē ex ore suo emittit. hoc
ē qd ad illū qui in aquilone p temeritatē
iobediencie se dō opponere uolebat p̄tinet.
qm ipse eā primū pduxit. & idō etiā plu
rima incendia diuersorū uiciorū in locutio
ne sua euomit. cū nulli debitā reuerentiā
obediencie exhibet. s; cū omēs q̄s poterit
in uerbis suis exurit. uelut etiā p semetip
sā facit ut p̄dictū ē. Cui obediencia respon
det. & ne hoies illa imitentē fidelit̄ psuadet.

xxvii Sed quinta imago ifidelitatē manifestat.
quę hic iobedienciā subsequit. qm cū hoies
uiciū illud dilexerint ad ifidelitatē puen
iunt ita qd dīm negabūt. Quę uelut formā
hominis excepto capite habet. quia dīm
ē scit quē tam digne colere recusat. **xl.**
qm intransformatā ad in credulitatem
mente. recta iceptione caret. quā dīm p fi
dē cognoscat. Et a genib; usq; ad plantas p̄
dictis tenebris ifixa ē. quia nec se flexibile

ad uerā fidē. nec se in uerā fidē gradientē
ostendit. s; in tenebris ifidelitatis imobile
manentē se manifestat. cū dīm in uerbo &
in ope penitē ignorat. Nam in capite ei nul
la alia forma apparet. p̄t qd oculis nigre
dinē habentib; undiq; pleni ē. int̄ quos
oculus unus quasi in fronte ipsi ē. qui iter
dū uelut ardens ignis flagrat. qm in m̄te
ipsi nulla prudentia s; stulticia humane
scientię. ubi aspectib; interioris itentionis ei
p ifidelitatē nigrescentib; plenitudine itere
dulitatis p̄fert. cū undiq; circūspiciendo
omīa ifidelitatis opa ad se trahit. & cū lu
minaria ueracit̄ uidentis ueritatis negligē
ter respuit. Nam ifideles homines rectitū
dinē fidi multociens se habere dicūt. cum
actus ipsorū omī pueritate doloſitatis ha
bunder. Unde int̄ prauas itentiones suas
quas ipsi in mentib; suis celare n̄ possunt.
itentionē unā in aptiorē ostensionē aliq̄n
do quasi lucentis fidi ponūt. ubi ifidelitatē
suā p demita & p stellatū dispositiones con
firmāt. cū in illas sp̄s suā decepti figūt. in
quib; tam nulla fiduciā beatitudinis nec
ulla lucē uite cōphendere poterūt. Qd
autē dextrā manū ad pectus suū. ponit.
& qd in sinistra sua baculū tenet. hoc ē qd
pueri homines ifidelitatē amantes. in bonis
& in scis opib; scdm concupiscentias cordis
sui ociosi sūt. & qd in malis actib; uanā fidu
ciā habēt. in qua dīm in duas partes diuidit.
cū cū p̄supiores & iferiores creaturas in ele
mentis rimant. nulla ueritatē uite tene
res. de eadē imago palliū nigri coloris s;
circūponit. quia cū deceptione tenebroſi
tatis diabolicę artū se magis defendit.
quā beatā uitā. se habere ostendat. quēadmo
dū etiā in locutione sua sup̄ demonstrat.
Quę p fidē redarguit. & ut homines pue
rū speculū puritatis ad dīm tendat. admo
nent. hic etiā & p paulū ap̄lin exhortant.
quēadmodū scriptū ē. **A**ccedant uero
corde. in plenitudine fidi. ap̄li corda ac
scientia mala. & abluti corpus aqua mun
da. teneant sp̄s nr̄e confessionē i declina
tē. fidelis enī ē. qui repulſit. Cui sensus

talit. P. amonitionē spē scī. accedamus
ad summā beatitudinē ueraci intentione.
& cū pace bona scīpiam? & ea cū pietate
pficiam? qm̄ in pace fraterna caritas ar
det. & pietas dñi imitando ad om̄ia ne
cessaria hominib⁹ aspiciat. Et sic in pura &
in simplici pfectione uere fidei cordis nr̄i
& n̄ in maligna duplicitate p quā homo
scdm̄ pprietatē uoluntatis sue aliud s̄
eligit. & aliud cōtēpnit. riuulū scripturaz
aspici in cordib⁹ nr̄is. cōscientiā quē nos ad
mala semp̄ impellit a nobis abiciam? ac
singulis uerbis earūde scripturaz. q̄s d̄s
fit. & quē ei opa sunt iquitam? sic pfatā
cōscientiā in nobis mundantes quē p ea
sū ade squamis mortis obnubilata. uerā
fide ac opa ei multociens abnegat. Hec
autē in nobis pura n̄ sūt. nisi abluti sum⁹ a
peccatis nr̄is. ita qd̄ corpus nr̄m uisibilē
p̄futu sit aqua baptismi quā spē sc̄s iusi
bilis mundat & uiuificat. ut sordes pec
catorū animę p eā abluant. & ut etiā in
ferrima natura carnis abimunda spuma
sua p eā refrigeret. Qd̄ cū factū fuerit.
teneam? firma & sincera fidei spē illi. cōfē
sionē. quā apte in baptismo p̄felli sumus
dñi cōfiteutes. & diabolu abnegantes.
ita ne illa a nobis p ulla seductionē dia
bolicaz artū declinet. s; ut in nobis bene
radicata & bene roborata. inuolabilē p
seueret. qm̄ in lauacro regenerationis
hoc in signati sum⁹. qd̄ filij dī p sincerā
iusticiā uocam. Nam ille fidelis in om̄i
dono & in om̄i ope suo ē. qui p nullū p
miū beate hereditatis fidelib⁹ suis & in
eū uere credentib⁹ dabit. quia ab ipso
uero dī filio in fine sc̄lorū uere icarnato.
in hac plenitudine fidei securū & etnū
p̄miū recipient. **S**exta autē imago
in significatione desp̄atio ē. & post uesti
gia infidelitatis hic icedit. quia fomes illi
& aliorū uiciorū existit. qm̄ nec in semet
ipsa nec in istis ulla spē habet. s; ē q̄si n̄
sit. Et hanc in forma mulieris uides.
qd̄ ē defectus & debilitas ipsi in bonis
& in rectis cōsolationib⁹. in quib⁹ nullam

uictoriā s; in te trepidationē muliebris
defectionis ostendit. Et etiā caput mul
iebris morte tenebroso uelamine tectū ē. ac
reliquū corpus tenebroso idumto idutū.
quia intentio ipsi fragilis & infirma ac te
nebris desolationis & dubietatis circūdata.
om̄ia reliqua facta ei ueracit̄ corruptibi
lia & lucis ac gaudij uestim̄to carentia
declarat. ubi nulla gl̄am beate sp̄ci. s;
dedecus dubietatis s; circūponit. Nā ho
mines p diabolu decepti. cū gr̄e dī p despa
tione diffidit om̄i bono sup̄ni decoris se
denudat. Unde & ante faciē ei q̄si mons
ardentis sulphuris apparet. qm̄ ubi hui⁹
modi homines uerā fidē in beata spē ipsi
cere deberēt. ibi desp̄ationē uelut in al
titudine montis & arefacientis & feren
tis insipientie tenēt. quē uiriditatē ac bo
nū odorē uirtutū anime abstrahit. quē
admodū sulphur corpus arefcere & fe
tere facit. Et ad dextrū & ad sinistrū la
tus ei similit̄ quasi mons eiūde sulphuris ē.
quia ubi corda sua in bono ad dñm q̄si in
dextera deberent erigere. & malū uelut
in sinistra respuere ibi in m̄tib⁹ suis suffla
tū elationis in feruentissimo ac in amaris
simo dolore & contritione desp̄ationis
habēt. de bonitate dī nichil cogitantes
aut sperantes. s; tantū neq; mala & ad
uersa in cordib⁹ suis s; miserabiliter accu
mulantes. Qui in pfatas tenebras corrūit.
& multū fragorē in eis faciūt. qm̄ cum
desp̄atio homines istos in pd̄itionē trahit.
plurimas illusiones & stridores penaz &
diabolicaz cachinnorū eis infert. S; & rec̄
eā sc̄il iuxta dorsū ei sonus maximū toni
trui fact⁹ ē. quia in contradictione illa
qua desp̄atio dñm post ponit. ita qd̄ in
eū aspiciere recusat. calus p̄mi angli eā
inuat. ac eā secū in ruinā multaz mise
riaz & penaz ducit. qm̄ m̄iam dī n̄ que
sunt dū illa inuenire potuit. De quibus
om̄ib⁹ illa cōtrita multo gemitu & tre
more brachia sua & manus ad pectus
suū oprimit. & se pfatis tenebris totam
imergit. quia cū homines p diabolicā

seductionē in desperationē ceciderint. de
omib' transactis opib' suis terrent. & sic in
gemitu desolationis & in tremore obliuio
nis qua se ipsos nesciūt. fortitudinē & c
pensionē opū suoy que ad altitudinem
beate spei extendisse debuerāt. in dolore
male scientie absq; omī cōlatione bone
scientie ponūt. & se nequissime infelicitati
omīno tradūt. qm̄ ad glām resurgere
nolebāt. uelut idē uiciū in uerbis suis ut
sup̄dictū ē ostendit. S; spes illi respondet.
& ne homines illi in cordib' suis cōsentiāt
admonet. **S**ed septima imago luxu
riā significat. que hic desperationē subse
quit. quia postquā homines de mīa dī
despauerūt ita qd nulla spem boni ad ip
sū habēt. luxuriā arripūt in qua omīs
uoluptates suas pficiūt. facientes qcquid
caro eoy in sordib' suis expostulat. Que
quasi formā mulieris habet. qm̄ quēadmo
dū mulier ad patiendū feta ē. ita etiā lux
uria desiderū & fomes peccati existit. Et
sup̄ dextrū latus iacet. quia rectitudinē
bonoy & castoy opū s; subternit. ac p
uoluntatē carnis dīm aliquando nomi
nat. & se ipsā excusat. & aliquando pe
nitentiā se uelle habere dicit. quā tam
n̄ habet. ac sic plenē cū fiducia peccat.
Vnde crura sua icurruando ad se cōtrahit.
uelut homo qui in lecto suo ociose discū
bit. qm̄ fortitudinē in qua ad dīm erecta
stare deberet. in fragilitatē carnis p̄lta
conuertens. & illa ad se p fortitudinem
turpiū opum trahens. ac sic etiā in mente
sua uoluptuose requiescit in uoluptuosis
hominib' dicit. qd a concupiscencia car
nis sue n̄ ualeat se abstinere. Crines autē
ei ut flammę ignis sūt. quia homines luxu
riose uiuentes. pudorē quē in mentib' suis
ad castitatē dirigere deberēt in ardorē
libidinis trahūt. ac flamas pessimi icendij
in se nutriūt. p quas & se & alios in turpi
dinē accendūt. Et oculi ei albi sūt quēad
modū creta ē. qm̄ idē uiciū intentiones
p̄uoy hominū in occultitatē n̄ purā ofigit.
ne aliquid qd eis laboriosū uideat. aspici

ant. quatinus tanto p̄uiores ad uolunta
tes suas sint. S; & alba calciamēta in pedib'
habet. que tā lubrica sūt. qd nec icedere
nec stare p illa potest. quia delicatē uolup
tatē & n̄ iustā mortificationē carnis in
uestigis hominū habens. tā lasciuos etiā
gestus in eis ostendit. qd nec p honorem
rectitudinis ambulare. nec p mansuetu
dinē stabilitatis in eis durare ullom̄ studet.
s; p deuia queq; turpis libidinis icedere.
cū iterdū in sublimē saltat. p qd sepiissime
in pfunditatē cadit. Et qm̄ imundi ho
mines ad illecebras carnis se iclīnāt. &
sordes humanarū pollutionū amāt. p̄uīs
animalib' se assimilantes. ac celestē casti
monā fugientes. diuino iudicio multis
passionib' carnis sue subdunt. quia ea in
pprietate uoluntatis sue nolebāt. que in
bono desiderare debuerāt. quēadmodū
p paulū aplm̄ scriptū ē. **P**ropt̄ qd tra
didit illos dīs in desideria cordis eoy in i
mundiciā. ut cōtumelias afficiāt corpora
sua in semetipsis. qui cōmutauerūt uerita
tē dī in mendaciū & coluerūt & serue
runt creature potē quā creatori. qui est
benedictus in sc̄la. cui sensus talis ē. Quia
homines prauī ad icesta desideria uolun
tates suas ponūt. nec ab his cessare uolūt.
iusto iudicio p̄mittit eos creator om̄iū in
cui potestate sūt. & sine cui p̄missione nichil
fit. in cōcupiscencias cogitationū & uolun
tatū suarū ire. ut in imundiciā cadāt. ad
quā uehēt anhelat. ita ut in ignomi
niā & cōtarietate puerat carni suā. cū
in semetipsis peccata illa que n̄ cōueniūt
turpiē faciūt. Quēcūq; enī isti cōcupiscūt
& uolūt. ea p turpitudinē suā iūūt. ac
dīm derelinquūt. quē tam in intellectu
suo sciūt. tantū adtendentes quid ī car
ne sua implere possint. P hoc enī primū
anglīm mutant. qui p pessimas uolunta
tes suas uitā in semetipso mutare uoluit
qd pficere n̄ potuit. quia dīs ipsū in mor
tē que uite abstracta ē tradidit. Jam &
hoc in homines istos dīs in desideria uolun
tatū suarū transire p̄mittit. qm̄ ad ea &

n̄ ad celestia festināt. ita ut cū sanguine
in mundo & cōtaminatōe humiditatis pol-
luant se & cōtaminēt. ubi tā in semetipfis
quā in alijs humanā naturā pessima in-
quinatione cuertūt & discerpunt. ita qđ
cūcūq; geniturā quā d̄s constituit
destruūt. & qđ omī imundicia ac ihuma-
na cōtagione uerecūda disciplinā trans-
mordent & delinunt. Et quia corpora
sua in puerilitatē transformāt. cōmutāt
etiā ueritatē illā quā d̄s uerus d̄s ē in-
mendaciū hoc. quo d̄m blasphemant
cū idola colūt que nulla ueritatē s; fal-
sum nom̄ in se habēt. qm̄ nec s; nec alijs
pdesse possūt. ac seruile cōditione famu-
lant subiecti s; creature cū ei genua sua
curuāt. & cū ad eā p̄ces fundūt. illum
qui eos creauit derelinquentes. nec de-
bitā reuerentiā ei exhibentes. Vnde etiā
diabolus multas passiones & ardore in
mundicijs. carnis eis infert. de quib; se eri-
pere nec uolūt nec possūt. qm̄ ea colūt
a quib; nullū refrigeriū nec ullā salutē
habere ualent. Creaturā & enī quā adā
in rationalitate p̄ officia uelut p̄ nomina
sua cognouit s; in d̄m eligūt. ac salutē
ab ea postulat. que ipsis in seruitutē con-
stituta est. & seruū d̄m uocat. q̄ndo d̄m ^{ru.}
uerū derelinquūt qui in p̄petuo hono-
re sup̄ omne creaturā suā in sc̄la benedic-
tus ē. Sic autē d̄s ueritas ē. diabolus uero
mendaciū. qui sibi seruientes ad pessimas
cōquinationes corporis & anime incur-
uare semp̄ festinat. Quia pp̄t & luxuria
ex ore suo quendā anhelitū & quandā
uenenosā spūmā emittit. qm̄ in uerbis
suis conatū & iactantiā sup̄bie ostendit.
ac illicita desideria sua quib;da turpib;
locutionib; pducit. ac dext̄ ubere q̄si-
catulū canis iactat. sinist̄ ū uelut uipe-
ram. qm̄ ubi in rectitudine nutrimenta
hominib; p sapientiā uelut p dext̄rā
exhibere deberet. ibi imundiciā p̄ inspi-
centiā educat. & ubi ab imundiciā tamquā
a sinistra se p prudentiā continere deberet.
ibi amaritudinē p stulticiā nutrit. nulli

parentis. quoniam ei scandala obiciat. qui uo-
luntati suę resistit. illos etiā iterū dilan-
ans qui ipsi adherēt. Vnde manib; flores
arborū & herbarū decerpit. ac odorē illoꝝ
narib; capit. quia hominib; p̄suadet ut in
opib; suis uelut floriditatē maiorū & ina-
turaliū. ac etiā minorū & naturalium īcen-
diorū carnis appetāt. quā s; in odorē con-
suetudinarij saporis īdiscrete apponāt.
qm̄ cū gustus odoris imundicijs sordium
turpē frequentant. appetit quoq; ad
pessima & illicita desideria in hominib;
ipsū frequentantib; augmentantur.
Ipsa quoq; alia īdūmīta n̄ habet s; tota
igneā ē. & ardore suo omīa s; adiacentia
sic fenū arefacit. qm̄ ipsa decore pudō-
ris & honestatis carens. omib; se nudam
in cōfusione demonstrat. ac se diaboli
cū & tartareū ignē ēē manifestat. ita
qđ deceptibili feruore spurcicijs sujs
uenas & carnē hominū s; occurrentiū
cōmouens. fructus sc̄itatis uelut aridū
fenū eis abstrahit. & ad queq; illicita ī-
centiua carnaliū cōcupiscencijs illos pdu-
cit. sic etiā in loquela sua sup̄ facetur.
Cui castitas resistit. & ut homines ab illa
declinēt. & se fidelit̄ imitent̄ admonet.

Quā autē ad dext̄rā partē p̄dicti uiri
imaginē uelut in humana forma stan-
tē uidet. hoc ē qđ in rectitudine & in
fortitudine dī zelus ipsi peccata hominū
purgant. & exterminant apparet. quia
homo ad imaginē dī factus. & scientia
boni ac mali īfusus. p iusta iudicia sumi
iudicis qui omīa uere diiudicat. iudi-
candus ē. Que facie igneā habet. qm̄ idē
zelus omīa que iusta sūt. in feruore iudi-
ciorū suorū uelut ignis cōsumit. n̄ qđ omīa
p ignē purget. s; qđ omīa mala exter-
minando ad nichilū deducit. Vnde &
calibineo īdūmīto īdūit. quia iusticia
que fortis & cōstans in iudicijs suis ē. ue-
lut uestimētū ipsi existit. qm̄ ea que dī
iudicat. n̄ alio m̄ quā sc̄dm hoc qđ iustus
ē iudicat. Et qđ hec aduersū p̄fata uicta
clamat. hoc ē qđ zelus d̄m diabolicas il-

iustiones p[ro]fator[um] uicior[um] redargunt. & eas
 om[ni]no c[on]terit. q[ui]n ead[em] uicia ei[us]d[em] anti
 qui serpentis uiscera & emissio iniquitat[is]
 ipsi[us] exist[en]tia. mortiferas sagittas hoib[us]
 i[n]figit. que tam p[er] martiriū filij d[omi]ni c[on]sum
 dent. ac p[er] e[un]d[em] diuinitatē c[on]terent. ita
 q[uo]d om[ni]no p[ro]hibet. ubi mors in eternū de
 struct. cū d[omi]n[u]s potestare suā ap[er]ire digna
 bitur. cui nullus resistere potit. uelut
 etiā iob testat[ur] dicens. **O**s cui resistere
 ire nemo potest. & sub quo curuant[ur] qui
 portant orbē. Cui[us] sensus talis ē. V[bi] qui
 om[ni]a creant & in cui[us] potestate om[ni]a
 sūt. talis & tantus in fortitudine iudici. **xlv.**
 orū suoy ē. q[uo]d nec ang[eli]s nec in hominib[us]
 ulla fortitudo inuenit[ur]. que resistere exa
 minationi ipsi[us] ualeat. cū uindictā suā
 cont[ra] delinquentes iusto iudicio denu
 dat. Nam ira d[omi]ni hoc solū ē. q[uo]d ipse malo
 iniquitat[is] semp[er] repugnat. & q[uo]d cū iuncti
 onē cū malo n[on] habet. s[ed] q[uo]d illud p[ro]fecte
 p[ro]sternit. quēadmodū illud in anglo & **xlv.**
 in homine p[ro]sternebat. V[bi] enī hoc in iudi
 cia sua cōstituit. q[uo]d iniquitati iusticiā &
 delinquentib[us] correptionē p[ro]ponit. q[uo]d ibi
 ē ubi peccator p[er] penitentiā iustificatur
 scilicet cū penitendo se ipsū diiudicat. & cū
 in cruce penitentie se ponit. & cū lacrimis
 se uulnerat. peccata sua d[omi]no p[ro] sacerdotē **xlvii.**
 cōfite[n]do. quia sumus sacerdos uidet d[omi]n[u]s fili[us]
 in cruce se optulit. ubi multa peccata hoīū
 p[er] effusū sanguinē suū abstergit. V[bi] namq[ue]
 resistere in hac similitudine nullus potit.
 q[ui]n ipse solus d[omi]n[u]s & solus iustus iudex ē. oīa
 iuste diiudicans. & om[ni]a bene disponens.
 Preceptis enī ipsi[us] subiugati sūt. qui hanc uir
 tutē ab ipso habet q[uo]d ferūt orbē scilicet cir
 culū illū in quo mundus subsistit. q[uo]d & **xlviii.**
 scdm dispositionē. & scdm cōstitutionē d[omi]ni
 faciūt. Hi aut[em] sūt sol & luna ac reliqui pla
 nete. & stelle. cū ceteris siderib[us]. qui in ar
 denti in sua rotā orbis sustinēt. & qui aq[ui]
 s[ed] adtrahunt. & illas bibūt. ne ardore ipsoy
 idē orbis ardeat. S[ed] & eodē m[od]o p[er] aquā lu
 cet. Isti quoq[ue] iudiciis d[omi]ni frequent[er] famu
 lant[ur]. quia in famulatu suo cū hominib[us]

sūt. & actus eoy sentiūt. nec ali[us] faciunt
 quam q[uo]d eis p[re]cipit. hec uero om[ni]a a sūmo
 creatore sic ordinata sūt. qui om[ni]a ordnat
 & disponit. scdm q[uo]d unicuiq[ue] bene ordi
 nata & bene discreta. dispositio cōpetit.
 Qui aut[em] uite desideriu[m] habet. in illo uer
 ba hec p[re]cipiat. ac ea m[er]ito cubiculū cor
 dis sui recondat.

Et ecce uidi p[re]dicte multitudinē
 alios spiritus qui uociferabant[ur]
 dicentes. Quis ē d[omi]n[u]s. Lucifer
 d[omi]n[u]s ē. & ali[us] n[on] ē. Et isti supbia hominib[us] de
 monstrat. & ut se alijs excellentiores cō
 existiment. eis p[ro]suadet. **E**t uidi maxi
 mū ignē qui totus fortissimo ardore ar
 debat. & in quo magnoy & horribilū
 uermū multitudo erat. In igne aut[em] isto
 anime illoy p[ro]uibant. qui exaltatione
 supbie factis & dictis in se habuerāt. d[omi]n[u]m
 in seculo fuisse. Prop[ter] supbiā quippe in igne
 isto. & p[ro]p[ter] iactantiā auerim[us] qui in eo erat
 affligebant. Et uidi. & intellexi hec.

Et de p[re]fata inuente luce. iterū audiui
 uocē in dicentē. Hec que uidet uera sūt.
 S[ed] homines qui malignos sp[iritu]s supbiā sibi
 obicientib[us] studuerūt deuincere. & penas
 ei[us]d[em] uicij effugere. cilio & flexura ge
 nuū. ac uerberib[us]. suspirijs. & lacrimis cor
 pus suū domēt & castiget. **C**um ista
 namq[ue] afflictione supbia in homine supra
 tur. hec enī pugna contra supbiā ē.
 Illiciu[m] quippe elationē mentis i[n]tergere
 phibet. flexio quoq[ue] genuū ad suspiria
 animū i[n]tligat. uerbera etiā supbiā con
 stringūt. suspiria eā uulnerāt. & lacime
 illa submergūt. Suspiriū quippe d[omi]n[u]m uidet.
 lacrima aut[em] ipsū cōfite[n]t[ur]. Sic supbia cōpri
 menda ē. **S**upbia nāq[ue] p[ri]ma deceptio ē
 que d[omi]n[u]m respuit. unde & mat[er] om[ni]ū uicior[um]
 existit. Et sic homo totū corpus suū q[ui]nq[ue]
 sensib[us] regit. ita & supbia quib[us]dā uicij[s]
 scilicet odio & iobedientia. & iam gl[ori]a. ac
 fallacia. om[ni]e genus uicior[um] s[ed] adtrahit
 & in errorē mittit. Nam supbia sup[er] d[omi]n[u]m
 ascendere uoluit. & quid possibilitas ei[us]
 facere posset tēptauit. odiū aut[em] d[omi]n[u]m

temptavit. Quid qui deo famulari desiderant. facere erubescant. & hec mala de se piciant. hec speculum animarum suarum pulchra obnubilent. Hec autem de penitentium animarum purgandis & saluandis dicta sunt & fidelia sunt. & fidelis his attendat. & ea in memoriam bonae scientie componat.

Sed & eisdem multitudinis alios spiritus uidi. qui magno clamore uociferabantur. Alium dominum per illum qui lucifer est non inuocabimus. quia magnificam gloriam cum ipso habebimus. Et hi hominibus tantam gloriam ostendunt. & ut illi studiose insistant exhortantur. **E**t ecce paludis longam & latam uidi. multam sordidam. multaque genera uermium in se habentem. ac pessimum fetorem de se emittentem. in quo anime illorum affligebantur. qui dum in seculo uiuerent. maximo studio ad tantam gloriam ambulauerant. Nam qui tantam gloriam sategant. sordide eisdem paludis inficiebantur. & quia etiam in eodem uicio superbiauerant. a uermibus istis torquebantur. & quia sic ubique indiscrete fecerant. predicto fetore ledebantur. Et uidi. & intellexi hec. **E**t iterum de praefata uiuente luce. audiui uocem ad me dicentem. Hec que uidetis uera sunt. & ut ea uideatis. **S**ed homines qui spiritum tantam gloriam spondentes superare studuerunt. & coram eisdem uiciis effugere optauerunt. ieiuniis ac uerbis se affligant. ac plurimas supplicationes deo offerant. ac inde uicium omnino fugiant. **I**n ans enim gloria ad sinistram respicit. & considerat quid per irrationalitatem facere possit. ac propria uoluntate sua ubique habere uult. & per ceteris se ornat. & per ceteris honorari & laudari desiderat. Unde cum se ornauerint dominum non timet. & cum honorari quesierit ipsum non diligit. & cum laudari studuerit. iustitiam dei relinquit. Nam propter delectationem uoluntatis suae deo obsequium non praebet. quoniam cum non timet nec amat. nec praecipia eius seruat. Quapropter & illi qui eam sequuntur quicquid per se discunt. & quicquid per se disponunt. hoc est optimum computant. quoniam culturam dei non querunt

nec filium dei diligunt. sed omnia que sancta & iusta sunt in irrisione uoluptatis suae ducunt. **S**ed qui deo fideliter seruire desiderant. hanc manitatem abiciant. & restrictionem animi sui cum beatis operibus firmiter teneant. hec autem de penitentium animarum purgandis & saluandis dicta sunt & fidelia sunt. & fidelis his attendat. & ea in memoriam bonae scientie componat.

Alios quoque eisdem multitudinis uidi spiritus. quos etiam sic uociferantes audiui. **I**solus deus esse non debet. sed & alii propter eum omnipotentes erunt. Hi homines ad inobedientiam exhortantur. & ut praecipis suis resistant. eis ostendunt. **V**idi quoque densissimas tenebras. in quibus anime illorum qui dum in corporibus suis uiuissent. inobedientiam se associauerant. super ignem pauperculum quasi errando cecidebant. quas etiam acerrimi uermes super idem pauperculum iacentes moribus attritebant. Quoniam enim ceci erant. ubi praecipia platoni suorum implere noluerant. in eisdem tenebris errabant. & quoniam per inobedientiam secundum uoluntates suas praerue ambulauerant. in igne pauperculum. huiusmodi cecidebant. & quoniam praecipis suis contumaciter repugnauerant. a uermibus istis puniebantur. Et uidi. & intellexi hec. **A**udiui quoque iterum de praefata uiuente luce. uocem dicentem ad me. Hec que uidetis uera sunt. & ut ea uideatis. **U**nde homines qui inobedientie obtemperant. si hos spiritus eam se demonstrantes. de se excutere contenderint. & penitus eisdem inobedientie abesse desiderauerint. flexis genibus coram praecipis suis uerbo humilitatis ueniam petant. ac iussione eorum per aliquod tempus solitariam uitam aggrediantur. & ieiuniis ac uerbis iterum affligantur. & etiam aspera ueste iterum induantur. & sic cum equitate iusticie in se filios patris recipiant. **I**nobedientia enim pessimum malum est. nec dominum timere uult. nec hominem honorat. Nam qui hoc uicium secuntur. in se dicunt. Vixit quid uidemus? Et quid facere possumus? Quid nobis per eos imponitur? nescimus quid sit. iusticia enim nostra maior & utilior iusticia illorum est.

Sed & alios eide multitudinis
iudi spē. qui etiā sic uociferan-
tes clamabāt. festinemus. ut
lucifer uoluntatē suā pficiat.
& hi homines ad despationē istigāt.
& ne spē suā in illū qui eos creauit po-
nāt. **E**t ecce fossa multe latitudi-
nis iudi. que etiā tante pfunditatis
erat. qd finē eide pfunditatis cōsidera-
re n̄ poterāt. & in qua maximus ignis
ardens. maximū fetorē ex se reddebat.
Anime aut illorū in fossa ista erāt. qui
de grā & de mīa dī despauerāt. dū iā
p̄b̄ suis fuisset. Quia enī spē saluationis
de se abiecerāt. in fossa hac erāt. &
quia hoc in plurima peccata cōmi-
serāt. in igne ei ardebāt. & quia in
eide peccatis moderationē n̄ habue-
rāt. fetorē eide ignis sentiebāt. Et ui-
di. & itellexi hec. **E**t de p̄dicta ui-
uente luce. uocē iterū in dicentē au-
diui. Hec que uidet uera sūt. S; istis
qui despationē s̄ accumulāt. & qui
bonitati dī n̄ cōfidūt. dīm habentibus
quasi d̄s n̄ sit. quid aliud aderit quā
mors. S; ut malignis sp̄itib; ad despa-
tionē eos exhortantib; resistāt. & ut
despationē de se abigāt. puris oratio-
nib; & genuū flexionib; bona uolunta-
te insistat. s; ut ponderosa ieiunia et
alios graues labores arripiāt. eis n̄ ex-
pedit. ne maiore despationē icidat.
quia plurimos dolores in cordib; suis
phoc uicū cū acerrima amaritudi-
ne ferūt. **O**spatio nāq; corpus ho-
minis ledit. animā ei occidit. dīm q̄q;
ētepm̄. & iudicia ei post ponit. & ad
uictoria ei in nullo ēē facit. ac ita se
metipsā dicit. Que sūt que d̄s fecit.
Et ubi ego ēē potero nisi in p̄ditione.
Sic despatio ab omī bono destruit.
scilicet a fide picit. & a lege scripturarū
delet. qm̄ cū his omīa bona p̄b̄antur
& noscunt. quēadmodū cū argento
omīa cōmutant & cōparant. Ipsa enī
nec in dīm cōfidit. nec in eū credit.

nec itelligit. nec scit quid ipsa sit.
Et qm̄ talis ē. d̄s eā in omib; & p̄ omib;
destruet. Lignū nāq; si uiriditate
in se n̄ haberet. lignū n̄ ēēt. & si pomi-
fera n̄ floreret fructū n̄ ferret. Sic
etiā & homo sine uiriditate fidi nichil ē.
& sine intellectu doctrine & scripturaz.
fructū n̄ dat. Vnde & circūit cor-
dis hominis in quo mortifera p̄ despa-
tionē cōponunt p̄ diuinā potentia
destruit. quia despationē dicit. nec
ulla creatura in illa letat. Hec aut
de penitentū animab; purgandis
& saluandis dicta sūt & fidelia sūt. &
fidelis his adtendat. & ea in memo-
riā bonē scientie cōponat.

Quos quoq; p̄dictē multitu-
dinis spē iudi. quos etiā sic uoci-
ferantes audiui. Hūquid mag-
nū ē. qd lucifer fecit. Et nos unum
cū illo sentim. Isti homines ad luxu-
riā p̄trahūt & ut delectationē car-
nis sue cōpleāt exhortant. **E**t uidi
maximū ignē fortissimo ardore ar-
dentē. & totū pessimo ueneno ac se-
tentē sulphure p̄fusiū. de quorū etiā
nequissima fortitudine fortitē serue-
bat. ita qd etiā īfectione istorū cōmo-
tus. magnos crepit⁹ dabat. Et anime
illorū his penis torquebant. qui dū
in corporib; suis fuisset. luxurie & for-
micationi seruierāt. Nam p̄t̄ icendū
luxurie ignē istū passē sūt. & p̄t̄ de-
lectationē imundicie quā in ea ex-
ercuerāt. ueneno hoc īfectē sūt. & p̄t̄
īcessabile facinorosū opus ipsi eodē
sulphure puniebant.

Sed & in igne
isto alī ignis erat. cui maligni spē
animas eorū qui adulteria p̄petraue-
rāt. ita iponebāt. & itū extabebāt.
uelut uirga hac & illac īflectit que
sepi imponit. & iterū extrahit. Quia
enī dū iste fuisset adulterina corpo-
ra habuerāt. in p̄fato igne alio igni
iponebant. & quia alienis hominib;
se cōmixerāt. in diuersitate diuerso

cxvii.

in morte tradidit. **S**ed qui uotū casti-
tatis scindit & castitatē quā dō uoue-
rūt n̄ p̄soluit. ut cornūta eīde placuli
immutat. si uirgines dō cōsecrate fuerūt
uelamīna uirginitatis deponāt. & p̄
rectorē animarū suarū uelamina uidu-
tatis recipiāt. & deīde tā ipse quā ille
que uotū uiduitatis dō optulerunt.
& hoc in ardore libidinis neglexerūt.
aspicitate uestiū & ieiuniorū ac uerbe-
rū se puniāt. & flexione genuū ac ora-
tionū gratiā dī requirūt. **Q**ui enim
dō se optulerit. & post tergū respexerit.
scilicet qd̄ reliquerat amplectendo. paga-
no assimilāt. qui idola & n̄ dīm adō
rat. quia p̄pria uoluntatē suā p̄ dō
habet. Nam sic pharao facit. qui p̄m
dī quē dimiserat. p̄secutus capere uo-
luit. & in mari rubro submersus ē. ita
& iste qui p̄prietatē uoluntatis sue quā
p̄p̄t dīm reliquerat. denuo retrahit.
crudeli morte submergit. qm̄ sic uita
in ueteri lege ē n̄ potuit. sic iste in
transgressionē hac uitā p̄mereri n̄ po-
terit. **Q**ui uero cōtraria fornicatio-
ne & in masculis & in feminis rectitu-
dinē humane nature destituerit. &
p̄m̄ eīde peccati p̄ penitentiā ab eī
desiderauerit. & ipsi cilicio & ieiuniis
& flagellis se castigēt. ac genuū ieur-
nationib⁹ cū purissimis orationib⁹ dīm
s̄ placabile faciāt. **H**oc peccatū enī
turpe & facinorosū ē & in homine p̄
diabolicā artē se erexit. quē ad mūdū
mors hominē in casu ade ītrauit. cum
adō recessit. Vt nāq; hominē ad magnū
honore & ad gloriā nomen erexit. s̄
serpens eū decepit & hō cōsiliū illi⁹ susce-
pit. ac ita cognitionē omīs uocis cunc-
torū animalū quā spirante sono p̄fe-
rūt amisit. Et peccatū hoc uis cordis
diaboli ē. unde hominib⁹ suadet. ut na-
turale usū in bestiales mores mutet. &
ut turpitudine in semetipsis operent.
qm̄ p̄p̄t p̄mū odiū qd̄ ad fecunditatē
mulieris habuit illa adhuc p̄sequitur.

ne partū p̄ferat. s̄; inauult qd̄ hoies
in cōtrarietate se polluat. Et quia dō
uoluit. qd̄ genus humanū de femina
p̄crearet. magnū scelus ē qd̄ hō semen
suū in cōfusione ducit. cū idē peccatū
p̄petrat. **S**ed & qui pecorib⁹ se cōmis-
cet. ita qd̄ gloriā humanā naturā huic
pessime turpitudinē imittit. & postea
facinorosū reatū suū cognoscentes. p̄ eo
de reatu se afflictioni supponere cōten-
dūt. acerrimis ieiuniis ac durissimis uer-
berib⁹ se puniāt. & gen⁹ pecoris illi⁹ cū q̄
peccauerūt. deiceps fugiāt. quatin⁹ pe-
nitendo diabolo scandalū īferant.

Homo enī qui cū pecorib⁹ p̄ fornicatio-
nē peccat. facit sic ille qui uas fictile
parat. & hoc dīm suū ē dicit. & sic dīm
ihonorat. quia rationalitatē irrationa-
li & contrarie nature cōiungit. Iste duro
& frigido lapidi assimilāt. qm̄ magna
duricia ē. qd̄ homo ita obdurat. qd̄ ad
quē honore creatus sit n̄ recordat.
atq; maximū frigus ē. qd̄ in intellectu
suo ignē ardoris sp̄s scī extinguit. cū
peccatū istud in pessima cecitate p̄ficiat.
Qua p̄p̄t anima illi⁹ que in extinguib⁹
lis ē in uase corporis sui dolet. cū ille
peccatū hoc p̄petrat. qm̄ istud nequi-
us uermib⁹ ē. qui de natura sua n̄ recessit.

Sed & cū homo p̄ gustū carnis in luxu-
ria p̄uariat. demonib⁹ oblationē of-
fert. Cū enī ad mala hec opa p̄ gustum
mouet. oculos bonę scientie anime ob-
tenebrat. quasi cū manib⁹ suis oculos
suos tegat. & sic cū ope iniquitatis hui⁹
in tenebras uadit dicens. Stare n̄ possū.
uelut caro n̄ sim. Ve cibis nāq; & de po-
tib⁹ uiuo. sic dō me cōstituit. & idō ab
hui⁹modi opib⁹ me abstinere n̄ possū.
Et sic homo in sensu suo & in operibus
malis uelut molendinū currit. & subinet
ipsi p̄ uoluntatē maledictorū opū ruinā
edificat. ac p̄ osculū & p̄ odore cōcupiscen-
tię. peccata luxurię ad se colligit. Nā
flamma ignis luxurię in umbilico mulie-
ris accendit. s̄; in subis uiri plene p̄ficiat.

lxxxiii.

& his diabolica persuasio accedit: quia
diabolus malū cōsiliū in muliere incepit.
& illud in iuro p̄fecit: quēadmodū cū
ignis p̄ aliā rem afflat̄ plenus ardet.
S; quia d̄s hominē absq; omī ianitate
creavit. & quia p̄ bonā scienciā omīa
bona illi ostendit: omīa opa ei scdm
merita ip̄s iudicabit: uelut etiā da
uid spū p̄pheticō p̄ me īspirat̄ loquitur
dicens. Iudicabit orbē t̄rā in iusticia:
& p̄p̄os in equitate. Qd etiā sic ītelligē
dū ē. Is qui omīa iuste disceruit: iusto
iudicio iudicabit circuitū t̄rē. qui ad
seruendū hominē positus ē: ita qd in
omīb; t̄rens creaturis. nullo germine
caret: s; cū peccatis hominū uiolat̄. p̄
iusticiā iuste purgabit: ne rubigine
īiquitatis īquinat̄ appareat. S; & ho
mines qui ad hoc cōstituti sūt: ut in p̄cep
tis dī quiesca m̄te p̄durer̄: recto modo
equitatis iudicabit: ita qd aut in p̄senti
uel in futuro sēlo purgabunt̄: cū p̄ua
ricatores p̄ceptōy ei extiterit. Hā cū
grām dī uidendo & sciendo neglexe
rit. & se peccatis implicauerit: ut ab
his purgen̄: eripiendi tam̄ penis odig
nis subponen̄: quia quāuis tarde ad
grām dī uel in fine suo p̄ penitentiā
respiciūt: unde purgati ad saluatio
nē resurgūt. Hec aut̄ de penitentium
animab; purgandis & saluandis dicta
sūt. & fidelis sūt. & fidelis his attendat.
& ea in memoriā bonę sciencię cōponat.

Capli quartę partis De Viro ad austrū

& ad occidentē aspiciente.

- i. Verba iusticie.
- ii. Responsū iusticie.
- iii. Verba torporis.
- iiii. Responsū fortitudinis.
- v. Verba obliuionis.
- vi. Responsū sc̄itatis.
- vii. Verba īconstantie.
- viii. Responsū constantie.
- ix. Verba cure t̄renon.
- x. Responsū celestis desiderij.
- xi. Verba obstinationis.

- xii. Responsū c̄punctionis cordis.
- xiii. Verba cupiditatis.
- xiiii. Responsū c̄tēpti mundi.
- xv. Verba discordie.
- xvi. Responsū concordie.
- xvii. Verba zeli dī.
- xviii. Qd homo puerā obedienciā ad grām
dī redeat. & creatori suo adherat.
- xix. Qd d̄s hominē monet: ut lucē beati
tudinis adtendat.
- xx. Qd t̄ra sustinens & portans ceteras
creaturas. hominē q̄q; in omīb; ne
cessitatib; quę corporis ei sūt c̄seruat.
- xxi. Qd t̄ra materia hominis existit. qui
materia humanitatis filiū dī ē.
- xxii. Qd anima suspiria ad d̄m habens. &
in beatis uirtutib; germinās mātia bo
non opū existit.
- xxiii. Qd filiū dī in corde patris latens. p̄tea
homo fact̄ baptissimū attulit.
- xxiiii. Dauid ad candē rem. § guntur.
- xxv. Qd octo uicia octo beatitudinib; re
pugnantia. in p̄ditionē redire co
p̄t.
- xxvi. S̄pecialit̄ de iusticia & habitu ei &
quid significet. § qd significet.
- xxvii. S̄pecialit̄ de torpore & habitu ei &
libet sapientię ad candē rē.
- xxviii. S̄pecialit̄ de obliuione & habitu ei
& quid significet. § & qd significet.
- xxix. S̄pecialit̄ de īconstantia & habitu ei
& quid significet.
- xxx. S̄pecialit̄ de cura t̄renon & habitu
ei & quid significet.
- xxxi. S̄pecialit̄ de obstinatione & habitu
ei & quid significet.
- xxxii. Dauid ad candē rē. & qd significet.
- xxxiii. S̄pecialit̄ de cupiditate & habitu ei
& quid significet.
- xxxiv. S̄pecialit̄ de discordia & habitu ei
& quid significet. § significet.
- xxxv. In actib; ap̄lōy ad candē rē.
- xxxvi. S̄pecialit̄ de forma zeli dī & qd
uom̄ fidelis hō oīa se loquit̄ pecca
ta sua pauens & uitā suā p̄trahi uo
lens q̄tū peccata sua emendet.
- xxxvii. Qd zelus dī aduersus diabolicas sug
gestionē iuuenibilis ē.
- xxxviii. Qd hominē qui se p̄ peccatis suis puni

zelus dī minus fer
et ad dī suspirand
do diabolū erubesc
Dauid ad candē
rē de quibda pu
māx quorūda
cia peccatorū
Quom̄ hominē p
iusticie īfame
Quā iusticiā dī
m̄t. qm̄ in iust
casū reperit. §
Qd fidelis creator
anima multo
rē de aliis quibda
quarūda animi
p̄t̄ deliquerāt
m̄t̄m̄t̄.

zelus dñi minus ferit.

Qd homo peccata sua recognoscendo & ad dñm suspirando & scā opa edificando. diabolū erubescere facit. *lx.*

Dauid ad eandē rē.

Ite de quibda purgatoris penis animarū quorūda hominū qui in iusticia peccauerāt. & cur easde ita pa *lxi.*

Quom homines penitendo peccatum iusticie in semetipsis deleāt. *lxii.*

Qui iusticiā diligūt legē seruare nolunt. qm in iusticia nullus ordo equitatis reperit. *lxiii.*

Qd fidelis creatorē suū laudet qm anima multociens planctū educit. *lxiiii.*

Ite de aliis quibda purgatoris penis quarūda animarū que in seculo p corpore deliquerāt. & quare illas hoc in sustineāt. *lxv.*

Qualit homines qui in corpore peccat. idē peccatū penitentes in se puniāt. *lxvi.*

Qd corporis in pigritia iacens. & sic in iusticia existens. qui fructū artefacit. bonū opari post ponit. *lxvii.*

Ite de quibda purgatoris penis quarūda animarū hominū illorū qui in obliuione peccauerāt. & cur eas sic *lxviii.*

Quom homines penitendo peccatū obliuionis in corporib' suis deleāt. *lxix.*

Qd obliuio tenebris infidelitatis cor hominis circūdat.

Verba de libro sapientie. *l.*

Ite de quibda purgatoris penis animarū quorūda hominū qui in instantia deliquerāt. & quare illas sic ha *lii.*

Qualit homines peccatū instantie in semetipsis p penitentiā abiciāt. *lii.*

Qd instantia p uia unā icedere nolens. uoluntate suā retinens. similis ē simulacro. *liii.*

Ite de quibda aliis purgatoris penis animarū quorūda hominū. qui in cura tēnoy peccauerāt. & cur eas *liiii.*

Quomodo peccatū cure tēnoy hoies penitendo in corporib' suis examinēt. *liiii.*

Qd qui curā tēnoy diligūt sic crea

turā inspicit. & sic creaturis emuniceat. ac atritū cū bubus sic apprehendat. ut tam ad dñm aspiciat.

Ite de aliis quibda purgatoris penis quarūda animarū hominū qui in obstinatione peccauerāt. & quare eas sic paciant. *lv.*

Qualit p penitentiā homines peccatū obstinationis in semetipsis puniāt. *lv.*

Sic talpa trā cecit. sic obstinatio queq;

Qd quia dñs iob ualde amauit. multas tribulationes sup ipsū posuit. *lv.*

Ite de quibda purgatoris penis animarū quorūda hominū qui in cupiditate peccauerāt. & cur illas hoc in sustineant. *lv.*

Qd cupiditas canib' & auib' qui nō satiantur. similis existēs ad illa que aliena sē respicit. *lv.*

Ite de quibda aliis penis purgatoris animarū quorūda hominū qui in seculo peccata s' attraxerāt. & qre eas *lv.*

Qualit peccata discordie homines p penitentiā in cordib' suis puniāt. *lv.*

Qd qui discordiā diligit. a maligno spū fatigant' ita qd discors & ipse nites hō i magnū casū cadit. *lv.*

Verba euangelii. *lv.*

Incipit quarta pars de viro ad austrū & ad occidentē aspiciente. *lv.*

Vidi quoq; qd pfatus uir ad austrū se conuertit. ita qd & austrū & occidentē inspiciebat. Et trā

in qua idē uir a genib' usq; ad fuitas suas erat. humore & uiriditate ac germen in se habuit. & quasi floriditas ac decor uirtutis eidem uiri fuit. uelut uir' ipsi' p eā decorata ēēt. quia in diuersis generib' fertilis ē. scil' qm omia formata in tēnoy creaturis de trā pducta sūt. ipsa quoq; materia opis dñi in homine ē. qui materia humanitatis filij dñi ē. Et ecce in supradicta

nebula que diuersa genera uiciorum in se habuit ut p̄fatu ē. nō etiā octo in cia in imaginib' suis hoc m̄ uidebam. Nam prima imago caput ut hominu' certior habebat. & cauda ut u' sus. reliquū uero corpus ei' porco as sumulabat. Et eade imago dicebat.

I. **S**up quē iusticiā meā ponā. Sup nul tū. Nam si illū & illū inspicere creatu ra dī nō cēm. s; sic asellus cēm qui tar de icedit. nisi p̄ stimulu' minet. Sapien tior enī & prudentior alius sū. Solem quoq; & lunā ac stellas. ac ceteras creaturas. scio. & unāquāq; rem & causā recte ostendit. Et quare me ipsā repudiare. quasi nichil scire. Si etiā alicui' cōstitutionē repudiauerō. forsi tan ille m̄ idē faciet. Qd si tam nō fece ro. mea tam iustitio utilior ē. Et cur in memetipsa tabescere. uelut nichil boni scire. cū omīa que mea sūt melio ra & utiliora sint quā aliorū. Nam tantū ualeo q̄ntū illi qui omīa discer nūt. & diiudicāt. **Et** de turbida nube que se ab austro ad occidentē extendētat. ut p̄dictū ē. audiui uo cē uerbis istis sic respondentē. O ars diabolica & ipudica. quid loqueris. Omē istrumētū d's sic instituit. quod unūqdq; in aliud respiciat. Quanto plus enī alī ab alio sapit. qd in se nescit. tanto plura scientia illi ad ē. & ob hoc etiā oculos p̄ scientiā habet ut s; pui **iii.** deat. ne piculū icurrat. & ne in illo piculo piculet. Si enī homo nō inspicet cur impio p̄cēt. que creatura illi obediret. uel que creatura illi minis traret. Homo cū adiutorio creatu rari. ea que sūt necessaria sūt operatur. Nam hortos castro fodit. agros aratro euerit. cū bubus quoq; arat. & eos ambulare iubet. ac unūqdq; genus creaturay. sedm̄ officiū suū capit. et sedm̄ qd illi ad utilitatē suā idiget. **iii.** Et quare cōtēpnis hominē. in quo ce tū & t̄ra intelligit. Aut cur etiā doct

nam & donū sp̄s scī qd sp̄s scs hominib' ifudit repudiat. homo nāq; edificiu' & altare dō edificat. in quo ei seruiat. Unde ego dona sp̄s scī que in homine cognosco opa dī cē scio. & illis simplo ma sum. Viadema quoq; regis in cita turis & in opib' eay. cū iusticia habeo. & has in honore inspicio. ac cū opib' ipsay. operor. ita qd in gaudio me ha bēt. qm̄ p̄ uia iusticie baculus eoy sū. Quia p̄t ille qui me cōtēpserit. in pu tēu cadet. Nam de saliente fonte p̄cessi. nec ulla t̄rena causa terrebit me. Ego diluculo surrexi. ac diligentissi ma amica dī sū. & cū dō morabor nec ab eo recedā. P̄psū enī solida sa lubritas sū & in cadente ariditate nō cado. quia floriditas omīū arborū sū. quas hiemps nō arefacit. & que p̄t tempestatē nō cadit. In monte sion ha bito. & in quiete sū. ac in mansuetudi ne agni ambulo & in uictoria ei' sur go. ac in uictoria regis sū. nec uicta inueniar. Nemo enī me mouebit. nemo me terrebit. quia casura nō sū. Sed sedā imago puerile faciē & albos capillos habebat ac tunica pallidi coloris iduebat. in quā brachia & manus suas subdlexerat. & p̄ quam pedes suos ac cetera membra sua ita obtexerat. qd nulla aliā formā in ea discernere ualebam. Et dixit. **Cur** angustā ac laboriosā uitā. suffer re. & cur plurimas tribulationes susti nere. cū multa peccata nō fecerit. Unūq; enī creaturay. cē suū ad ē. Multi autē lac manēt. & ululat. ac corpus suū macerāt. ita qd uix uiuere possint. & tam p̄uos mores habēt. & peccato peccatū addit. Et quid illis p̄dict' labor p̄dest. Ego autē in mollicie & in fuga laborum. meliōrē uitā alius habeo. & nullū labo rem uolo. Si enī laborē & alia m̄ nocua fugio. nū d's p̄t hoc me p̄det. **Et** de p̄fata turbida nube. audiui uocē huius imagini responsū dante. O cūis cineris

et ostanti miferi
viti corporali ma
du. sic enī in uolunt
fuit. qd nec uerū
ut fuit laborando
p̄fante. fuit enī
boni que m̄dōi fuit
etiam in angustia
corpora sua reficia
uita uiale ē. quo
uiale. Nihil. Ut
tibi uita illa qu
ut remota ē. ubi u
nihil nūquā c
om̄ia sine dī sapi
a sine dī m̄ia. hab
nihil tibi dabit. e
ita accipere uis. q
gratia tua apphe
Sed ego fortitudin
m̄ia saluatoris in
feruo. & ad omīa t
obq; uolo. quādi
tū fuit late dilat
gratia linguarū. &
m̄ia qui in bono p
ne dant. & me h
in uiale cadat
nihil tibi m̄ia
p̄t stellis erat.
p̄t corpori lacerte
et cor illa nubes
m̄ia. ac nubes.
tū uide uerū p̄ta.
m̄ia pedes suos si
m̄ia. & dicebat
m̄ia. & cū nec ego
m̄ia me a uolunt
m̄ia. nec ego
m̄ia in m̄ia. qd
m̄ia hoc ubiq;
m̄ia. qd intelligo & qd
m̄ia aut ad me
m̄ia quā nec scio
m̄ia in ostendit
dicunt. fac hoc &

& o famula misere putredinis. in pmo
 ortu corporalis imaginis ueniosa fu
 isti. sic etiā in uoluntate opa tua adhuc
 sūt. ita qd nec uermib⁹ qui in cauernu
 lis suis laborando ad se trahut. unde
 pascantur simili es. nec etiā uolanti
 bus que nidol suos colligunt & que
 etiam in angusta passū querūt. unde
 corpora sua reficiant. Quid enī in hac
 uita uitale ē. quod sine sollicitudine
 uiuat. Nichil. Uita enī ista ab ex op
 tabili uita illa que in paradiso ma
 net remota ē. ubi uidentes oculi in bea
 tudine numquā caligāt. Tu autem
 omisera sine di sapientia. & repudia
 ta sine di mīa. habere desideras quod
 nullus tibi dabit. qm absq; labore
 illa accipere nls. que in torpente pi
 gricia tua apprehendere n poteris.
 Sed ego fortitudini leonis scil hūma
 nitati saluatoris in regali thalamo
 seruo. & ad omīa bona di suspiro. ac
 ubiq; uolo. quēadmodū ille qui pal
 tum suū late dilatat. Quia ppter omīa
 genera linguarū. & omēs nationes ho
 minū qui in bono p̄sistere uolūt. ad
 me clamāt & me habere desiderant.
 s; te inutile cadauer ēē cōputant. Et
 uidi terciā imaginē. cui caput ut ca
 put stellionis erat. & cui reliquū cor
 pus corpori lacerte assimilabatur.
 Et corā illa nubes apparuit. que nig
 turbida. ac nebulosa erat. & densa al
 ba nube itermixta. Et eade imago an
 teriores pedes suos supra p̄dictā nubē
 posuerat. & dicebat. **Q**um dē me
 nesciat. & cū nec ego illū sciā. cur abst
 herem me a uoluntate mea. qm nec
 dē me uult. nec ego eum sentio. Un
 de qd in unaquaq; causa m̄ pdest. &
 qd uolo hoc ubiq; īspiciā. quia qd scio
 & qd itelligo & qd gusto. hoc faciā.
 Multi autē ad me clamāt. de aliena
 uita quā nec scio nec audio. & quam
 nullus m̄ ostendit. Plurimi quoq; m̄
 dicunt. fac hoc & hoc. hī m̄ dīm osten

dant. & uitam & mercedē quā recep
 tura sum. ut sciā quid facere possim.
 S; & plurimi tyranni ad me currūt.
 & magnalia p̄cepta que magis falsa
 quā uera sunt. m̄ pponūt. & que ipsi
 p̄fusi n faciunt. Qd autē me facere
 oportet. hoc licitū ē ut m̄ p̄cepto
 iungant. Plurimos autē dōs scil
 magistrōs nolo. Si dē ē. certū ē quod
 me scit. **E**t de p̄dicta turbida nu
 be uocē audiui eide imaginī respon
 dentē. O uelocissima p̄dictio qd dicis.
 Quis te creauit. & quis te uiuere fecit.
 Deus. Cū n cognoscis. quod te ipsam
 n fecisti. Ego autē dīm iuoco & omīa
 necessaria ab ipso postulo. ac p̄cepta
 ei colligo. & in eis p̄maneo ipsū uiden
 do & cognoscendo. Quom. Nam p
 bonam scientiā uolatilīs sū in qua
 etiā dīm sentio. & in qua citharam
 orationis pcutio. cū cū adoro. & in
 qua etiā dīm cognosco. Si autē ad
 caduca respicerē. a dō declinarem.
 Terra enī cibū ac uestimētū & alia
 necessaria hominib⁹ n dat. s; deus.
 Homines hec crescere uidet. s; unde
 & quom̄ crescāt n uidet. s; hoc solū
 sciūt. qd a dō crescūt. Omēs enī homi
 nes & cuncta secula nullus posset fa
 cere crescere. nec minimū qd ī mun
 do ē ullus posset uiuificare nisi dē.
 & p hoc qd dē sit intelligitur. Unde
 in omib⁹ operib⁹ suis homo deuotissi
 me dō seruiat. & a malis se abstine
 at. ita ne in uolatu scientiē suę uolum
 tatē suā p̄ficiat. Ego enī cingulum
 abstinentiē uolo habere. ac in iocun
 do flore beatitudinis uolo p̄manere.
 hīam in uexillo cerimoniarū di dux
 ordinatē aciei regis sū ubi opa sua
 dē opatur. Uidi quoq; rotā quasi ro
 tam plaustri in p̄fatis tenebris iacen
 tem. que uelut auentis agitata. ut
 mola circūferebat. Et radius ei qua
 tuor fustes ad statūā hominis sursum
 erecti īfixi erāt. int quos sup eisdem

radus quasi imago hominis stabat.
 que de ipsis fustibus utraq; manu fuste
 unum tenebat. alius duobus ad dorsum
 essentibus. & que cum eade rota circum
 ferebatur. Capillos autem crispis & in
 gros habebat. & manus similes ante
 rioribus summe pedibus. ac pedes similes pe
 dibus accipitris. Et idumitum ei lincis al
 bi ac nigri coloris distinctum erat.
 S; & interdu quoddam recte ad capien
 dum animalia expandebat. s; nichil
 capiebat. Et dixit. **Q**uare nescire
 quod sum. Quod autem scio hoc facio.
 & si hoc non facerem stulta essem. Multi
 faciunt quod admiror scilicet quod sapientes
 se stultos faciunt. & divites pauperes.
 ac prebites uiles. Quod sum loquor & quod
 uolo profero. & quod habeo non relinquo.
 & quod possum facio. quantum possibilita
 tis in hoc habeo. alioquin iamis essem.
 faber enim qui opus illud non faceret.
 quod facere posset. & qui artem suam de
 lereret. nec eam excreceret. rusticus
 esset. Hoc etiam fortuna docet. Nam cum
 homo prosperitatem habuerit faciat
 quod uult. quia cum prosperitas illa
 defecerit. quod uult facere non potest.
 Et hoc prebitas est. **E**t iterum de prebita
 turbida nube. audiui uocem huius ima
 gini responsu dante. Tu stulta et ua
 na es. ac in magnis uiribus donorum dei
 derelicta. Unde considera. Ihabolus
 quod potuit fecit. & in infernum cecidit.
 Adam quoque quod fecit in gustu sen
 sit. & in omni genere suo mortalis est.
 Goliath etiam confusus est. perficere quod po
 tuit. & puer illi superauit. S; & nabu
 chodonosor filii tuius arte accepit. quod
 potuit. & quis finis ei fuit. Et alii
 filii tui quomodo in eis finem fecerunt.
 que arte acceperunt. Nam deus qui
 homini possibilitatem operandi dedit.
 scientiam quoque discernendi quod ho
 nestum & inhonestum est ei tribuit. Et
 bone scientie gladium. ac male scien
 tie fustes dedit. Cum enim caro pullu

lat. & cum animus illi consentiret. causam
 que iutilis est exsequendo. bona scientia
 gladium suum contra mala scientiam uibrat.
 & mala scientia fustes suos contra illam
 extendit. Unde homo prouideat quod
 est perit. Ubi enim male scientie lacum ponit.
 & bone scientie scalam in celum. quia
 uirtus dei est. O pessima uelut mors es.
 quoniam aliud eligis. & aliud contempnis. Nam
 in lacu descendis. & scala ascensionis
 in celum respicis. Quintam autem imaginem
 uidi formam hominis & pallidos capi
 los habentem. ac in tenebris quasi in
 dolio nudam stantem. Et dicebat.

Que sollicitudo sollicitudine huius
 scilicet melior est. ubi gmina & pomifera.
 & ubi uindemia atque alia huius uite
 necessaria crescunt. quibus homines resi
 ciunt. & sustentant. Si enim ex oculis
 meis lacrimas funderem. uel si in suspi
 rui pectus meum percuterem. uel si genua
 mea flecterem. inde nec cibum nec uesti
 mentum haberem. s; deficerem. Quod si etiam ad ce
 lum clamarem. & si a sole & a luna ac a stel
 lis. necessaria mea ex peterem. nichil mihi
 conferret. Quia propter omnia que cogitan
 do loquendo & operando acquirere
 potuero. illa mihi attraham. quantum super terram
 uiuere possim. **E**t iterum de prebita
 turbida nube audiui uocem eadem ima
 gini respondentem. O spoliatrix animam.
 quid dicis. Mens tua fallax est. quia
 in deum non confidis. qui omnia necessaria
 prestat. quoniam quemadmodum corpus sine
 anima uiuere non potest sic nec ullus
 fructus terre sine gratia dei crescit. Inspi
 ce ergo ossa mortuorum que in sepulchris ia
 cent. & considera quid faciant. Nichil
 enim faciunt. nisi quod in putredine iacent.
 Sic & tu nichil operaris nisi quod negligenter
 uiuis. quia sine gratia dei uiuere uis.
 nec desideras nec queris deum in omnibus
 sollicitudinibus tuis. Ego autem in altissime
 habito & unaqueque in creaturis cum gratia
 dei inuenio. quoniam uita & uiriditas in om
 nibus bonis operibus suis. ac monile omnium uir

rum. Vnde dicitur
 amoris dei & casti
 tatis. quia que
 cum peccatis bonis u
 cibus uoluit. ita quod
 nichil in eis est. nisi
 memet uestibulum al
 ter ad faciem ipsius
 non desidero. nec
 scio. unde place
 beat ei sum. S; &
 si electus sum. S; &
 non ualebo habere
 quod uiuam. etiam an
 terum & causa
 quod hoc dico
 si perire non ualeo
 ma & de pingui
 & si duritia non hab
 ualeat ualere.
 non in perire. aut
 si in perire. tot
 et quod hoc me le
 ualeat molis non sum
 reponam plura
 labor. Si autem suspi
 ra non ualeo in la
 re. quia multi p
 ualeo per lacrima
 meam quam qua
 plet. Et cur pilla
 re. Et cur etiam p
 perire non possem.
 quare. quod in
 digne. Et ut
 da me uocem au
 te in perire. dam
 ualeat que dicit qu
 cur in perire. cu
 & perire. ac uer
 ualeat ut u
 de ualeat. fuit cu
 ualeat omne uirid
 & cur nominat
 quod cum filii sui cu
 quodam sua eis b

tutum. Delectatio quoque ac comprehensio
amoris dei & edificatio totius desiderii
est sum. quia quicunque deus uult facio. &
cum penitus bonae uoluntatis super sidera
celi uolito. ita quod uoluntatem dei in omni
meo iusticiis ipsi perficio. Et sic etiam super
montes bethel ascendo. ubi opera dei fa-
cie ad faciem inspicio. ita quod nec requiro.
nec desidero. nec aliud uolo quam quod
sciri est. unde psalterium & cithara iocun-
ditatis est sum. Sed & hoc in in omnibus cau-
sis celestis sum. Sexta uero imago for-
ma bubali habebat. Et dixit. **N**equa
quam iniquitatem aut superfluitatem diuer-
sarum rerum & causarum in me habeo. Sed
cum hoc & hoc dico. illud sequitur & mol-
litur perferre non ualeo. Si enim terra de plu-
uia & de pinguedine mollis semper est.
& si duricia non haberet hoc ad nullam
utilitatem ualeret. quoniam fructus eius hoc
non perficeret. aut si tenera esset. aquae
super eam fluentes totam destruerent.
Et quid hoc me ledit. si in unaquaque
causa mollis non sum. cum inegruens &
repentina pluuia cadens. terram ualde
ledat. Si autem suspirare non possum. hoc
ita sit. uel si in lacrimor nulla cura
mihi est. quia multi per tristitiam peccant. &
multi propter lacrimas deficiunt. Nam
omnem gratiam quam deus prestare uult. illa
prestat. Et cur pilla tam permaciat labo-
rare. Et cur etiam per illo laborare. quod
perficere non possem. Cum enim quilibet.
inquirit. quod inuenire non potest. nichil
illi predest. **E**t iterum de prefata turbi-
da nube uocem audiui huius imaginis
sic responsu dante. Quae es tu o acer-
bitas quae dicis quod in uita tua labo-
rare non possis. cum uolucres. pisces. bestiae.
& pecudes. ac uermes. & reptilia om-
nes laborent ut uescant. Pulli quoque
de matribus suis cibum petunt. & terra de
aere omnem uiriditatem suam postulat.
Et cur nominat deus patrem. nisi propterea
quoniam cum filii sui eum inuocant. & cum ipse
per gratiam suam eis bona prebet. ipsum esse

deum cognoscunt. Et quare tu contra
deum rixaris. Ego namque de rore be-
nedictionis eius bibo. & de percussione
cordis ad eum rideo. & cum gaudente
lacrimabili uoce ad ipsum dico. deus
adiuuua me. & angeli cum sonante or-
gano in respondet. ac deum laudet.
quoniam ipsum inuoco. Insuper etiam auctora gratiae
suae in lucet. ac cibum uitae in dat. quia
ab ipso petui ne deficiam. Sed quoniam tu
ab ipso nichil queris. nichil tibi da-
bitur. Sed septima imago mulieri usque
ad crura sua assimilabat. Sed crura
& pedes suos predictis tenebris ita infix-
rat. quod eos per easdem tenebris uidere non
poterat. Caput autem suum muliebri mo-
re uelauerat. & candida ueste indu-
batur. Et dicebat. **V**alde desidero
ualdeque studeo unamquamque rem quae di-
ues & honorifica ac pulchra est ad me
trahere. ac unamquamque munusculum quod
dandum & habendum est accipere. quia
quanto plus habuero. tanto plus sci-
entia mea multiplicabitur. In pulchris
enim anulis. & in pulchris monilibus & ian-
tibus. ac in aliis diuiciis cum probitate sapi-
entis esse cognoscor. atque in subtilibus cau-
sis inaequaeque recte dispenso. Quod si hec
non haberem. omni bono & omni probitate ua-
cua essem. ac putrido ligno in quo nec
duricia nec mollicies est assimilaretur.
Bona autem cum deo & cum hominibus facere
possum. ac hominibus cum aliis creaturis be-
nefaciam. **S**ed de predicta turbida nube.
iterum audiui uocem ipsius imaginis respon-
dente. Tu pessimus laqueus es. quae cor-
poralia illa modularis quae cum diuer-
sis facultatibus & substantiis carnali
uoluptati assuit. Quaedam enim generationes
hominum in animo suo ad diuicias ac
ad honores se quondam extendebant. &
signa in sole & in sideribus querebant.
ac se & illos in quibus confidebant deos
esse dicebant. Et quid profuit illis hec ua-
nitas. Et ubi nunc sunt diuitiae ac hono-
res & regiones eorum. In inferno. Nam

meritas penas pacunt qm in figura
spe sci n sederut. & qm illa que celestia
erant n desiderabāt. s; omia corpora
lia & caduca perebāt. Ego aut in figu
ra spe sci sedeo. & in curru pceptoy di
circulū facio. ac ubiq; uas ei ambulo. **xxvi.**
& ipsū patre iuoco. & carnalia deside
ria pprie uoluntatis psteruo. & me ip
sam ubiq; manifesto. S; si carnalibus
desideriis grauior. p timorē dī & p ro
tam ignis spe sci cito euigilabo. Et cū
ipsi pp nom dñi me honorificāt. & cū
omia sua m tradere uolūt. hoc p mehi
lo cōputo. s; tantū ut modice sustent.
quero & dico. Ita a facie dī me fugāt.
unde ualde erubescō. Cum enī pecca
tum p suggestionē me uocat. ipsi hoc
responsū do. Tu me n creasti nec me a
malo liberare potes. quā pp deceptio
nē tuā cōtēpno. Nam cū ignea flama
spe sci me icendit. omia mundana
in me consumunt. & sic in supno cur
ru omia celestia ptransco. Et in di alia
imaginē elatis pedib; suis in pfatis tene
bris pendente. que caput ut leopar
dus habebat. s; reliquū corpus ei scōr
pioni assimilabat. Et se cont austrū
& occidentem uerterat. & dixit.

xxv.

Orientē abnego. & austrū nolo. Nam
orient omia habere uult. austrū autem
omia sustinere. S; quid occident & a
quilo optinebūt. Aurora lucidū solē
tenens. rutilat. occident aut tenebras
portat. Et potest aquilo quicquā face
re. Potest. Nam tenebre solē obscu
rant. sol aut tenebris n appropinquat.
ut eas attenuet. Sic ambo uim suā ob
tinēt. Et aquilo ea que in tenebris
mouent. sustinet. Volucres sub celo.
& bestie. ac pecora. in tē qd poterūt.
Et pisces in aquis quā possibilitatem. **xxv.**
in generib; suis habēt. Qd possunt
faciūt. Et ego cū omib; istis habito.
ac discerno quid sūt. & quid facere
possit. Nam nobiles & ignobiles di
uites ac pauperes ut rotā omēs sub

ueto. Si unū tantū ispicere. tediū in
illo habere. S; in omib; quamdiu michi
placet sū. S; unusquisq; scit diues &
pauperes nobiles & ignobiles faciat.
quod possit. Sic & ego faciā. Nam &
orient & austrū sic faciūt. **E**t iterum
audim de pfata turbida nube uocē
hūc imaginū responsū dante. Tu hor
rida & execrabilis. quid loqueris. hū
celū ac instrumta ei destruere poteris.
Nullom. S; nec muscā facere potes.
Omia aut opprobria rixando pferis.
Qd si mille cūcia uerboy ad destruc
tionē alicuius ciuitatis pferis. eā nullis
ledere n posses. hū solē & stellas expug
nare poteris. Non. Nam puluis fulgo
ris solis te cūleat. Cū pmiū pugnare
icepisti. in fenu piciebaris. & plus n
facis. quam in creatura uidet. In illa
enī ministras ut uos dño suo. Omne
quoq; masculinū fortitudinē habet
ut sol. cui firmamētū & cetera lum
naria. ut femininū genus subiecta
sūt. Tu aut in curru uales. s; in omib;
iutilis es. qm opa dī scandalizas. Nā
illud mehil ē. qd omī bono caret.
Si reliqua creatura dñi cōtēpneret.
sic tu eā despicias. potestas tamen ei
n deficeret quia potestātē iudicii sup
re. & sup gehennā & sup tenebras. ac
sup omia que in eis sūt. habet. Vnde
ad sinistra partē pfati uiri cōspexi ima
ginē quasi humanā formā habentē.
in cui capite igneus circulus erat. de
quo uelut ignee lingue pcedebant.
& cui facies choruscantia fulgura emi
tebat. Aliā aut formā in ea uidere n
poterā. quia marmoreo pallio circū
dabat. S; & hec cont uicia ista que p
dicta sūt uociferabatur dicens.

Odiabolics artū iniquitates pessime p
fortitudinē dī uos pstermā & delebo.
quēadmodū diabolus in pma luce p
tus ē. & sic goliath & nabuchodonosor
qui iusticiā dī delere uolebat. pigneū
circulū spe dī deieci & pstrati in pul

uerē redacti sūt. Nam contra omēs
causas uiscerū urōy que in omī malo
contrahitis. fortis & estans sūt. nec in
resistere poteritis. **E**t iterū uocem
de celo sic in dicentē audiunt. Is qui
tūa fundauit & eā uiriditate ad di
uersa gēmina pfudit. ipsā robore suo
tenet. ne in puluere redacta dissolua
tur. qm̄ homo de tūa format. & de
paradiso expulsus in ea subsistat. & i
ea laborans p subiectionē uerē obedi
cious ad grām dñi sui redcat. ita qd
diabolica uicia s̄ assidue aduersantia
respuat. & qd uirtutes a dō missas dili
gat. & creatori suo iugit adherat.
uod & p̄sens uisio testatur. ubi uidet
qd p̄fatus uir ad austrū se euerit. ita
qd & austrū & occidentē ispicit. quia
om̄ipotens d̄s hominē sua pietate mo
net. ut lucē sūme beatitudinis in ardo
re & amore uerē sc̄itatis adtendat. &
qd illa ardentē diligit. & qd cecitatem
& tenebrositatē diabolicā suggestio
nū om̄ino respuat. nec se potestati illi
uoluntarie subiciat. **E**t tūa in qua
ide uir a gēnib̄ usq; ad furas suas ē. humo
rē & uiriditatē ac gēnū in se habet. **xxv.**
qm̄ tūa quā d̄s circūquaq; flectendo
dep̄mendo & eleuando cōglutinat. &
quā in fortitudine sua sustinet & por
tat. humore sup̄iorū iteriorū ac subteriorū
aquarū ne in puluere redigat. & etiā
uiriditatē om̄iū nascentiū & in iuuen
tute crescentiū. & sucū uunde uegeta
tionis in se trahentiū. ac etiam germen
om̄iū in ea germinantiū. & flores uiri
ditatis fortitudinis sue emittentiū. i se
habet. Et hec quasi floriditas ac decor
ūtutis eiūde uiri ē. uelut uir ipsi p cam
decorata sit quia eadē tūa cū hōiem
pducit & nutrit. & cū om̄ia cet̄a que
in seruitute hominis sūt sustinet. & fo
uet. quasi flos pulcritudinis ac decor ho
nestatis ututis dī om̄ia in uirtute sua be
ne & iuste disponētis apparet. uelut
potentia eiūde dī p tūa honorificetur.

qm̄ ipsa hominē qui dñi omī tēpore
laudare & magnificare debet. in
om̄ib̄ necessitatib̄ que corporis ei
sūt cōseruat. & quia etiā reliqua
que ad usū hominis respiciūt sus
tentat. cū illis se ipsā ad fōntem
eoy aperit. Hā cū excellentia dei
phominē laudat. ipsi dō qm̄ p tūam
de qua homo ē. honor in iustis &
sc̄is opib̄ hominū exhibet. Et hoc
etiā idō fit quia in diuersis gene
rib̄ fertilis ē. sc̄ilicet qm̄ om̄ia formata
in tēnis creaturis de tūa pducunt.
ita qd ipsa diuisoy generū tam ex
carne nascentiū quā de seminib̄
in semetipsis exurgentiū. uelut ma
ter ē. cū cuncta formā & uitā ter
renā creaturā habentia de ipsa
surrexerūt. cū etiā homo qui ratio
naltate & spū itelligentie animat
ē. de tūa factus sit. **N**am ipsa ma
teria opis dī in hominē ē. qui mate
ria humanitatis filii dī ē. qm̄ de tūa
opus illud qd d̄s hominē creauit
factū mat̄ia uigūis illi erat. que i
pura & sc̄a humanitate filii dī sine
macula edidit. **S**ed & sic tūa mul
ta pducit. de qua d̄s gl̄osificat. sic
etiā anima hominis qui felicia opa
sectat. plurima gēmina uirtutū
ad gl̄am nominis dī pfert. Anima
enī in qua d̄s uelut in tūa p possibi
litatē suā usq; ad fortitudinē p̄fec
tionis bonoy & sc̄oy opū. quasi a
gēnib̄ usq; ad furas ē. suspiria &
orationē atq; sc̄a opa que ad dñm
tendūt. tamquā humore & uiridi
tatē. ac tamquā gēnū p grām dī in
se habet. que om̄ia pulcritudo &
ornatus diuine ispiratiōis qm̄ flori
ditas ac decor ututis dī sūt. uelut etiā eadē
diuina ispiratio sc̄ilicet ututis dī p illa gl̄osificet.
Hā cū anima in q d̄s ē bona opa opat.
gl̄a ipsi qm̄ ex ipso pcedit celestib̄ lau
dib̄ magnificat. ipsa nāq; aīa p grām
dī i beatitudinib̄ & i beatitudinib̄ germinat
et quasi

modas artes diabolice exsufflationi
pducit. ut sup^o ostensu^m est. hic etiā octo
uicia in execrabilib^{us} significationib^{us}
fuisse manifestat. octo beatitudinib^{us}
repugnantia. a quib^{us} tam p^{er} diuinam
potentiā superant. & in eandē p^{er}ditionē
unde pcedit redire coguntur.

Prima autē imago iniusticiā significat
gaudio uitę carens. & p^{er} iniquitatem
adherens. qm̄ ille qui totus iniustus ē.
hanc p^{ri}mā p^{er}culit. ut ea que iusta fue
runt & sūt. p^{er} ipsā destrueret. Et hec ca
put ut hinnulus ceruorū habet. q^{ui}a in
tel^{lus} iniustorū hominū in salub^{er} p^{er}uersitatē
sūt. omne p^{er}uidentia ac itelligentiā
bonorū sup^{er}gradientes & in p^{re}ceptis euntes.
atq^{ue} cū scientia sua quā semp in semet
ipsis rumināt. utiles uideri cupientes.
s^{ed} & cauda ut ursus habet. qm̄ omēs ar
tes morū illoꝝ in stabilitate nequicie
ac in murmure malicie finitū. cū om
nib^{us} resistere omib^{us} repugnare conant^{ur}.
ubi uero & iusto iudicio deuicti. & ad
mehū redacti deiciunt^{ur}. Reliquū uero
corpus ei^{us} porco assimilāt^{ur}. quia hoies
iniusticiā sectantes luto ei^{us}de meū uiol
uunt. & in sordib^{us} ei^{us} iacent. qm̄ opera
ipsoꝝ p^{er}ugitū iurę tortuosa. & p^{er} uiciā
multorū nefaria. nulla rectitudinē sapi
entę p^{er}uider. nec ullū cōsiliū iusticie ad
se trahit. s^{ed} omia p^{er} se ipsos fieri & scdm̄
uoluntates suas terminari uolūt. & aliis
superiores eē cōtendūt. quē admodū etiā
ide meū in locutione sua ostendit ut
p^{re}fatū ē. iusticia autē illi responderet. & ne
homines ista uidentur admonet.

Sed secda imago torpore declarat. que
hic iniusticiā sequit^{ur}. quia iusticiā negli
git. & quia in fide uigil nō ē. s^{ed} cecitate
m̄tis habet. ita qd in dñm ueracit^{er} nō aspiciat.
Que puerile faciē & albos capillos habet.
qm̄ homines torpore diligentes. in sapi
entia & discretionē que causas utilitatē
postulat. nulla disciplinā p^{er} intentionē
suā querūt. quia stulti ac instabiles in
factis suis sūt. & quasi leuitatē in m̄tib^{us}

suis se habere ostendūt. ubi nulla p^{ro}bi
tatē s^{ed} lubricā pigriciā diligūt. Et
tunica pallidi coloris induit. in quam
brachia & manus suas subducit. & p^{er}
quā pedes suos ac cetera m̄bra sua ita
obtegit. qd nulla aliā formā in ea dis
cernere ualeat. qm̄ nocturnas & tor
pentes tenebras negligentē p^{er} ociosi
tatē uacantes homines s^{ed} circūdat.
in quas etiā fortitudinē quā in opib^{us}
suis habere deberet. abscondit. cum
bona & fortia facta opari negligūt.
& p^{er} quas etiā uestigia sua ubi in uia
rectitudinis ambulare debebāt. ac
ceteras cōiunctiones & extensiones
opū suorū tali negligentia ac pigricia
subtrahit. qd nulla forma beatarū
uirtutū in eis cōsiderare potest. In te
dio enī sūt & in tedio uiuūt. nec p^{er} sa
lute anime sollicitant^{ur} nec p^{er} corpo
re laborāt. s^{ed} in ocio torpentes in quie
te se uiuere uelle dicūt. uelut etiā
ide meū in uerbis suis sup^{er} demonst
rat. Quā fortitudo redarguit. & ne
homines in torpore sordescāt. s^{ed} ut
tā aliis quā sibi metipsis. in anima &
corpore strenue succurrāt. & ut ma
nus suas ad opa utilitatis dirigāt p^{er}
suadet. scdm̄ qd etiā hoc in septimē.

Mulierē forte quis inueniet. Procul
& de ultimis finib^{us} p^{re}ciū ei^{us}. Confidit
in ea cor uiri sui. & spoliis nō indigebit.
Reddet ei bonū & nō malū. omib^{us} dieb^{us}
uitę sue. Quęruit lanā & linū. & ope
rata ē cōsilio manū suarū. facta est
q^{ui}si nauis istitoris. de longe portans
panē suū. Cui^{us} sensus talis ē. Homo q^{ui}
fidelis eē desiderat. mulieb^{er}ē leuita
tē abiciat. atq^{ue} uirile fortitudinē in
specie mansuetudinis studiōse que
rendo arripiat. quia tē q^{ui}si p^{er}cul p^{er}
glām & quasi de ultimis finib^{us} p^{er} fa
mam laus ei^{us} oriet^{ur}. cū p^{ro}p^{ter} bona opa
ipsi^{us} d^{eu}s glorificat. Quā p^{ro}p^{ter} etiā cōfi
dentiā suā in ipsū illi ponūt. qui
maioris uirtutis sūt. ita qd honorem

ve intemixta. quia dñi obliuioni traden
tes s uarias cogitationes institutionum
suar pponit. ubi nē in impitate ingri
nē in incredulitate turbidi. nē in diuer
sa incertitudine nebulosi sūt. que tam
omīa ip̄s uelut in alba nube bene pla
cent. cū cuncta opa sua scdm placitū
uoluntatis sue itermiscet. ubi nichil
aliud faciūt quā quod desiderū ip̄s
eī ostendit. Quod aut eade imago an
teriores pedes suos sup̄ p̄dictā nubē ponit.
hoc ē quod illi in quib̄ obliuio dī ē uesti
gia sua que p̄mū ad salutē animarū
suar dirigere deberēt. nē ea ad bonū s;
ad malū ponūt. & se in omib̄ operib̄
ac in omib̄ itinerib̄ suis in duas uias scil
in obliuionē dī. ac i duriciā cordis di
uidit. illa tantū adtendentes. quo ip
sī mens eorū ducit. sic etiā idē uicium
in uerbis suis ostendit ut p̄dictum ē.
S; sc̄itas ipsi repugnat. monens ut
homines obliuione postposita. dñi ue
racitē diligāt. **Q**uod aut uidet rotā
quasi rotā plaustrī in p̄fatis tenebris
iacentē. que uelut auentis agitata
ut mola circūfert. hoc ē qd̄ cursus in
stabilitatis sic cursus ille qui nec in nūcio
nec in fine suo ulla stabilitatē habet.
multis excessib̄ grauatus ac multis
uanitatis onustatus in infidelitate tor
pescit. s; tam a terrenis tēptationib̄
ita impellit. qd̄ in nullo statu hones
tatis p̄manet. s; qd̄ hac & illac discur
rens. omīa uetera iustituta in nouam
sollicitudinē euerit. Et radis ei qua
tuor fustes ad staturā hominis sursum
erecte ifixe sūt. qm̄ retenta oculis ista
bilitatis quib̄ ipsa simul continetur.
stabilis in stabilitate manens. nec ua
rias incertitudines suas deferere uo
lent. p̄ quatuor partes mundi diuersi
mores hominū ad placitū eorū in apto
apparentes imponunt. cū homines nē
istas nē illas consuetudines tēpūunt.
& cū ueteres nouis transformāt. Inter
quos sup̄ eisdē radis quasi imago homi

nis stat. que in ēstantiā p̄figurat.
quia in medio diuorū morū hominū
sup̄ retenta oculis ēfidentie sue hoc in
eū in forma hominis stat. quia ho
mines in actib̄ suis magis in ēstantes
quā alie errantie inueniunt. Et illud
hec omīa que honestatis sūt recusās
hic obliuionē dī sequit. qm̄ cū infide
les dñi p̄t posuerit. & cū cū in obliuio
nē duxerit. ad i constantiā euerit.
ac diabolica p̄suatione i stabilitatem
arripit. quia diabolus rectus n̄ ē. nec
ulla sapientiam ostendit. nec ulla
quiere docet. nec moderationē amat.
s; semp homines seducit. & eas inuari
as incertitudines impellit. qm̄ ipse in
i stabilitate ē & i stabilitatē diligit.
ac illos qui stabiles sūt assidue ique
tat. Que de ip̄s fustib̄ usq; manu
fustē unū tenet. aliis duob̄ ad dorsū
ei stantib̄. quia quosda mores hominū
tā sp̄itali quā seclari adtreclatione
in consuetudinē unī delectationis
ūrit. aliis & sp̄ualit & seclari iterum
neglectis. qm̄ antiquis serpens in ho
minib̄ tam dō quā seclō seruientibus
i quietudinē patans. eos nē mores isto
nē illos habere nē ista facere nē illa
dimittere p̄ i constantiā facit. Quod
uero cū eade rota circūfert. hoc est
quod idē uiciū in nullo statu p̄manet.
s; semp in i stabilitate currens. in omēs
uentos se uentilat. & modo ista eligit.
modo illa negligit. modo sola uetā
in morib̄ hominū querit. in sola noua
in morib̄ eorū apprehendit. Capillos aut
crispos & nigros habet. quia idē uiciū
homines ad hoc p̄ducit. qd̄ in m̄tib̄
suis multiplice sciētiā se sapere exult
māt. quā tam n̄ sapiūt. qm̄ in plana
rectitudine n̄ pollet. s; qm̄ in torta
uanitate ingredine p̄sitis diligūt.
Et manus similes anteriorib̄ sinie pe
dib̄ habet. q̄a omīa opa sua magis
assimulant̄ elatē stulticie quā uere
prudētie. cū ipsa decorē prudētie

tu consolent. & qd nulla cura in bonita
te rationalis scientie adulos habeat.
s; qd unicuiq; cu iaculis uerbor & cu
amaritudine opū occurat. nemine
regentes nemine pregentes. s; omib;
quib;cuq; potuerit stupore & timore
iencientes. quēadmodū etiā idē uiciū
in uerbis suis ut pmonstratu ē pferet.
S; epimethio cordis hunc resistens. ut ho
mines duriciā deserat. & ut ad celestia
frequentē suspuer. fideliter monet. os
tendens etiā ut a dō postulet. quatin?
eos de tempestatib; malignorū spiritūū
eleme eripiat. quēadmodū & dauid
psalms exorabat ubi dicebat. **E**xipe me
de luto ut nō ifigat libera me ab his qui
oderūt me & de pfundis aquarū. Non me
dimergat tempestas aque. neq; absor
beat me pfundū. neq; urgeat sup me
puteus ofsuū. Cui sensus talis ē. Vne dē p
mansuetudine grē tue eripe me pecca
torē de putredine in qua p carnē ortū
sum. & que me ad peccatū illud hortat.
p quod duricia illa in me surgit que re
negat. etiā eripiens me a magna ēcupis
centia carnis meę que lutulenta ē. quia
pmo tēnū me fecisti. s; post casū ade i
mundū lutū factus sū. qd ubiq; uiciose
in me pullulat. & in quo uermes repūt
in quib; feditas ac omis iutilitas ē. S; de
ipsa carne uirtuosa uirtute grē tue aroma
ta bonorū opū redolere deberet. quia ca
ro hominis in humiditate bone & male
scientie utilis ac iutilis ē. s; illa ad malū
declinat. Tu autē o dē abstrahē me de
iutilentis actib; ne in fetore iutilitatis
& ne in obliuione illa que me ut spina
mortis in pditione figit iueniar. & in
suauissimo odore uirtutū p bonā scientiā
fac me idē lutū transcendere. ita ut il
lud sub pedib; bonorū gressū meorū cēul
cē. S; & libera me ab his qui p odium
omne substantiā quā in bōna scientia in
dedisti a me subtrahere uolūt. qui gustū
peccatorū sūt. & etiā de pfundis casib;
eorūde peccatorū que me suffocare tēp

tat. scilicet qui luxurie seruiūt. Non me
etiā p creptionē bonitatis tue dimer
gat tumultū piculose iniquitatis qui
auaricia ē. neq; ppter consuetudinem
pūorū opū absorbeat me guttur anti
qui serpentis. qd uelut ifernus pfun
dū in obliuione di exultat. neq; urgeat
in contricione sup me puteus qui ef
fectus & plenitudo omiū malorū opū
in supbia ē ofsuū. qd mors ēē phibet.
ita ne mors clauso ore hoc mē me cōstī
gat. ne sit qui me de ipso eripiat. Et
hoc nō ppter merita mea que pua sūt o dē
facies. s; idcirco qm uenigi es. hē autē
homo ille beat ē quē dē exaudiat. &
qui hoc donū a dō habet. qd ab ipso
petit ea que petenda sūt. **S**eptima
autē imago ut uidet cupiditatē signi
ficat. post obstinationē mris me ice
dens. qm cū eadē obstinatio i pueris
mris hominū dīn nō querit. mox cu
piditas ei succedit. que nullū uisū in
dīn habet. s; que ubiq; circucundo & uq;
currendo sic lupū querit quē deuoret.
iniquitā etiā i iniquitudine alios ledet
& omia querūq; potest. quocūq; m
acquirere festinans. Et hec mulieri usq;
ad crura sua assimulat. s; crura & pe
des suos pdictis tenebris ita ifigit. qd
eos p eisdē tenebris uidere nō potest.
quia in mollicie uanitatis omia cēu
piscens usq; ad finē uisū tendit quo
uestigis totē iniquitatis ifidelitatis se
hoc in iūmergit. qd nec finis nec uesti
gia ipsi in eadē ifidelitate discerni
possūt. Nam cupiditas hominib; suis
hanc lenitatē uerborū imittit. qd di
cunt se p iūstanti necessitate nō habita
ēquirere & ēquisita p sup uentura ne
cessitate nō dispigere. s; eandē lenitatē
ad cōsumationē hui; pūsitatis pducūt.
qd ibi nulla bona cōspiciunt cū ēgre
gata nec s; nec aliis largiunt. Quod
autē caput suū muliebri more uelat.
hoc ē qd homines eadē uicio ifistentes.
omne itentionē suā p deceptionē ab

hoc ē qd virtutib' in amore celestiu ar-
dentib' se opponit. & qd diabolicis artib'
omnia quecuq; potest subvertens assistit.
sic etiā in dictis suis ut pmonstratū ē de-
clarat. S; concordia illi responsū dat. ac
cā infernū pietatē ēē manifestat.

Vide quoq; ad sinistram partē pdicti uiri
ēspiciat unagine quasi humanā formā ha-
bentē quia iniquitates ille que quasi ad
sinistram in oblivione omnipotentis dī sūt:
pustū iudiciū zeli dī diiudicant. qm in
pvaricatione hominū emittunt. iustū
cū dī iudiciū. queq; iusta iuste diudi-
cat. In cui' capite igneus circulus ē. de quo
uelut igne lingue pcedit. quia zelus
dī apncipio mundi exardescens & cir-
cutū pfundoy iudicoy suoy in pmo
cadente anglo pcurrens. omē scelus ca-
lore cupiditatis succensū. & p rationale
creaturā cōmissū cōburit. nec aliquid
n̄ examinātū relinquit. Cui' facies quoq;
choruscantia fulgura emittit. qm diu-
na ultio uoluntatē purgationū suarū
manifeste & elucide demonstrat. cum
unūqueq; scdm qd pmeruit aliis cer-
nentib' apte flagellat. Quod autem aliā
formā in ea in dere n̄ potest. quia mar-
moreo pallio circūdat. hoc ē qd pfun-
da iudicia in zelo dī fincti cōsiderari
n̄ possūt. qm tā inuincibili fortitudine
circūtegunt. qd eximari aut emolli-
ri n̄ ualet. quin officia sua scdm qd ius-
tū ē exerceant. quia omia in rectitudi-
ne penetrāt. que p penitentiā excussa &
purgata n̄ sūt. Nam qd penitentiā pur-
gat. zelus dī n̄ examinat. qm penitentiā
ignis & flagellū ipsi ē. qd uero peniten-
tiā n̄ excoquit idē zelus cōsumit.

Vnde etiā fidelis homo qui castigationes
dī in semetipso expul casde castigatio-
nes timet. sciens qd n̄ delinquenti s; pe-
nitenti parēt. intra se gembundo cor-
de dicat. O d's qui omia nōsti & omia bo-
na p fecisti cū pecco. in cōcupiscentia pec-
catorū meoy pauco. & cū p penitentiā
in anima mea me recognosco. peniten-

centiā illa n̄ pficio & hoc timeo. ac cū
in lasciuia uas & itinera uoluntatis
meę ptransco pauco. & cū peccata
in senectute pduco. uel cū peccati
redū pdolore & p tristitia habeo. il-
la idcirco n̄ dimitto. & hoc timeo.
Et cur hoc? Qm scio que & quia sūt.
Quid ē hoc? Nam rota illa sūt. que
iterdū ad aquilonē. iterdū ad orien-
tē intēsu. ad austrū intēsu etiā ad oc-
cidentē rotat. Cū enī sentio peccatū
illud quo in pmo originali peccato
ēceptus sū. hoc aut cogitando aut
loquendo aut opando traho in me.
S; cū anima mea reminiscit unde
sit. ordē opū meoy de tritico cribro.
& tam hoc ad plenū n̄ facio. quia ca-
ro & sanguis sum. Cū autē ad illicita
gaudia uado. que me p ientam ta car-
nis sic humilū saltare faciunt. frenū
in eis n̄ habeo. S; etiā cū p senectute
in redū peccatorū uado ita qd me
ampli peccatorū delectat. intā meā
ptiabi uolo qm peccata mea emen-
dem. qd tam n̄ pficio. Et sic i omib'
istis que admodū rota in instabilitate
circūuoluit. Vnde etiā o d's in his
causis abhorreo cuncta peccata mea
quocūq; in ea facio. sciens in anima
mea qd nulli pareis qui se tibi pte-
in peccatis opponit. quia pmi pvari-
cantē angli infernū pcedit. & quia
hominē post lapsū in exiliū posuisti.
& quia unāquāq; iniquitatē scdm me-
rita sua instabusū contricionis sue
repellis. fiduciā autē in hoc habeo qd
celū rupisti & qd carnē induisti ppe
qd delinquent & peccans pars tibi de-
relieta ē. quia illa in mīa tua p peni-
tentiā abluit. qua ppe & ego penitēs
a peccatis meis p te ablutus uiuam.

Sed & pdicta imago contē uicia illa
que pdicta sūt uociferat. quia zelus
dī aduersus suggestiones malignoy
spiriū a quib' in manifesto homines
fatigant. clamat. eas in diabolicis

gunt. & ea tenet. in decepta & in similitudine
 ceteris hominibus adulant. s. magistros
 suos non audiunt. & nec legem amant. nec ista
 cura legis seruare uolunt. s. unaqueque
 que diligitur s. p lege constituitur quoad
 uolunt. In iusticia namque sic nox est. in qua
 luna deficit. & in qua stelle non lucent.
 quoniam ut in nocte ista nec in luna nec in
 stellis obtenebratis tempora discerni po-
 terunt. ita etiam nec in iusticia ullus
 ordo equitatis reperiatur. S. & ipsa ut iocun-
 dus & insulsus cibus est. quia sine doctrina
 scientie iocunda est. & quia sine sapientia
 insulsa est. Nam & iero sono rationalita-
 tis caret. quoniam rationalitas sonum laudis
 & caritatis leticia qua laudet deum
 habet. in qua etiam fidelis homo omni

usu mentis et corporis & in spiritu hu-
 militatis ac in corde contritionis eun-
 de creatoris sui magnificet. qui aere
 actura sua digne laudandus est. Unde
 & ego qui omnia feci dico. **V**os qui celestis
 ierusalem participes estis uultis. laudate
 creatorem uestrum in sono fidei. que lauda-
 bili sono in comprehensione rationalita-
 tis per omnia opera dei sonat. quomodo de uno
 quoque bono laude deo dicat. Rationalitas
 namque uelut tuba cum uia uoce est.
 que instrumenta sua habet. que per diuer-
 sas artes in creaturas dispensat. quoniam
 ceteris creature ipsi hoc in assistunt. ut
 bonum & forte sonum reddat. quia ratio-
 nalitas per sonum uiue uocis sue illa que
 uiuum sonum non habet. secum resonare facit.
 Ipsa enim de prima inspiratione qua de
 homini animam inspirauit. modum ubi-
 lationis in se tenet. Et ideo laudate deum
 in pura & in conueniente scientia illa
 que creatura est consona parat. & in sua
 ac in profunda sapientia que omnia secundum
 iustam dispensationem sapientem disponit.
 uidet enim in animo hominis celestia sa-
 pientem discernit. & cum terrestria suauiter
 sentit. S. & anima hominis symphonia
 in se habet. & symphonizans est unde etiam
 multociens planetis educit. cum sympho-

nam audit. quoniam de patria in exilium
 se missam meminit. Hec autem de peni-
 tentium animabus purgandis & saluan-
 dis dicta sunt & fidelia sunt. & fidelis
 his attendat. & ea in memoriam
 bone scientie componat.

Nos quoque eiusdem multitudinis
 uidi spiritus. quos etiam sic uocife-
 rantes audiui. Quis autem quid
 deus sit nescimus. s. que & quid uidemus
 scimus. Et hi homines ad torpore idu-
 cunt. & ut in omnibus tepidi sint. exhor-
 tantur. **E**t tenebrosi aere igne
 permixti uidi. in quo maligni spiritus
 animas illorum qui in corporibus suis tor-
 pore dilexerant. hac & illac igneis
 fustibus per pulsas discurrere faciebant.
 hanc propter torpore quem in se habuerant.
 in tenebroso aere isto erant. & propter
 stulticiam qua deum per nichilo computa-
 uerant. igne eis sentiebant. & propter pigri-
 ciā qua iustis operibus non laborauerant.
 infestationes malignorum spirituum
 sustinebant. Et uidi. & intellexi hec.
Et iterum de prefata uiuente luce uocem
 in dicentem audiui. Hec que uides
 uera sunt. S. & homines si spiritus ad torpo-
 re eos exhortantes studuerint declina-
 re & penas corporis effugere. ieiunius
 & uerbis se castiget ac purissimis
 orationibus torporis de se excuentes.
 cum acumine peritatis deo seruiant.

Torpor namque est oreum quorunda anima-
 rum habet. que nec agilitatem in bono
 nec agilitatem in malo habent. s. qui
 in pigritia iacet. Ipse enim deus nec ti-
 met. nec amat. quia in timore eum
 non gustat. nec in amore eum eo sympho-
 nizat. nec in laboribus rationalitatis
 ut homo operatur. nec in spiramine ani-
 me deum exorat. Nam sic inutilis aer est.
 qui fructus terre arefacit. Unde & in
 semetipso dicit. Si deus est deus sit. Nam
 ipse laboris mei indignus non est. Ego enim
 nichil amplius quam uiuere cupio. Et sic
 torpor bonum operari post ponit. S.

magna stulticia in homine illo est. **lu.**
 qui dñm qui omnia creauit. & cui reg-
 ni finis n̄ erat. nec uenerari nec dili-
 gere querit. s̄ sapientia in illo ē qui
 hunc a quo corpus & animā habet
 in speculo cordis sui iugit̄ ituetur.
 Hec aut̄ de penitentis animabus
 puniendis & saluandis dicta s̄ &
 fidelis s̄. & fidelis hīs attendat. &
 ea in memoriā bonę sciētię cōpo-

Sed & alios eidem. **Enat**
 multitudinis in di sp̄. q̄
 omēs magnis clamorib⁹
 uociferabant̄ dicentes.
 Camus. camus. & illuc ire
 festinem⁹. quo ire debemus. Isti hoies
 ad obliuionē dñi trahut. & ne creato-
 ris sui nec opū ei recordent̄. psuadet.
1. **E**t uidi uallē magnā longitudinē
 & latitudinē multā habentē. ac max-
 imo igne & in mundissimo fetore
 plenā in qua etiā plurimi uermes hor-
 ribilis formę discurrebāt. In hac ani-
 mę illoꝝ pumebant̄ qui in se lo uiuen-
 tes timorē & amorē dñi obliuioni
 tradiderāt. nec quid facerēt scire **lu.**
 aut̄ intelligere uoluerāt. Quia enī
 infidelitate in cordib⁹ suis habuerāt
 in ualle ista erat. & quia impietate
 dilexerāt. in igne hoc ardebant. &
 quia dō resistere tēptauerāt. fetorē
 istū sentiebāt. & quia plurimas
 aduersitates dolositate in se colle-
 gerāt. a p̄fatis ūmib⁹ torquebant̄.
li. **E**t uidi. & intellexi hec. **E**t de
 p̄fata uiuente luce. audiui uocē
 iterū in dicentē. hec que uides
 uera sūt. & ut ea uides ita s̄. Unde
 homines dñm in obliuione tenentes.
 malignos sp̄e ad obliuionē eos p̄-
 hentes fugiant. & ad cor suū rede-
 ant. & ad creatorē suū & ad opa il-
 lius respiciāt & ne p̄fatis penis pumi-
 ant̄ p̄ aliquod temp⁹ ab hominib⁹
 se separent. & aspirare uestiū ac ie-
 iunius & flagellis scdm uisionem

psidentis rectoris se castiget. **N**am
 obliuio dñi pessimas cogitationes. hoib⁹
 imittit. & eis psuadet ut dicāt. Quom̄
 dñm scire possem⁹. quē nūquā uidimus.
 Et quom̄ hoc attendere ualerem⁹. qd̄
 nūquā ituebamur. Homo qui talia
 loquitur creatoris sui n̄ meminit. qm̄
 tenebre infidelitatis cor ei cecū dederūt.
 Quando enī homo lapsus ē. omis crea-
 tura cū eo obnubilata ē. Is quippe ho-
 minē totū lucidū creauerat. ita qd̄ il-
 le lūm purissimū etheris uidit. & qd̄
 carmen anglicū cognouit. ac cū tan-
 ta claritate iduerat. qd̄ etiā magno
 splendore lucebat. S; hoc totū uisio-
 nē dñi transgrediendo p̄didit. unde &
 elemta cū eo in p̄s cōmutata s̄. sed
 tam̄ aliquid luminis in se habuerūt.
 qm̄ peccatū qd̄ homo fecerat. illa p̄-
 transgressionē n̄ p̄petrauerāt. Qua-
 pp̄t homo dñm intelligat. & cū aditima
 cordis sui reducat. sciens qd̄ n̄p̄ aliū
 quā p̄ dñm quā omnē creaturā p̄cedere
 fecit creatus ē. ac cā in memoriā bonę
 sciētię semp̄ teneat. quemadmodū
 scriptum ē. **M**emento creatoris tui
 i dieb⁹ iuuentutis tue antequā ueniat
 tempus afflictionis tue & reuertatur
 puluis in terrā suā unde erat. & sp̄e
 redeat ad dñm qui dedit illū. Qd̄
 etiā sic intelligendū ē. Tu qui gloriōsā
 uitam & requiē cōmutatis habere desi-
 deras. in bonis & sc̄is opib⁹ memento illi
 qui te creauit. & hoc etiā facies in die
 bus germinantis uite tue in quib⁹ cri-
 sis & p̄cedis in sc̄itate. antequā tibi oc-
 currat. tempus illud quo sanguis &
 caro tua deficiāt. & ossa tua denuden-
 tur. & antequā reuertant̄ cinis corpo-
 ris tui in puluerē t̄re de qua factus es.
 in alienā uitā mutatus. & antequā
 sp̄e qui corpus tuū uegetat. idē cor-
 pus deferendo redeat ad dñatorem
 cunctoꝝ qui eisdē corpori tuo dedit.
 ipsū scdm gr̄e sue dispositionē. Nam
 ds̄ ut faber ē qui folle ignē examinat.

& qui cū undiq; circūuertit. ut opus
suum plenē p̄ficiatur. Cū autē sp̄s homi
nis recto in cursu bonoy opū dirigat.
ut ad idēficientē cōtuitatē gaudiōy
reūtāt. purissimū lūm uidebit. & an
gelicū carmen audiet. qđ adā uidit
& audiuit. antequā transgressionē
mortalitatis adiret. & sic maximo
desiderio uestimentū qđ exiit requi
ret. quatin̄ parit̄ cū ipso gaudeat.
Hec autē de penitentū animab' pur
gandis & saluandis dicta sūt & fidelia
sūt. & fidelis hīs attendat. & ea in me
moriā bone scientie componat.

Auos quoq; eisdē multitudinis
uidi sp̄s. quos etiā sic uocife
rantes audiui. Arte n̄rā oīa
īquirent. & omīa obtinebim.

Et hī homines ut īconstantē sint ex
hortant. ac eis īmēstantiā ubiq; p̄ponit.

Et uidi ignē magnū in quo plurimi
& diuersi uermes diuisas formas haben
tes erāt. & in quo anime illoy punie
bant. qui dū in corporib' suis fuisset.
in uerbis & in opib' suis īconstantia s
attraxerāt. Nam p̄p̄ īmēstantia qua
multos audacē decepat. in igne isto
ardebāt. & p̄p̄ multiplicē dolositatē
quā cū uanitate in se habuerāt. a p̄fa
tis uermib' torquebant. Et uidi. & ītel
lexi hec. **E**t de p̄fata uiuente luce
rerū uocē audiui dicentē ad me. hec
que uides uera sūt. Homines autē qui
pessimos sp̄s ad īmēstantiā eos exhortan
tes de se uoluerūt effugare. & penas eis
effugere desiderauerūt. si sc̄lares sūt
ad sp̄itales uitā se colligāt uel si sp̄itua
les sūt. in eadē cōsolatione sua cū omī
disciplina ueritatis acris se solito coer
ceant. quatin̄ nequiciā uicū hui' de
se abiciant. **I**llud enī in hominib' sic
loquit̄ dicent. Quom̄ p̄ uia unā īcede
rē. cū in res una n̄ ostendat. & cū pas
cua in quib' pascar in n̄ dent. **U**bi si
de quero ibi illa n̄ inuenio. & quos
amicos meos estimo īmici mei sūt.

& in quib' amicitia inuenio in uix
adherēt. & ob hoc nullom̄ pactū
stabilitatis habere possū. Nam qm̄
unusquisq; se in ostendit. sic me illi
exhibebo. & si me plus illis subicere
omēs me ēculcarēt. Ego laudo qđ
laudare uolo. & despicio qđ in uile
uidet. & abscondo me ab illo quē
timeo. & sic omīa scđm uoluntatē
meā retineo. quēadmodū mda fecer
ūt. qui moysen. audierūt quē p̄tea
audire noluerūt. s; qđ uiderūt hoc
audierūt & crediderūt. & sicut
balaam fecit qui iudeos laudauit.
& alios s; amicos parauit. & ut pa
gam fecerūt. qui in idolis plurima
reperierūt quē inuenire uoluerūt.
Que p̄bare possū p̄bo. & in multa
sc̄sitatione omīa p̄quiro. & ī omib'
hīs aliquā partē teneo. ne deficiam.
quia si hoc n̄ facerē quid eēm nescirē.
Nam celsū in n̄ loquit̄. terra in n̄ suc
currit. nec ulla alia creatura in di
cit. ut eū ipsa p̄gam. Sic in cōstantia
in hominib' quib' p̄fider loquitur.
qm̄ oculi ei cecī sūt. ad fidē & aures ei
surde ad ueritatē ac lingua ei mu
ta ad legalia p̄cepta. & cor ipsi ad
amōrē dī lapideū. Hec enī ad dīm
nec ad homines fidē habet. s; simi
lis ē simulacro qđ dīm negligit. &
qđ homines p̄ multos sibilos seducit
& decipit. Hanc qui dīm diligunt.
& qui hominē uerent. fugiant. &
simulationē deceptionis de se p̄ci
ant. nec aliud quā qđ tā scđm ho
mines quā scđm dīm stabile & fir
mū ē aggrediant. Hec autē de pe
nitentū animab' purgandis & sal
uandis dicta sūt & fidelia sūt. & fide
lis hīs attendat. & ea ī memoriā
bone scientie componat.

Et alios p̄dictē multitu
dinis uidi sp̄s. qui omēs
clamabāt dicentes. Te
tu īhabitabim. quia lu

lvi.

cifer in honore suo consistit. Ista homines
ad curā tēnōy ducūt. & qđ omīno
tēnōy insistant p̄uader. **E**t uidi
ignē magnū nigrā flāmā habentē.
ac plurimū ūmib⁹ redundantem.
in quo etiā animę illoꝝ erāt qui in se
uiuentes celestia post posuerāt. &
omī amissū curā tēnōy arripuerāt.
& in eo de loco ad locū uelut a uen
to p̄ciebant. Quia enī in tenebrosi
tate incredulitatis dīm neglexerāt.
cū terrenis ihiabāt. ignem hunc
nigrū sentiebāt. & quia auarā
duriciā in eadē curā habuerāt.
a p̄fatis uermib⁹ torquebant. &
qm̄ ab ea nēcessauerāt in eo de ig
ne hac & illac cū afflictione iac
tabantur. Et uidi. & intellexi hec.

lviii.

Et iterū de p̄fata uiuente luce au
diui uocē m̄ dicentē. Hec que uidet
ueta sūt. & ut ea uidet ita sūt. Qua
p̄t homines qui curā tēnōy ihi
dāt. si sp̄e ad illa eos exhortantes
uoluerūt supare. & p̄fatas penas
deuitare. ieiuniis & flagellis scdm̄
iussione s̄ p̄fidentis rectoris se casti
gēt. & corda sua ad celestia redu
cant. **N**am qui curā tēnōy di
ligūt. intra se isipientē dicunt. Cre
aturā que nobis ad usū n̄m crea
ta ē isipientē & adtendē. qm̄ il
la nos cibāt & uestit. Vt qđ s̄
placet faciat. Si enī causas n̄as
ita in dīm ponerem⁹. qđ curā tēnōy
n̄ haberem⁹. cito deficerem⁹. Et qđ
tē essent. Volucris scilicet similes qui
facies suas in speculo aquarū ispi
ciūt. & nichil aliud attendunt. cito
moriunt. Postquā enī mortui fue
rimus cū creaturis amodo n̄ erim⁹.
s̄ uitā illa quā d̄s post mortem
n̄am nobis donauerit. habebim⁹.
Nam si creaturas cōmunicauerim⁹
& queq; ab eis sciscitati fuerim⁹.
culpabile n̄ ē. quia d̄s eas sic cre
auit. Si enī ad usus n̄os create n̄

lviii.

erūt. & si istas tē diligerem⁹. ualde pec
caremus. Nulla quippe requirim⁹. n̄
que d̄s nobis donauerit. Qui namq;
equū suū isrenē currere p̄mittit. non
quiere s̄. piculose icedit. Et si nos cu
rā tēnōy in usu n̄ haberem⁹. t̄ra sp̄m⁹
& tribulos germinaret. & in hoc pecca
remus. qm̄ illa cuncta animalia pas
cet. & qm̄ planas uias & n̄ piculosas
habebit. hoc m̄ illi in corporib⁹ suis
locutur. qm̄ omē studiū & omne
curā suā ad p̄sentē uitā & n̄ ad futu
rā ponūt. quēadmodū auari & ihi
deles iudei fecerūt. qui filiū meū quē
p̄salute hominū in mundū misi ne
glexerūt. & uerba ei sublaunantes.
ipsū p̄ mortē omīno delere conati sūt.
s̄. fidelis homo aratrū cū bubus sic
apprehendat. ut tamē ad dīm aspici
at. qui uiriditatē & omēs fructus ter
re dat. & sic p̄cepta magistrī icelat.
ut tēna colens. celestia n̄ deserat.
Hec autē de penitentiā animab⁹ pur
gandis & saluandis dicta sūt & fidelis
s̄. & fidelis hīs attendat. & ea in me
moriā bonę scientie componat.

Nos quoq; eisdē multitudinis
sp̄e uidi. quos etiā magno cla
more uociferantes audiui.
Quis ē d̄s iste. qui nobis tan
ta certamina isert. Et hi cordib⁹ ho
minū obstinationē ostendunt. & ut
ad cunctos obstinatā mentē habeāt
eos exhortantur. **E**t uidi tenebras
picę & sulphure ardentes. in quibus
animę illoꝝ magnū planctū habent
tes puniebant. qui dū in corporib⁹
suis erāt obstinationē m̄tis s̄ iposue
rant. Nam qm̄ contra dīm duriciā i
se habuerāt. in his tenebris ardebāt.
& qm̄ uirtutib⁹ n̄ cōmunicauerāt.
picę sustinebāt. & qm̄ beneuolentiā
asepiccerāt. pene sulphuris eos lede
bant. & qm̄ insipia de cordib⁹ suis
ad dīm n̄ traxerāt. planctū magnū
emittebāt. Et uidi. & intellexi hec.

et de p̄fata uiuente lu
ce audiui uocē ad me. h
omines qui
in se habent illa
n̄ habent sp̄e qui illa
p̄t. & ne peni ei a
flagellis se castigi
m̄ dīm s̄ p̄piciū fac
obstinationē in se co
nstant. qui nec
uit. nec qui p̄ sp̄m
tē. Obstinationē nāq;
tē a duricia illa c
mollit aut mouet
in cor. sic ipsa quer
qua uolēt s̄ placet
& dicit famula ē. qu
s̄ d̄s ihi p̄piciū eia
qui in uirtutib⁹ sciant
quicquid ip̄s ad me
Nam uocem hunc n̄
m̄ n̄s habent. qui o
sustinent. que in eo fi
tome ualde amant. n
n̄d sup̄ ipsū posui. qui
s̄ magis beneuolent
facient. quippe ei fl
uena ipsi ad me ascen
sua n̄ tradidit. & qui
tribuit. s̄ ita obli
qua dicit ut lapsi ē. e
tiam que sine fructu
qui d̄s adherere & sup
deliderat. Hec autē de
m̄d purgandis & sal
& fidelis s̄. & fidelis
ea in memoriā bonę si
et alios p̄fati
sp̄e uidi. qui
suntur dīo
al in una r
namq; que
de noue n̄ possunt
circūspici. & que
m̄d ad nos. Ihi ho
s̄ exhortant. & qđ

Et de p̄fata uiuente luce iterū uocē au-
diui dicentē ad me. Hec que uidēs ue-
ra sūt. S; homines qui obstinationem
in se habent illa de se abiciāt. ac
malignos sp̄s qui illa s; pponūt negli-
gant. & ne penis ei affligant. ieiuniis
& flagellis se castigēt. ac genuū flexi
om̄b; dñm s; p̄piciū faciāt. Qui enim
obstinationē in se colligūt mortuis
assimilant. qui nec uident nec audi-
unt. nec qui p̄ inspirationē dī mouen-
tur. Obstinatio nāq; praua & nequā
ē. nec a duricia illa quā in se habet
molliri aut moueri uult. s; sic talpa
tā cecit. sic ipsa queq; bona euertit.
quia nichil s; placet nisi qd ipsa eligit.
& uelut fauilla ē. que dū extendit. **lxx.**
& in altū spargit euanescit. qm̄ dum
ipsa n̄ uirtuosa scienciā s; immobilem ne-
quiciā ispicit ad nichilū redigitur.

Am timorē hunc n̄ habet quē iob ser-
uus m̄s habuit. qui om̄ia patienter
sustinuit. que in eo fieri p̄misi. Et qm̄
hunc ualde amauit. multas tribulatio-
nes sup̄ ipsū posuit. quia patientiam **lxxi.**
& magnā beniuolentiā in eo cognoui.
Patientia quippe ei floruit & beniuo-
lentia ipsi ad me ascendit. quia om̄ia
sua in me tradidit. & quia contra me non
frendunt. S; ista obstinatio n̄ habet
quia dura ut lapis ē. & arida uelut
terra que sine fructu ē. qd illi fugiūt.
qui dō adherere & sup̄na p̄mia cape-
desiderāt. Hec autē de penitentiū ani-
mab; purgandis & saluandis dicta sūt
& fidelia sūt. & fidelis his adtendat. &
ea in memoriā bonę sciencię cōponat.

Sed alios p̄fate multitudinis
sp̄s uidi. qui om̄es uocifera-
bantur dicentes. Que utili-
tas in una re consistit. Hec
namq; que querim. in uno
dō inuenire n̄ possum. & ideo ubiq;
circūspiciem. & quecūq; uoluerim illa
trahem ad nos. Isti homines ad cupidita-
tē exhortant. & qd in om̄ib; reb; cupi-

Et uidi **lxxii.**
magnā longitudinē & latitudinē
& p̄funditatē aquarū. maximo ar-
dore ignis feruentiū. in quib; pelli-
mi uermes & plurimi maligni sp̄s
fuerūt. In his autē penis anime illos
affligebant. qui in seculo uiuentes cu-
piditatē dilexerāt. & ea om̄ib; mo-
dis s; attraxerāt. Nam p̄p̄t isaciabi-
te cupiditatē quā in se habuerāt.
eandē aquarū feruorē sentiebāt.
& p̄p̄t acerbitatē eisdē cupiditatis.
a uermib; istis affligebant. ac p̄pter
studii quo eisdē uicio isudauerāt.
ab his malignis sp̄s ignis furis p̄-
fatis aquis imergebant. Et uidi. &
intellexi hec. **E**t iterū de p̄fata ui-
uente luce audi uocē m̄ dicentem.
Hec que uidēs uera sūt. & ut ea uidēs
ita sūt. Unde homines si sp̄s qui eos
ad cupiditatē p̄trahit studuerūt
sup̄are. & penas eisdē uicii euadere.
ieiuniis & uerberib; se castigēt. ac
elemosinis eadē peccata redimant.

Nam cupiditas nec caritatē ad dñm
nec fidēle fiduciā ad homines ha-
bet. s; om̄ia que potest rapit. om̄ia
que potest capit. & aliena sibi li-
benē attrahit. ac nimietatē i men-
te & in uentre & in om̄ib; opib; ac
in om̄ib; reb; suis tenet. Cūq; etiā
qui undiq; discurrūt & n̄ saturan-
tur similis ē. & etiā imunde aui
assimilat. que in inquietudine & in-
uoracitate ē. & squalidos mores ha-
bens medicinales mores honestatis
fugit. ac in effusione uituperationis
multorū ē. unde & dñm nescit. s; ad
illa que aliena sūt respicit. S; qui
mortē fugiūt. & dñm diligūt. & qui
gaudia eterne reipromissionis adi-
pisci querūt. sup̄fluitatē cupida-
tis abiciāt. & om̄ia que agūt tam
scdm̄ scdm̄ quā scdm̄ dñm moderent.
Hec autē de penitentiū animab;
purgandis & saluandis dicta sūt &

fidelia sūt. & fidelis his attendat. & ea in memoriā bone scientie cōponat.

Uidi quoq; alios sp̄e eīde multitudinis. quos etiā magno clamore uociferantes audiui.

Lucifer dñs n̄r ē. & nullus eū apud illū sumus nos expugnabit. hi enī hominib; discordiā pponūt. ac eis ut discordes sint & ut concordia uirtutū fugiant p suadet. Et maximū ignē uidi. iuxta quē den- dissime tenebre apparuerūt in quib; uermēs horrendę forme fuerūt. & i quib; etiā plurimi maligni sp̄e discurrebāt. Et in penis istis anime illorū puniebantur. qui dū in corporibus suis fuisset. concordia sc̄ita- tis neglexerāt. & discordiā s̄ associ- auerant. ita qd̄ eodē igne ad p̄dic- tas tenebras transire. & de eisdem tenebris ad ignē redire. malignis sp̄itib; eas semp̄ impellentib; cogeban- tur. Quia enī omē malū p discordiā suscitauerāt. in eodē igne urebant. & quia multis hoc in lesionē intuli- erant. in tenebris istis torquebant. & quia crudelitātē in se habuerāt. a p̄fatis uermib; affligebant. & quia p idē uiciū plurimos errare fecerāt. de igne ad tenebras. & de tenebris ad ignē transire p malignos sp̄e cō- pellebant. Et uidi. & intellexi hec. t de p̄fata uiuente luce. audiui uo- cē iterū dicentē ad me. Hec que in- des uera sūt & ut ea uides ita sūt. & plura sūt. S; homines qui sp̄e eos ad discordiā p̄trahentes declinare uo- luerūt. & qui penas eīde uiciū effuge- re obtulerūt. cilicio & asperimis ieiuniis & durissimis uerbis cum iusticia se affligāt. ac queq; mol- lia corpori suo deuictēt. Qui enī discordiā diligūt. & qui ei adhere- re semp̄ festinant. a maligno sp̄u fa- tigati sūt. unde & in hac nequicia sua ad tormenta m̄tencionis cōsire

iubebuntur. Nam discordia adiutrix serpentine malicie ē. & libentē susur- rat. ac diuersa consilia tractat. & bo- na consilia dissipat. & facta aliorū ex- probiat. ac in p̄bitat aliorū frendet. Et ipsa sapientiā cō- scit. s; cā imitari negligit. & plena maledictionis gen- tens. cū pessimis malis celū tetigit. quando serpentē in paradisu misit. qui hominē ueste inocencie exspoliavit. cū illū simile dō fieri dixit. S; & sapi- entiā deridet. & bonos ac rectos more dissipat. & turres uirtutū mouere tēp- tat. ubi ludos excitat in quib; itā edi- ficat. & in quib; magnas ruinas adse- colligit. de quib; omib; se libentē excu- sat. Et cū omia hec fecerit. alios quos sepe cōmonuit dicit. fatui. quid facitis. Et tē sc̄itatē se ferre dicit. & hoc cū illu- sione facit. quēadmodū ille sc̄itatis illusor existeret. qui sc̄a uasa in platā ut ibi illuderent portaret. & sic cā in sacrilegiū computat. Hoc etiā modo diabolus decepit. S; & postquā discor- dia plurimas iniquitates ad se colle- gerit. eas cū blasphemis deuorat. ac eas sic in confusionē & in obprobriū ducit. uelut illas nūquā ad se colle- gisset. Simplex autē homo qui se pec- cato simplicit̄ inuoluit. ista n̄ cognos- cit. quā p̄t & d̄s illū n̄ spernit. cū ip- sū ad penitentiā ducit. ubi discors & ipenitens homo in ira d̄i magno casu cadit. qm̄ timorē d̄ni n̄ habent̄ retro īcedit. cū iusta irā cōtēpuit. Idē quoq; uiciū opus suū plenē p̄fe- cit. quando iudei filiū meū in huma- nitate sua uiderūt & mirabilia ei⁹ cognouerūt. s; p nequiciā cordis sui ab eo recesserūt. & se ipsos in mortē p̄cipitauerūt. quēadmodū scriptū ē. **A**bierūt retrorsū. & ceciderūt in irā. Qd̄ etiā sic itelligendū ē. Ili qui ue- ritatē abnegant & satanam in con- trariis opib; imitant. uadūt in iterum retro m̄cedentes cū oculos fidei in semet

ipſis claudūt. unde etiā cadūt. in
 peſſimas tēptationes que eoſ ad iter
 nectionē ipellūt. S; ut dſ in nouiſſi
 mo die homines ad imortale uitā
 excitat. ſic etiā & nē p penitentiā
 eoſ ad uitā reſuſcitāt. qm̄ illi qui
 in corporib; ſuis cōmiſſa ſua deſſet.
 dū anime cō corporib; exuunt.
 etiā ſi penas purgatorias p merue
 rūt. cicuſ tam eiſ eripiunt. Hec
 aut de penitentiā animab; purgan
 diſ & ſaluandis dicta ſūt & fidelia.
 ſi & fidelis hiſ attendat. & ea in
 memoriā bone ſcientie cōponat.

Capla ^{ante} Partis de vno p totū or

Videm proſpiciente.

- i. Verba eiſdem uiri.
- ii. Verba ſeruitutis.
- iii. Reſponſū reuerentie.
- iiii. Verba uagationis.
- v. Reſponſū quiete ſtabilitatis.
- vi. Verba maleficii.
- vii. Reſponſū ueri cultus dī.
- viii. Verba auaricie.
- ix. Reſponſū pure ſufficientie.
- x. Verba triſticie ſeli.
- xi. Reſponſū celeſtis gaudiū.
- xii. omniſ enei fuſiſ.
- xiii. Quod aque n̄ ſolū ad uſuſ corporaliū
 neceſſitatū hominū ſ; qd etiā ad ſa
 lutē animarū create ſūt.
- xiiii. Qd quāuis homines dīm diuſo modo
 colat. ſub ptectione tam ipſi ſūt.
- xv. Vt cuncta a dō regunt. ſic aque
 cuncta trena oglutinat. uelut etiā
 anima corpus firmat. Tentant.
- xvi. Vt poſſibilitas dī omne opus ipſi te
 net. ſic & abyſſuſ ea que ſup terā ſt.
- xvii. Qd abyſſuſ quaſi fabrica creatoriſ
 mundi exiſtens ab alia creatura
 n̄ portat. niſi qd p poteſtatē dī ſuſ.
- xviii. Qd abyſſuſ cisterne ſimiliſ ē.
- xix. Qd fortitudo dī aquaſ liquefacit.
 alioquin concreſcēt.
- xx. Qd dſ aſteritātē elem̄torū in poteſ
 tate ſua firmū tenet.

Qd dſ fidelis exhortat. quatin' admo
 nitionē eiſ p̄cipiāt alioquin plagā
 eiſ ſentiant.

Qd anima hominiſ ad dīm anhe
 lans. uirib; ſuiſ omia opa ſua celeſ
 tia deſiderio oglutinat.

Qd diuina p̄cepta ob hoc data ſūt.
 ut p̄fidelem animā impleant.

Qd cū anima ſcītātē ſequit. ſp̄s ſc̄s
 uirtet eiſ de uirtute in uirtutē aſcen
 dere facit. ſ; ſili ſui compellit.

Qd dſ pat tēptationes que animā
 hominiſ uretāt. p humanitātē

Qd dſ uere audientet aures habentiſ
 ut penitentiā agāt monet.

negligentet autē flagella ipſiuſ
 purgabunt. ſ; repellit. qd ſign

Verba euangelij ad eandē rē.

Qd uicia que ſenſuſ fidelij puerre
 re conantur. ſollertia uirion aſe

Specialit de ſeruitutē & habitu eiſ

Specialit de uagatione & habitu eiſ qd ſign.

Verba in canticis canticorū.

Specialit de maleficio & habitu eiſ
 eiſ & quid ſignificet. ſ; qd ſign.

Specialit de auaricia & habitu eiſ

Verba ieremie p̄phie ad eandē rem.

Specialit de triſticia ſeli & habitu eiſ
 eiſ & quid ſignificet.

Itē ſpecialit de forma zeli dī &
 quid ſignificet.

De libro exodi. ſ; iungit.

Qd ſanguis xpi uirginitatē ſ; con
 opib; ſuiſ & conuſione publicanorū
 & peccatorū ſupat.

Itē de quibda purgatoriſ peniſ
 animarū quorūda hominū qui in
 ſeruitutē peccauerāt. & quare
 eaſ ita paciantur. ſ; ſuiſ puniāt.

Quom̄ homineſ p penitentiā pec
 catū ſeruitutis in corporibuſ

Qd ſeruitutet omia que uera ſūt cū
 umbra ludentiū uerborū eradicare
 temptat.

Item de aliſ quibda purgatoriſ

xxii. Q. uox prophetae & psalmodia ad laudem
di. p. nunciata necessitati dolentium ut
p. meruerunt subuenit. odor dō ē.

xxiii. Q. d. de istis p. quib. homo elemosinā of-
fert. scdm qd. digni sūt parer. **u.**

xxiiii. Q. d. bona uoluntas hominis suauissimus
d. d. labores hominis p. necessitate ui-
uentium & p. requie defunctorum suscipit.

xxv. Q. d. qui dō non seruit hunc angelus p. cuti-
ens durit. ferit. **Inuunt Capla Quin-
te partis.**

**Incipit Quinta pars De viro per to-
tum orbem terrarum
prospiciente.**

u. t. michi qd. p. dictus uir p.
totū orbē t. r. p. spiciebat.
Et aque abyssi in quibus
idē uir a furis deorsū ad **u.**
plantas suas erat. ita qd.

etiā sup. abyssū stabat. quasi robur
ututis ei dē uiri fuerūt. qm. omnia recu-
perat. omnia purificat. omnia scificat.
omnia continet. omnia portat. ac qm.
omēs creaturas solidaat. sudore humiditatis sue
p. fundit. & omēs creaturas solidaat.
uelut anima corpus firmat. S. & a
byssus quasi uirtus possibilitatis ipsi
erat. quia omēs institutiones ei fert.
& quia ecclē institutiones illi inuunt.
& etiā uelut fabrica summi fabricato-
ris existit. in qua utensilia ei dē fab-
sūt. Et ecce de crunib. ei dē uiri aer qui
da cū sudore exiens. omēs aquas aby-
ssi diuiso modo mouebat. ipse quoq.
uirtus elemntoy. que sup. terrā & in t. r.
ac subter t. r. erant. pedib. suis depme-
bat. Et dixit. **Audientes audite.**
& intelligite. Penitentia agit. quia
d. se uobis sic ostendit. Quod si n. fece-
ritis. ungue mee pungabūt uos. Peniten- **u.**
tia ergo in homine sit. Unde in p. fata
nebula in qua multimoda genera ui-
croy fuerūt ut sup. ostensū ē. etiā hic
quinq. in huiusmodi imaginib. aspe-
xit. Nam p. m. a. imaginē uidi auertice ca-
pitis ad labos suos iuuenile formam

hominis habentē. alumbis autē deorsū
formā cancri ut cancer a capite deorsū
formatus ē. Et nigros capillos capitis
habebat. ac toto corpore nuda fuit.
Et dixit. Ego omnia dispono. & omnia
discerno. & quo quelibet res ceciderit.
illuc aspicio & inde loquor. Si hoc n.
facere. insipiens eēm. Et quis me ob
hoc arguet. Si insipientē & fatiū lau-
dare. mendaciū dicere. In uerbis meis
retia extendā. & omnia que potuero ca-
piā. & quanto plus cepero tanto plus
habeo. Nam honore meū sic dilato. ut
omēs in uerbis meis erubescāt. S. & ar-
cū meū cū iaculis uerboy extendam.
Et quid hoc nocebit. Nulla celabo nul-
la filebo. s. unumq. hominū scdm men-
surā suā qd. habeo dō. **S.** ed iterū de p.
fata turbida nube audiui uocē huius
imagini respondentē. Si omnia mouere
que creator fecit quid eēm quod illa
destruerē. que n. feci nec creauit nec qui-
bus scientiā dedi. sic tu o pars in qua om-
nia o moues. Volentes me sustinent &
in planitie uallium ambulo. nec ipsi con-
tēpnēt me. In supinis & in infimis uolito
& omnia que d. constituit in placet nec
ulli iniuriā facit. s. te ut lutū calciamēto
rū conculco. Nam digniore partē n. ha-
bebis. quia omib. quib. potes iniuriā inferis.
Scdam autē imaginē uidi puerilē for-
mā habentē excepto qd. in capite capil-
lus carebat. & qd. faciē & barbā ut se-
nex uir habebat. Et in p. dictis tenebris
in quoda panno quasi in cumis pende-
bat. qui hac & illac uelut a uento mo-
uebat. S. alia idumita in ea n. uidebā.
Et iterū ab eode panno erexit se. &
iterū in eundē pannū abscondit se. Et
dixit. **I.** n. stulta estimatione habeo.
si in uno loco & in uno p. so p. mansero.
S. ubiq. me ostendere uolo. ut ubiq. uox
mea audiat. & ut ubiq. facies mea ui-
deat. & sic glām meā dilato. Giamen
enī crescit. & flos ei apparet. & si hoc n.
ē. quā glām homo haberet. Ego in

sapientia & in ratione mea gratia fui.
ac in pulcritudine mea flos fui. Et ideo
ubiq; me manifestabo. **E**t iterum
de p̄fata turbida nube audiui uocē
huic imagini respondentē. Tu o ars
diabolica sic flos feni. cades. & sic lu-
tū in uia conculcaberis. tu uox uani-
tatis. tu aspectus iniquitatis. nec erubas
uerba rationalitatis. s; sic locusta ista-
bilis ieddis. unde etiā sic nix p̄ diuisa
loca spargeris. Nam cibū sapientie n̄
manducas. nec potū discretionis bibis.
s; uitā uolucrū imitaris. qui nullā sta-
bilitatē in habitaculis habet. Cū enim
& putredo es. nec ulla requiē habebis.
S; tertia imago caput lupi & caudā
leonis habebat. ac reliquū corpus ei⁹ corpi
cani assimilāt. Et hec cū p̄dicta
immagine ludebat dicens. Nos in omib;
unū sumus. S; & magnū strepitus uen-
torū in aures ei⁹ sonuerūt. quos ipsa di-
ligent̄ excrebrauit. auscultans qui eēt
& unde eēt. cū quib; etiā exultabat.
quasi dii sui eēt. Vnde dextrū an-
teriorē pedē eleuauit. & eundē ad
magnū uentū qui ab aquilone uenit
tetendit. ac sinistro anteriore pedē
flabrū uentorū ab elementis ad se trahe-
bat. Et dixit. **D**e mercurio & de aliis
philosophis multa discā. qui sciscitatio-
ne sua elementa hoc in iugabāt. qd̄ unā
quāq; rem quā uoluerunt certissime
repperūt. Hec fortissimi & sapientissimi
uiri ex parte a dō. & ex parte a malig-
nis sp̄itib; adiuenerūt. Et quid hoc ob-
fuit. Et sic se ipsos planetas nomina-
uerūt. qm̄ de sole & de luna & de stel-
lis plurimā sapientiā ac multas iquisi-
tiones acceperūt. Ego autē ubiq; uolero.
in artib; istis regno & dominor
scilicet in luminarib; celi in arborib; & in
herbis ac in omib; uirentib; terre. & in
bestiis & in animalib; sup̄ terrā ac iūctis
sup̄ terrā sub terrā. Et iūctis meis qd̄ in resistit.
Vbi omnia creauit. unde in artib; istis
illi nullā iniuriā facio. Ipse enī uult.

ut in scripturis ac in p̄tens opib; suis
p̄bet. Et quid p̄desit si opa ei⁹ tā ceca
eēt. qd̄ nulla causa in eis cōsideraretur.
Nihil conferret. **E**t iterū de p̄fata
turbida nube audiui uocē huic imagi-
ni responsū dantē. Utrū magis placitū
ē deo ipsum adorare an opa ei⁹. Creature
que de ipso p̄cedūt. nulli uitā dare pos-
sunt. Et que ē uita. quam d̄s dat. Scis
qd̄ homo rationalis ē. & qd̄ reliqua crea-
tura in elementis subsistit. Quom̄. Homo
in p̄tens rationalitatis uitalis est. et
om̄e uolatile ac reptile ex elementis uiuit.
& mouet. Et homo sonū in rationalita-
te habet. reliqua autē creatura mutua
ē. nec se ipsa nec alios uiuare potest. s;
officiū suū p̄ficiat. Tu autē o ars magica.
circulū absq; puncto habes. Nam cū in
circulo creature multas sciscitationes
iquiris. ipsa creatura honorē & diuiciā
tibi abstinet. & uelut lapide infernū
p̄ciet te. qm̄ ipsi nomen d̄i sui abstulisti.
unde etiā om̄es trib; terrę plangēt sup̄ te.
quia illas in blasphemiam derides. cū al-
li in cultura d̄i hoc in errore ducis. ubi
dō seruire deberent. Quia ip̄e nulla alia
p̄mia tibi restant. quā p̄mia diaboli.
Quarta autē imago in forma hominis
apparebat. excepto qd̄ capillis capitis
carebat. & qd̄ barbā ut hircus habebat.
& paruas pupillas ac albuginē oculos
lata. & qd̄ narib; suis uentū fortit̄ in-
trorsū traxit & emisit. Manus quoq;
ei⁹ ferree fuerūt. ac crura clanginea &
pedes ipsi ut pedes leonis. Induta autē
erat tunica sub albo & sub nigro colore
omixti itexta. que sup̄ ostiēta uide-
bant̄ iferi. aut scilicet circa crura in am-
plitudine distenta. Et sup̄ pectus ei⁹ uul-
tur nigri coloris apparuit. qui pedes
suos eisdē p̄tori infixerat. s; dorsū ac
caudā suā ad eandē imaginē iūerat.
S; & corā ipsa arbor stabat. que radicib;
suis in gehennā radicaueat. & cui fructus
picea & sulphurea poma fuerunt.
Et hanc arbore eadē imago diligen-

allimā trucidat. ac d̄
suo rapient audillim
quodq; malis & boni
datur qui candis f
magis mori in p̄
p̄cāmodū cū p̄sc
quā o mouent. Et
q̄ impens n̄ fū. s; sap
ad nentis aspiciūt. s;
fū necelaria postu
p̄o & in finā meū o
p̄sc iūctis tant
uultū n̄ ē. ut p̄
uolent. quā alius sup̄
colpā cur illi egrēga
quā s̄ necesse fū. Et
uultū nulla sollicitud
d̄o quicquā requirā
uolent. omnia que uol
p̄cā qd̄ me delectat.
s; in beatitudine mu-
niam aduolū requirū
uolent. sapientia habo
quod & nullū me de-
quod me uolent si qu
uol. s; nullū me lecte
fū me uolent. s; omi
& ei arte mea acqui
de p̄cā turbida nube
qui uocē respondentē
tu ad p̄cā ut lupus u
rem fū uolent deuora
uolent. in te un
dama s; camēlū cū g
ei. ac ad deuorandā
ei. s; quod in durici
d̄o uolent. d̄i habet. qd̄
uolent. & aspa s;
fū d̄o n̄ uol. Na
uolent. s; d̄o condit fū
ca. s; omi p̄p̄tate ab
nulla n̄ sufficit. Et
fū cū omia bona
fū dulci sono tam
p̄cā confido. Solem
fū in gaudio habo

cissima ituebat ac de fructu illi ore
suo rapientis audistime deuorabat. Ipsa
quoque multis & horribilibus uermibus circum
dabatur qui caudis suis multum sonitum
& magnū motū in p̄fatis tenebris faciebāt.
quēadmodū cū pisces ictib' caudae suae
aqua omouent. Et eade imago dicebat.

Ego insipiens n̄ sū. s; sapientior illis sū. qui
ad uentos aspiciūt. & qui de aere omnia
sibi necessaria postulat. Ad me omnia ra
pio & in sinū meū omnia colligo. & q̄nto
plus contraxero tanto plus habeo. Nam
multo utilis m̄ ē. ut ipsa queq; necessaria
habeam. quā aliis supplicē. Nulla etiam
culpa ē. ut illi ēgregata auferā. qui plus habet
quam ē necesse sit. Cum enī habuero qd
uolo. nullā sollicitudinē habeo ut ab
alio quicquā requirā. Et cū in sinu meo
uidero. omnia que uoluero. p̄spere impleo
omē qd me delectat. Tē & neminem timeo.
s; in beatitudine uiuo. nec idigeo ut
miam ab ullo requirā. Nam in duricia
astuta sapientiā habeo. ac omnia mea re
quiro & nullus me decipere potest. Et
quid me nocebit si quispiā m̄ cōmina
uit. cū nullus me ledere p̄ualebit. Nec
fur nec latro sū. s; omnia que uolo capio
& ea arte mea acquirō. **E**t iterum
de p̄fata turbida nube audiui hunc ima
gini uocē respondentē. O fraud diabolica.
tu ad p̄da ut lupus uelox es. & alienam
rem sic uultur deuoras. S; & grosse pul
tule ebulluīt. in te unde pulicēta desi
deria sic camelus cū gippis suis onerata
es. ac ad deuorandā omnia aptū os lupi
es. Tu quoque in duricia iaces. & i omib'
obliuionē di habes. quia in ipsū n̄ ē fidis.
Vura namq; & aspa sine mīa es. quia p
fectū alteri n̄ uis. Nam sic uermis i spe
luncā se abscondit sic tu utilissima rusti
ca ab omī p̄spitate alteri te subtrahis. qm̄
nulla tibi sufficiūt. Ego autē sup̄ sidera
sedeo cū omnia bona dei m̄ sufficiunt.
& in dulci sono tympani gaudeo. q̄ndo
in ipsū confido. Solem & osculor. q̄ndo ip
sum in gaudio habeo. Lunā amplector

cū ulla in caritate teneo. & cū ea que
de ipsis cresecūt michi sufficiūt. Et cur
plus desiderē. quā indigā. Hā quia
miam in omib' habeo. uestis mea ex al
bo serico ē. & qm̄ mollis in omī utili
tate sū. uestis mea p̄ciosis lapidib' orna
ta ē. Unde in domo regis sum. ac om
nia que desidero m̄ n̄ defūt. Conuiuiū
enī regis habeo. quia filia regis sum.
S; tu o pars pessima omnē circūfū t̄re
circūf. nec tam uentrē tuū implet. Vi
de ergo que sū. Quātā uero imaginē
uidi muliebri formā habentē. ad cui
dorsū arbor stabat. que tota arida si
ne foliis erat. & cui ramis eade imago
impleta fuit. Nam ramus unus iuncē
capitis ei obtexerat. & unus collū & gur
tur ei circūdederat. & unus circa dex
trū brachiū unus circa sinistrū se exten
derat. ipsi tam brachiū n̄ expansi s;
tam ad se collecti. ac manib' ab eisdē
ramis dependentib' & unguē ad simi
litudinē eorū habentib'. Ab illis quoque
dextra parte ramus unus. & a sinistra
parte unus p̄cedebat. quin uentrē &
crura ei intransuersū circūcūxerant.
& iuncē circūplexi erāt. Pedes autē illi.
lignei fuerūt. Alia autē i dūmīta n̄ habe
bat. nisi qd hoc m̄ ramis istis circūda
ta fuit. Et maligni spiritus cū nigra
nebula ualde fetente uenientes. ipsā
inaserūt. ad quos gēndo se reclinabat.
Et dixit. **H**eu qd creata sū. heu qd
uiuō. Quis me adiunabit. Quis me li
berabit. Si d̄s me sciret. tanta picula
michi n̄ adēnt. Qd in d̄m confido. bo
nū michi n̄ tribuit. qd cū illo gaudeo.
malū ame n̄ aufert. Philosophis plu
rima audiui qui docent qd multa bo
na in dō sunt. s; in omib' his nichil boni
m̄ d̄s fecit. Si d̄s m̄s ē. cur omnē grām
suā ame abscondit. Si m̄ quicquā
boni ēferret. illū scire. Hescio autem
quid sim. In infelicitate creata sū & in
felicitate nata sū. & sine ulla cōsolatio
ne uiuō. Ach qd p̄dest uita sine gaudio.

xi

Et quare creata sū. cū in nullū bonū
 assit. **S**ed de p̄dicta turbida nube
 audiui uocē hoc responsū illi dante.
 O ceca & surda. tu nescis quid intra te
 loqueris. Vt hominē lucidū creauit.
 s; p̄t p̄uacicationē suā serpens illum
 in hunc lacū miserie seduxit. Hic sole
 & lunā ac stellas & omnē ornatū uiri
 ditatis terre īspice. & considera q̄ntā
 p̄spiratē d̄s hominī cū illis dat. cum
 tam homo in multa temeritate c̄tia
 d̄m peccet. Tu fraudulenta & dolosa.
 ac impia es. semp q; gehennā in fiducia
 tua habes. nec scis nec cogitas que sa
 lus a dō sit. Quis tibi dat ea que ī his
 lucidis & bonis habes. Insi d̄s. Cū dies
 ad te currit. ipsā noctē nominal. & cū
 salus tibi adē. ipsā dies ēē maledictio
 nē. & cū omēs cause & res tue bone sūt.
 eas malas ēē dicis. Vnde gehennalis
 es. Ego autē celū habeo. cū omīa que
 d̄s creauit. recte īspicio. qd tu nociuū
 nominal. flores quoq; rosarū & liliorū
 & omnē uiriditatē in sinū meū lenit
 colligo. cū omīa opa dī laudo. ī quib;
 tu dolorē doloris. ad te colligis. cū in
 omib; opib; tuis tristis es. Tu gehenna
 lib; spiritib; similis es. qui p omīa opa
 sua d̄m semp negant. Sic ego n̄ facio.
 s; omīa opa mea dō tribuo. qm in
 quada tristitia leticia est. & in quo
 da gaudio p̄spirat n̄ ē. ut dies & ut
 nox sūt. Nam quēadmodū d̄s diē
 & noctē c̄stituit. sic etiā gesta hoīs
 sunt. Cū enī auaricia castrū suū
 edificat. d̄s illud cito destruit. & cū
 caro lasciuā desiderat. d̄s illa c̄cul
 cando pcutit. & cū uoluptas carnis
 in uana glā girū celi circuire uult.
 d̄s illa pcutiendo dissipat. qd iustū
 & rectū ē. Hic īspice qualitātē uolucrū
 celi. & qualitātē pessimorū uermū t̄re
 qm & utiles & īutiles sūt. quāuis se in
 cē deuorent. Sic p̄spirat atq; aduersi
 talis sūt. Non omīno abiciende sūt.
 s; utilia īutilia & in utilia utilia pur

gant. sic aurū in fornace pbat. Tu autē
 parti īutiliū c̄sentis. quod ego n̄ facio.
 Nam utilia & īutilia sic cōputo. quēad
 modū d̄s ea c̄stituit. Anima celū caro ter
 ram testatur. & caro animā affligit. ani
 ma autē carnē c̄stringit. Vnde stulta
 & ceca. quid loquaris considera. Et ecce
 corā p̄fato uiro eneus fustis ut fustis p
 cussoris ē. abyssio īfixus apparebat. qui
 hac & illac quasi ad pcutiendū mouebat.
 Et motus ei sonū sic dicentē reddebat.
Orrisiones p̄ditionis que dō uos opponit.
 uolentes culm ascendere. ubi infernum
 descendistis. ab omī honore uos abstrabo.
 & ab omī felicitate uos p̄cio. ac in c̄fusio
 nē uos p̄sterno. atq; sic putridū cadauer
 uos abicio. qm in gutture antiqui serpen
 tis estis. & ex ore ei ad decipiendū hominē
 ebullitis. Nam feruentib; uulnerib; spū
 mā īmundiciā sup illos effunditis. & ig
 nes iaculis prauorū opū eos pcutis. atq;
 furorē homicidū exsufflantes eos mor
 tificatis. & hoc in festinant in ipsos irru
 itis quatū iusticiā dī derelinquant. & ut
 ipsū d̄m c̄tēpnāt. Et in his machinationi
 bus uris desideratis. ut omīa opa dī dūca
 tis in c̄fusionē. Quā p̄t bella cōt uos
 colo p que uos abicio & sic fortitudinē
 dī in uobis manifesto. cū ad meliū de
 ducimini. **E**t iterū audiui uocē de
 celo in dicentē. Creator omīū qui aqual
 ab īuicē diuisit. ita qd eas in diuisis locis
 scilc tam supiorib; quā in īferiorib; ana
 nare iussit. & qui abyssū ad sustenta
 tionē illarū que sub t̄ra sūt. coadunauit.
 eas n̄ solum ad diuisos usus corporalū ne
 cessitatū in t̄ra uiuentū liquefecit. s;
 etiā ad salutē animarū hominū p ablu
 tionē baptisimi direxit. ita qd fideles
 in unigenitū dī credentes p abluionē
 peccatorū suorū uicia diabolicarū sug
 gestionū a se p̄ciant. & qd celestib; de
 sideriis itendentel. ad uitā c̄tne bean
 tudinis felicit & glōse ptingāt. uelut
 etiā in p̄senti uisione typice tibi demon
 strat. **N**am uidet qd p̄dictus uir p̄

viii

xiii

in orbem p̄p̄ter. qm o
 d̄s omēs habitantē
 t̄ra h̄c defendit. qu
 acceptū. quāuis cū
 acenerent p̄cep
 s; qui ei famulari
 non tam ip̄i sūt qm a
 uolent. multal modū
 n̄ ē. & aque abyssi in
 docū ad plantal sua
 d̄st̄at. quasi robur
 qm aque īterriori p̄
 īteritadine sua. & i
 c̄st̄at. sub plant
 sū candē p̄funditatē
 sū p̄stare ei sūt. um
 d̄st̄at. qm ut cuncta
 p̄p̄ter. h̄c etiā a que
 glārit. & mununt
 īd̄st̄at. d̄st̄at. p̄ ab
 m̄ d̄st̄at. m̄a redit. &
 & cū īmunda tam cor
 d̄st̄at. omīa purifi
 sua tam uolūti quā i
 m̄ p̄st̄at. d̄st̄at. o
 cū p̄st̄at. h̄c cuncta
 ne uolūti omīa c̄tne
 non h̄c uolūti sūt fe
 d̄st̄at. cū creatural si
 m̄ h̄c p̄st̄at. qm in
 sua m̄st̄at. sicut qd ei d
 m̄st̄at. sicut illa que uitali
 que accit ut p̄cuti qu
 ut ut uolūti. que h̄c
 ut. quāuis omīa p̄ di
 & h̄c sicut de accit & s
 in d̄st̄at. h̄c c̄tne. i
 qm h̄c qd a dō c̄st̄
 cū h̄c omēs crea
 qm īmūdatē cū īf
 d̄st̄at. nec d̄st̄at.
 uolūti m̄a anima co
 m̄st̄at. īmūl p̄p̄ter
 m̄st̄at. abyssi quasi u
 tam ē d̄st̄at. qui

tū orbem p̄spicit. qm̄ omnipotens d̄s mun-
dū & om̄es habitantes in eo uisione p̄tec-
tionis sue defendit. quia ab ipso qd̄ sunt
acceperūt. quāuis eū diuīso in colat & iuo-
cent. ac uenerent p̄ceptis ipsi famulantes.
S; & qui ei famulari recusant. sub p̄tec-
tione tam ipsi s̄t qm̄ ab eo cāti s̄t. quāuis nolūt &
nolentes. multis modis illi seruiunt.

Vnde & aque abyssi in quib; idē uir asurū
deorsū ad plantas suas ē. ita qd̄ etiā supra
abyssū stat. quasi robur uirtutis ei dē uiri s̄t.
qm̄ aque subterioris p̄funditatis quas d̄s
in fortitudine sua. & in absconditis oc-
cultis. uelut sub plantis suis tenet. ita qd̄
sup̄ eandē p̄funditatē stat. quia om̄ia
sub potestate ei s̄t. uim diuinitatis osten-
dunt. qm̄ ut cuncta a dō reguntur &
p̄regunt sic etiā aque cuncta trena ē
glutināt. & muniunt. Hā cū homines
infidelitati deditos. p̄ ablutionē baptismi
in alienā uā reducūt. om̄ia recuperāt.
& cū imunda tam corpū quā animā. **xv**
auferunt. om̄ia purificāt. & cū aspersione
sua tam uisibiliū quā inuisibiliū i cursio-
nū picula abstergūt. om̄ia sc̄ificāt. & **xv**
cū p̄fusione sua cuncta que debet solidat
ne arefcāt om̄ia c̄tinet. & cū coaduna-
tione sua orbē t̄tarū ferūt om̄ia portāt.
Omnes enī creaturas sudore humidita-
tis sue p̄fundit qm̄ unaqueq; in uita
sua uiuit. sc̄dm̄ qd̄ ei d̄s uiuere suū c̄sti-
tuit. sc̄ilicet illa que uitalis ē uiuit ut hō.
que aerea ut pecus que uiriditatē ha-
bet ut arbuta. que sudore fuci ut her-
be. quia hec om̄ia p̄ diuinā dispositionē
& de t̄ra & de aere exsudant. humiditas
in essentia sua c̄tinet. & etiā unū qd̄q;
germ̄ suū qd̄ a dō c̄stitutū ē ex eis p̄du-
cit. Hāc & om̄es creaturas aque solidat.
qm̄ humiditatē eis ifundit. ita qd̄ nec
arefcūt nec decidūt nec disp̄guntur. **xviii**
uelut etiā anima corpus firmat. quia
cū calore spiraminis carnē uegetat. &
carnē i simul c̄pingit. quādiu in illa ma-
nēt. **S**ed & abyssus quasi uirtus possibilis nec.
tatis ei dē uiri ē. quia om̄es institutiones

ei fert. & quia eadē institutiones ipsi
imitantur. qm̄ illa uelut similitudi-
nē posse dī habet. quia ut possibili-
tas dī om̄e opus ipsi in cunctis officiis
suis tenet ita qd̄ de potestate ei n̄ ex-
eunt sic etiā & abyssus ea que sup̄
t̄ram. & que in t̄ra & que sub terra s̄t
sustinet. qm̄ hec om̄ia diuina ordi-
natione sup̄ illam posita sunt.

Et etiā uelut fabrica summi fabricato-
ris existit. in qua utensilia ei dē fabri
sunt. qm̄ ut fabrica ignita & n̄ igni-
ta massa cuiusq; fabrilis generis est.
& ut faber in ea opant. opus suū hac
& illac sc̄dm̄ uoluntatē suā fundit
& ducit. ita etiā abyssus quasi fab̄ca
creatoris mundi existans. ea de quib;
diuīse forme p̄cedūt seruat. cū aq̄s
& t̄ra diuīsa. creaturā materiā sus-
tinet. nec ipsa ab alia creatura por-
tatur. nisi qd̄ p̄ potestatē dī sustentat.

Sed & in fundo similis cisterne ē. qm̄
ut fundus aquas sup̄ se continet. sic
& abyssus sup̄iora sup̄ se sustinet.

Et ecce de currib; ei dē uiri. aer quidam
cū sudore exiens. om̄es aquas abyssi di-
uerso m̄ mouet. quia de fortitudine
dī aer cū lenitate ueniens. & multitu-
dinē aquarū liquefaciens eas hac &
illac diffundit. cū ipsas p̄ totū orbē
t̄rā deducit. eas etiā ita retinens. ne
modū suū aut p̄cedendo. aut rede-
undo aut crescendo. aut decrescen-
do transcendat. s; ut illū sic ipsis
a p̄ncipio c̄stitutū ē teneat. Nā sp̄c
dm̄ aquas humiditatis & cursū dat.
sc̄ilicet qd̄ humide & liquide sūt. & qd̄
fluūt tamquā uiuāt. alioquin con-
crete eēnt ac in uno loco sine ip̄etu
fluentis motionis manerēt. nec t̄ra
nec alia creatura irrigaret. **I**pse
quoq; uires elem̄torū que supra t̄ram
& in t̄ra ac subter t̄rā sūt. pedibus
suis deprimat. qm̄ d̄s austeritatē ele-
mentorū que & in sup̄iorib; & in it̄rio-
ribus ac in subteriorib; creaturis in

get. in potestate sua que cont' omēs
fortis ē. & que omīa portat. firmiter
tenet. ne ante tempus qd eis & ppositū
& institutū ab ipso ē cēuciant. aut tre
mant. aut terrore alius creaturis ite
nde & fideles exhortat. quatin' rāt.
admonitionē ei' pēpiāt. & peniten
tiam de peccatis suis arripiāt. quia se
ipsis in multis miraculis manifestat.
alioquin plagas ei' sentiat. si penitentie
modū toto animū cordū suoy s' nūm
posuerūt. **S**ed & quēadmodū aque
& abyssi uirtutē & possibilitatē dī
ostendūt. sic etiā cū uirib' suis anima
hominis que ad dīm anhelat. uirtutē
& possibilitatē ei' in bonis opib' mani
festat. Hāc uires anime in quib' d's
p fortitudinē descendentiū ad oculū
ta misteria secretoy uelut a suris deor
sum ad plantas suas ē. ita qd etiā
supra eandē animā in opatione bo
noy opū. cū ei scitātē p iusta & fide
lia opa īspuat. quasi sup' abyssi stat.
confortationē & constantiā scitatis p
diuinā adiutoriū aduersus diabolicā
artē habentē. quasi robur uirtutis
eīde uiri sūt. qm ubi diaboli abnegāt.
& dīm confitent. ad iusticiā omīa recu
perant. & ubi sordes & contagia pecca
toy p contricionē confessionis ase ab
stergūt. omīa purificāt. & ubi mala
& picula mortis deuitāt. ea que bona
sūt operantē. omīa scificāt. & ubi p
effusionē lacrimay bona opa in se ir
rigant. ne deficiāt. omīa continēt.
& ubi in unanimitate beatay uirtutū
ab iūce nō discrepant. omīa portāt.
quia tē etiā omīa opa sua uera & sua
in compunctione p fodiūt. & ea celesti
desiderio ita conglutināt quēadmo
dū d's mundū ēpaginauit ne ab iūce
dissoluāt. **I**psa quoq; anima p diui
nam grām antiquū serpentē fortit'
ēculcant. & strennue dīm imitant in o
peratione uirtutū quasi uirtus possi
bilitatis ipsi ē. quia dū bono affectu

& dū recta uoluntate diuina pcepta ob
seruat. uelut omēs institutiones ei' fert. qm
eandē pcepta ob hoc manifestata & data
sunt. ut p fidele animā portent. & imple
ant. quasi eandē institutiones ali' imitantur
& etiā anima edificatio & templū cū
creatoris uelut fabrica summi fabricato
ris existit. in qua iusta & scā opa & oīa
que ad beatā uitā quā d's fidelib' suis
donabit respiciūt quasi utensilia eīde
fabri sūt. **C**um enī anima in homine
scitātē sequit. d's in ea & p eā tanta mi
racula multociens opat. qd etiā ali' ue
lut ex incognitis & terrent & mirant.
Hāc de fortitudine donoy dī spē scs
suam lenitate ad fidele animā pcedent.
cunctas uires ei' de uirtute in uirtutem
ire & ascendere mirabiliter facit. uelut
etiā de erub' eīde uiri aer quida cū sudo
re exiens. omēs aquas abyssi diuerso modo
mouet. **V**nde ipse uidel d's rēptatio
nel diuīay causay & iurionū que & spi
ritualib' & carnalib' ac infernalib' iuram
tis animā hominis irretitāt. p humani
tātē illā qua diabolus contrit' ē cōpelat.
quēadmodū & idē uir uires elemētōrū
que sup' terrā & in tra ac subterā tām se.
pedib' suis depmit. Hāc unigenit' dī fili
in mundo inter homines sine peccato
conuersatus. exempla fidelib' suis dedit. ut
tremis ēcupiscentiis abiectis. ad celestia
anhelent. & ut id qd in scitātē cūū ē. dī
Qua p'p' & p'fatus uir. qui dīm de
signat. illos qui uere audientes aures.
& uere intelligentia corda habent. ut pe
nitentiā de peccatis suis agant. quēadmo
dū audis monet. quia ut iusta opa sua
abiciant. & ut ad ipsū festinant cūriāt.
se ipsis p multa miracula elemētē mani
festat. Hos aut qui uerba admonitio
nis ei' negligūt flagella ipsi acriter pur
gabunt. qm admonentē & corripientē
iudicē p cūmāciā remeritatis sue con
tepnāt. **V**nde amaritudinē corpori suo
p penitentiā iterat. qui in domo dī fide
lis ēē desiderat. uelut etiā iohannes ex

hortatur nūm dicit
mū. quā ostendit
ei mē. Facite ergo f
centē. & ne cōpenti
mū abrahā. **V**ico
s lapidib' istis fide
lis fensit talis ē. **V**
omē uicū scdm
tē. & quēq; animā
long' iūnet. Quis
necesse dare poterit
pōna dantur. **V**s a
ostaculo suo iūen
tē. **V**nde pōntētib'
hāc fili dī in corpe
hāc peccatō cōpū
in omnia sua pman
tē. **V**nde dicitur ē im
pōne qd ipsi pōtē
ut illi qui penitent
dimittunt. **S**i illi q
uelant. & in peccat
genūna impetay d
cōpōne ueray conce
regula uia in semetip
qua p'p' cū iām in
s' fidei in mortal
genūna donec in
amānt sūt. & quā
in pōntē nācentiā.
quā cū in multis cri
supponit uindictē
sine penitentiā. **Q**uo
qd homo uirōnē dī
nōt. quā nec prim' an
tē dīa cūgere por
tē dīm ab iūcio p
dī. **V**nde p'p' ergo
pōntē iūrenim. **H**i
etiam oīa oration
et pōna opa uia relin
tū dōno ope redim
tū penitentiā. & uē
tū nec peccata feci
uicā nō dicant. qd
in abrahā. cū d's

hortatur ubi dicit. **G**emmina uipe-
rari. quis ostendit uobis fugere a uentu-
ra na. Facite ergo fructus dignos peni-
tentie. & ne ceperitis dicere patre habe-
mus abraham. Vico enim uobis. quia potest
deus lapidibus istis suscitare filios abrahe.
Cuius sensus talis est. Ve penitis penitentia est.
& omne uicium secundum culpam suam examina-
bitur. & queque anima tabernaculum opum
suorum inueniet. Quis enim in alia uita tab-
ernaculum dare poterit. nisi deus. a quo etiam
prima dantur. **U**s autem homo factus in
tabernaculo suo inuenit. quod ualde placu-
it. unde penitentibus peccata ignoscere. **Q**uod
iam filius dei in corporali uita uirginis
sine peccato conceptus & natus est. & sic in
innocentia sua permansit. quoniam ipse sic so-
lus iustus ortus est. unde superno patre suo
placuit. quod ipsi potestatem hanc daret.
ut illis qui penitentiam facerent peccata
dimitterent. **S**i illi qui in peccatis con-
uersantur. & in peccatis perseuerare uolunt.
gemmina uiperarum dicunt. quia in de-
ceptione uipere concepti sunt. quoniam adae & eua
regale uitam in semetipsis dilamauerunt.
qua ipse etiam secundam innocentiam perdidit.
& filios suos in mortalitate peccatorum
genuerunt. donec munda carne filii dei
iustificati sunt. **E**t quis hominum hoc modo
in peccatis nascentium. demonstrauit uobis
qui etiam in multis criminibus estis. fugere
superuenientem undictam indignationis dei
sine penitentia. Quo dicto ostenditur.
quod homo ultionem dei nullomodo effugere po-
test. quia nec primi angelus nec adae nec fi-
lius eius illa effugere potuerunt. quoniam quisquis
contra deum ab initio pugnauit uictus ceci-
dit. Operamini ergo fideliter opera. & ut a
peccatis liberemini. fideliter in deum credite.
& lacrimosa oratione ipsi appropinquate.
ac praua opera relinquit. & unumquodque sec-
lus bono opere redimit. que omnia digna
sunt penitentia. & ueraciter dicite. ach ach
dne hec peccata feci contra te. **S**i & per falsam
iusticiam non dicatis. quod defensionem habeatis.
in abraham. cui deus multa miracula os-

stendit. & cui uicium uetus testamenti
dedit. quia solus deus & non alii uos libera-
re potest. Unde & in certitudine illa
que uera est. pronuncio uobis qui hec ho-
na uoluntate auditis. quod uirtute gratie
sue potest creator cunctorum de durissi-
ma duricia incredulitatis perducere fi-
deles homines ad ipsum reuertentes. qui
ueritatem & ueram fide colant. & qui filii
excellere beatitudinis existant. quoniam filius
dei lapis angularis est. de quo omnes lapi-
des scilicet sancti germinant. & renouabuntur
quia ipse sanctus est. & in ipso sancti permanebunt.
Quod autem in praefata nebula in qua mul-
timoda genera uiciorum sunt ut super osten-
sum est. etiam hic quinq; uicia in huiusmodi
imaginibus aspiciuntur. hoc est quod in pessima
infidelitate temerarie precipitationis.
in qua diuerse uarietates nefandorum ui-
ciorum discurrunt. ut per monstratum est. etiam
hic quinq; contra quinq; sensus hominis
bachantia in pueris figuris & signifi-
cationibus suis se declarat. quoniam hec omni-
conatu sensus fidelium hominum in eternam
tatem puerilitatis irretire & puertere co-
nantur. quantum ea diuino adiutorio
perspicuitas & sollertia iustorum a se repel-
lat. nec illa se diuini permittit. **N**am
prima imago securitatem ostendit. &
inter cetera hec uicia cum uerbis menda-
cium praecedat. quia ueritatem non diligit. **S**i
non istum non istum ioculariter ad malum pro-
cat. nec eos quiete habere sinat. **E**t auer-
tice capitis ad labios suos inuenientem for-
mam hominis habet. quoniam hoc uicium dili-
gentes. uicium mentis sue ad incontinentiam
dictis & factis ponit. & lasciuia omnibus
modis in uanitate sibi assumunt. cum in
scientia cordis sui unamquamque causam
hac & illac secundum uoluntatem suam disp-
gunt. **A**liis autem deorsum in forma
canceri apparet. ut cancer a capite deor-
sum formatus est. quoniam isti ab initio in malum
ad declinam iustitiam descendentes. &
ante plaudere. & retro per uituperationem
irecedentes. prius uicium prius fine eludunt.

rat. & creator creature ad e. cū illi uiri
ditate & fortitudine infundit. S. creatura
magna efficit. cū diuino iudicio in aliquo
officio suo retardat. s. formosa ē. cū omnia
officia sua iuste cōplet. unde & ab ipsa ^{xxx}
ad illos qui ei in necessitate uite adherēt
bonus rumor puenit. qm̄ cuncta que
debet. bene & ordinatē pducit. Quia pp̄
& ipsa ad creatore in diligenti amore
uelut ad dilectū suū loquit. querens. ab
eo ubi pastū. ubi quietē. in uitae suae p
ducatur. que ab ipso sollerter accipiat.
ne in hoc errando p idola discurrat que
nomen diuinitatis s fallacitē usurpat.
Hac etiā similitudine & homo qui omnis
creatura ē. a dō p bonā uoluntatē in ani
ma sua osculū querit. cū grām ei adipis
citur. ac p suspiria ad eū trahi exoptat.
quatinus in suauitate ipsi strenue curiat.
Quē dū umbra peccati denigrat. peni
tentia tam formosū reddit. ita qd ab ip
so ad filias celestis ierlm̄ bonus & sēs odor
in bona fama pcedit. cū de peccatis suis
p diuinā admonitionē surgere appetit.
Quia pp̄ etiā & xpo redeptori suo tē
loquit dicens. P pulcritudine manda
torū tuorū ostende m̄ quē tota dilectio
ne in anima mea teneo. quia in incarna
tione tua me redemisti & de morte
me suscitasti. ubi pascas in uirginea na
tura in qua carnē assumpsisti. & p quā
omnia opa tua pfectisti. quēadmodum
bona aromata in horto aromaticū redo
lent. Nam humilitas in humanitate
tua omnia opa tua rigauit. sic ros de ce
lo ad irrigationē sup terrā cadit. Os
tende etiā ubi quiescas in sepultura
mortis qm̄ in plenitudine fidei plenssi
mus calor solis scil̄ spe scī fideles reple
uit. cū post resurrectionē & ascensionē
tuā p eundē spm̄ scīm uetus lex in ma
iore pfunditate conuersa ē. ne itinera
mea in errore ulsū mittā qd rursū dis
currā p uetē legalia pcepta. uel p anti
quos philosophos qui in societate tua
erāt. qndo p diuinā inspirationē ea que

dixerunt. sapientē ptulerūt. Qd tam
facere negligo. ne squalidos mores & oc
iositate opū incuriā. cū quib' ab omni
utilitate felicitatis separatus sum.

Sed tertia imago maleficiū ptendens.
hic uagationē subsequit. qm̄ cū hoies
plurimas alienationes ociose pagrant.
plurimas etiā uanitates in creaturis p
diabolicas artes sciscitant. dīm dereliquen
quentes quatinus in unaquaq; re inuen
iant qd uolunt. Quos diabolus deridet.
& in multa offendicula eos seducit. Et
hec caput lupi & cauda leonis habet.
qm̄ homines qui hoc uicio dediti sunt.
ea que seire uolūt. p diabolicas artes
in creaturis iquirunt ubi animal suas
eide diabolo uelut agnos lupo ad deuo
randū tribuunt. finē etiā opū suorū
p fiducia spei in dīm n̄ ponentes s; duri
ciā & aspiratē quasi cauda leonis malo
exitu in morib' suis ostendentes. odio &
tyrannide omnia que possūt emouent.
quia in his causis nec mansuetudine
nec quietā mentē habent. Reliquum
autē corpus ei camī assimilāt. qm̄ cuncta
opa sua ad immundiciā ponentes sci
entia quoq; suā ad uenationē malorū cō
uertunt. Et hec cū p dicta imagine lu
dit. dicens qd in omib' unū sunt. quia
qui maleficiū itendunt. ea p uagatio
nē multociens s ētrahunt. & etiā illā
societati sue ita cōiungūt. qd ab inuicē
separari n̄ poterūt. qm̄ utq; uicio uelut na
tū occupati sūt. s; & magni strepit
uentorū in aures ipsi sonāt. quos ipsa
diligentē excribrant. auscultans que sūt
& unde sūt. quia dū homines isti stu
dia sua ad uagas uanitates ponūt. plu
rimas suggestiones malorū & ifernaliū
iniquitatu aurib' cordū suorū recipiūt.
ac eas auide execuentes. & percipientes
ad singulas uoluntates suas dirigunt.
qm̄ illas cōcupiscentiis suis conuenientē
adaptari cognoscūt. Cū quib' etiā exul
tat quasi dū sui sint. quia ifideles dia
bolicas psuasionē p gaudio habentes

deuorat: quia in eptā sollicitudinē auaricia sollet inspicient. ea que in terrenis curis hec gignit mordaci biatu compendit. & sine modaratione in se trahit. hūmquā enī homines hūc uicio seruientes securi sūt. nec dō confidunt. s; se totos caducis rebus ardētē immergunt. Unde ipsa quoq; multis & horribilib' uermib' circūdatur. qm auaricia in enarabilib' & monstruosis diabolicis artib' circūuallat. qui caudis suis multū somnū & magnū motū in p̄fatis tenebris faciūt. quia fortitudine & cōplectione īiquitatis sue plurimos strepitus ac īmensas ī quietudines in tenebris īfidelitatis cōmouēt. cū nullū in quiete p̄p̄is rebus suis frui p̄mittūt. & hoc etiā p̄ īquos homines agunt. quēadmodū cū pisces ictib' caudā suā aquā cōmouent. scil' cū nullis p̄uersitatib' opū confortata & p̄ acta puritate bonē scientie in beatis hominib' disturbat. ita qd ipsi que ipsos sūt auferunt. & ea p̄tinacit' congerūt. sic & idē uiciū in locutione sua sup̄ manifestat. Cui pura sufficiencia resistens ut fidelib' dona dī sufficiant fiducialit' admonet. ne si auaricie īsolent' īstāt amaritudinē acerbe īfelicitatis īcurrant. uelut etiā ieremias de quib'dā hoc uiciū diligentib' testatur dicens. **V**bi sunt principes gentiū & qui dominant sup̄ bestias que sūt in terra. qui in aurb' celi ludūt. qui argentū thesaurizant. & aurū in quo confidunt homines. & n̄ ē finis possessionis eorū qui argentū fabricant. & solliciti sūt. nec ē īuentio opum illorū. Cui sensus talis ē. Vbi sūt & quā mercede illi habēt. qui tyrannide sua gentes opprimūt. Scil' in terribilissimis & in squalidissimis locis que opa eorū ipsi p̄parauerunt sunt. ac p̄mia punitionis receperunt. qm legalia p̄cepta reliquerūt & qm in dominatione illa qua ipsi p̄fuerūt se ipsos dō fecerunt. & qm substantias eorūdem hominū in auaricia cōsuperūt. Qui etiam dominū suū exerceant sup̄ feras que in feritate sua sūt. in terra nichil nisi qd bestia

te ē scientes. quas isti in ditione sua habent quasi eas fecerint. n̄ cogitantes qd dō illos eis in seruitutē creauerit & sic altitudinē ac latitudinē sup̄non p̄miorū p̄p̄t p̄cū proprie uoluntatis sue relinquunt. quia faciunt qd uolunt. hūc mentes suas ad dīm n̄ erigunt. s; auaricie seruiunt. unde in pessima tenebrositate n̄ alia quā bestialia merita recipiunt. Qui & in aurb' aeris penetrantib' ludicra uoluptatū suā implent. & simphonā spē scī cū qua in p̄ceptis dī gaudere deberent relinquentes gaudia sua in mores uoluerūt uertunt. & cū eis uaria diuersitate mouement' letantur. & idō magnas penas sustinebūt. qm dō n̄ seruiunt. Qui etiā p̄ iustas acquisitiones & p̄ iusta lucra argentū mortalitatis s; congregāt. & aurū p̄ ditionē in quo spem suā terrena & n̄ celestia sciētes ponūt. ita qd nullū terminum. nullū modū dilatationis cōtractionis sue constituūt. quia argentū bonē scientie qua scīssima opa in celesti armonia thesaurizant' nolunt. & quia aurū sapientie qua fideles homines cum discretionē dī sapient' regunt' cōtēpūt. hūc diuina p̄cepta in uoluntatib' uelut in p̄uilegio ne oblivioni tradant. s; ut p̄ iustos & scōs homines cōpleant' posita sunt. que omīa isti repudiant. ac mortale pecuniā s; eligūt. unde mortales in morte facti sūt. Qui & argentū in diūsas species confidentie sue ducūt. & de terrenis & caducis sollicitantur. ne ipsi auferantur. quā p̄p̄t etiā in nulla īuentione p̄ seuerantie opa ipsorū durare qm in uanitate facta in uanitate quoq; dilabuntur. ipsi enī fide & subiectionē dī abicientes. in terrenis quecūq; s; placent faciunt dicentes. Omīa que dō uult facit. & nos ea que uolumus faciem'. Et sic scīmonia scōrū opū que cū bonis uirtutib' deargentate. & que in fabricatione uirtutū uelut elegantel forme apparent. de se abiciunt. ac

eneus fustis ut fustis p cussoris ē abyssō iſix
us apparer. qui in conspectu dī fortissimum
zeli ei ad uindictā maloy pparatū & pfun
dissimis iudiciis ei impositū designat. nichil
ferientē nichil cōminuent. quā qd diuina
iudicia demonstrat. Qui hac & illac quasi
ad pcutiendū mouet. qui omia p quirit.
omia pſcrutat. que iustis dī iudiciis exami
nanda & discutienda sunt. Et mor' ei ſcil
recta iudicia zeli dī. ſonū iudiciale
ſententiā ſic dicentē reddit. qm magna
auſteritate clamat. qd diabolicas irriſio
nes dō repugnare cupientes. & ad altitudi
nē illa que in ima deſcendit. ptingere ē
tendentes. ab omī decore & ab omī beatitu
dine auferet. ac in contumeliā ſerentis ca
daveris piciet. quia ipſe auoracitate pmi
ſſidatoris & arabie ei crudeliter pdeuntel
quoſcūq; poſſunt in loca peſſime dāpnā
tionis ſecū trahere ſtudet. S; eaſ zeli dī
diſpgit & ad nichilū deducit. qm omia
iuste examinat. & queq; que diiudicanda
ſūt iuste diiudicat. ſic etiā ſcriptum eſt.
Factū ē autē in noctis medio p cussit dñs
omē p̄mogenitū in terra egypti a primo
genito pharaonis qui ſedebat in ſolio ei
uſq; ad primogenitū captiue que erat in
carcere. & omē p̄mogenitū iumentorū.
Cū ſenſus talis ē. Vū iniquitas ſuphabun
dauit. ita qd a nullo ſe ſupari exultima
uit. contriuit dñs in zelo ſuo omē iūciū.
& omē caput qd in puerſitate tenebroſe
iſidelitatis graſſabatur. ſcil ab iūcio ſupbie
diaboli qd ſedem tartareo regno paraue
rat. uſq; ad iūciū tranſgreſſionis ade ubi
ipſe captiuatus & i carceratus eiſde diabo
lo ſe ſubiecerat. hāc uerū dñs iuſtus iu
dex cū ſupbiā diaboli in abiectiōe p̄di
tionis c̄cluſit & cū tranſgreſſiōne ade
in acerrima uſtione tranſuerberauit. om
ne genus uiciorū in hiſ c̄minuit. qm iſtis
omia uicia adherent. Commiuit quoq;
omē iūciū puerſax cogitationū. cū etiam
cogitationes hominū examinat. quia
dū eaſ in capite obruncat. ſinretenuſ etiā
ipſas exterminat. nec uſlaſ i diſcuſſaſ p

transire pmitat. hāc dñs quaſi i me
dicatē mortis. p culla iūquitate p filiū
ſuū in regeneratione ſpe & aque fideles
homines ad uitā reduxit. cū a p̄p̄is & ſa
pientib' uſq; ad ſubditos eoy qui pecca
tiſicetati erant. omē maſū occidens.
ueterē legem in meliōre ^{parte} cōnuertit. Ipſe
nempe iūcia uiciorū pſtrauit. cū luxuriā
ac i obediētiā in noua lege cōnuertit.
quatin' plurime uirtutes ibi creſcerēt.
ubi he peſſime radices exſtupare fuſſet.
In ore enī antiqui ſerpentis luxuria ē
globata fuerat. ubi ille p cibū hominē
decepat. S; de ſturpe ieſſe puella ſurrex
it que luxuriā in uentre eiſde ſerpentis
diuſit. cū ſine gultu luxurie in puella
ri innocentia peperit. que ſemp gaudet
nec triſticiā habere poſſet. filius autē
dī abſtinentiā docuit. cū in abſtinen
tia ciboy quadraginta dieb' & nocti
bus ieiunauit. S; & plurima mala in
idoliſ ſuperauit. cū illa contriuit. ac
occulta miracula p ſemetipſū oſtendit.
cū morſū ſerpentis p ſanguinē ſuū & p
ſanguinē martirū ſuoy oppreſſit.
innocens namq; ſanguis xpi & martirū
ſuoy deſponſationē uirginitatis ſibi
cōnuertit. unde diabolus erubuit. qd totuſ
c̄cluſus erat. & cōt' omia hec ſpeluncas
queſiuit ut ea deciperet. cū uicia aduer
ſus uirtutes armauit. ubi etiā p̄cepta
dī cū pūſa doctrina euertere c̄ptauit.
in ſemetipſo dicens. Quandoquidē poſ
ſibilitatē habeo facere que uolo. omī
conatu dō rebellabo quia me opprime
re uult. **Sed ego que ab inicio crea**
turæ fortis p̄iator ſū. eundē antiquū
ſerpentē cū culturā opū ſuoy p̄fecerit.
totū pſternā. & cū in obediētia quam
de ſe genuit. totū cōtritiā. Diabolus nāq;
paſ in obediētiā ē. & omēſ qui c̄ſilio io
bediētiæ cōſentientes p̄cepta dī c̄tep
nunt. ſic p̄ſeuantes membra diaboli ſū.
Hec omia cū eodē antiquo ſeductore
deſtruent. & ad nichilū redigentur.
& ſic poſſetas diuinitatis iūgra appare

bit quia inimicū suū superauit. In homine
quoq; cū superat. cū conuersionē publica
noy & peccatorū diligit. ubi eos denūo sus
citat qm̄ mīa dī lata numquā arefcer.
nec p̄t̄ uicissitudinē ulli rei mutabitur.
s; semp̄ stabilis in se ē. qm̄ d̄s uita illa ē. q̄
numquā uiuere incepit. & que nullum
simile s̄ iuenit. & que etiā nūquā finiet.
V̄s quippe peccatores penitentes suscipit.
qui uiuere īcipiunt. cū peccata deserendo
in peccatis arefciūt. & cū naufragiū pecca
tis suis in lacrimis penitentie prudenter
faciunt. Qui autē uite desiderū habet.
in illo uerba hec p̄cipiat. ac ea iterū in
cubiculū cordis sui recondat.

Et ecce p̄dictē multitudinis
alios sp̄c̄ uidi. qui omēs uoce
ferabant̄ dicentes. Hūquid
magnum ē. qd̄ d̄s facit. Luci
fer magnus ē. & cū illo semp̄ erimus. Ista
homines ad securitatem exhortant̄. & ut
substantia dicta & facta ad omēs ha
beant. eis demonstrāt. **E**t uidi flammā
ignis. in qua mirabilis forme uermes dis
currebāt. In ista anime illoꝝ cruciaban
tur. qui securitate amauerāt. & qui nul
li hominū in huiusmodi uicio pepererāt.
Hāc p̄t̄ ardens studiū securitatis quo
multos lesiant. in flama ista ardebāt.
& p̄t̄ ignorantia qua d̄m p̄ idē uicium
obliuioni tradiderāt p̄ p̄fatos uermes
torquebant̄. Et uidi. & intellexi hec.

Et de p̄fata uiuente luce. uocē in iterū di
centē audiui. Hec que uidet uera sūt. &
ut ea uidet ita sūt. Quā p̄t̄ homines securi
tate s̄ componentēs si malignos sp̄c̄ il
lā s̄ suggerentes contenderūt de se fuga
re. & penīs ei abē. ieiuniis & uerbis
scdm̄ uisionē s̄ p̄sidentis rectoris se casti
gent. & deinde silentiū cū rectitudine
euentis temperant̄ diligāt. **S**curiti
tas enī obliuione dī repleta ē. & menda
ciis uerbis ueritatē dilaniare studet.
qm̄ sic ferens nebula ē que omēs fruct̄
arefacit. Hāc in honestate n̄ germinat.
nec p̄ disciplinā pallio uerecundie tegit̄.

s; omīa que uera sūt cū umb̄ ludentiū
uerborū eradicare tēptat. Ista namq;
cū quib̄dā sibilis scdm̄ mores serpentū
facit. ac cū blasphemantib̄ uerbis que
contra d̄m & hominē sūt. pessime cōue
tudinē se implicat. & cōstitutā legē de
ridet. uelut tinea uestē demolit̄. & ho
minē deridendo decipit ac sic cū p̄mor
tē inuadit. S; qui d̄m puro corde & dis
ciplinato animo diligere uoluerit. uir
tutis sublationis huius de se p̄ciat. ne
postea flere īcipiat cū gaudiū habere
desiderat. Hec autē de penitentiū ani
mabus purgandis & saluandis dicta
sūt & fidelia sūt. & fidelis huius attendat.
& ea in memoriā bonę scientię cōponat.

Alios quoq; eidē multitudinis ui
di sp̄c̄. quos etiā sic uociferan
tes audiui. Dominator n̄r lu
cifer ē. qui omīa p̄transit. & omīa que
sūt cognoscit. Hi hominib̄ uagationē
ostendūt. & ne stabilitatē diligāt eis
p̄suadēt. **E**t uidi paludē magnā
putrida & fetente sorde plenā. de qua
pessima nebula surgens. eandē paludē
totā circūdabat. In hac anime illoꝝ
pumebant̄. qui in seculo uiuentes uaga
tioni īsudauerāt. ita qd̄ de loco ad lo
cū transiundo semp̄ uagi incedere so
liti fuerāt. Nam p̄t̄ uagationē qua
peccauerāt in sordib̄ paludis huius erāt.
& p̄t̄ delectationē quā in illa habue
rant fetorē ei sentiebāt. & p̄t̄ diuersi
tatē nouitātū illi eadē nebula obtege
bantur. Et uidi. & intellexi hec. **E**t de
p̄dicta uiuente luce. iterū audiui uo
cē in dicentē. Hec que uidet uera sūt &
ut ea uidet ita sūt. Quā p̄t̄ homines
ut sp̄c̄ ad uagationē eos exhortantes
superēt. & ut penās eidē uagationis
euadant. ieiuniis & flagellis se castigēt.
ac genū flexionib̄ & suspiriis p̄ eidē
excessib̄ se puniāt. **Q**ui enī uagatio
nē amplectunt̄. d̄m n̄ timēt. nec carita
tem dī habent. & cū p̄fati timorē abia
unt sapientia carent. & cū caritati se n̄

implicat. magis scientia habere non potest.
 Sagatio quippe uelut puella iobediencia
 ē. ac luxurie multociens famulat. & si cā
 ope nō pficit. consortiū ei tam affectat. &
 aspectū ipsi desiderat & officio ei se sub
 icit. Nam & rabida & tepida ē. & in una
 quaq; causa ululat. & cibo sale nō edito
 similis ē. nec gaudiū rectū nec tristitiā
 rectā habet. nec ppheta illa īspicit. nec
 sapientia cū illa loquit. qm nec radix nec
 foliū fructifere arboris ē. quia in radice
 pphete sic ros in mane nō mader. nec in so
 lio edificationis sapientie in meridie sur
 git. Spuma enī & putredo ē. nec gustus in
 scientia nec cibis in operib; ē. nec in ulla
 utilitate manet. nec ingile sensū nec ele
 uationē mentis ad dīm in ulla auctori
 ta habet. Ipsa quoq; ociositate & pigritia
 ad se colligit cum quib; plurima lubri
 ca & contumeliosa temere iecidit. & usū
 suū ad diuersitate s occurrentiū īfigens. ea
 que di sunt obliuiscit. cū etiā corporales
 necessitudinis sue causas multociens sic
 negligit. Qui dō strenue & in austerita
 te uite sue desiderat. famulari. hui ueni
 uanitates. abhorreat. & se tam corpore
 quam spū contringens. ad dīm se erigit.
 Cū enī hō iēsu extendit. cū facie fidei
 dīm uidendo. ipsū diligentissima cōpla
 tione osculatur. & firmissima caritate
 amplectitur. **T**unc & in homine isto
 cōpletur quod sic scriptū ē. Delectare in
 dño. & dabit tibi pctiones cordis tui.
 Qd etiā sic intelligendū ē. Tu qui fidelis
 in dīm credis & qui fidelia opa operaris
 omē delectamētū uirtutū ad te collige.
 & in illo delectare qui dñs uniuersorū ē.
 illū fidelis sequens & illū fidelis diligēs.
 qui creator tuus ē. Et cū sic in illo delec
 taris. dabit tibi ea que bona sūt & in
 quib; nunquā arefces. uidel scdm qd pe
 tis. & scdm qd cor tuū desiderat. Quomō
 fidelis enim qua in dīm recte credis. nichil
 te petere quā qd iustū ē pmittit. & cōpla
 tio illa quā fidelis docet. in aspectu dī ni
 hil quā qd dō placet. & quā qd eternū

ē petit. Nam si etiā p necessitate tua ad
 dīm suspiras & si etiā p necessitate fr̄is tui
 ad dīm clamas. hīs bonis & scīs opib; odor
 iturū caritati dī appropriat. & dē petici
 onel istas que iuste sunt implere nō cessat.
 Hec aut de penitentiū animalū purgan
 dis & saluandis dicta sūt & fidelia sūt. &
 fidelis hīs attendat. & ea in memoriā
 bonę scientie componat.

Deinde alios eisdē multitudinis spe uidet.
 q̄s os magno clamore uociferantes
 audiui. Lucifer dñs ē. qm elemta pcepto
 ei obedunt. Et isti elemta studiose īspexerūt. &
 hoies ad maleficiū p̄t hui. & ut magis artib;
 & ueneficiis īstāt eis p̄suadet. **E**t uidi paludē
 magnā ut ignē totā feruerēt & pessimū fetorē
 emittentē. ac multitudinē serpentū atq; q;
 uermū īse habentē ī q̄ hāc illoz requebant.
 qdū ī corpib; suis fuisset. maleficio īstiterāt. ita
 qd diabolicis artib; plurima magica & ueneficia
 cū diuisis caturis exercuerāt. Vn̄ maligū spe
 plurima opprobria īstulerāt eis dicentes. Isti unū
 dīm nō habet. Quā enī rectā fide neglexerāt & ī opib;
 suis īcredulitate securi fuerāt. Itac ignea paludē
 ardebāt. q̄a qd faceret nō considerauerāt fetorē
 eisdē paludis sentiebāt. & q̄a fiducia suā ī elemta
 & ī alias caturas posuerāt. ac illis magis q̄ dō
 crediderāt a p̄fatis dñib; affligebant. & q̄a in
 huiusmodi pessimis artib; delectare suū erat cūctissima
 lignoz spiritū īstebant. **E**t itū de p̄fata ui **E**t uidi & ītellexi hec.
 uente luce uocē m̄ dicentē audiui. Hec
 que uidel uera sūt. S; homines qui malig
 nos spe ad maleficiū eos exhortantes cōn
 derūt deumcere & penas eisdē ueni effu
 gere. aspa ueste se affligāt. ac durissimis
 ieiuniis ac acerrimis uerbis cū iudicio
 iusticie se castigēt. **N**am homines qui
 in creaturas uelut in sēpturas aspiciunt.
 & qui in creaturis uelut ī sēpturis multa
 discere cōtendunt. diabolū p dō colūt. & ei
 seruiūt. quā p̄t & ipse eis adheret dicef.
 Quicquid a me petieritis. uobis dabo. Vn̄
 de & miser ille qui diabolo sic famulat.
 in semetipso dicit. Omne salutē meā in
 creaturis inuenio. Si enī in dīm semp aspi
 cerē & si michimetipsi quelibet bona

non punderet. deus cum sibi placeret omnia que haberet in auferret. Et quid tibi habere. Igitur que uolueris. in creaturis perscrutabor. In his namque ut peccare non estimo. Hec pessimus ludificator in semetipso loquitur. & hec etiam pessimus & puerilis artibus imitatur. unde & corpore & anima destruit. quia casum primi angeli subsequitur. & quia etiam se uiliore diabolo facit cum in rationabiles creaturas confidit. quod ille non fecit quoniam in semetipsum confidebat. Sed qui deo pure & digne seruire uult. humi figitur & in humis fugiat. nec semetipsum nec alias creaturas in eternam diuinitatem erant. quoniam si creaturas malis sciscitationibus inspicit. aspectum anime sue excedit. & si cum eis uoluit deo loqui studuerit. mutum se ad laudem dei facit. & si cum eis praua & eterna & nefaria opera & que etiam contra naturam & salutem hominis sunt. perpetraverit. animam suam in interitum mittit. quod facere eternam. qui creatori suo adherere desiderant. Hec autem de penitentium animarum purgandis & saluandis dicta sunt & fidelia sunt. & si de his attendat. & ea in memoriam bene scientie componat.

Sed & alios pretere multitudine uidet specie. qui clamantes uociferabantur. Lucifer multis honoribus ditabitur. & nos cum illo magnificabimur. Iste hominibus auariciam proponit. & ut semper plura & maiora attendat eos exhortantur. **E**t ignem acriter uidet. qui totus maximo ardore feruebat. & in quo minutissimi & acerrimi uermiculi uelut a uento hac & illac agitati pergebant. In aere autem isto anime illos erant. qui in seculo uiuentes auaricie seruierant. & quibus semper appetit fuit ut aliena quomocumque potuissent segregarent. Nam propter incessabile anhelitum auaricie quam in se habuerant. ignem acris huius paciebantur. & propter plurima dampna & cruciatum quod hoc in hominibus intulerant. acerbitate preceptorum uermiculorum affligebantur. **S**ed & puteum uidet. qui tante profunditatis erat. quod finem

ei discernere non ualebat. ex quo flama egrediens se in altum extendebat & iterum in eundem puteum recidebat. & hoc sine cessatione faciebat. Et in puteo isto anime illos puniebant. qui propter auariciam lacrimam in seculo uiuentes exereuerant. ita quod cum eadem flama sursum de puteo illo emittebantur. & quod cum ea introitus in eundem puteum retinebant. Et plangebant clamantes. Ach quod sic peccauimus. Quia enim lacrima perpetua in puteo isto erat. & quia in eodem uicio acerbitate habuerant in predicta flama ardebat. & quoniam multas rapinas sic commiserant. eadem flama eos sursum & deorsum mittebat. & quoniam hoc quasi per nichilo duxerant in eisdem penis plangebant. **E**t etiam uidet foueam latam & profundam in qua pessimi uermes erant. & super quam acerrimi ignis flama ardebat. in qua etiam plurimi maligni spiritus discurrebant. Et in penis istis anime illos puniebant. qui dum in corporibus suis fuisset alienas res furta hominibus subtraxerant. ita quod etiam maligni spiritus in eisdem penis eas hac & illac impellendo plurimum torquebant. Nam propter furta que perpetraverant in fouea hac tenebantur. & propter inquietudinem nocturnam insidiam. a preceptorum uermibus cruciabantur. & propter studium male artis quam in uicio isto habuerant igne hoc urebantur. & propter cecitatem quam in se inspiciebant. a pessimis spiritibus affligebantur. Et uidet & iterum **E**t de precepta uiuente luce ut figi hec. rui uocem audiui dicentem ad me. hec que uidet uera sunt. & ut ea uidet ita sunt. Unde homines qui pessimos spiritus auariciam eis proponentes optauerunt deuitare. & penis ei abesse. ieiunius & uerbis se affligat. & etiam pauperibus quod defraudauerunt. per portum misericordiam cum ueritate rependat. **S**ed & quod in eodem uicio lacrimarum aggressus. homines rebus suis exspoliare non timuit. si se predictis penis absolueret uoluerunt. aspa uelut & acerrimis ieiuniis ac diuisis flagellis corporum suum cum quo peccauit. castigare non negligat. **I**lle quoque qui auaricie per furta seruire laborauit. ut a cruciatibus eisdem uicium absol-

uati. ieiunius & uerbis se affligat. & etiam pauperibus quod defraudauerunt. per portum misericordiam cum ueritate rependat. **S**ed & quod in eodem uicio lacrimarum aggressus. homines rebus suis exspoliare non timuit. si se predictis penis absolueret uoluerunt. aspa uelut & acerrimis ieiuniis ac diuisis flagellis corporum suum cum quo peccauit. castigare non negligat. **I**lle quoque qui auaricie per furta seruire laborauit. ut a cruciatibus eisdem uicium absol-

ualebā. & quo fimo
 extendebat. & hoc fimo
 lebat. & hoc fimo
 in puteo isto
 u. p. avaricia
 exercebat. ita
 e puteo illo
 torfu i. tunc
 ingebat clamant
 n. Quia enī
 reo isto erat.
 te habuerat in
 fm multat
 lama col fufu
 i hoc qm p mch
 us plangebāt.
 & pfunda in
 fup quā acerrim
 in qua etiā pl
 rebāt. Et in p
 uebant. qui dū
 alienas res furi
 etiā maligni
 illac ipellendo
 pē fura que p
 ebant. & p
 idu. a pafat
 pē studiū male
 uerāt i. igne
 ē qm nō p
 geabant. Et
 iente luce ne
 dicentē ad me
 ut ea uidet
 uol fpe auaricia
 it deuitare. &
 uerbis se affligat.
 uidauerūt pur
 ate rependat.
 cūm aggressu
 ite nō timuit. f
 uoluerūt. afp
 ut ac dū flagell
 aut. colligare
 iaricie p fura
 uerant. dū uer

uat. ieiunius & uerbis ac genuū flexio
 nō se punire nō negligat. **Q**ui enī auaricia
 sic sequit. qd omnia quę potest aliis
 subtrahit & ea s. at. nec qm lapide
 fup lapide dimittit substantias illoꝝ cru
 delit dispigendo. & phoe pauper & egenos
 & peccatores sepe facit. pessimis penit
 pfatū ē subiacebit. nisi p grām dī peni
 tentia illū purgauerit. Hā omī tēpore
 psecutor & pspicio quom qsq; ho in uia
 rectitudinis cedat. quē ad mō dāuid ser
 uis mō ppheticō spū spūat demonstrat
 ubi dicit. **D**s de celo pspexit fup filios
 hominū. ut uideat si ē itelligens aut re
 quirens dīm. Qd etiā sic itelligendū ē. Qui
 omnia condidit. de secreto secretorū fuorū
 pspicit. fup illos qui filii carnis sūt. scilicet qui
 carnalitē iteēt ut discernat qualiter com
 mdatū eis talentū lucrifaciūt. qm diuinū
 aspectū acutissime cōsiderat quali itelligen
 tia in speculo fidi cū ipiciāt & quali iqui
 sitione puritatis cū requirāt. Quādiu enī
 anima in carne bona opa opat. dīm p gū
 tū scitatis itelligit. & quādiu fide ad bo
 nā cōsumationē cū iustitib; pducit. dīm in
 speculo fidelissime puritatis requirendo
 cōspicit. Unde & d's pfundissimo itutu
 uidet q studio cū itelligat & requirat. &
 quo corpore cū negligat & relinquat.
 qm unicuiq; scdm opa sua iustā retributio
 nē reconpensat. **A**uaricie autē malum.
 pessimū malū ē. ac plurimos in teritū du
 cit. Hā nō solum ea quę extra corp' hois sūt ho
 mini abstrahit. s. & corp' ei aufert. **H**omo
 enī latēmiū exerecens diabolu imitat. quia
 sic diabolus animā hois cōsumendo p dicit.
 sic & latro hoī substantiā subtrahit ac cor
 pus ipsi occidit. Unde & a dō separāt. & nō
 resipiscat maledictione maledictionis i
 ducit. ac cōna pena operiet. qm peccata sua
 plene pferit. **S**ed & ille qui nocturnali
 fidiator ē. diaboli deceptioni assimilāt.
 qm diabolus uoluntatē suā quada arte
 ne uideat uelat quia manifeste hominē
 decipere nō audet. & hoc idō facit qm thesau
 rū iusticie de corde hois auferat. Hā felici

citare saluationis hominis odit. Hs autē
 omē qd iustū ē. aufert. nec uoluntatē illi
 ad plenitudinē nequicie sue puenire pmit
 tit. quē admodū sēptū ē. **E**go austerus
 homo sū tolles qd nō posui. & metes qd nō se
 minau. Qd etiā sic itelligendū ē. Ego qui
 omnia diiudico. iustus & sincerus & etiā cle
 mens i iudiciū meis sū. qm omnia peccata
 scdm qualitates suas examino. nō penitenti
 miscedit subuenio. ipenitenti autē iudiciū
 meū ppono. tolles auferendo iusticiā quā
 nō cōstituit. & metes delendo malu. qd nō dila
 tauit. quia qd iustū ē nō posui & qd malu
 ē nō seminavi. Hec p uera iudicia rephe
 do quē admodū pscis cōtē uoluntatē
 suā hamo cōphendit. Hā omē qd malu
 ē contero. & guttur ei ne stare possit cōsti
 go. & sic tollo nō pono & meto qd nō se
 mino. uelut etiā de iferno tuli qd uolui
 cū illū despoliaui. & uelut ab impiis nequi
 cia eorū seco cū eos ab impietate sua euerto
 Hec autē de penitentiu animab; purgandis
 & saluandis dicta sūt & fidelia sūt. & fidelis
 his adtendat. & ea in memoriā bone scientie

Et ecce alios eisdem lēponat.
 multitudinis fpe uidi. quos
 etiā sic clamantes audiui.
 Quid ē qd ille d's ē uult.
 quē abhorrent. Et hi hoies
 ad tristitiā sēli p trahunt. & ut in tristitia
 marefcāt ita qd etiā se uiuere doleāt p
 suader. **E**t uidi locū aridu & i aquosū
 ac uermib; plenu & tenebris circū datū. in
 quo anime illoꝝ erāt qui dū i corporib; suis
 fuisset tristitiā sēli s. attraxerāt. Et ma
 ligni fpe eadē animas p eundē locū igne
 is flagellis hac & illac agitabāt uociferan
 tes. Quare fiduciā nrām in dīm nrām nō posu
 istis. Quia enī in gaudio celestiu nō uiuēt
 s. quia tristitiā sēli i defectu sēlariū s. iposui
 erāt. i eodē loco erāt. & quia hoc i amaritu
 dine cordiu fuorū fecerāt. cruciat' p dictorū
 uermiu sustinebāt. & quia hoc in uerā & i
 deficientē beatitudinē neglexerāt. Et arie
 tatē earū de tenebris paciebant. & qm his
 malis irretitē i dīm nō cōfidebāt. a malignis

lxxiii.

spiritus ut p[re]fatu[m] e[st] affligebant. Et p[er]uen-
tem sp[iritu]m iudi. & itelligi hec. **E**t iteru[m]
de p[re]fata uiuente luce audiui uoce[m] in di-
cent[em]. Hec que uidet uera s[un]t & ut ea ui-
des ita s[un]t & plura s[un]t. Quap[ro]p[ter] homines
tristitia[m] s[ibi] s[un]t accumulantes. si maligno
sp[iritu] ad illa eos exhortantes sup[er]are desidera-
uerint. & si cruciat[ur] illi effugere studuerit.
si in seclari uita s[un]t ad sp[iritu]ale uita[m] se c[on]tra-
hant. aut in sp[iritu]ali co[n]uersatione s[un]t. co[m]mu-
ne[m] distinctione[m] plus solito adimpleant.
& humillime obediendi se frequen[ter] sub-
iciat ac se[ri]pturas illas que celeste gaudiu[m]
eis i[st]erant frequen[ter] studio ruminet. & hec
omnia n[on] p[er]terit. s[ed] cu[m] p[ro]missione p[re]sidentis
s[un]t iudiciu[m] adimpleat. **T**ristitia cu[m] s[ibi] gau-
diu[m] in celestib[us] n[on] habet. & uento qui nec i[n]
uirtute nec in s[an]ctitate utilis e[st] assimi-
latur. q[ui]a om[n]ia que tetigerit dissipat. S[ed]
& nusqua[m] rectu[m] statu[m] habens dicit. **H**ec
hoc nec illud q[uo]d in d[omi]no e[st] dicit scire. Et sic
omnia uitalia ip[s]i arescunt. q[ui]a sp[iritu]alia sp[iritu]-
ramina n[on] habet. Unde & in plurimas par-
tes diuisa e[st]. ita q[uo]d cu[m] merore om[n]ia ad se
colligit & q[uo]d nullu[m] gaudiu[m] in eis habere
desiderat. & q[uo]d amicu[m] cu[m] leticia n[on] aduo-
cat. & q[uo]d inimicu[m] n[on] mitigat. s[ed] cu[m] om[n]ia
hec cu[m] merore aggregauerit. i[n]foram mo-
lestie sic coluber se abscondit. quia om[n]es
p[re]tereuntes pauet. Om[n]ib[us] aut[em] his morti as-
similat[ur]. q[ui]a nec ad celestia anhelat. nec
i[n] mundu[m] e[st] dicit. & ideo zelus m[is] sup[er] ea ca-
det que ad modu[m] se[ri]ptu[m] e[st]. **I**gnis succen-
sus e[st] in furore meo & ardebit usq[ue] ad i[st]er-
ni nouissima. Q[uo]d sic itelligendu[m] e[st]. Ego q[ui]
sole & luna ac om[n]es alias creaturas creau[er]im.
hominem rationale feci q[ui] me cognosce-
ret & cognoscendo amaret. & q[uo]d p[er] ere-
dulitate[m] co[n]t[ra] me n[on] pugnaret. quia bonu[m]
e[st] uti e[st] quod malu[m]. s[ed] ipse me negligit q[ui] si
nulla salute de me habeat. Unde ignis
examinationis succensus e[st] i[n] zelo iudicio[rum]
meo[rum] i[n] quib[us] om[n]ia iuste diiudico q[uo]d arde-
bit ad p[ro]funditate[m] nouissima[rum] i[n]iquitatu[m]
que i[n] igne examinande s[un]t. q[ui]a ille om[n]ia
p[er]fecte examinat. quia n[on] e[st] creatura que

lxxiiii.

lxxv.

cu[m] exsuperet aut que cu[m] extinguere possit.
q[ui]a ipse ea que d[omi]no resistit p[er]quirit. Nam
cu[m] homini saluatione[m] ostendo. & cu[m] ille ea
p[er] credulitate[m] negligit. iusto iudicio re-
tus m[is] illu[m] examinabit. quia bonu[m] q[uo]d ei
demonstratu[m] e[st] suscipe[m] e[st] e[st] p[er]it. **S**ic diabo-
lica turba cu[m] huiusmodi uicis ut p[re]fatu[m] e[st]
co[n]t[ra] ho[m]ines pugnat. ut eos i[n] om[n]ib[us] locis &
i[n] om[n]ib[us] ele[m]entis ac i[n] om[n]ib[us] op[er]ib[us] suis ledat.
ed e[st] co[n]t[ra] acies beatoru[m] sp[iritu]u[m] s[un]t q[ui] hominib[us]
assunt & qui uires totius terre & uires om[n]iu[m]
ele[m]ento[rum] p[er] potestate[m] di[ci] e[st] i[n]t[er]it. & qui op[er]a
sco[rum] ante thronu[m] di[ci] offerunt. q[ui]a i[n] ibi dis-
cernant. **Q**uap[ro]p[ter] homo du[m] i[n] seculo uiuit
& du[m] bonu[m] & malu[m] op[er]ari potest. corpori
suo afflictione[m] p[er] peccatis suis i[m]ponat. &
sic illa cu[m] iudicio rectoris sui de se excu-
at. quatin[us] a sordib[us] eo[rum] purgat[ur] n[on] amari-
tudine[m] pena[rum] s[ed] suauitate[m] uite iuemat.
Magist[er] aut[em] animar[um] fortitudine[m] & i[n]be-
cillitate[m] ac qualitate[m] subdito[rum] suoru[m] &
qualitate[m] peccato[rum] eo[rum] e[st] i[n]siderabit. & eni[m]
qua i[n]tentione p[er]fecta s[un]t. p[er]spiciet. & uni-
cuiq[ue] penitenti iuxta e[st] i[n]sideratione[m] na-
ture ip[s]i & iuxta modu[m] peccati. ac iuxta
modu[m] penitentie astabit. **N**am ma-
gist[er] uideat quom[od]o uirga[m] correptionis
discipulos suos coerendo i[n] manib[us] suis
teneat. Ipse eni[m] flagellu[m] duru[m] & aspis s[un]t
sic. q[ui]a si eos p[ro]p[ter] utilitate[m] alicui[us] utilita-
tis s[ecundu]m uoluntate[m] sua[m] ut p[er]miserit om-
nino rebelles efficien[tes]. & cu[m] etia[m] si potue-
rit morti tradet. Ad illos aut[em] qui cu[m] pa-
uo lumine lucet. cu[m] lenitate loquat[ur]. q[ui]a
si eos cu[m] acerbitate cure[m] dare uoluerit
om[n]ino extinguen[tes]. & peiores p[ro]p[ter]it. **N**am magist[er]
i[n] duab[us] partib[us] sit. scilicet i[n]
lenitate iacob & i[n] acerbitate esau. iacob
qui de deliquit s[ed] tam beniuolus fuit. esau
aut[em] deliquit s[ed] tam acer erat. S[ed] de iacob
p[ro]p[ter] beniuolentie sua[m] dilexit. esau aut[em]
p[ro]p[ter] maliuolentie sua[m] reprobauit. Sic &
magist[er] faciat. Ihu[m] qui i[n] beniuolentie
delinquit ad se trahat. ne deficiat. he
aut[em] qui i[n] malignitate delinquit aspe-
corripiat. ne ad maiora mala p[er]fluat.

liber quod qui cu[m] i[n] uita
penitentie agere uol
deat. & uirtute[m] d[omi]ni
et tale custodie[m] ad h
uere debent. & si hoc
ne studiose peniteat
cu[m] dolosa i[n]uaria sup[er]
et cadit. iudicet qui s[un]t
assimilat[ur]. & qui i[n] uoc
de bona op[er]a eo[rum] p[er]
statu[m]. Ipsi n[on] i[n]uoc
delinquentib[us] p[er]uicaci
locat[ur] habet q[ui] si i[n]
uoc corripit ne gregi
aut magist[er] p[er]uicaci
in d[omi]no bona i[n]uoc m
op[er]at[ur]. cu[m] corripit le
op[er]at[ur] discipulis e[st] ga
in magist[er] p[er]uicaci
delinquentib[us] & cu[m] i[n]ta
delinquit. **Q**uod discip
non e[st] ad i[n]uoc & b
non ornati s[un]t. curru
delinquit. quod ad modu[m] p[er]
in uoc e[st] illa magist[er] p[er]
op[er]at[ur] q[ui] cu[m] uol uelut ei
in uoc e[st] illa p[er]uicaci soli
aut q[ui] homo op[er]at[ur] e
op[er]at[ur] i[n]uoc q[uo]d ad d
delinquit. q[uo]d uero a
reprob[us] manifestabit.
creatur. & illi reliqua
q[ui]a i[n] uoc op[er]at[ur] i[n]ta
delinquit. mala aut[em] q[ui]
aut penitentie abole
p[er]uicaci uoluntatis
magist[er] i[n]uoc ac ei
de p[er]uicaci penitentie i
ne i[n]uoc decepti
de i[n]uoc peccata su
de manifestat. hoc e
sua aqua[m] finire & e
obscure delinquit. unde
i[n] aqua mundare. H
p[er]uicaci de peccato su
ostendit. scilicet i[n] p[er]

lre quoq; qui cū gūi uulnere deliquit. si
penitentiā agere uoluerit. adiutoriū p̄
beat. & uulnere ei lambat. & cōfideat si
ei tale custodiā adhibuerit quale ei adhi
bere debuit. & si hoc se neglexisse memine
rit. studiose peniteat. **S**ed magist' qui
cū dolosa iuria sup bonos & iustos subdi
tos cadit. uidet' qui stephanū lapidabāt.
assimilat'. & qui innocentes & scōs affligit.
& ita bona opa eorū p̄ iniqua spolia ipsi ab
strahit. lupus nominat'. & qui cū uanis &
delinquentib' p̄uitatē eorū dissimilando
societatē habet q̄si fur dicit'. unde a fide
ib' corripit' ne gregē dñi dissipet. Bon'
aut' magist' p̄uaricantib' discipulis ocul'
in die. & bona aura in nocte sit. ac bene
opantes. cū cythara laudet. & bonis ac
optimis discipulis cōgaudeat. **N**am bo
ni magist' puro etheri assimilāt'. qui cū
discretionē & cū iusta correptione discipu
los regūt. **S**ed discipuli qui bona subie
ctione uelut auro. & bonis opib' uelut gē
mis ornati sūt. currus magistrō suo esse
debēt. quēadmodū planete soli assistūt.
In his cōsilia magist' p̄bent. ac comitatus
opū ipsi cū his uelut cū currū sustineant.
sic etiā & planete soli ministrāt. **O**pera
aut' quē homo opat' ad dñm dirigat. qm̄
opis hominis qd ad dñm tendit. i celestib'
fulminabit'. qd uero ad diabolū euerit'.
in penis manifestabit'. **U**s enī hominē
creauit. & illi reliquas creaturas subiecit.
q̄tan' in eis oparet' ita ut bona opa ipsi nō
deherent. mala aut' cōmērtium manifest
tate penitentie abolerent. **C**ū enī homo
p̄prietatē uoluntatis sue uendit. p̄ciolā
margaritā emit. ac cū iūmū suū colligit.
& postea penitencia illi corā dō in cōfessio
ne serpentis deceptionis semp fulgebit.
Nam si hō peccata sua p̄ aurē sacerdotis
dō manifestat. hoc de spu scō ē. qui uirtute
sua aquas fluere & eas omēs i mundicias
abluere dedit. unde & dñm decet peccata
i aqua mundare. Homo quippe qui se cul
pabile de peccato suo reddit. scām tūta
tē ostendit. scil' i penitencia patre. i cōfessio

ne icarnatū filiū. in sudore uerecundie
spm scm. **E**t ut dñs ab anglis laudat'.
& ut in hac laude opa ipsi cognoscant'.
ubi in cytharis & in symphonis ac i omib'
uocib' laudum sonāt. quia hoc officialis
lex eorū ē. ita etiā & ab homine laudand'
ē. qm̄ & homo in duab' partib' apparet.
scil' qd dñm laudet. & qd bona opa in se
ostendat. quia p̄ laude ipsi dñs cognos
cit. & p̄ bona opa miracula dñi in ipso ui
dent'. **N**am hō p̄ laude anglie ē. & p̄ scā
opa hō ē. ipse namq; plenū opus dñi ē. q̄a
laudando & opando miracula dñi omia
in ipso p̄ficiunt'. **S**ed & animab' quē
i obliuione nō sūt. h' quē i memoria supne
beatitudinis existūt. orationes & elemo
sinę ac alii scitatis labores iuuentū suc
currūt. & ipsi remediū salutiferę creptio
nis asserūt. dū in penis purgationū sūt.
Nam p̄ fortissimā uī diuinitatis quē
peccata dimittit & quē ifernū despoli
ant. in quib'da elemis & p̄ quedā elemēta
purgatorie penę liberandis animab' po
sūt sūt. **S**ed terrestres paradisi. purgatis
& de penis creptis animab' mox datus ē.
Lux aut' illa celestis quā hō nec itueri nec
discernere potest. glōsis & uirtuosis animab'
quę uirtutes ex uī diuinitatis p̄cesserūt
mox p̄parata ē. **E**t cū terrene materie
implebunt'. tē & sordēs ille quē in casu
ade coagulare sūt. scindēt. & postea ful
gebūt quēadmodū i p̄ma cōstitutione
fulgebāt. **C**ū enī hō p̄ donū spe scī ordēs i cor
de suo dicit. ordēs ille i puritate plate celari nō po
terūt. s; ante dñm ascendt. qm̄ & p̄ anglin
& p̄ hominē dñs laudat'. **N**am cū lamen
tabilis uox p̄phetę p̄ quā iusticiā & mira
cula dñi p̄tulerūt. p̄ liberatione alicui cor
poralis afflictionis. seu p̄ requie animarū
defunctorū ad laudē dñi p̄nunciat'. neces
sitati dolentū ut p̄meruerūt subuenit.
quia etiā p̄mū p̄ dolore & p̄ suspiria dic
tata ē. **E**t omiū istorū dñs fundamētū ē. &
ea suscepit qm̄ in ipsis tangit'. Homo nē
pe a dō ualde amat'. cū ei studiose serui
tē ostendit. **V**nde etiā cū homo de substantia

lxxv

lxxv

lxxv

lxxv

lxxv

lxxv

lxxv

lxxv

lxxv

animas scilicet hominum illorum quod per gloriam dei meritis suis
in martirio morti subiecerant & quare eas sic
habeant. **Et** tunc illa hoc in habent.

xxv. **I**tem de quibusdam aliis gaudiis animarum quorum
da hominum qui unitatis singularitatem serue-

xxvi. **O** claritate in qua multo plura multoque ma-
iora gaudia prioribus gaudiis occultata sunt.

xxvii. **V**erba filii hominis. Opera dei adheferant.

xxviii. **Q**uod in gloria paradisi anime de peccatis purga-
te gaudent. que & per penitentiam & per bona

xxix. **Q**uod celesti celsitudine animarum secundum plura &
maiora ornamenta preparata sunt quam humana
estimatio capiat. **S**eruiant. **H**abeant.

xxx. **Q**uod in celesti regno sunt anime seclariu spiritualium
subiectorum platonum martirum uirginum qui deo

xxxi. **Q**uod anime iustorum in resurrectionis iudicio
multo maiora gaudia accipiet quam ne

xxxii. **Q**uod celestia gaudia non sunt aurum & lapides ac
gemme terreni pulueris sed sunt secundum opera secundum quod
deus per semetipsum facit.

xxxiii. **Q**uod in celesti habitatione plurima sunt que super
intellectum hominum sunt & que nullus mortali car-
ne gnat. **I**ntellectus sui accipere potest.

xxxiiii. **Q**uod malum mendacium sine deo surrexit. **E**t

xxxi. **Q**uod homo malo dominatur cum illud facere recusat.

xxxi. **Q**uod homo in caduca terra imaculatas mansiones
uidere non potest. non quantum deus illi permittit. cum
autem postea dominum intuebitur. omnium terrenorum obliuiscitur.

xxli. **Q**uod deus diuisa miracula in omni etate mundi
ostendit. non per aliquam ostensionem uelut celestis sunt.

xxlii. **Q**uod prophete quedam miracula uidebant quedam non.

xxliii. **Q**uod omnis creatura & eterna uita ex deo est.

xxliii. **Q**uod quidam maligni spiritus homines decipere non possunt.

**Incipit Sexta Pars De uero se cum
quatuor plagis terre mouente.**

Ouide uidi. quod idem uir quasi
se totum cum quatuor plagis
terre mouebat. Et ecce in
sinistram femore suo unicor-

nis apparuit. qui genua eius habens dicebat.

Que facta sunt destruuntur. & non facta edifica-

buntur. **P**eccatum quoque in homine examina-

bitur. & bonum uisus operum in ipsis perficitur. ac
ipse bono rumore in aliam uitam redibit. Et
considerabam si uicia aliqua seu alia ulla his

similia que prius expectata hic apparerent. & in
christi istis simile hic in ostensum est. **E**t iterum
uocem de celo audimus dicentem in fortissimi deus
cui potestas super omnes est. potestatem suam in fine
mundi ostendet. cum ipsum in aliud miraculum
mutabit.

Nam quod uidetur quod idem uir quasi
se totum cum quatuor plagis terre mouet. hoc est
quod deus in fine mundi fortitudinem suam cum
uirtutibus celorum demonstrat. omnes terminos terre
excutiet. ita quod omnis anima ad iudicium se
preparabit.

Vnde & in sinistro femore
suo unicornis apparuit. quoniam qui in secula huma-
nitate diabolo resistit. & qui illum gladio
castitatis perstrinxit. scilicet filius dei in forma ho-

minis ueniet. qui genua eius lambens idem ui-
dicialis potestatem a deo patre accipiens cla-
mat totum mundum per ignem expurgandum ac
in alienum modum renouandum. & etiam pueri-

tatem hominum iudicio suo examinandum atque sci-
tatem in bonis & rectis operibus in homine ad perfectio-
nem ducenda. ita quod anime iustorum maxima
gloria & maximo gaudio ad beatitudinem
eternę uite transibunt.

Cum enim deus uirtutes
uirum suarum in homine profecerit. fortitudinem suam
in nubibus eleuabit & fauilla qua elementa ob-
nubilata sunt. abstrahet. & hoc cum tanto terrore
faciet. quod omnia que in terra sunt mouebuntur.

& quod omnia que peccatis hominum maculata sunt
purgabuntur. Tunc & deus aquilonem ac omnes ui-
res aquilonis destruet. & diabolum cum uictri-
cibus armis suis deiciet. ac cum spoliis suis denum-

Deinde rutitas celum & pura terra appa-
rebit. quia cum aliis elementis purgati sunt. quoniam
non quando clausura in obnubilatione celestium
portatur. tunc autem in nouitate fulgebunt. Tunc &

homo qui beatus existit in eisdem elementis purgatus.
aureo circulo rote assimilabitur. ac spiritu & car-
ne tunc correns erit. atque omnis clausura oculis
secretorum patebit. Sic homines beati deo ad-
herent. & ipse plenum gaudium eis dabit.

Quod autem nec uicia aliquod nec alia his similia
que prius expectasti. hic apparerent. nec quicquam
istis simile hic tibi ostendit. hoc ideo est quoniam
finis mundi termino diabolus animam sordet

uiciorum ad deceptionem hominum non perducit. quia
mundus iam cessauit. hoc in eo. ut prius fuerat.

Et qm̃ uicia tē n̄ bachant̃ a nullo etiā eis
tē ut pri' repugnat̃. nec a malignis spiritib'
excitant̃. nec etiā ulla tēporali examinatio
ne excuciant̃ quia memoria eorū de tēra
ablata ē. hominib' tēra tēporalit̃ & carna
lit̃ n̄ habitantib' q's machinationib' suis
ifellet̃. Gē etiā om̃ia ad eūritatē t̃nsier̃t.
īstabilitate & fatigatione ī quib' mund'
& ea quē ī mundo sūt ī elapsis & ad īdefici
entē t̃nsimutationē p̃ductis. ita qd' ul̃t̃ hui'
modi t̃rores achusū p̃icula n̄ er̃t ut pri' x.
fuerūt. cū hoies tēporalit̃ ī tēporali seculo in
uebāt. quēadmodū & iohes dilect' n̄is ī in
sione celis s' demonstrata ostendit dicens.

Etabsterges de omni lacrima ab oculis eorum
& mors ultra non erit. neque luctus neque clamor
neque dolor erit ultra. quoniam prima abiit. Cuius
sensus talis est. auferet deus omnem squamam
peccatorum quae lacrimas parit. de scientia
secundum. & eos purum hominem uiuentis uitae ut prius
non creatus est in ciuitate constituet. Mors enim fi
nality temporis eo in non adueniet. scilicet quod infantia
per uiuentis uitae uiuentis per senectutem. senectus per
mortem finit. Sed neque beati in luctuabili exi
lio ultra habitabunt. neque aliam uitam expecta
bunt. quia uitam illam in qua rediunt non semper habe
bunt. neque ignorantia clamoris scilicet quoniam oc
cultis testimoniis non querent. quia gloriam dei
manifeste semper uidebunt. Volor quoque gustus
peccatorum & cupiditas habendi ac timor
perdendi ea quae habent non ledet ultra homines
nec ab ulla temporalis dominatione perturbabunt.
sed semper ab omnibus malis securi sunt. quae prima
abiierunt cum in temporali mundo & in tempora
libus cruciatibus fuerunt. Qui autem uitae deside
rium habet. illo uerba haec percipiat. ac ea in
interius cubiculum cordis sui recondat.

viii. **E**t in diu teneb' diu'sis cruciatib'
uelut nebula in m'imentu' diffu-
sa in quib' tam' quoda loco
nullas penas ignu' aut uer-
mu'. aut alioz g'nu' cruciatu' aspicie-
ba's; tantu' q'sda animal que absq; ponde-
re alioz peccatoz iudicali casu ade' e'it' h'
signo baptisimatis careba't ex quib' alie
quenda' fum' alie aut' nullu' fum' i' eisde'.

tenebris sustinebāt. hā anime iste gūa
tormenta n̄ paciebant. s; tenebris infidelitatis
habebūt. qm̄ dñi i corporib; suis fuissēt. absq;
pondere aliorū peccatorū iudiciali casu ade
ēssēt signo baptismatis carebāt. s; ille que
quib;da leuiorib; peccatis irerite fuerāt. p̄
factū fumū sustinebāt. & ille que tā leuiorib;
qm̄ a gūiorib; peccatis alleuare signū tam
catholice fidi n̄ habuerāt. fumū carūdem
tenebrarū n̄ habebāt. s; incredulitatis tenebris
ut p̄dictū ē sustinebāt. **S**ed & alias iuger
rimas & horribiles ac infinitas. & totas sine
flama i iugredine ardentes tenebris uidebā
quib; p̄fate tenebre adherebāt. qm̄ iste illarū
fortitudo fuerit. Et i his gehenna erat que
omē gen̄ cruciatuū & miseriarū & fetorū ac
penarū ī se habet. s; nichil eorū que i ipsis erāt
seu ī eisdē tenebris uidere poterāt. qm̄ easdē
tenebris n̄ īterī s; exteri uidebā. unde nec ip
sā gehennā uidere ualebā. s; maximos & i
discretos ululatū plāgentiū. ac maximos &
i discretos stridores lugentiū animarū. ac i
numerabiles & i discretos crepitū penarū. uelut
sonū iundantis maris. & uelut sonū aquarū
multarū. i ea eē audiebā. hā uniuersa genera
penarū i gehenna sūt. qm̄ ipsa malignorū spi
rituū potestas ē. qui omīa uicia hoīū ipsū
ēssentiā iundat. que etiā tot sūt quot
nec anima corpore gūata p̄spicere & ītel
ligere ea potest. quia sup̄ humanū modū
sūt. Et p̄ueniēte sym̄ uidi & ītellexi hec.

Et itū de p̄dicta uiuente luce nocē in di-
centē audiui. Hec q̄ uidet uera s̄ & ut ea
uidet uera s̄ & plura s̄. h̄ā ī p̄dictis priorib̄
teneb̄ fier' & stridor dentū ē. ī loco in q̄
penas ḡuū cruciatūū n̄ uidet anime quo
rūda horū & aliorū īgnorancia peccatorū
ī seculo uiuentū ante uexillatā uictoriā filii
dī tenebant. ī quib̄ etiā & n̄ anime pon-
dere peccatorū n̄ ḡuare s̄. igneo signo sacra-
ti fontis n̄ signare s̄. qm̄ aspectū recte fidei
n̄ habēt. aliis p̄ opinione gust' quarūdam
sc̄larū ētagionū penas eīdē fumi sustinen-
tib̄. aliis autē p̄ simplici ignorantia fidei
easde simplices teneb̄ simpliciē patientib̄.

Sed ī aliis horrendis & sine flama ardentib̄

tenebris quia aere lucis & flama rutilant
ignis caret. quib' p'fat' tenebre & t'gue s'c. **xvi.**
qm utreq; i p'ditione exst'it. gehenna e' ut
mides que i ruina p'ditor' ang'lor' surgent'
satanan suscepit. & quecuq; tot'nta omiu'
miseria. sine c'olacione & sine spe i'se reti
net. in quib' tam anime que i obliuione

q'admod' s'c. qm i d'e antiquis iuentor' p'ditionis ma
net. Que & quot & q'nta & q'ua s'it. capa
citas mortal' creatur' n' capit. qm hec i
obliuione s'c. & nuq'm cessabunt. qm hi qui
gr'am di' querunt nec i d'm aspicere uolunt.
nec q'nta habere desiderat. i'is p'manebut.

Et quid plus de his que cora' d'o i obliuione
s'c humana mortalitas p'scrutet. qua' qd
ea que sic abiecta s'c i m'finitis supplicis s'c.
Ite his antiquis serpens gaudet qm ipse bo
nu' nec desiderat nec uult. quia auctor ma
u omiu' malor' & peccator' e'. h'a ipse prim'
omiu' claritate di'spexit & mox malu' illud
icepit qd e'e n' debuit. nec fieri potuit. Omis
aut' creatura p' d'm facta e'. hoc uero malu' qd
ille antiquis serpens icepit sine ipso factu' e'. **xvii.**

Lucifer eni uelut speculu' cu' omib' ornamet'
fuit c'itatus erat. s; ipse lux & n'umb' e'ide lo
cis e'e uoluit. T'e d's sole fecit q' omes creaturas
cont' fulgore illi illustraret. & luna posuit
que omes teneb' cont' i'sidias illi illuminaret.
& stellas c'ituit. que omia uicia ei' obfusca
ret. U's naq; plenitudo illa e'. i'q' nulla uacu
itas nec e' nec e'e potest. I'abolus aut' i'ane
uas e'. quia mox ut claritate sua i'spexit
illa supbiendo p'didit & semetipsu' i' m'fer
nu' sepeliuit. u' sine gla' & sine omi' honore
laudis manebit. qm spoliator ille e' q' p'mu'
hoie despoliauit & q' eu' de paradiso expulit.
& q' i'abel homicida fuit. & q' p'mo malo ho
mines occidit cu' se illis d'm e'e ostendit. **Sed**
& malu' ei' malo hois nequior' e'. quia ho d'm
uidendo queadmodu' ipse i'uidit. **E**t i' d'e **xviii.**
rota' natiuitatis hois c'ussit. ac p'multa
mala illu' decepit. & ob hoc maximal' c'fusione' **xx.**
s' aggregat. quia etia' i' p'ditione animae le
tat. Unde & ipse i'penis suis sic exul sine c'lo
lacione semperit. qm deceptio ipsi' cu' magna
c'fusione ad eu' reuertit. i' qua etia' erubescendo

ualde affligit. cu' ei fideles ta' p'penitentia
qua' p'purgacione eripiunt. **I**ps'e aut'e
p'mu' hoie i' paradiso p'serpente' decepat.
quia i' omi' genere animaliu' aliud animal
n' i'uenit. qd ad decipiendu' hoie celeri' e'e.
qua' serpens fuit. qm diabolus ad hoie acce
dere ap're t'e timebat. unde mat'ia' decep
tionis hui' serpente' elegit. h'a serpens in
duas partes diuisus e'. scil' qd i' aqua i't' d'u
e' & qd i' tra' quiescit. p'has duas partes sibi
losus & p'fidus e'. Ve aqua eni' subtilis. & de
tra' p'fidia' t'bit. Unde & de aquoso aere
serpit. & de tra' q'si supplicat. Natura q'ppe
ei' talis e'. qd hoie deceptuose decipit. & qd
cu' mortifero ueneno occidit. S; si ho' illu'
uicerit. se mox abscondit. ac dolose ad illu'
se mouet. Et p' hui' m' artes serpentis diabol'
hoi' p'fualit. qd nec gaudiu' nec fiduciam
ad d'm habeat. Qua' p'p' ho' i' gustu' pomi
scientie mali accepit. ac i' i'foco illi' pecca
tu' ad e'e sensu'. Sic diabolus omia mala hoie
i'misit. que p'p'ea p' aqua' suffocata s'c.

Sed ut op' di' qd ho' e' n' ext'minabit. s; ut du
tabit. ita etia' op' hois n' euanesceat. quia op'
hois qd ad d'm tendit. i' celestib' fulgebit.
op' aut' illi' qd ad diabolu' ext'ndit. i'penis
manifestabit. Cu' eni' d's hoie creauit. illi' i'
i'mixit. ut i' creaturis oparet. Et ut ille n'
finiet n' qd i'cinere mutabit & ut postea
surgat. sic & opa ipsi' uidebunt. bona scil'
ad gl'am mala u' ad c'fusione' ipsi' n' p' com
merciu' manifestare penitentie delectant.
Sed q'a diabol' sic speculator hoie iocando
decepit. tali etia' uicio illi i'sidia't. q'u' u' e'
lemtor' cu' delectari uidet. Omia naq; u'
cia a diabolo p'cedit. & ut latet s'c. qm
omia bona que i' hoie s'c q'ntu' possit illi
diripiunt. & hoc etia' cu' elemtis & cu' aliis
creaturis i't' d'u faciunt. cu' quib' ho' uiuit &
op'at. **E**t ut q'tuor elemta i' hoie s'c. ita
& uirtutes di' i' beato hoie que cu' ad bonu' e'
uirtut. **S**anct' eni' spe uere ignis i' ext'm
guibilis e'. q' nuqua' extingui potest. & q'
omia bona dat. omia bona accendit. oia
bona suscitatur. omia bona docet. & qui i'
flama sua hoie loquela' t'bit. Ipse etia' ue

n uelut p speculū itueri ualebā. q omē gen^{xxv}
 amenitatis toti floriditatis ac suauissimū
 odore diuison aromati cū plurimis deliciis
 ē sciebā. q etiā animas quorūda beatorū
 q dū i caduco solo uiuerēt dū iustis gemitib^{us}
 tetigerāt. & q cū iustis opib^{us} coluerāt. i omib^{us}
 his suauissima gaudia habentes ēē sentiebā.
 Ex his q dā q omēs uelut candidissima ueste
 te iduebant. qsi p speculū uidebā. quoy alij
 circuli uelut aurora i capitib^{us} suis fulgentē
 habebāt calciamitis eoy sup^{er} nūc candidis
 apparentib^{us} alij n circuli qsi ex auro i capi
 tib^{us} suis gestabāt calciamitis ipsos ex sma
 ragdo fulgentib^{us}. reliquis ornamētis & illoz
 & istoz que plurima fuerūt in occultatis.
 Hā quia omēs in dū i corporib^{us} suis fuisset.
 p fide diabolo abrenunciauerāt. & quia
 eandē fide illi digna penitencia isti autē
 alij bonis opib^{us} cōsumauerāt. in pfata cla
 ritate quietē receperāt. & i amenitate & in
 deliciis eisdē claritatis gaudebāt. S. & qm
 idē beati peccata deferendo & bona opa pfi
 ciendo pcepta di dilexerāt. candida ueste
 qua acta exutus erat iduebant. Quoy alij
 qm p penitentiā saluationē redemptionis q
 dē hoīe redemit. mētē suis i fixerāt. i peni
 tendo peccata sua planxerāt. circuli uelut
 aurora i capitib^{us} suis fulgentē habebāt. &
 qm i rectis itinerib^{us} p uia salutis ad uia sa
 lutis ad uia quāuis tarde redierāt. calci
 amita eoy sup^{er} nūc candida apparuerūt.
 Isti enī dū i seculo seclari uiuerēt. naufragiū
 peccatis suis ante hora & i ipsa hora tñsit^{us}
 sui. i penitentiā p diuinā i spuationē fece
 rāt. & ita i saluatione i uenti sūt. Alij uero
 qui ppter seclaria officia dū n reliquerāt.
 s. uoluntarie pcepta ei i cordib^{us} suis ēple
 uerāt. i seculo seclari uiuentes. s. tam dū n
 deferentes circuli qsi ex auro i capitib^{us} suis
 gestabāt. & quia i lege di strenue ambula
 uerāt. calciamita ipsos uelut smaragdus
 fulgebāt. hi autē dū i corporib^{us} suis fuisset.
 dū n postposuerāt. s. legalia pcepta deu
 te ēpleuerāt. quāuis corpore seculo & seclari
 uite i positi eēnt. Reliqua autē ornamēta il
 loz & istoz & significationes eoy. insin &

intellectui meo occultata sūt. Sed & alij mul
 to maioris & i finite claritatis splendore in
 debā. cui nullū finē i sentiebā. qui tantū ful
 gore de se reddidit qd cū itueri n poterāt.
 qm sup^{er} humanū intellectū erat. cui etiā p
 fata claritas ita adherebat quē admodū
 regio ad regionē extendit. quia hec pncipiū
 & origo illi fuerat. Et in ista omē gen^{us} cune
 tarū delicta. & omē gen^{us} musicoy ac uoces
 psallentiū. & gaudia gaudioy ac magni
 tudinē toti leticie ēē sentiebā. qm animas
 quorūda scōy qui magnis & duris castiga
 tionib^{us} corpora sua p amore uite martirio
 tēderāt. in ea ēē sciebā. s. nulla eoy que i
 ipsa erat n uelut p speculū uidebā. quia nec
 eandē claritatē i spicere ualebā. Et ex his
 quosdā uelut p speculū aspexit. q qsi ueste
 candida nubis iduebant. que purior puris
 simo sup^{er}no ethere apparuit. uelut auro
 etiā itexta. Ornamētū quoq; capitis eoy secl
 circulus quē i capite habebāt. qsi ex electro
 erat. & calciamita ipsos cristallina uidebāt.
 puritatē sup^{er} puritatē lipidissimā aquā
 ex se reddentia. Et isti a quoda suauissimo
 uento ab archano diuinitatis pcedente. &
 odore omiū herbarū & florū habente itēdu
 tangebāt. & tē sonū dulcissime symphonie
 pferebāt. & uoces eoy ut uoces aquā mul
 tax resonabāt. Reliqua autē ornamēta ip
 soz que plurima erāt uidere n poterāt. Quia
 enī isti p fide sūma & artissima deuotione
 dū apphenderant & quia tota āplexione
 i bonis & i fortissimis opib^{us} dū i corporib^{us} suis
 i seculo uiuerēt dū dilexerāt. pulcritudinē sup^{er}
 dictē claritatis adepti sūt. & i gaudis eisdē
 claritatis i finita gaudia habebāt. Hā &
 ppter obseruantiā legalū pceptoy que i puri
 tate iusticie sūt. quā i seclari & i actiua uita
 degentes ēpleuerāt. qsi ueste candida nu
 bis iduebant. que purior purissimo ethere
 apparebat. & que ppter diligentia corūde p
 ceptoy qua pcepta ei dē legis diligent ob
 seruauerāt. uelut auro itexta fulgebāt.
 S. & ppter pspiciuā penitentiā qua unūq; q;
 peccatū i cordib^{us} suis cū pura scientia planx
 erāt. ornamētū capitis eoy secl circulus quē

iduebant. ita etiam ad pedes uelut signa septem
 planetarum miro in lucencia apparuerunt. Super ca-
 pita quoque sua coronas quasi topazio ornatas ges-
 tabant. & calciamta uelut ex purissimo au-
 ro habebant. In manibus autem suis quasi tubas
 cristallinas tenebant. de quibus uentus odor
 uelut mirre & thuris afferens flabat. cum
 quibus etiam in canticis & in laudibus illorum qui
 uocem coram deo habet canebant. Reliqui autem
 ornamenta istorum que plurima erant. in oc-
 cultata sunt. isti namque quia fideles seruientes
 cum perfectione bonorum operum deo exhibuerant.
 in claritate & in gaudiis superius dictis beati-
 tudinis felicitate quiescebat. Sed & ob caritatem
 quam cum multis in subditos suos effuderant. &
 ob receptionem quam peccatores & publicanos
 in penitencia ad se collegerant ac ob cultati-
 onem quam peccata confitentium secreta obsecra-
 tione occultauerant. ueste saphirini coloris
 lapide berillo ac bachiis ornata iduebant.
 & ob primum meritum iterum quod septem dona sancti spiritus in
 regimine suo apte inspererant. cum per dei amo-
 rem regulariter subiectos in actiua uita corpo-
 rali percurauerant. & cum eos in contemplatiua in-
 ta spiritaliter reuerant. ita uelut ad pedes
 uelut signa septem planetarum miro in lucen-
 tia apparuerunt. Et quoniam in cordibus suis ueram ius-
 ticiam cum passionem corporum suorum se coercentem
 portauerant. ut per instabile iusticiam deo obli-
 tere nolentes. cum magna constantia fi-
 delium operum inspererant. super capita sua coro-
 nas quasi topazio ornatas gestabant. & quoniam
 in rectis uis coram deo subditos suos sapienter
 iudicare fecerant. calciamta uelut ex puris-
 simo auro habebant. Sed & quia in operibus suis
 ueram doctrinam uerbo & exemplo demon-
 strantes se ipsos alius uelut speculum pro po-
 fuerant. cum etiam in more sanctorum operum sancti in di-
 lectione uere continentie & in mortificatio-
 ne carnis sue & in officio scitatis in ipsos cre-
 dentium miserant. in sermicio & laude crea-
 toris sui die noctuque instantes. fide & iusti-
 cia patriarcharum & prophetarum & apostolorum qui clama-
 ribus suis ueritatem que in deo est manifesta ue-
 rant imitati sunt. in manibus suis quasi tubas cris-
 tallinas tenebant. de quibus uentus odor uelut

mirre & thuris afferens flabat. cum
 quibus etiam in canticis & in laudibus illorum qui
 coram deo habet canebant. Isti autem cum in
 eterno seculo corporaliter fuisset. per inspirationem
 illa quod deus magister & platon fieri designa-
 uit. doctores & rectores in ipso deo existen-
 tes. uerbo & exemplo subditis suis profuerant.
 amantibus eos eripientes nec eos ad inuentionem
 cadere sinientes. ut etiam se ipsos per bona opera
 deo optulerant. Letitia uero ornamenta istorum & sig-
 nificationes eorum uisui & intellectui meo oc-

uos etiam in eadem supra **C**ultata sunt.
 dicta claritate simili in ut per
 monstrum est quasi per speculum ceu super
 quiddam mare stantes uidebam. quod
 nec manebat nec humectationem sic aqua
 habebat. sed quod tantum fulgorem maximam
 de se reddidit. Et in quasi ueste rubi iacincti
 coloris uestiebant. qui super humeros ac in cir-
 cuitu super pedes eorum uelut preciosissimis la-
 pidibus decorabant. Coronas quoque uelut ex
 purissimo auro fulgentes. & uelut luci-
 dissimus speculus in circuitu distinctas in ea-
 pitibus suis habebant. & calciamtas quasi sima-
 ragdo & berillo ornatas iduebant. Sed & in
 manibus suis palmas ceu purissima aqua per
 uicidas habebant. in quibus etiam plurima mi-
 racula dei quasi in speculis apparebant. Et audi-
 ui uocem de celo tamquam uocem multitudinis cla-
 mantem & dicentem. Antiquus serpens deo se
 opposuit unum & infernum precesit est. ille de
 forma hominis in se collegit. quoniam ipsi comu-
 nicaret. & per hominibus persuasit quod se inuicem
 occideret. Sed ut peccata hominum abolerent.
 agnus scilicet filius dei carnem iduebat. & occisus est.
 hic ergo propter eundem agnum occisi ueniunt. & ef-
 fusum sanguinem corporum suorum in sanguinem ipsius
 agni fundat. In hac uoce prefate anime de ma-
 ri sursum eleuabant. & uelut sanguinem
 gutte ab eis super terram spargebant. & sic om-
 nis celestis armonia cantico nouo in testi-
 monium agni qui occisus est ipsis occurrebat.
 Et quoniam prefata uox eodem in ut predictum est uo-
 ciferabant. totiens eadem anime spatio san-
 guine ad cantica noua ut super demonstratum
 est eleuabant. Letitia autem ornamenta istorum que

eorum ita plucida erant. quasi de uiuo fonte super
 ta essent. Sed et iterum uelut super aureas
 rotas iacebant. et tunc etiam in manibus suis cy-
 tharas portabant cum quibus cytharizabant.
 et tunc etiam alienam linguam intelligebant et sci-
 ebant ac loquebantur. quam nullus alius nouit
 nec dicere potest. Reliqua uero ornamenta istorum
 que plurima erant. aspicere non ualebam.
 Nam quoniam dum in seculo corporaliter uiuerent
 fide quam creatori suo uouerant. bonis operibus
 complerant. in predicta claritatis gaudium be-
 ata quiete erant. et quoniam acrias uarietates
 carnalium delectationum in puritate mentium
 suarum neglexerant. et in amore ardoris ueri
 solis super legalia precepta ascenderant aere
 puritatis super puritatem limpidiſſimarum
 aquarum habuerunt. splendorem super splendorem
 solis de se emittentem ut super dictum est habe-
 bant. Sed et propter suauissimum desiderium quod in
 uirginitatis uiriditate et flore mentis et cor-
 poris deo et hominibus demonstrauerant. ubi bo-
 num odorem plurimum. uirtutum ardore specie sancti
 accensi ubique diffuderant. eadem aeris fla-
 tum sentiebant. quia omnem uiriditatem her-
 barum et flos paradisi ac tunc et tunc erat. et
 qui odore omnium uiriditatum plenus erat.
 quemadmodum etiam dulcissimum odorem her-
 barum et flos habet. Et propter castissimum animum
 quem sapientem cum sanctis uirtutibus in deuotione
 cordium suorum usque ad estimationem bone pro-
 seuerant. contra carnis temptationem perduxerant.
 candidissima ueste uelut auro itexta. et
 quasi preciosissimis lapidibus a pectore usque ad
 pedes in modum dependentis zone ornata in-
 ducebant. et quia hoc inamabile et lauda-
 bili nomine uirginitatis fecerant. eadem uestis
 maximum odorem uelut odorem aromatatum de se e-
 mittebat. Carnem suam domantes sapienter alubica
 temeritate uoluptatum estinxerant. et absti-
 nentiam cum suauitate honestatis nec hac
 nec illac in diuinitate multiplicium morum se-
 pmutantes sed ad triaxerant. et ideo cingulis
 quasi auro et gemis ac margaritis super hu-
 manum intellectum ornatis circumcingebantur.
 In cordibus quoque suis gloriam et honorem deo
 sapienter exhibentes. et maceratione corporum

suorum puerilia ludicra sed ubique expectent abne-
 gantes. ac signa propositionis castimonie
 uelut super homines et super precepta legis erant. suis
 puris super omnem desiderium ac fortitudinem et
 subtilitatem uirtutum in se munientis. uelut
 homines carnem et sanguinem non habentes essent
 fecerant. et uerecundiam in cordibus ac in uultu
 bus suis ad omnia carnalia officia habue-
 rant. unde et super capita sua uelut coronas
 auro et rosas ac lilium itextas. et uelut sis-
 tulis preciosissimorum lapidum distincte circū-
 datas habebant. Et quia ad mansuetudinem
 incarnati filii dei se inclinauerant. et quoniam mentes
 eorum in tantam altitudinem ascenderant quod
 uirginitatem suam deo uouerant. et quod eam digne
 se obseruauerant. ergaudent eis agni dei uocem
 suam datam et suauissimum flatum uenti de secretis
 diuinitatis ueniens signa coronare uirgi-
 nitatis ipsorum tangit. ita quod canticum agni
 resono nāt quod in aliis non fit qui eisdem signifi-
 cat. quāuis illud audientes gaudeant.
 Sed et quoniam uestigia illa subsequuti fue-
 rant in quibus deus per antiquum christum homo
 fieri uoluit. calciamēta eorum ita plucida
 erant quasi de uiuo fonte super ta essent.
 Quia etiam sapienter et humiliter ubique iace-
 dentes. purissima castitate mortis corporum
 suorum ad aspectum diuinitatis extendebant
 et cum largitione elemosinarum omnibus in ne-
 cessitate positis pietate et misericorditer suc-
 curiebant. uoce et corde deo psallentes. ac
 diuina miracula ruminantes et rumi-
 nando preferentes. humanam naturam
 in abnegatione carnalium uoluptatum
 transcendebant. iterum uelut super aureas
 rotas iacebant. et tunc etiam in manibus suis
 cytharas portabant cum quibus cythariza-
 bant et tunc etiam alienam linguam intelligebant.
 et sciebant ac loquebantur. quam nullus alius
 nouit nec dicere potest ut super dictum est.
 Isti dum in corporibus dum in corporibus suis suis
 sent angelicum ordinem unitati uirginita-
 tis singularitate deo seruiant. et se totos
 hoc in et ceteris bonis et sanctis operibus ipsi holo-
 caustum fecerant. Cetera uero ornamenta istorum
 et significationes eorum. uisui et intellectui

eritudinis ea ut inde retinet. In hac autem celesti
 consuetudine preedit remuneratio & gaudia
 illa sunt que beatis animabus que toto animu
 itime deuotionis de terrenis ad celestia sus
 spirant & ambulant ibi ab eterno ordinata
 sunt que humane fragilitati pulueris regni
 ne obviare ad plenam scienda non sunt. quoniam tempo
 ralia ea que eterna sunt capere non possunt non quantum
 patina elementa ad gloriam suam & ad perfectum fi
 delium suorum carere uoluerit. hanc autem animabus
 secundum plura & maiora ornamenta preparata sunt.
 sunt quia caduca & humana estimatio capiat.
 quia electi laude & opere ornabuntur. quoniam anima
 & corpore lucidissima opera operati sunt. **I**bi
 enim sunt ut inde de seculo ionere actualis uite car
 nalis seruire expectet. ea que celestia erant spiritu
 amplectebantur. & que a seculo separantes in subie
 ctione regularis discipline & contemplationis at
 tematione corpe & spiritu celestibus inherant ac
 que subditis suis & copalia & spiritualia submissis
 trantur. doctrina & exemplo eis benigni actum
 militum prestantur. & idola spirituales & creatore
 suum efficientes in eterna ueritatis corpora sua de
 bilitari ac morti traditi non dubitauerunt. in quibus
 que carne & sanguinem habere & se hostes esse ab
 negantes agnoscunt suam que deo uouerant in amo
 re & in amore ipsi honeste seruauerunt. **E**t in
 omnes secundum quod creatori suo ipso inspirante in bonis
 operibus seruierunt. gaudia gaudiorum & decore inef
 fabiliu ornamentorum recipiunt. & benedicti sunt.
 ac in resurrectionis iudicio benedicti patris
 mei uocabuntur. & ibi multo maiora gaudia
 accipiet quam non habeant. cum in non solum in anima gau
 deant. tunc autem & anima & corpe gaudia habituri
 sunt. que tam ineffabilia sunt quod ea nulla creatura mor
 talis scire non potest. **T**ali seculo explicabit.
 corum de gaudiorum spiritualia & eterna ac
 estimabilia sunt & sic eterna non quod aurum
 & lapides ac gemme trem pulueris in eternitate
 celestium sunt. sed quod electi bonis & iustis operibus spi
 ritualiter exornantur. uelut homo preciosis ornamentis
 corporaliter decoratur. Ego enim faber mundi.
 operum meorum scilicet hominum cum scientia quam ipsi inuisi opera
 operari debent. quantum patris & aqua. per aerem & ignem.
 de quibus ipse est opera sua perficeret. Unde cum bona
 operatur. ornamenta de bonis operibus suis in claritate

inefficientis lucis & eternaliter preparentur. que ad in
 du firmanam cum syderibus & terra cum floribus repa
 rentur exornantur. hanc enim homo in seculo terrenis ornamentis
 decoratur. anima eterna cum aliquando ingemiscit. recor
 datur quoniam ex operibus suis ornanda sit. Sed & sic homo
 per ignem & aerem. ac per aquam & terram ornamenta sunt &
 fiat. & sic uestimentum ut sibi placeat secundum corpus
 suum parat. ita & deus ornamenta secundum opera secundum
 ipsius preparat. que a nulla alia materia tollit
 quam quod ea per semetipsum facit. sic eterna & omnes
 creaturas per semetipsum creauit. que ad modum &
 homo opera sua per nulla alia creatura quam per semet
 ipsum dicitur & operatur. **I**n celesti autem habitati
 one plurime & plurime mansiones plurimae
 & homines inestimabiliu delicias. secundum operationes
 hominum que per diuinam gratiam operantur manent que
 humane fragilitati ostendende & sciende non
 sunt. quoniam super intellectum hominum sunt. ibi enim & ille man
 siones sunt que humanum cor excedentes. nulli
 quanto corpe manifestantur. sic & nec ipse nec
 illa que in ipsis sunt ulla secreta detestatione tunc uel ad
 modicum apertur. Caro namque peccato deperdit. ce
 lestium secreta non suffert. non quantum gratia diuine for
 titudinis roboratur. Ornamenta enim & gaudia su
 periorum miraculorum nulli hominum mortali carne
 quatuor. in quam perfecte uidetur. nec in scientia intellectu
 sui accipere potuit. non quantum uoluntas dei quibusda
 scis ac quibusda prophetis per uisionem ostendit. que alii
 quod inde loquebatur. que ad modum dei ysaia de orna
 tu primi angeli dicit. & que ad modum iohannis in a
 postolici sua de ornatu celestis ierusalem demon
 strat. **O**mnis namque omnia bona & iusta ac utilia
 primum suum fecit. sed malum in daci per quod omnis in
 iusticia & omne peccatum exortum est. sine ipso sur
 rexit. hec enim nullum tangit. sed ab eo aliena
 sunt & ideo cum diuine iudicio illa sunt rebellata
 deus diiudicat. **H**omo autem malo non diuitur.
 non quando illud facere recusat. cum si malum fece
 rit seruus eius. **S**ed homo diu deseruit. & malo
 communicauit unum quod diu in hac cinerosa & ca
 duca terra uixit. puras & imaculatas mansi
 ones inde non potuit. non quantum deus ipsi promiserit.
 cum autem ita obdormierit. quod in malis uult non cui
 gulari tunc mansiones illas cognoscendo uidebit.
 Et cum diu intuebitur. omnium terrenorum oblunescet.
 que ad modum dei & homo quoniam genuit sit non recordatur.

xlii.

quāvis se gentiū ēē sciat. **D**ē nāq; diūsa
miracula scī & pphetis suis iōi etate mundi
ostēdit ne aīa hoī a celestib' desideris om
nino pēgnaret. s; ut p fide ī aliquib' mom
tis etne uite remmiseret sic & puaricat o
hoī luminaria firmamēti dedit. ne idē ho
de luce separaret ī tenebris pēret. **P**rophe autē
ac alii quida scī quēda miracula uidebāt
& quēda pferēbāt. s; maxima & plurima
miracula nec pferēbāt nec uidebāt. at
p'm' angls miracula dī requisierat nec ex
spectauerat. qā p se ēē noluit. & idō ī morte
sepult' ē. hō ū p cōsiliū serpentis ī ludibili gau
dio pueriliū mon se sociū dī ēē optauit. &
ob hoc ī exiliū doloris expulsus ē. uidet ut pa
rit ī exilio cū dolore finiret. qm ad etn
tate dī falsa opinione se extenderat.

xliii.

Omīs aut creatura scdm uoluntate dī pcessit
& etiā etna uita ex dō claruit & ex ipso ē.
atq; ornat' & gaudia ac omīs uox pleni gau
dii etne uite ex ipso sūt. **O**pa nāq; electōy q
de spū scō germinauerūt. ibi fulmināt. &
uelut purissimo auro & uelut pēciolis lapi
dib' ac margaritis & ornamētis ornata exis
tūt. s; ornamēta hec de genere facte mat
rie ut p'dictū ē nō sūt. s; a diuinitate diffun
dunt'. **N**ē aut o ho q de limo fact' ē. d's in
opib' suis te ornat. ī quib' īfichas p'm' angli
supas q'p't magnū fulgore suū supbuit. un
& ī morte sepult' ē. ī q d's cū reliquit s; hoīe
p'sentip'sū de morte rexit. Et qm serpens
hoīe decēpat. & qm hoīe ī puaricationē se
posuerat. hō tali uelamine opat' ē qd miste
ria dī pfecte nō pspiciet. quādiu eodē uelami
ne tect' ē. **V**nde quādiu rectā fide habet.

xlv.

d's illi miracula sua q'si fenest'at & q'si p spe
culū manifestat. **Q**uod dā aut gen' malig
nōy spiritū ē. qd hoīes decēpe nō potest. nō p a
liquā ostēsiōne uelut celeste sit. & sic illud
mēt'. cū de ueritate loquit'. sic & hoīb' falsa
ostēdit. q tam hoīes ī intellectu suo cape pos
sūt. qm tanto facili' eos decipiat cū ip'si ue
ra ī cōsiliū demonst'r. Quā p'p' q' cū ī hoc ē sentit'.
seducunt'. qū attendit & p'quirit qd ip'si of
tendat facile nō cadit. s; ī fortitudine uerita
tis p'sistētes illos de se fugāt. cū quēq; rēptamēta

con paulatī examinat. hec aut uera sūt & hoī
huic quē suplex ī diuertentis uerbor' ē uera
cū ostēda sūt. qā ego de supno pat' exim. & de
mar' uiginet uiriditatis carnē suscepī candē
hoīe ad hoc exēribatū. ut absq; expolit' uer
bis & sine humano magist'io placis hec dem
daret. & ea absq; umb'culis ūbey apte pfer
ret. qm scientia scientiū nescientiū suplicia
tē notaret. & auctore istoy ī deficientē lucē
ī extingubili flama flamantē ītelligeret. &
ut pusill' & magn' iōmib' hīs se fidelit' castiga
ret. beat' igit' hō ille ē. q ī celestib' p miracula
dī exētat. Et audim uocē de celo dicentē. hō
quē hec uidit & sēbendo p'm'it. uiuit & nō
uit. cinerola sentit & nō sentit. ac miracula dī
nō p se. s; p illa tacta pferit. quē ad hūcū chorda
p cytharata tacta. sonū nō p se. s; p tactū illū
redat. Et hec uera sūt. & quē ē ea sic manifest
tari uoluit. Quā p'p' si q's sup eminentē mēt'
sēpturaz & p'petatis hūc aliquid eis ī cōtinentat
addiderit. penit' hūc de sēptis subiaccere dign'
ē. aut si q's aliqd ab eis p cōtinentatē ab'stule
rit. dign' ē ut a gaudiis hūc ostēsis deleatur.
Et audim uocē multitudinis ī supiorib' sate
tis respondentē. fiat a oīen'. & sic fiat. Et itū
audim uocē de celo m' dicentē. Hec de uia
uocē uiuentis & ī deficientis lucis plara & di
ta sūt. & fidelia sūt. & fidelis hīs attendat. &
ea ī memoriā bone scientie componat.

**Explicit Liber Vite Meritorum
felicitatis**